

Indu Sundaresan

A huszadik feleség

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
THE TWENTIETH WIFE

Washington Square Press, 2003

Copyright © 2002 by Indu Sundaesan

Fordította Stefanovits Péter

Szerkesztette Kónya Orsolya

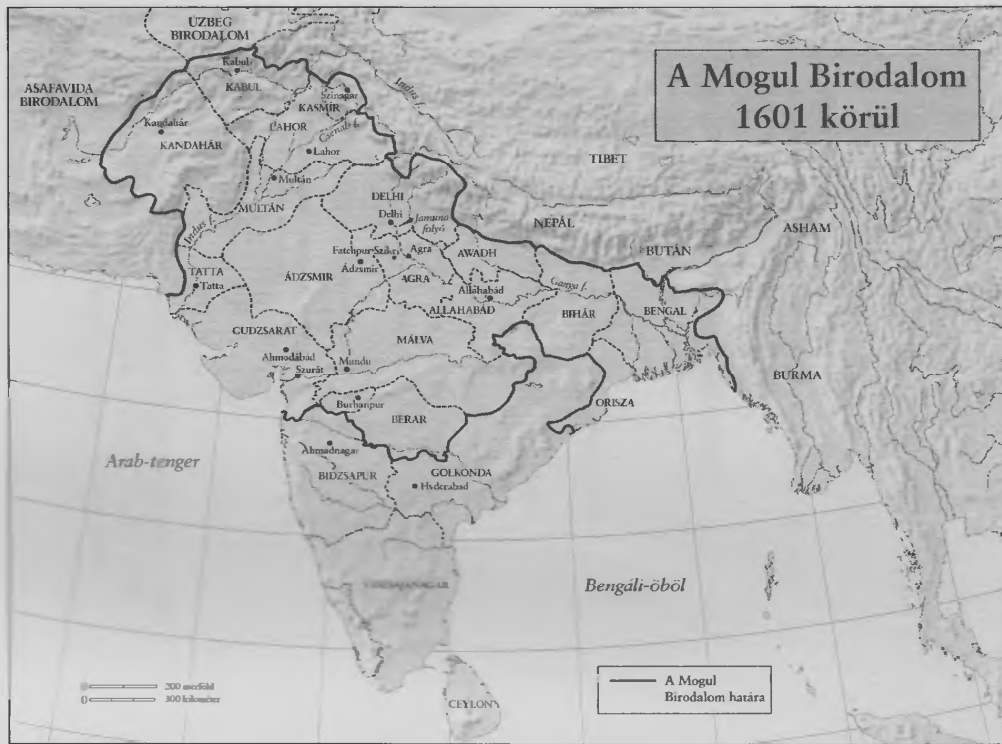
Hungarian translation © Stefanovits Péter, 2010

Hungarian edition © Tericum Kiadó, 2010

Cover design © Tericum Kiadó, 2010

*Szüleimnek,
R. Sundaresan repülőezredesnek
és Madburam Sundaresannak*

Mindenkinek, akiből magamban őrök



Marunissza családja

Aszmat Bégam – Ghiász Bég (Itimadaddaula)

Muhammad Sharif

Abul Haszan

Ardzsumand Banu Bégam (*Mumtaz Mahal*)

A mogul császári család

Bábur

Marjam Makani Humájún

Hindal

Gulrukh

Rukajja Szultán – *Akbar* – Szalima Szultán – Bairam Khán
(2. FÉRJ) (1. FÉRJ)

Marjam Muzzamani – *Akbar*

Hakim

Ali kuli – Marunissza – Szálím – Dzsagat Goszini és Man Bai
(*Sher Afgan*) (*Núr Dzsahán*) (*Dzsahángír*)
(1. FÉRJ) (2. FÉRJ)

Murad Danijal

Tamurasz Bajaszangar Hosang

Khuszrau Párviz

Dzsahandár

Bulaki Garsap

Ladli Bégam

Sáriár

Khurram (*Sah Dzsahán*)

Fontosabb szereplők

Abdur Rahim, *Khán-i-khánan, a birodalmi hadsereg fővezére*
Abul Haszan, *Marunissza bátyja*
Akbar, *a Mogul-dinasztia harmadik uralkodója*
Ali Kuli Khán Istadzslu, *Marunissza első férje*
Aszmat, *Marunissza anyja, Ghiász Bég felesége*
Dzsagat Gosini, *Szálím második felesége*
Dzsahángír, *Szálím titulusa, miután a Mogul Birodalom negyedik uralkodója lett*
Ghiász Bég, *Marunissza apja*
Hosijár Khán, *Szálím háremének főeunuchja*
Khurram, *Szálím harmadik fia, anyja Dzsagat Gosini*
Khuszrau, *Szálím első fia, anyja Man Bai*
Kutubuddín Khán Koka, *Szálím gyermekkori barátja, később Bengál kormányzója*
Ladli, *Marunissza lánya Ali Kulitól*
Mahabat Khán, *Szálím gyermekkori barátja*
Marunissza, *Ghiász lánya, később Núr Dzsahán*
Mirza Aziz Koka, *Khuszrau apósa*
Muhammad Sharif, *Szálím gyermekkori barátja, később a birodalom főminisztere*
Muhammad Sharif, *Marunissza legidősebb bátyja (nem azonos a birodalom főminiszterével)*
Rádzsa Man Szing, *Khuszrau nagybátyja*
Rukajja Szultán Bégam, *első számú felesége, a Padshah Bégam*
Szálím, *Akbar első fia, később Dzsahángír néven a birodalom uralkodója*

Előszó

Odakint üvöltött és vadul nyargalt a szél. Kis híján feltépte a sátor bejáratát. Jeges fuvallat szökött be, végigsimította a bent melegedők nyakát, táncra perdítette a tűz kék lángnyelveit. A sarokban, vékony pamuttakarón fekvő asszonyt kirázta a hideg. Kerek hasára tette a kezét, és felnyögött:

– Ajah...

A bába felkászálódott ültéből. Öreg csontjai recsegték-ropogtak. A bejáratához ballagott, szorosabbra húzta a kötelet, majd az ágyhoz ment, felemelte a takarót, és az asszony lábai közé meredt. A nő felnyögött, amikor a bába göbös kezével megnyomta a hasát. Az asszony apró ráncaiba fekete föld tapadt.

A bába vénülő arcán elégedettség terült szét.

– Már nem sok van hátra.

Legyezni kezdte a fémüstben izzó tevetrágyát, mire apró lángnyelvek támadtak fel belőle. A vajúdó asszony hanyatt dőlt, homlokán veríték gyöngyözött. Arcára kiült a fájdalom. Néhány perc elteltével újabb görcs gyötörte meg alhasát. Alsó ajkába harapott, nehogy felüvöltjön. Nem akarta, hogy a sátor előtt várakozók aggódjanak, bár a süvöltő szél a legvadabb ordítást is elnyelte volna.

A táborra hamar leszállt az éj. A férfiak a sístergő, pattogó tűz körül kuporogtak. A szél a fülükbe füttyült, homokot fűjt a szemükbe és a ruhájuk redői közé. Mintha ezer tüvel szurkálták volna a bőrüket.

A viharvert, öreg sátrak szorosan álltak körben egymás mellett a Kandahár városát övező sivatagban. Teve, ló és juh összebújva melegedett és keresett menedéket a vihar elől.

Ghiász felkászálódott a tűz körül üldögélő férfiak gyűrűjéből, és elhaladt a jószágok mellett. Abba a sátorba igyekezett, amelyben a felesége feküdt. A homokviharban alig tudta kivenni három gyermekét. Egymást szorosan átkarolva támaszkodtak a csapkodó, fekete sátorponyvának. Hunyorogtak az erős szélben. Ghiász megérintette a legidősebb fiú vállát.

– Muhammad! – kiáltotta a szélviharban. – Édesanyád jól van?

A gyermek könnyező arcát apjára emelte.

– Nem tudom, Bapa. – Hangja halk volt, alig lehetett kivenni, mit mond. Ghiász odahajolt hozzá, hogy értse. Muhammad megszorította a vállán pihenő kezét.

– Ó, Bapa, mi lesz most velünk?

Ghiász letérdelt, a karjába vonta a fiút, és szeretően megcsókolta a feje búbját. A szakállán érezte Muhammad hajába keveredett homokot. Napok óta most mutatott először félelmet.

A férfi a fiú feje felett a lányára nézett.

– Szaliha, menj, és nézd meg anyádat!

A kislány némán felkelt és bemászott a sátorba.

Amint belépett, az asszony felnézett. Felé nyújtotta a karját, Szaliha odaszaladt.

– Bapa tudni akarja, jól vagy-e, Mádzsi.

Aszmat Bégam mosolyogni próbált.

– Igen, Beta. Menj és mondd meg Bapának, hogy nem tart már soká! Mondd meg neki, hogy ne aggódjon! Te se aggódj! Megértetted, Beta?

Szaliha bölintott, felállt, indulni készült, majd hirtelen visszaereszkedett, szorosan megölelte az anyját. A fejét Aszmat vállába fúrta.

A sarokban a bába rosszalóan motyogott.

– Ne, ne, ne érintsd az anyádat, mielőtt megszületett a kicsi. Lány lesz, mert te is az vagy. Mozogj, kifelé! Vidd innen a rontást a szemedben.

– Ne bánts, Ajah! – korholta erőlködve Aszmat. A bába végül kitesékeltte a kislányt. Egy szót sem szólt, nem akart összeveszni az asszonnyal.

Ghiász megpillantotta Szalihát. Kérdőn felhúzta a szemöldökét.

– Már nem sok idő, Bapa.

A férfi bólintott és elfordult. A turbánt a szája elé hajtotta, karját összefonta a mellén, otthagya a táborn, és leszegett fejjel nekiindult a süvöltő szélben. Amint a nagy szikla oltalmába ért, a földre rogyott és a kezébe temette az arcát. Miért hagyta, hogy így legyen?



Ghiász apja, Muhammad Sharif, Tahmasp Safavi perzsa sah követe volt. Ghiász, akárcsak bátyja, Muhammad Tahir, jó nevelést kapott. A család mind tehetősebbé vált, boldog gyermekkoruk volt. Egyik állomásról a másikra költöztek: először Khurasanba, majd Jazdba, végül Iszfahánba, ahol Muhammad Sharif egy évvel azelőtt, 1576-ban Iszfahán vazírlaként elhalálozott. Ha nem szól közbe a sors, Ghiász a nemes urak gondtalan életét élte volna tovább, két-három havonta mellényzsebből kifizette volna a szabók és borkereskedők nyújtotta kölcsönt, nagylelkűen támogatta volna a kevésbé vagyonos családokat. Azonban nem így lett.

Tahmasp sah elhunyt, II. Ismail került Perzsia trónjára. Az új uralkodó nem szívelte Muhammad Sharif utódait, így a hitelezők is hamar kérdőre vonták őket. Ghiász arca vörös lett a dühtől. Úgy vetették rá magukat az apja vagyonára, mint kivert kutyák a szemétdombra. Gyakorlott szemmel méregettek drága bútort és szőnyeget. A számlák egyre szaporodtak Ghiász asztalán. Aszmattal együtt a kétségbeesés kerülgette őket. A vakilok – apja szolgálói – évekig gondjukat viselték, ekkor azonban magukra hagyták őket. Esélyük sem volt, hogy kifizessék hitelezőiket, hiszen apja vagyona – Ghiász öröksége – halála után az államra szállt.

A sah egyik követe, apja régi barátja felfedte Ghiász előtt, mi vár rá: halál vagy az adósok börtöne. Ghiász rájött, hogy nem maradhat többé Perzsiában. Arcát mélyebbre fúrta a kezébe, ahogy felrémlent előtte fejvesztett menekülésük az éj leple alatt. Kis híján fülön csípték őket a Ghiász letartóztatására küldött katonák. Hamarjában összedobálták Aszmat ékszereit, arany és ezüst étkészletét: minden értéket, amit majd pénzzé tehetnek útjuk során.

Eleinte Ghiásznak fogalma sem volt, hol keressenek menedéket. Csatlakoztak egy délre tartó kereskedőkaravánhoz. Az út alatt valaki Indiát említette. Miért ne? – gondolta Ghiász. Indiában a mogul családból származó Akbar uralkodott, akiről úgy hírelt, igazságos, kegyes, és mindenekelőtt szívesen forgolódik művelt és tanult emberek társaságában. Ki tudja, talán megcsinálja a szerencséjét az udvarnál, és új életet kezdhet.

Az üvöltő szél egy pillanatra elült. Ghiász felemelte a fejét. Hirtelen újszülött gyermek távoli sírása ütötte meg a fülét. Azonnal nyugat felé, Mekka irányába fordult, letérdelt a kemény földre, és karját az égre emelte. Allah, add, hogy a gyermek és az anyja egészséges legyen! – imádkozott némán. Még egy gyermek, mikor szegényebb, mint valaha. Megfordult, a tábor felé nézett. A fekete sátrakat alig lehetett kivenni a homokviharban. Aszmat, drága felesége mellett lenne a helye, de a lába a földbe gyökerezett.

Ghiász a sziklának dőlt és lehunyta a szemét. Ki gondolta volna, hogy Iszfahán vazírlének menyé ilyen körülmények között fogja világra hozni negyedik gyermekét, fiának pedig törvényen kívülként kell menekülnie hazájából? Ghiász szégyent hozott a családjára. Az úton azonban még több viszontagság várt rájuk.

Délre tartottak Kandahárba. A karaván épp a Dasht-e-Luton, Perzsia hatalmas sivatagán kelt át. A kies tájnak megvan a maga szépsége: végláthatatlan, terméketlen föld, a semmiből időnként napégette, rózsaszín sziklák bukkannak elő, amelyek azonban gonoszak voltak: sivatagi banditák rejtőztek mögöttük. Mire észrevették őket, már késő volt.

Ghiász megremegett. Szorosabbra vonta a durva gyapjútakarót a vállán. A tolvajok szélvészfélegként rontottak rájuk. Fém pengett, vér fröccsent. A támadók nem hagytak náluk semmit: odalett az ékszer, az arany és ezüst étkészlet. A nőket, akiket utolértek,

megerőszakolták. Aszmatot csak előrehaladott állapota miatt kímélték meg. A rajtaütés után a karaván szétszéledt. Az emberek fejvesztve kerestek menedéket. A mészárlás utáni kavarodásban Ghiász összeszedett két öreg öszvért, amelyeket felváltva ültek meg a Kandahárba vezető úton. Az útjukba kerülő karavánoktól könyörögték ki a betevőt.

Holtfáradtan, piszkosan és rongyosan érkeztek Kandahár városába. Afgán kucsik – nomádok – adtak nekik szállást és ételt, noha nekik sem volt sok. Ghiász családjának alig volt pénze. Lehetetlennek látszott, hogy eljussanak Indiába. Ráadásul újabb gyermekük született.

Nem sokkal később Ghiász sarkon fordult, és lassan visszament a sátorhoz.

Aszmat felnézett az ágyról. Ghiász szívébe fájdalom mart, amikor megpillantotta a sötét táskákat az asszony szeme alatt, ahogy rámosolygott. Az arca nagyon vékony volt, a bőr pergamenként feszült rá. A férfi félresimította az asszony csapzott haját a homlokáról. Aszmat karjában, ósdi rongyokba csomagolva makkegészséges csecsemő feküdt.

– A lányunk.

Aszmat odanyújtotta a csöppséget Ghiásznak. A férfi a karjába vette a gyermeket. Kétségbeesés lett úrrá rajta. A kisdéd tisztán, bepólyálva feküdt a karjában. Az élete tőle függött. Gyönyörű kisbaba volt, keze-lába formás. Fényes, fekete haj tapadt pufók arcocskájára, szemöldöke ívelt volt.

– Tudod már, mi lesz a neve? – kérdezte Ghiász a feleségét.

– Igen – felelte Aszmat némi bizonytalankodás után. – Marunissza.

– Meh-ru-nnisa – ismételte Ghiász lassan. – „Nők ragyogó napja.” Találó név egy ilyen szép gyermeknek. – Megérintette a kicsi apró öklét, amit alvás közben az állához szorított. Ghiász visszaadta Marunisszát feleségének. Aszmat nem tudta táplálni a gyermeket, alig volt teje. Hónapok óta éheznie kellett. Honnan veszik majd a pénzt szoptatós dajkára?

Valaki oldalba bökte Ghiászt. A férfi megfordult. Az ajah állt mellette, a markát tartotta. Ghiász megrázta a fejét.

– Sajnálom. Semmim sincs, amit neked adhatnék.

A baba mogorván nézett, és kiköpött. Nyála barna volt a dohánytól.

– Nincs semmije! – motyogta a sátorból kifelé menet. – Még a lánygyermek is ér valamit.

Ghiász a sarokba húzódott, fáradtan dörzsölgette a homlokát. Nézte, ahogy gyermekei – Muhammad Sharif, Abul Haszan és Szaliha – anyjuk és az újszülött körül tolonganak.

Nem tarthatják meg a gyermeket. Le kell mondaniuk róla.



Éjjel oly hirtelen ült el a szél, ahogy jött. Az ég tiszta volt, a csillagok megannyi drágakőként ragyogtak. Másnap reggel Ghiász korán kelt. Még nem pirkadt. Kiült a sátor elé. Egy csésze forró csáj melegítette a kezét és didergő testét. Inkább felvizezett tej, mintsem tea volt. Néhány perccel később keleten az ég vörös, arany és borostyánszínt öltött. A vad vihar fenséges színekkel ajándékozta meg a természetet.

Ghiász kendője alá nyúlt, és kivett négy értékes arany mohurt, amit addig övsáljában rejtgetett. A reggeli napfény megcsillant a piszkos markában ülő érméken. Ez volt minden vagyonuk. A tolvajok nem találták meg a mohurokat. Aszmat csolijába rejtette a pénzt. Ghiász az Indiába vezető útra tartogatta. A pénz azonban nem volt elég rá. Többre van szükségük, ha el akarnak jutni odáig.

Ghiász a kora reggeli égből kiváló, távoli, türkizkék kupolákra és minaretekre meredt. Talán talál munkát Kandahárban. Huszonhárom éves kora ellenére soha egy napot nem dolgozott. Aszmatnak bárányhúsról és juhtejre van szüksége, hogy visszanyerje az erejét. A gyermekeknek a tél közeledtével ruha kell, és a kicsi... Ghiász gondolni sem akart rá, a nevét sem akarta kimondani. Semmi értelme, úgymint más fog gondoskodni róla. A nap elemelkedett a

földtől, az égre kúszott és aranyfénybe vonta a tábort. Ghiász feltápászkodott. Összeszorította a fogait, szemében új, szilárd elhatározás ült.



Délután Ghiász görnyedt háttal ácsorgott a helyi bazár keskeny utcácskájában álló pékség előtt. Hosszú kabáját maga mögött húzta a kövezeten. Emberek tolongtak körülötte, taszigálták, odakiáltottak barátaiknak, ismerőseiket köszöntötték.

Ghiász felemelte a fejét és üveges tekintettel bámult a távolba. Először tanítónak akart elszegődni a gazdag városi nemesek gyermekei mellé, de rongyos ruhában, mocskos arccal a paloták küszöbét nem léphette át. Kétkezi munka után nézett, de finom akcentusa és beszéde elárulta néhai rangját.

Ghiász orrát egyszer csak megcsapta a frissen sült nán, a helyi kenyér illata. Gyomra cudarul korgott. Folyton emlékeztette, hogy a reggeli csájon kívül semmit sem vett magához. Követte az orrát. Figyelte, ahogy a pék tenyerével lapogatja a vastag, fehér tésztát, falapátra teszi, és a padlón tátongó lyukon keresztül óvatosan a földbe ásott izzó kemence falához csapja. Tizenöt perccel később hosszú vascsipesszel fejtette le a frissen sült kenyeret róla. A bolt bejárata mellett halomba rakta az aranybarna kincset.

Ghiászt megrészegítette a kenyér illata. Ruhája redői alól elővett egy arany mohurt, és vágyakozva nézegette. Mielőtt megálljt parancsolhatott volna magának, tíz darab nánt vett, az apróból pedig a közeli boltban néhány nyársnyi frissen sült báránykebabot. A zöldcitromos, fokhagymás pác inycsiklandón csillogott a húson.

Ghiász kabája alá rejtette az értékes zsákmányt. A nán melegítette a mellkasát, illatára összefutott a szájában a nyál. Hazafelé indult a bazáron keresztül. Aszmat és a gyermekek megint ehetnek néhány napig.

– Hé, paraszt! Figyelj, hová lépsz!

Valaki nagyot taszított rajta. A hús és a kenyér a földre hullott. Ghiász gyorsan lehajolt, hogy felkapkodja, mielőtt a járókelők összetaposzák.

– A bocsánatodért esedezem, Száhib! – vetette oda a válla felett.

Válaszát csend fogadta. Ghiász ügyet se vetett rá, figyelmét teljesen lekötötte a kiborult étel. Észre sem vette, hogy a kereskedő megállt, és alaposan szemügyre vette. Ghiász a férfi felé fordult. Kedves tekintet, napbarnította, határozott arc fogadta.

– Bocsánat – ismételte Ghiász. – Remélem, nem okoztam neked kellemetlenséget.

– A legkevésbé sem – felelte a kereskedő. Ghiászt fürkészte. – Ki vagy?

– Ghiász, Muhammad Sharif, Iszfahán vazírjének fia – felelte Ghiász. A kereskedő döbbséget látva szomorúan szakadt kabájára, és mocskos, bő nadrágjára mutatott. – Volt idő, amikor mindez fenséges és előkelő volt. De most...

– Mi történt, Száhib? – kérdezte a kereskedő udvariasan.

Ghiász szemügyre vette a férfit. Elnézte puha kezét, az övsáljába tűzött tört, viseltes, vastag bőrcsizmáját.

– Épp Kandahár felé tartottunk, amikor mindenüinktől megfosztottak – felelte Ghiász. Az éhség a gyomrába mart.

– Messzire kerültél az otthonodtól.

Ghiász bólintott.

– Hosszú történet. A szerencse forgandó, menekülnöm kellett. Megtudhatom, kit tisztelhetek benned?

– Malik Maszúd vagyok – felelte a kereskedő. – Meséld el nekem a történetedet, Száhib! Van időm. Menjünk a csájboltba!

Ghiász az utca túloldalán álló üzletre pillantott. Gőz szállt fel a hívogatón az üstben fortyogó fűszeres tejből.

– Kedves tőled, Mirza Maszúd, de nem fogadhatom el a meghívásodat. A családom már vár.

Maszúd Ghiász vállára tette a kezét, és a bolt felé vezette.

– Bocsáss meg, Száhib! Tégy szívességet nekem! Hallani szeretném a történetedet, ha nem esik nehezedre elmesélni.

Ghiász nem tudta, mitévő legyen. Végül hagyta, hogy a kereskedő a boltba kalauzolja. Az értékes báránykebabot és a nánt az ölébe rejtve helyet foglalt a többi patrónus között, és elmesélte Maszúdnak, mi történt vele, egészen Marunissza születéséig.

– Allah megáldott téged, Száhib – summázta a történetet Maszúd, és letette üres csészéjét.

– Igen – felelte Ghiász. Áldott volt, de a sorsa nehéz. Aszmat és a gyermekek: nagyobb áldásban nem is lehetett volna része. Még a kicsi is...

Ghiász felemelkedett a lócáról.

– Most már mennem kell. A gyermekek éhesek. Nagyon köszönöm nektek a csajt.

Felállt, de Maszúd szava megállította.

– Indiába tartok. Szeretnél csatlakozni a karavánomhoz, Mirza Bég? Nem adhatok neked mást, csak egy sátrat és egy tevét, amely a holmidat viszi. Harcosok kísérnek, biztonságban leszel utadon.

Ghiász hirtelen megfordult, és visszahuppant a padra. Az arcára döbbenet ült.

– Miért tennéd?

Maszúd meg sem hallotta a kérdést.

– Tiszteletemet teszem Akbar uralkodónál Fatehpur Szikri-ben. Ha addig velem tartasz, bemutatlak az udvarnál.

Ghiász ámulva meredt rá, képtelen volt elhinni, amit hallott. Annyi viszontagság után, amikor egymást érték a csapások, Allah megkönyörült rajta. Mégsem fogadhatta el az ajánlatot, hiszen nem volt mivel viszonznia. Nemes úr fia volt, maga is nemes. Soha nem volt mások kegyére utalva. Mire vélje Maszúd nagylelkű ajándékát?

– Én... – dadogta – nem tudom, mit mondjak. Nem hiszem, hogy...

Maszúd odahajolt hozzá a teabolt durva faasztala fölött.

– Mondj igent, Száhib! Ha majd én jutok bajba, te segítesz rajtam.

– Habozás nélkül, Mirza Maszúd. Akkor is így lenne, ha nem tennél ennyit értem. De túl sokat kínálsz. Hálás vagyok az ajánlatodért, de nem fogadhatom el.

Maszúd kiegyenesedett.

– Nekem ez nem fáradság, Mirza Bég. Kérlek, egyezz bele! Társaságod örömökre szolgál az út során. Magányosnak érzem magam, mióta a fiaim nem utaznak velem.

– Rendben, beleegyezem – felelte Ghiász, majd a kereskedő állhatatosságán mosolyogva hozzátette: – Nem lehetek elég hálás érte.

Maszúd elmagyarázta, hogyan juthat Ghiász a karavánjához. A két férfi búcsút vett egymástól a bazári forgatagban. Míg Aszmat és a gyerekek szerény holmijukat készítették össze, Ghiász a sátor előtt ült, és a Maszúddal esett találkozásán töprengett. Egyszer, régen az apja azt mondta neki, hogy a nemesember oly nagylelkűen fogad el segítséget, mint ahogy ad. Eszébe jutott apja szava – ennyi maradt a hozományából –, ezért fogadta el a meghívást. Később majd meghálálja.

Ghiász és családja búcsút vett a kucsiktól, akik addig szállást adtak nekik. Ghiász felelőtlen nagylelkűségében maradék három aranymohurját a szolgálatkész, földönfutó nomádoknak adta. Befogadták családját, amikor senki más nem tette. Hálával tartozott nekik. Akárcsak Maszúdnak, élete végéig. Az Indiába vezető útra tartogatta a pénzt, többé nem volt szüksége rá. Elindultak Maszúd táborába. Kényelmes sátrat, és ételt kapnak a közkonyháról, míg Aszmat elég erős nem lesz ahhoz, hogy főzzön rájuk.

A karaván Kabul felé indult. Az elejétől a végéig majdnem egy kilométer hosszan kígyózott. Teltek-múltak a hetek. Aszmat lassan visszanyerte az erejét. Arca kivirágzott, haja

visszanyerte régi fényét. A nagyobb gyerekek boldogok és jól tápláltak voltak. A karaván mellett bandukoltak, ha elfáradtak, tevére ültek. Mégsem volt minden rendben. Ghiásznak nem volt pénze szoptatós dajkára. Marunisszát hiába táplálták kecsketejjel, napról napra gyengébb lett. Apja fájdalmasan gondolt a három arany mohurra – most nagy hasznukat vette volna. De a kucsik gondot viseltek a családjára, pedig maguk is nagyon szegények voltak... Nem, helyes döntés volt – felelte Ghiász határozottan, valahányszor Aszmat a pénz felől érdeklődött, de nem tudott a feleségére nézni, amikor kimondta.

Egy hónappal Marunissza születése után, Kabultól keletre a karaván Dzsamrud közelében vert tábor, a Hindukus hegységtől délre fekvő dombok előtt. Közeledett a naplemente, a tiszta ég okkersárga színt öltött. A környéken életnek nyoma sem volt: mindent fehér hó borított, alóla csak itt-ott bukkantak ki kékesfekete kövek és sziklák, halott barna fűpamacsok. A tél fogvacogató hidege lassan bekúszott a gyapjú- és pamutsálak alá. A tábor mellett a domboldalban megbújó közeli falucska fénye pislákol. Hetekig megint nem érintenek lakott települést. A távolban a hegyekbe vezető út, a Kiber-hágó emelkedett.

Ghiász segítette Aszmatnak vesszőt és száraz ágat gyűjteni a tűzhöz, majd mellé telepedett a sátor előtt. Nézte, ahogy az asszony fonnyadt káposztát és néhány répát szeletel fel a báránycomb mellé. Aszmat kurmát főzött. Keze kérges volt a hidegtől, a bütykei fehérek. Marunissza pólyában feküdt bent a sátorban. Muhammad, Abul és Szaliha a többi gyerekkel játszott az alkonyatban. Odahallatszott örömteli hógolyózásuk hangja.

– Vizesek lesznek, és megfáznak – mondta Aszmat felnézve a munkából. Öntöttvas serpenyőt tett a szedett-vetett chulára. A hevenyészett tűzhely három lapos kőből és a közöttük pattogó tűzből állt.

– Hadd játsszanak! – felelte Ghiász békítőn, és a feleségére nézett. Aszmat agyagedényből olajat öntött a serpenyőbe, megvárta, míg felmelegszik, majd kardamomot, néhány gerezd fokhagymát és babérlevelet tett bele. Kisvártatva a bárányhús következett. Aszmat ügyesen megpirította.

– Hol tanultál meg főzni? – kérdezte Ghiász.

Aszmat elmosolyodott, és a füle mögé simított egy kósza hajtincset. Le sem vette a tekintetét a serpenyőben sülő húsról. Arca vörösen izzott a tűz fényében.

– Soha nem tanultam, Ghiász, jól tudod. Az ételt mindig felszolgálták nekem. Mintha odavarázsolták volna, a semmiből tűnt elő. A szomszéd sátorban lakó asszony tanított meg a kurmára. – Hirtelen aggódva férje felé fordult. – Nem unod még? Megtanulhatok mást is.

Ghiász a fejét rázta.

– Nem, még nem untam meg. Bár, ha jól meggondolom – hamiskásan elmosolyodott –, egész álló hónapban ezt ettük.

– Huszonkét napja – felelte Aszmat, közben a serpenyőbe tette a zöldséget és vizet öntött hozzá. Néhány csipetnyi kósó a jutazsákból, apróra zúzott masala, paprika és kardamom került az ételbe. Aszmat lefedte az ételt és hátradőlt. Ghiászra nézett. – De legalább már nem égetem oda.

– Aszmat, beszélünk kell!

Aszmat elfordult, rézedényt vett elő. Az egyik zsákból három marék búzalisztet szórt az edénybe. Némi vízzel és olajjal tésztává gyúrta a csapatihoz.

– Vacsorát kell főznöm, Ghiász.

– Aszmat... – szólította meg a férfi gyengéden, de az asszony nem nézett rá. A háta szálegyenes volt, a mozdulatai ellentmondást nem tűrtek.

Marunissza sírása hallatszott a sátorból. Mindketten arra fordultak, és feszülten figyeltek. A kicsi még egyszer felsírt, betegesen, erőtlenül. Az erőlködéstől kifáradt, elhallgatott. Aszmat megint a tészta fölé hajolt, keményen belemarkolt, mintha rajta akarná levezetni fájdalmát. A haja az arcába hullott, amelyet így eltakart a férje elől. Egy könnycsepp, majd

még egy hullott a tésztára, ahogy gyúrta. Ghiász felállt és odament hozzá. A férfi átölelte, az asszony hozzábújt, de a tésztát nem engedte el. Percekig csendben ültek.

– Aszmat – szólalt meg Ghiász halkán –, nem tarthatjuk meg Marunisszát.

– Ghiász, kérlek! – Aszmat felemelte a fejét és ránézett. – Megpróbálom szoptatni. Ha nem megy, ezután is kecsketejet kap, vagy találunk neki szoptatós dajkát. A nők a táborban valamelyik nap egy parasztasszonyt emlegettek, aki nemrégén szült. Megkérhetnénk.

Ghiász lesütötte a tekintetét.

– Mivel fizetünk neki? Nem kérhetek pénzt Maliktól. – Körbemutatott a sátorban. – Máris rengeteget adott. Nem. – Fájdalom hasított a szívébe. – Jobb lesz, ha az út mellett hagyjuk, hogy valaki más találjon rá, aki nem nélkülözik, és fel tudja nevelni.

– Nem lett volna szabad odaadnod... – Aszmat elhúzódott tőle, és zokogott. Ghiásznak azonban igaza volt. Mindig igaza volt. A kucsiknak szükségük volt a pénzre. Így azonban nem tudnak gondot viselni a gyermekre. Aszmat könnye feltartóztathatatlanul hullott.

Ghiász felkelt a felesége mellől, otthagyta a tüzet, és a sátorba ment. Sokat töprengett a dolgon. Aszmat nem táplálhatja a gyermeket, mert elapadt a teje. Megszakadt a szíve, valahányszor a kicsi felsírt, hiszen tejért könyörgött, de neki nem volt. Cukros vízzel táplálták Marunisszát, ruhát mártottak bele, és a szájához tartották, hogy szopja, de nem segített. A csecsemő ijesztően lefogyott, kisebb volt, mint amikor megszületett. Ghiász rettenetesen szégyellte magát, amiért nem tudta gondját viselni a családjának. Kegyetlennek érezte a döntést, de tudta, hogy meg kell tennie. Képtelen volt tétlenül nézni, ahogy Marunissza napról napra gyengébb lesz. Ha kiteszi, hogy valaki más találja meg, biztosan felneveli és gondoskodik róla. A családja nem lesz rá képes – Ghiász jól tudta. Az út mellett talált gyermekeket az emberek hazaviszik, és sajátjukként bánnak vele. Felvette a kisedet, a másik kezébe olajlámpást fogott. A kicsi elpilledt, az éhezők nyugtalan álmát aludta. Ghiász kilépett a sátorból, és odaszólt Aszmatnak.

– Inkább most, amikor alszik.

Aszmat nem felelt. Könny áztatta az arcát. Ghiász otthagyta a tábor. A falu határába ért. A kendőjét az alvó gyermek köré tekerte, és az országút mellett álló fa tövébe tette. Felcsavarta a lámpás kanócat, és a csecsemő mellé tette. Valaki hamarosan rábukkan, hiszen még csak alkonyodik, az út pedig forgalmas. Ghiász imát mormolt, és a dombra felkapaszkodó falu felé fordult. Talán falubeli lesz. Kérlek, Allah, add, hogy jószívű ember legyen! Lenézett a kicsire. Apró és törékeny volt, kis mellkasa felett alig mozdult a kendő, ahogy lélegzett.

Ghiász sarkon fordult és elindult. Abban a pillanatban nyögdecselés hallatszott a pólyából. Visszament a kicsihez, ujjával megsimogatta arcocskáját.

– Aludj, édesem! – motyogta perzsául. A kicsi nagyot sóhajtott, megnyugtatta apja hangja és érintése. Visszaaludt.

Ghiász még utoljára Marunisszára nézett, majd felállt és fürgén távozott. Egyszer, csak egyszer nézett vissza a fogvacogató hidegben, mielőtt az út elkanyarodott. Az olajlámpás fénye táncolt a lassan leszálló éjszakában. A fa a kicsi fölé magasodott, görcsös ágai a kies tájba böktek. Ghiász már alig tudta kivenni Marunisszát a pólyában.



Köd szállt le, a hegyek az est beálltával lilás színt öltöttek. A hó utoljára felizzott, majd kialudt. Csend ereszkedett a táborra. Az embereket elnyomta a fáradtság. A tábortüzek izzó paraszat prüszköltek az égre. Az északi szél nekiveselkedett, a kopasz fák ága között füttyült. Puskalövés visszhangzott a hegyek között, majd elhalt. Nyomában halk sírás hallatszott.

A vadászcsapat döbbenetesen megtorpant. Malik Maszúd felemelte a kezét. Az emberek elhallgattak. Már a tábor közelében jártak. Egy ideig csak a pattogó tábortüzet hallották. Aztán megint megütötte a fülüket a sírás.

Maszúd egyik emberéhez fordult.

– Menj, és nézd meg, mi az!

A szolga a lova oldalába vágta a sarkát, és a hang irányába indult. Nem sokkal később Marunisszával a karjában tért vissza.

– Gyermeket találtam, Száhib!

Maszúd a bömbölő kisdud arcába nézett. Mintha már látta volna valahol. Nem volt benne biztos. Ghiász Bég kendőjét viselte – Maszúd adta ajándékba a fiatalembernek.

A homlokát ráncolta. Miért hagyna Ghiász Bég sorsára egy ilyen szép gyermeket? Ahogy a tábor felé közeledtek, egyre inkább elgondolkodott. Eszébe jutott első találkozása Ghiásszal. Hamar ítélte a fiatalemberről, akárcsak mindenki másról egész életében – legtöbbször helyesen. A férfi szakadt ruhája és piszkos arca mögött megpillantotta az értelem és műveltség szikráját. Az uralkodó, Akbar mindkettőt nagyra értékeli. Ghiász modora megnyerő volt – gondolta Maszúd. Az elmúlt hónapban minden éjjel együtt töltöttek néhány órát. Maszúd úgy érezte magát vele, mintha Kurasanban letelepedett legidősebb fia társaságát élvezné ismét. A vadászok visszatértek a táborba. Maszúd leszállt a lováról, és megparancsolta egy szolganak, hogy vezesse elé Ghiászt.

A férfi kisvártatva belépett Maszúd sátrába.

– Foglalj helyet, drága barátom! – Ghiász leült. Maszúd így folytatta: – Az a szerencse ért, hogy elhagyott kisdudet találtam a környéken. Mondd csak, a feleséged nem mostanában szült?

– De igen, Maszúd.

– Akkor megkéred, hogy viselje gondját helyettem? – Maszúd odanyújtotta neki Marunisszát. Ghiász döbbenetesen meredt a lányára, majd Maszúdra. Az idősebb férfi rámosolygott.

– Mától fogva lányomként szeretem – tette hozzá Maszúd. Gazdagon hímzett erszényéből néhány arany mohurt halászott elő. – Kérlek, vedd ezt a pénzt, és gondoskodj róla!

– De... – szólalt meg Ghiász, és Marunissza felé nyúlt. A csecsemő ránézett, amint megérintette.

Maszúd ellentmondást nem tűrően legyintett.

– Ragaszkodom hozzá! Nem hagyhatom, hogy a családod segítség nélkül neveljen fel még egy gyermeket.

Ghiász fejét hajtotta. Újabb ajándék, amelyet képtelen lesz viszonzni.

Aszmat a sátorban volt, amikor Ghiász belépett Marunisszával a karjában. Az asszony a férfi kezében heverő pólyára meredt. Megérezte, hogy a lánya, és azonnal felé nyúlt.

– Visszahoztad?

– Nem én, hanem Maszúd.

Aszmat magához ölelte Marunisszát.

– Allah azt akarja, hogy megtartsuk, Ghiász. Áldott a mi sorsunk! – Boldogan a gügyögő csecsemőre nézett. – De hogyan...

Ghiász némán előhúzta az arany mohurokat. Az érmék tompán csillogtak a lámpás fényében.

– Allah tényleg azt akarja, hogy megtartsuk, Aszmat – felelte elérzékenyülten.

Másnap a karavánnal utazó asszony, Dai Dilaram, beleegyezett, hogy a saját gyermekeivel együtt szoptassa Marunisszát. A menet biztonságban átkelt a Kiber-hágón, és Lahor felé haladt. Onnan Malik Maszúd Fatehpur Szikri felé, Akbar udvarába vezette őket. Kis híján hat hónappal Marunissza születése után, 1578-ban a karaván elérte Fatehpur Szikri városát.

Néhány héttel később, amikor Maszúd tiszteletét tette Akbar császárnál a darbarban, magával vitte Ghiászt. Maszúd házának belső udvarában Aszmat a férjét várta, karján a féléves Marunisszával. A többi gyermek az utcán játszott. A kislány komoly arccal gögicsélt az anyjának, és minden erejével mosolyogni próbált. Aszmat nem vette észre, elmerült a

gondolataiban. Vajon véget ért hosszú, fáradtságos útjuk? Gyökeret vernek, és békére lelnék az idegen országban? Talán India lesz az új otthonuk?

Első fejezet

*„Amikor az anyám szüléshez közeledett, (Akbar)
elküldte a Saik házába, hogy ott szülessék meg.
Születésem után a Szultán Szálím nevet kaptam,
de soha nem hallottam, hogy az apám...
Muhammad Szálimnak, vagy Szultán Szálimnak
hívott volna, mindig csak Saiku Babának.”*

Henry Beveridge (szerk.): Tuzuk-i-Jahangiri ¹

A déli nap fehér délibábra vonta Lahor városát. Az utcák rendszerint kihaltak voltak ebben a napszakban, de aznap a Moti bazár tele volt lassan vánszorgó emberekkel. A tömeg gyakorlottan kerülte ki a szűk utca kellős közepén békésen álldogáló tehenet. Az állat álkapcsa ritmusosan mozgott, épp fűből és szénából álló reggelijén kérődzött.

A boltosok fennhangon kínálták portékájukat az arra járóknak. Zsúfolt bódéik mellett üldögéltek, amelyek egymást érték a kikövezett utca két oldalán. A bódék felett vastag muszlinfátylat viselő asszonyok tekingettek lefelé házuk erkélyéről. Odakiáltottak egy pórázon majmot vezető férfinak:

– Táncoltasd meg!

A férfi meghajolt, és a földre állította zenedobozát. A zenére a majom fel-le ugrált. Kék mellényt, a fején pedig bojtos fezt viselt. A mutatvány végén a nők tapsoltak, és ezüstérmét dobtak a férfinak. Miután összeszedték a pénzt, a férfi és a majom nagy komolyan meghajolt, majd továbbment. Az utcasarkon zenészek játszottak furulyán és dolakon. Barátok önfelédten csevegtek, a lármát túlharsogva kiáltottak oda egymásnak. A kereskedők hűtött rézkupában kínálták a zöldcitrom sörbetet, az asszonyok vidáman és hangosan alkudoztak.

Távolabb, a bazár főutcáját szegélyező házak és bódék között, a birodalmi palotától és a város kertjeitől övezve a Lahori erőd vöröstéglás fala emelkedett az ég felé.

A városban ünnepi hangulat uralkodott. Szálím herceg, Akbar legidősebb fia és első számú örököse három nap múlva, 1585. február 13-án köt házasságot. Szálím az első császári sarj, aki megházasodik. Az elviselhetetlen hőség, por és lárma sem tarthatta távol az embereket a bazártól.

Ghiász Bég házában csend honolt a belső udvaron. A shenai hangja hallatszott csak oda időnként a bazárból. A mozdulatlan levegő agyagcserépben virágzó rózsák és jázminok illatától volt nehéz. Az egyik sarokban szökőkút csörgedezett. A kicsapó vízcseppek szisszenve illantak el az udvar felhevült kövezetéről. Középen hatalmas peepulfa nyújtogatta az ég felé háromszög alakú levéllel teli ágát.

Öt gyermek foglalt helyet a jutamatracon törökülésben, leszegett fejjel a peepulfa árnyékában. Feszülten figyeltek, krétával palatáblára írtak. Hol az egyik, hol a másik emelte fel a fejét, hogy jobban hallja a távolból érkező muzsikát. Csak az egyik gyermek ült szinte mozdulatlanul. Az előtte heverő nyitott, perzsa nyelvű könyvből másolt.

Marunissza arcán látszott, hogy minden erejével összpontosít. A nyelve előbukkant a fogai közül, míg keze a betű ívét követte. Eltökélte, hogy nem hagyja elkalandozni a figyelmét.

Mellette két bátyja, Muhammad és Abul, és két lánytestvére, Szaliha és Kadidzsa foglalt helyet. Megszólalt a harang, hangja bejárta a csendes udvart.

A két fiú azonnal felpattant, és a házba szaladt. Szaliha és Kadidzsa kisvártatva követte őket. Marunissza maradt csak a kertben, egészen belemerült írásba. A mecset mullája, a gyermekek tanítója becsukta a könyvét, az ölébe tette a kezét, és a kislányt fürkészte.

Aszmat kilépett a házból, és elmosolyodott. Jó jel, annyi szent. Megannyi panaszkodás és hisztizés után – „Miért kell tanulnom?”, „Unatkozom, Mádzsi!” – Marunissza végre rendesen tanult. Korábban elsőként kelt fel, amint meghallotta az ebédre hívó harangot.

– Marunissza! Ebédidő van, Beta! – kiáltotta Aszmat.

Az anyja hangjára Marunissza felkapta a fejét. Azúrkék szempár szegeződött Aszmatra, és gödröcskék keletkeztek a kislány arcán, amint elmosolyodott. Tökéletes, hófehér fogsorából egyetlen fog hiányzott csak elől – még nem nőtt ki. Marunissza felkászálódott a szőnyegről, meghajolt a mulla felé, és anyja felé indult. Hosszú szoknyája finoman hullámozott körülötte.

Marunissza szemügre vette anyját, ahogy közeledett felé. Mádzsi mindig olyan szép volt. Haját illatos kókuszolajjal fésülte fényesre, és kontyba fonta a tarkóján.

– Hogy tetszett a mai óra, Beta? – kérdezte Aszmat, miután Marunissza kinyújtotta a kezét, és finoman megérintette az anyja karját.

A lány elfintorította az orrát.

– A mulla csak olyat tanít, amit már eddig is tudtam. Szerintem nem tud semmit. – Látva anyja rosszálló arckifejezését, gyorsan megkérdezte: – Mádzsi, mikor megyünk a császári palotába?

– Bapa és én a jövő héten ellátogatunk az esküvői ceremóniára. Ha jól tudom, meghívtak bennünket. Bapa az udvarban lesz a férfiakkal, én pedig a birodalmi zenanába vagyok hivatalos.

Bementek a házba. Marunissza lassított, hogy lépést tartson az anyjával. Nyolcévesen máris Aszmat válláig ért, és gyorsan nőtt. Némán mentek végig a verandán, csupasz lábuk alig érintette a hűvös kövezetet.

– Milyen a herceg, Mádzsi? – kérdezte Marunissza, igyekezve leplezni izgatottságát.

Aszmat egy pillanatra eltöprengett.

– Jóképű és elbűvölő. – Kuncogott, majd hozzátette: – Talán egy kissé zsémbes is.

– Láthatom majd?

Aszmat felhúzta a szemöldökét.

– Mi ez a hirtelen érdeklődést Szálím herceg iránt?

– Semmi különös – vágta rá Marunissza. – Császári esküvő... és mi is ott leszünk. Kit vesz el?

– Csak akkor jöhetsz, ha végzel a leckéddel. Megkérdezem a mullát, hogy haladsz. – Aszmat a lányára mosolygott. – Lehet, hogy Kadidzsa is szeretne jönni? – Kadidzsa és Manidzsa azután született, hogy a család Indiába költözött. Manidzsa még kicsi volt, túl fiatal a tanuláshoz, és nem elég idős, hogy kilépjen a szülői házból.

– Ki tudja? – Marunissza lemondón legyintett. Zöld üvegkarperece csilingelve a csuklójáról a könyökére csúszott. – Kadidzsának fogalma sincs, hogyan kell illendően viselkedni az udvarban.

Aszmat fejét hátraszegve nevetett. Csillogó kontya csak úgy rázkódott.

– Miért, neked van?

– Hogyne! – bölintott Marunissza határozottan. Kadidzsa kisgyermek volt még, húsz percig sem tudott nyugton ülni a reggeli órán. A figyelme folyton elkalandozott, inkább a fán ülő madarak, a mogyoró után kutató mókusok, a peepul levele között átszűrődő napsugarak kötötték le. De most nem erről volt szó. – Kit vesz el Szálím herceg, Mádzsi?

– Man Bai hercegnőt, Rádzsa Bagvan Dasz lányát Amberből.

– Hercegek csak hercegnőt vehetnek feleségül?

– Nem feltétlenül, de a legtöbb császári házasságnak politikai célja van. Ezúttal Akbar császár szoros barátságra törekszik az ottani királlyal, Bhagvan Dasz pedig közeledni akar a birodalomhoz. A császár hűbérese lett.

– Kíváncsi vagyok, milyen lehet feleségül menni egy herceghez – mondta Marunissza álmodozva –, és hercegnének lenni.

– Vagy császárnének, Beta. Szálím herceg a trón jogos várományosa, a felesége – az összes felesége – császárné lesz. – Aszmat nevetett, amikor megpillantotta lánya elámult arcát. – Elég legyen a császári esküvőből! – Aszmat megsimította Marunissza fejét, és a tekintete ellágyult. – Néhány év múlva elhagysz bennünket, és a férjed házába költözöl. Akkor fogunk majd a házasságodról beszélgetni!

Marunissza az anyjára pillantott. Hindusztán császárnéja! Bapa mindig elmesélte, mi történt vele aznap. Beszámolt Akbar császár rendelkezéseiről, a paraván mögött rejtőző nőkről a zenanából, akik figyelemmel kísérték az udvari eseményeket. Hol csendben hallgattak, hol dallamos hangon megjegyzést tettek, vagy tréfát sütöttek el. A császár mindig hallgatott rájuk, a fejét a paraván felé fordította, hogy hallja, mit mondanak. Milyen nagyszerű lehet a császár háremében, a császári udvarban! Marunissza azt kívánta, bárcsak hercegnőnek született volna. Herceghez menne feleségül – talán épp Szálímhoz. A gondolatra kis híján elállt a szívverése. Az anyja kezébe csúsztotta a sajátját, ahogy az ebédlő felé tartottak.

Mielőtt beléptek, Marunissza visszatartotta az anyját, és azt kérdezte:

– Veletek mehetek az esküvőre, Mádzsi? Kérlek!

– Meglátjuk, mint mond rá Bapa.

Amikor beléptek az ebédlőbe, Abul felnézett, maga mellett a díványra csapott, és odaszólt Marunisszának:

– Gyere, ülj ide!

A lány rávillantotta foghíjas mosolyát, és helyet foglalt. Abul megígérte, hogy délután gilli-dandát játszik vele a peepulfa alatt. Bátyja sokkal ügyesebb volt nála, hat-hétszer is eltalálta a gillit, mielőtt eldőlt. Nem csoda, hiszen fiú volt. Bezzeg, amikor először és utoljára meg akarta tanítani neki, hogyan varrjon fel egy gombot! Véresre szurkálta a kezét a tűvel. Ha kell, Marunissza négyszer is eltalálja a gillit. Összekulcsolta a kezét, és várt, hogy Bapa megadja a jelet az étkezésre.

A szolgák vörös szaténterítőt fektettek a perzsaszőnyegre. Egymás után jelentek meg a gőzölgő edényekkel. Sáfrányszínű puláv, csirkehúsleves, currys kecske sűrű, barna szószban, fokhagymás, rozmaringos sült báránycomb, végül uborkából és lédús paradicsomból készült, kósóval, borssal és némi citromlével ízesített saláta került eléjük. A főszolga letérdelt, és kínai porcelán tányérra merte az ételt. Néhány perc csend következett, míg a család evett. Csak a jobb kezüket használták. Amint végeztek, a szolgák réztálban forró vizet hoztak. Citromdarabok úsztak benne. Mindenki kezét mosott. Gyömbérrel és fahéjjal ízesített forró csáj zárta le az étkezést.



Ghiász hátradőlt a dívány selyempárnáján, és végignézett családján. Gyönyörűek az övéi, egytől egyig – gondolta. Két fiú és négy lány, mind különleges a maga módján, mindben pezseg az élet. Muhammad, a legidősebb időnként goromba volt. Ha úgy tartotta kedve, nem ment órára, való igaz, de idővel változni fog. Abul láthatóan olyan lesz, mint Dada, Ghiász apja. Nagyapja egyenes jellemét örökölte, noha nem veti meg a csínytevést, amivel gyakran bosszantja szeretett lánytestvéreit. Egy okkal több, hogy még jobban szeresse majd őket, ha idősebb lesz. Szaliha lassan ifjú hölgyé cseperedik, még a saját apja előtt is szégyelli magát időnként. Kadidzsa és Manidzsa még gyermek, kiforratlan, érdeklődő és mindenre kíváncsi, Marunissza viszont...

Ghiász mosolygott magában. A lány a kedvence volt, a jószerecske gyermeke. Rendszerint nem volt babonás, de úgy érezte, Marunissza születése szerencsés ómen volt a számára. Sorsa a kandahari vihar után fordult jóra.

Nyolc év telt el, mióta el kellett menekülniük Perzsiából. Biztonságot adó otthonában Ghiász újra átélte, ahogy Malik Maszúd bemutatta Akbar császárnak a darbar csarnokában, Fatehpur Szikriben. Marcona palotaőrök mellett haladtak el, majd beléptek a Díván-i-amba, a nyilvános meghallgatások színhelyéül szolgáló, napfénytől vakítóan fényes terembe. Az udvar tele volt emberekkel. A császár harci elefántjai hátul, az egyik sarokban sorakoztak. Hol egyik, hol másik vaskos lábukra helyezték hatalmas testsúlyukat. Homlokukat egyforma arany- és ezüstszővet díszítette, vastag nyakukban elefánthajcsár ült, a térdét az állat füle mögé nyomta. Előttük pompás, fekete arab telivéreken lovassági tisztek álltak. A császári tróntól számított harmadik ülésort a közrendűek foglalhatták el. A másodikikat a kereskedők és alacsonyabb rangú nemesek számára tartották fenn. Ghiász és Maszúd is ott ült, az udvari alattvalók háta mögött.

Bejelentették a császár érkezését. Mindenki mélyen meghajolt. Ghiász hátrakukucskált. Még az elefántok is fél térdre ereszkedtek. Az idomárok kis híján előrebuktak. A lovak is fejet hajtottak. A tiszteletadás véget ért, mindenki felegyenesedett. Ghiász ámuldozva nézte a drágakövekkel díszített turbánok tengeréből kiemelkedő, távoli trónon ülő alakot.

Némán hallgatták, ahogy a Mir Arz, az udvari kérelmek hivatalnoka éneklő hangon felolvassa a napirendet. Ghiász álomittasan követte az eseményeket. A szantálfa füstölők füstje, a jáspissal díszített aranyoszlopokon nyugvó császári trónus, a vörös bársonypárnák, a makulátlan fehér márványpadló látványa megrészegette. Végül Maszúdra került a sor. Ghiász vele tartott, együtt hajtották végre a taszlimot: jobb kezükkel megérintették a homlokukat, majd mélyen meghajoltak.

– Örülök, hogy újra látlak, Mirza Maszúd! – üdvözölte Akbar.

– Köszönöm, felség! – felelte Maszúd felegyenesedve.

– Feltételezem, jó utad volt.

– Allah és felséged kegyelméből – válaszolta Maszúd.

– Ez minden, amit hoztál nekünk távoli utadról, Mirza Maszúd? – kérdezte a császár. A lovakra és a selyemmel magasra púpozott tálcákra mutatott, amelyet a karaván ajándékozott a császárnak.

– Van még egy ajándékom a számodra, felség. – Maszúd Ghiász felé intett. – Alázatosan szeretném bemutatni Mirza Ghiász Béget udvarodban.

– Lépj előre, Mirza Bég! A szemünk már nem a régi. Gyere közelebb, hogy jobban lássunk!

Ghiász végre felegyenesedhetett a taszlimból. Tett néhány lépést a trón felé, és a császárra emelte a tekintetét. Keménykötésű, tiszteletet parancsoló, kedves arcú férfit látott. Felső ajkán anyajegyét viselt.

– Honnan jöttél, Mirza Bég? Ki az apád?

Ghiász csak nagy nehezen, dadogva felelt a kérdésre. Minden szava a fülében visszhangzott. A torka kiszáradt, a tenyere izzadt. Válasza befejeztével, aggódva tekintett a császárra. Vajon tetszett neki, amit mondott?

– Szép család – felelte Akbar. Jobbra fordult, és megkérdezte: – Mit gondolsz, Shaiku Baba?

Ghiász akkor vette észre a császár mellett ülő kisfiút. Nyolc-kilenc éves lehetett. A haját hátrafésülték, rövid pesvázt és arannyal kivert selyemnadrágot viselt. Szálím herceg volt, a trónörökös. Szálím komolyan bólintott, a turbánját díszítő szürkegém-toll megremegett. Az apja hangját utánozva, tiszta, vékony gyermekhangon szólalt meg:

– Kedveljük, felség.

Akbar mosolygott.

– Így van. Jöjj vissza, és látogass meg bennünket egy másik alkalommal, Mirza Bég!
Ghiász meghajolt.

– Felsőged végtelenül kedves. Hatalmas megtiszteltetés a számomra.

Akbar a Mir Arz felé bólintott, aki a következő kérvényező nevét olvasta fel a tekercsből. Malik Maszúd intett Ghiásznak, mindketten meghajoltak, és visszatértek a helyükre. Egy szót sem szóltak. A darbarban lezajlott találkozás végeztével Ghiász kábultan tántorgott ki a teremből. A császár kegyes szava visszhangzott a fülében. Másnap visszament az udvarba, órákig várt, míg a császárnak ideje jutott rá. Öt percig beszélgettek. Néhány nap így telt. Végül a császár háromszáz lónyi manszáhhall ajándékozta meg, és követté nevezte ki.

A manszáhot a mogul családból származó uralkodók alkalmazták, ha birtokot és rangot adományoztak valakinek. A manszáh a birodalmi lovasság és gyalogság fenntartását biztosító hűbéri földbirtokot jelentette. Ghiász manszáhja bevételeiből háromszáz főnyi lovasságot tarthatott fenn. A perzsa nemes számára ez is új volt. Mindent meg kellett tanulnia. A mogul udvar számtalan dologban különbözött a perzsa királyságtól.

Az évek alatt Ghiász nélkülözhetetlenné vált Akbar számára. Vadászatokra és hadjáratokra kísérte el, a perzsa udvar történeteivel szórakoztatta. Akbar hálás volt Ghiász erőfeszítéséért, telket és anyagot adott neki két gyönyörű ház építéséhez. Az egyik Agrában, a másik Fatehpur Szikriben állt.

Aznap bérelt házban ültek ebédhez Lahorban. Néhány hónappal korábban új veszély ütötte fel a fejét a birodalom északnyugati határán. A császár kémei jelentették, hogy Abdullah Khán, Üzbegisztán királya le akarja rohanni Indiát. Fatehpur Szikri, a birodalom fővárosa túlságosan messze feküdt délkeleten. A császár közelebről akarta követni az üzbég király ellen vezetett hadjárat eseményeit, így parancsot adott, hogy az udvar költözzön át Lahorba. Mindenki a császárral tartott. Fatehpur Szikri újonnan emelt városában alig maradt élet.

Allah kegyes volt a családjához – töprengett Ghiász szakállas állát simogatva. A meszelt falon képek és rézkeretes miniatűr festmények függtek. A kis, fényes tik- és szantálfa asztalon a világ minden tájáról származó csecsebecsék pihentek: kínai porcelánfigurák, perzsa arany- és ezüstládikák, elefántcsont szobrocskák Afrikából. A gyermekek finom muszlin- és selyemruhát viseltek, Aszmat pedig annyi ékszert hordott, hogy egy szegény családnak egész álló évig elég lett volna az ára.

Ghiász mégsem tudott hinni a szemének. Nem értette, honnan a sok áldás, amelyben az elmúlt néhány évben részesültek. A gyermekek szépen cseperedtek, fűrgék és erősek lettek. Úgy élnek Indiában, úgy beszélnek az emberekkel, mintha a hazájuk lenne. Abul, Muhammad és Szaliha vonakodva tanulta csak meg az új nyelvet, szokásokat, eleinte nem akartak a szomszéd urak és nemesek gyermekeivel játszani. Fialatok voltak ugyan, de mélyen beléjük vésődött a viszontagságokkal teli út Perzsiából. Marunissza számára azonban minden új és izgalmas volt. Az agrai dialektust jobban szerette. Az Indus és Gangesz fennsíkján uralkodó rekkenő hőség mit sem izgatta. Ötéves koráig vékony pamutingben szaladgált a házban, a világ minden kincséért sem volt hajlandó rendesen felöltözni az ünnepi alkalmakra. Természetesnek vette, hogy jól élnek, hiszen Ghiász folyamatosan lépdelt felfelé a birodalmi ranglétrán, egyre nagyobb házba költöztek, míg Akbar nekik nem adott egyet. Marunissza ezt az életet ismerte. Ghiász legjobban Aszmat miatt aggódott. Kitépte a gyökereit, amikor elvette. Az apja aligha gondolta, amikor a gondjaira bízta, hogy egy napon elszakítja majd a családjától.

Ghiász a feleségére nézett. A szíve megtelt büszkeséggel és szerelemmel. Aszmat megint kisbabát várt, a hasa alig gömbölyödött még. Az évek mit sem csorbították szépségén. Az idő szürke színt font a hajába, és néhány ráncsal hímezte az arcát, de ugyanazt a kedvességet tükrözte, a tekintete bizakodó volt, mint régen. Bátor asszony volt: erőt adott neki, amikor az éj takarója alatt csendben egymás mellett pihentek az ágyon, vagy nappal, amikor Ghiász otthon dolgozott vagy olvasott, ő pedig arra járt. Bokája csilingelt, ghagarája a földet simítva

suhogott. Az iszlám jog négy feleséget engedélyezett, de Aszmat mellett Ghiász mély, őszinte békére lelt. Nem nézett más nőre, nem gondolt arra, hogy feleségül vegye. Aszmat mindent megadott neki.

Türelmetlen mocorgás keltette fel a családfő a figyelmét. Marunissza a dívány szélén ült, a szeme izgalomtól izzott, ghagarája hosszú redőjét gyűrögette türelmetlenül. Ghiász tudta, hogy valamit mondani akar, azért nem tud nyugton maradni. A családfő ránézett, és eszébe jutott az elmúlt nyolc év. Minden más lenne, ha nem lenne velük. Hatalmas szakadék nyílt volna az életükben, soha nem lettek volna képesek betölteni, legyen akár száz gyermekük. Mennyire hiányozna neki a dallamos „Bapa!” kiáltás, amikor hazaér! Marunissza mindig a karjába vetette magát, és azt harsogta: „Engem csókolj meg legelőször! Engem először, engem először!”.

Ghiász lehajtott a fejét. Köszönöm, Allah! – hálálkodott némán.

Letette a csészéjét és megszólalt.

– Őfelsége jó hangulatban volt a darbarban ma délelőtt. Nagyon boldog Szálím herceg küszöbönálló esküvője miatt.

– Bapa... – Abul és Marunissza egyszerre szólalt meg. Boldogan vették tudomásul, hogy megtört az ebéd feletti kényszeredett csend. Aszmat és Ghiász nagyon szigorúan vette, hogy evés közben nincs beszéd. A jó magaviselet jele – tartották. Csak azután mondhattak valamit, hogy Ghiász megszólalt.

– Igen, Marunissza? – Ghiász egy kézmozdulattal elhallgattatta Abult.

– El akarok menni a palotába a császári esküvőre! – mondta Marunissza, majd gyorsan hozzátette: – Szeretnék!

Ghiász Aszmatra nézett, és kérdően felhúzta a szemöldökét. A felesége bólintott.

– Vidd csak a fiúkat! Marunissza és Szaliha velem jön.



Marunissza nővére fátylát igazgatta.

– Látsz valamit?

– Semmit – felelte Szaliha, és kis híján sírva fakadt. Abban a pillanatban az egyik nő nagyot taszított rajtuk a zenana erkélyén. Az asszonyok a csipkés márványparaván mögött zsúfolódtak össze.

Marunissza lábujjhegyre állt és a nyakát nyújtogatta, míg a talpa meg nem fájdukt. Mégsem jutott semmire. Akbar háremhölgyei hátát látta csupán, és a kiáltásukat hallotta a Díván-i-amban zajló történésekre.

Talpra ereszkedett, és ingerülten dobbantott. Eljött az esküvő napja, de hiába, nem lát semmit a szertartásból, meg sem pillanthatja Szálím herceget. Igazságtalan, hogy a bátyjai ott lehetnek lent az udvaron, míg neki a császári háremmel együtt a parda mögött kell nyomorognia. Nem viselhetett fátylat, mert nem volt elég idős, az anyja mégis a zenana erkélyére számúzta. Ez fájt neki a legjobban.

Marunissza ugrálni kezdett, hátha megpillant valamit a háremhölgyek feje felett. Teljesen elfeledkezett arról, hogy épp a császári palotában van. Egész lényét, minden gondolatát Szálím kötötte le. Amikor beléphettek a hárembe, a női örök gyanakodva figyelték őket. Szaliha ámuldozva hajolt meg előttük. Marunissza azonban ügyet sem vetett rájuk. A tekintetét körbejáratta a palotában. Észre sem vette a szivárvány minden színében pompázó selyemruhákat, a fényes ékszereket, a hibátlanul festett arcokat. Csak az járt az eszében, hogy jó helyet találjon magának a paravánnál, és lássa a herceget. De minden hiábavaló volt: fiatalabbak és kisebbek voltak a többi nőnél, akik könnyedén hátratuszkolták őket.

– Közéjük furakodom, és megnézem, mi történik.

– Nem teheted! A császár háremében vagy a birodalom legelőkelőbb hölgyei között! – suttogta Szaliha rémulten, és megszorította Marunissza kezét.

– Akik ügyet sem vetnek az illemre! – felelte Marunissza hetykén. – Négyszer is arrébb löktek. Hogy fogjuk így látni Szálím herceget? Nem vízből vannak, hogy csak úgy átlássunk rajtuk!

Kirántotta a kezét Szaliha szorításából, és előrefurakodott. Megveregette az egyik császári ágyas vállát. Amint a nő hátrafordult, becsusszant elé, az arcát szorosan a rácshoz préselte, kezét a márványparavánra fonta.

Marunissza nem győzött pislogni, hogy a szeme megszokja a Díván-i-amba áramló vakító napfényt. A távoli trónuson ülő alakra meredt. Akbar birodalmi díszöltözékét viselte, a drágakövek megcsillantak a turbánján, amikor kegyesen miniszterei felé bólintott. Az uralkodó szeme hamiskásan csillogott, amikor a fiára nézett.

Marunissza Szálím hercegre pillantott, és elállt a lélegzete. Onnan, ahol állt, profilból látta csak. Kecsesen állt, a hátát egyenesen tartotta, lábát szilárdan megvetette, jobb keze az övsáljába tűzött, drágakő markolatú törön pihent. Man Bai hercegnő mellette állt, arcát aranyzarival gazdagon hímzett, vörös muszlinfátyol fedte. Bárcsak a leendő feleség hátrébb lépne, hogy jobban lássa a herceget! – gondolta Marunissza. Arcát a rácshoz tapasztotta. Talán ha kicsit jobbra hajol... A szertartást végző kazi Szálím herceget kérdezte, elfogadja-e feleségül Man Bai hercegnőt, majd miután felelt, a hercegnő felé fordult.

Marunissza az udvar többi tagjával feszült csendben várta Man Bai válaszát. Egyszer csak valaki durván megrántotta a vállát. Hátrafordult, tekintete az imént rászedett, dühös háremhölgy pillantásával találkozott.

– Hogy merészelted! – sziszegte az ágyas a foga között. Az arca eltorzult a dühtől.

Marunissza válasza nyitotta a száját, de mielőtt bármit mondhatott volna, a nő arcul ütötte. Gyűrűi felsértették a kislány arcát.

Marunissza reszkető kezét arcához emelte, és sápadtan, tágra nyílt szemmel meredt az ágyasra. Senki, soha senki nem ütötte meg addig, még a saját szülei sem.

Könny szökött a szemébe, és végigszaladt az arcán, bármennyire igyekezett leplezni fájdalmát. Vadul izzó szemmel méregette a nőt. Keze fejével megtörölte az arcát. Az ágyas csípőre tett kézzel tornyosult felette. Marunissza nem hátrált meg. Az alsó ajkába harapott, nehogy olyat mondjon, amit maga is megbán. A pofontól csengett a füle. Egyszeriben végtelenül magányosnak érezte magát. Hátrébb Szalihát pillantotta meg. A nővére arcából kifutott a vér. Vajon hol lehet Mádzsi?

– Bocsánatodat kérem. – Aszmat Marunissza mögé lépett. A karját a lányára fonta, és félrevonta a hárpia elől. – Még gyermek...

– Hagyd békén! – parancsolta valaki indulatosan.

Anya és lánya megfordult, hogy megnézzék, ki az. Rukajja Szultán Bégam, Akbar első számú felesége, a Padshah Bégam volt az. A körülöttük álló háremhölgyek a szóváltást hallva megfordultak, és otthagyták a Díván-i-amban zajló látványosságot. A zenana erkélyén zajló dráma érdekesebbnek ígérkezett. Az arcuk kipirult az izgatottságtól. Rukajja ritkán keveredett konfliktusba. Biztos, hogy a kislány nem akárcsi. A háremhölgyek félreálltak, folyosó nyílt a Padshah Bégam és Marunissza között. Minden szem Akbar legfőbb hitvesére szegeződött.

Nem volt szép nő, mi több, egészen hétköznapi volt. A hajában szürke tincsek éktelenkedtek, meg sem próbálta hennával elrejteni őket. Kérdő, fekete szem izzott pufók arcában.

Rukajja jóval fontosabb volt Akbar számára, mint a testi öröm, amelyet többi, együgyű ágyasa nyújtott neki. Nagyra értékelte gyors és éles észét, kellemes jelenlétét. Zenanabeli pozíciójának biztos tudatában Rukajja többé nem tetszelgett a császár előtt – reménytelen időpocsékolás lett volna, hiszen nap mint nap új lány jelent meg a háremben. Így aztán Akbar testi igényeinek kielégítését a fiatalabb lányokra hagyta, de Rukajja úgy intézte, hogy minden

másért hozzá forduljon. Hatalma biztos tudatában nyugodt méltósággal, dölyfösen és magabiztosan járt-kelt a háremben, ahogy a Padshah Bégamhoz illik.

Rukajja felemelte petyhüdt, drágakővel ékesített kezét és Marunissza felé intett.

– Gyere ide! – Az ágyashoz fordult, és erélyesen azt mondta neki: – Jobb dolgod is lehetne, mint hogy bántod ezt a gyermeket!

A nő szó nélkül a sarokba húzódott. Kohllal kihúzott szeme villámokat szórt.

Marunissza szája kiszáradt az izgalomtól. A Padshah Bégam elé lépett. Nedves kézfejét ghagarájába törölte. A lelke mélyén azt kívánta, bárcsak a föld alá süllyedne szégyenében.

Dzsámbalavirág illata csapta meg az orrát, amikor a császárné az ujját az álla alá tette, és felemelte a fejét.

– Szeretnéd látni az esküvői szertartást, mi? – Rukajja hangja meglepően kedves volt.

– Igen, felség! – felelte Marunissza halkán. A fejét leszegte, hogy elrejtse a foga között tátongó rést.

– Tetszik neked Szálím herceg?

– Igen, felség. – Marunissza zavarba jött, aztán felnézett és szélesen elmosolyodott. Ügyet sem vetett többé hiányzó fogára. – Még... a bátyáimnál is szebb.

A körülöttük álló hölgyek kacagásban törtek ki. A nevetésük lehallatszott az udvarra.

Rukajja ingerülten emelte fel a kezét.

– Ez a gyermek szépnak hiszi Szálímot – szólt oda a császárné a háremhölgyeknek. – Kíváncsi vagyok, mennyi idő múlva gondolja majd jóképűnek. – Ismét nevetés futott végig a termen.

Marunissza bódultan nézett körül.

A házassági szertartás épp véget ért, a Kazi bejegyezte a házasságot. A hölgyek tekintete ismét a Diván-i-am felé fordult. Marunissza komoly arccal szaladt az anyja karjába. Aszmat a bejárat felé tuszkolta, és intett Szalihának, hogy kövesse őket.

Mialatt távoztak, Rukajja anélkül, hogy rájuk nézett volna, odaszólt nekik:

– Szórakoztató gyermek. Látogassatok meg velem a közeljövőben!

Marunissza és Aszmat mélyen meghajolt a császárné előtt, majd elhagyták a termet.

A lakodalom majd egy hétig tartott. Marunisszát azonban annyira megijesztette a Rukajjával esett találkozás, hogy nem volt hajlandó ismét kimozdulni a házból. A háremhölgy csak felbőszítette, de a császárné izzó tekintete és a belőle áradó nyugodt hatalom egyenesen megrémítette. Aszmat és Ghiász mindennap tiszteletét tette Akbarnál és császárnőinél, és kivette a részét az ünneplésből.

Néhány nappal később Rukajja birodalmi parancsban követelte Marunissza jelenlétét a császári zenában.

Második fejezet

*„Bégam nagy szeretettel képviseltetett Mehr-un-Nasa iránt;
jobban szerette, mint másokat, és folyton maga mellett tartotta.”*

Sri Ram Sharma: A Dutch Chronicle of Mughal India²

Magas, harcsabajuszú eunuch állta Marunissza és Aszmat útját Rukajja császárnő palotájának bejáratánál, és Aszmat orra elé emelte a tenyerét.

– Csak a gyermek – mondta. Látva a csodálkozást Aszmat szemében, előzékenyebben hozzátette: – Biztonságban haza fog térni, de csak a gyermek léphet be.

Aszmat bólintott. Felesleges lett volna vitatkozni. A lányához hajolt, és a fülébe súgta: – Légy jó, beta! Nem lesz semmi baj, ne aggódj! – Azzal sarkon fordult, és elment. Marunissza nézte, ahogy távolodik. Legszívesebben könyörgött volna neki, hogy maradjon. Hogy hagyhatta itt ezzel a furcsa kinézetű emberrel?

Megfordult. Az eunuch őt fürkészte.

– Szóval te vagy az a gyermek, aki tetszik neki? – summázta dörgő hangon. Oldalt lépett, hogy Marunissza beléphessen a sötét előcsarnokba. Hátul az udvarban napfényes téglalap világított a padlón. Az eunuch megállította Marunisszát.

– Fordulj meg!

Marunissza lassan megfordult. A gagara lustán figyelte a lány fürge mozdulatát. A blúz túl bő volt rá, lógott a vállán, pedig szorosra fűzték. Otthon vékony muszlinghagarában és szalvarban járt. A császárné kedvéért Aszmat a legszebb ruhájába öltöztette, noha csak délelőtti látogatás volt, nem egész napos ünnepség. Az eunuch Marunissza tarkójára tette az ujját, megfordította, és szembeállt vele. A copfját előrevetette a vállán, a derekához mérte a hosszát, majd megérintette az arcát. Felhúzta a kislány száját, és megnézte a fogait. Marunissza elrántotta a fejét, arca vörösen izzott, dühösen meredt az eunuch arcába. Mi ő? Valami ló?

Az eunuch nevetett. Pánfoltos, piros foga volt.

– Csont és bőr. – Az oldalába bökött. – Nézd csak, kiállnak a csontjaid! Mi az, a szüleid nem adnak rendszeresen enni? Az a nő az anyád volt? Na, ő tényleg csinos. De te... még a fogad is hiányzik. Fogalmam sincs, mi tetszik neki benned annyira. Hamar rád un majd. Gyere! – mondta a férfi, és a karjánál fogva maga után vonszolta. A körme Marunissza húsába vájt. – Nehogy elmeséld neki, amit mondtam! Ez az első lecke, kislány. Senkinek se szólj arról, amit a zenában hallasz!

Az eunuch megint nevetett. Hol kísérte, hol húzta maga után Marunisszát a fürdőházba vezető folyosón. Rabszolganők hajoltak meg előtte, ahogy elhaladt. Marunissza szíve vadul kalapált. A szeme sarkából figyelte a hajbókoló szolgálkat. Hagyta, hogy a férfi magával vonszolja. Mádzi nincs már sehol. Egyedül van a furcsa, fánkképű, lógó bajszú óriással. Ki ez a férfi? Hogyhogy ekkora hatalma van a háremben?

A császárné épp fürdőhöz készült, amikor Marunissza belépett a hammamba. Izzadságcseppek gyöngyöztek a lány homlokán és hónalján. Ha az eunuch ilyen különös, milyen lesz majd a császárné? A múltkor félelmetes volt, az biztos. Az eunuch elengedte Marunissza karját, és mélyen meghajolt Rukajja előtt.

– A gyermek megérkezett, felség. – Meg sem várva Rukajja válaszát kioldalgott a helyiségből.

Marunissza egyedül volt. Mozdulatlanul állt, a mennyezeten át beszivárgó napfénybe bámult, amely csipkemintát rajzolt a padlóra. Az egyik sarokból aranykarkötők csilingelése hallatszott. Marunissza odanézett. A császárnő egy zsámolyon foglalt helyet. Karcsú, erős, barna bőrű rabszolganők szabadították meg ékszereitől. Eunuch állt mellettük, ezüsttálcát tartott, az ékszereket erre tették. A helyiség közepén földbe vájt, nyolcszögletű medence állt. Fapad futott körbe a falán.

– Jöjj, gyermekem!

Marunissza a császárné felé indult. Rukajja aranyzaritól ragyogó pávakék selyemköpenyt viselt. A kislány karja még mindig sajgott az eunuch szorításától, mégis arra vágyott, bárcsak inkább vele lenne. Nem akart a homályos helyiségben lenni, ahová alig jut be napfény, és ahol a rabszolganők kíváncsi szemmel méregetik.

– Al-Salam alekum, felség!

– Marunissza... – felelte Rukajja és az oszlopnak támaszkodott. – Szép név. Ül le!

Marunissza odalépett hozzá, és leült. Rukajja kinyújtotta a karját, és megérintette a lány sűrű, fekete haját.

– Szép a szemed. Perzsa vagy?

– Igen, felség!

Rukajja kerekded arcán mosoly terült szét.

– Ki az apád?

– Mirza Ghiász Bég, felség.

– Ki a nagyapád?

Így beszélgettek öt percig. A császárnő Aszmatról, Ghiászról, a bátyjairól és róla érdeklődött. Mit csinálnak, melyik mulla tanítja őket, mit olvas mostanában? Rukajja már nem volt olyan félelmetes a beszélgetés után. Hangja időnként halk, elmélázó volt. A rabszolganők levették köpenyét, és jázminolajjal masszírozták a testét. Marunissza nézte, ahogy a rabszolgák barna, olajtól csillogó ujjai Rukajja nagy testét dörzsölik. Az egyik a császárné vállát gyömöszölte. Rukajja nagyot sóhajtott, és előre hajtotta a fejét. A rabszolga keze a melle dombján át a hasára, majd a combjára siklott. Gyakorlott mozdulatokkal dolgozott.

Aztán a császárné felkelt, és lassan elmerült a medencében. A haja körülötte hullámozott, nem viselt kontyot, mint máskor. A rabszolganők bő pamutnadrágban és csoliban követték a vízbe. Rukajja hátradőlt, a nők beszappanozták. Tenyerük szappantól habzott. Megmosták a haját és leöblítették.

A császárné egyszer csak felült, és élesen odaszólt az egyik szolgának.

– Fürödtél ma?

A fiatal lány rémülten dadogta:

– Igen, felség.

– Hadd lássam! – parancsolta Rukajja. A lány kezét, haját, hónalját szagolgatta. Végül elfordult tőle, és vészjóslóan azt mondta neki: – Hordd el magad! Most! Be ne merd tenni a lábadat még egyszer a fürdővizembe, ha nem fürödtél meg előtte!

A lány kibotorkált a vízből. A víz a padlóra folyt róla, ahogy kiszaladt a helyiségből. Nedves lábnyoma ott csillogott.

Marunissza összerezzenett Rukajja gyűlölettel teli hangjára. Libabőrös lett tőle a háta. A fürdőhelyiség árnyékába húzódott, remélte, hogy a császárné nem veszi észre. Csendben ült ott két órán keresztül, míg Rukajját felöltöztették. A császárné egymás után vágta az eunuchok arcába a ruhákat, mire találtak egyet, amelyben kedvét lelte. Mielőtt a császárné elhagyta volna a termet, odaszólt Marunisszának:

– Menj haza! Gyere holnap is!

Ennyi volt.

A következő néhány hónapban Marunissza megjelent a palotában, valahányszor Rukajja kérte. Beszélt, amikor a császárné azt akarta, hogy beszéljen; ha pedig azt akarta, csendesen üldögélt mellette. Rájött, hogy Rukajja legtöbb kirohanása csak porhintés. A rabszolgálynak pimasz volt a tekintete, mesélte később Rukajja Marunisszának, pedig a kislány jól tudta, hogy nem így volt. A rabszolgálynak túlságosan ártatlan és ijedt volt ahhoz, hogy arcátlanul fürkésze a császárnét. Időnként Rukajja valóban dühös volt, legtöbbször azonban azért emelte fel a hangját, mert megtehetette. A Padshah Bégam megtisztelő címet nem adták könnyen, és nem illett egyszerűen csak viselni. Rukajja kémei révén mindenről tudott, ami a hárem falain belül, és sokat arról is, ami azon kívül zajlott. Legyen apró, vagy óriási dolog: nem kerülte el a császárné figyelmét. Minden betegség, terhesség, kimaradt ciklus és udvari intrika; a feleségek, ágyasok és rabszolgálynok közötti összes villongás híre utat talált hozzá a palotába.

Marunissza már-már előre örült Akbar kedvenc feleségével töltött időnek. Lenyűgözték Rukajja hangulatingadozásai: csendes nyugodtsága és eszeveszett dühe. A kislány ámuldozva figyelte, mekkora befolyása van, és boldog volt, hogy Rukajja érdekesnek találta.

Leginkább azonban Szálimot szerette volna látni. Egy nap Marunissza a császárnővel folytatott beszélgetése után épp a zenana kapuja felé szaladt, de eltévedt, és a háremhez csatlakozó palota épületében találta magát. Egyik folyosót a másik után rótt, mire rájött, hogy nem tudja, hol van. Késő délután volt, a palotában nem volt senki. Még a mindenütt ott sürgölődő szolgálólányok és eunuchok is eltűntek. Hálósobáikban várták, hogy a forróság enyhüljön. Marunissza körülnézett, és megpróbált visszakeveredni oda, ahonnan jött. Makulátlan kertek mellett haladt el, a fű a tűző nap ellenére rikítóan zöldellt, a murvafürt mályvaszínű virágoktól roskadozott. Marunissza márványpadlós belső udvarra érkezett. Feje felett kirajzolódott az ég téglalapja. Az udvart sokoszlopos veranda futotta körbe. Az oszlopokat is márványból metszették, hús fehérség áradt belőlük a forró udvar felé. Marunissza átölelte az egyiket, és nekitámasztotta izzadságtól gyöngyöző homlokát. Épp a közepéig ért. Abban bízott, hogy talán egy óra sem telik el, rátalál valaki, és megmutatja a kivezető utat. Túlságosan fáradt volt, hogy tovább keresgéljen.

Ahogy ott állt, ezüstládikát vivő férfi lépett ki az udvarra. Egyszerű, fehér ruhát viselt: laza kurtát és bő nadrágot, lábán bőrszandált. Marunissza kiegyenesedett, oda akart kiáltani neki, de egy hang sem jött ki a száján. Szálim herceg volt. Leguggolt az oszlop mögött, és kikémlelt mögüle. Hogyhogy a herceg egyedül van? Hol van a kísérete?

Szálim az udvar szemközti végébe ment, és leült a neemfa alatt álló kőpadra. Az ágak nehéz, szőlőfürtszerű terméstől roskadoztak. A herceg csettintett a nyelvével. Marunissza kis híján az udvarra zuhant ijedtében, amikor az ereszen ülő több száz galamb nagy szárnyzuhogással a levegőbe emelkedett, és a herceghez repült. A lába körül kavartak, szivárványszínű begyük csak úgy dobolt. Szálim kinyitotta a ládikát, bedugta a kezét, és egy marék búzát dobott a levegőbe. A magok megcsillantak a napfényben, és a márványpadlóra hullottak. A madarak azonnal csipegetni kezdték, fejük le-fel járt. Akinek nem jutott, a herceget méregette.

Szálim kacagott, hangja lágyan visszhangzott a csendes udvaron.

– El vagytok kényeztetve! Ha akartok még, gyertek, és vegyétek el!

A következő adagot a tenyerén egyensúlyozta. Marunissza az oszlop mögött rejtőzködve figyelte a jelentet. A galambok tétován sűrögtek-forogtak a herceg körül. Végül az egyik, összeszedve minden bátorságát, Szálim fölé szállt, és a vállára ült. A herceg tökéletesen mozdulatlan maradt. Kisvártatva galambfelhő vette körül: a szürke, fekete madaraktól alig lehetett látni.

– Mit művelsz itt? – Valaki megragadta Marunissza vállát, és megfordította. A lány felállt, leporolta ghagaráját, felemelte a fejét, és az eunuch szemébe nézett.

– Eltévedtem.

– Buta kislány – suttogta a férfi ingerülten, és kitalálta az udvarról. – A mardanában vagy. Nem tudad, hogy nem léphetsz be a férfiak szállására? Tűnj el innen, mielőtt Szálim herceg meglát! Nem szereti, ha bárki megzavarja, míg galambjait eteti.

– Akkor te mit csinálsz itt?

Az eunuch felhúzta a szemöldökét.

– Hosijár Khán vagyok.

Marunissza is felhúzta a szemöldökét.

– Én pedig Marunissza. Ki vagy valójában?

A férfi csettintett a nyelvével.

– Én... Mit számít! Az a lényeg, hogy nem maradatsz itt, kislány.

Marunissza még egyszer megnézte magának Szálimot, sarkon fordult, és távozott. A herceg a padon ült, halkan dúdolt a galamboknak. Az egyik a fejére szállt. Szálim felkacagott, és úgy igyekezett szemügyre venni a madarat, hogy nem mozdítja meg a fejét.

– Gyerünk, gyerünk! – nógatta az eunuch Marunisszát. –Nő nem léphet a mardanába, jól tudod! A császár a fejedet veszi, ha megtudja.

– Dehogya! – tiltakozott Marunissza. – Eltévedtem. Nem szántszándékkal jöttem ide.

– Bap re! – válaszolta Hosijár és nagyot sóhajtott. Maga előtt tolt a lányt, Marunissza kis híján felbotlott ghagarája szélében. – Még vitatkozik velem! Szálim hercegre meregeti a szemét, és még azt állítja, hogy eltévedt!

Az eunuch kivezette a palotából, és a kapura mutatott.

– Tűnés! Meg ne lássalak itt még egyszer, különben én magam veszem a fejedet!

Marunissza nyelvet öltött rá, és a kapu felé szaladt. A válla felett hátranézett. Hosijár nem követte. Csak állt ott, és ő is kinyújtotta a nyelvét.



– A császárnéhoz mész látogatóba?

Marunissza megpördült, a hajtúk a hajából csilingelve a földre hullottak. Néhány a perzsaszőnyegre pottyant és elbújt a hosszú szálak között.

– Látod, mit tettél?! – kiáltotta a lány, és lehajolt, hogy összeszedje a hajtúket. Egyik-másik reménytelenül elveszett, majd megböki valakinek a mezítelen lábát. Marunissza felegyenesedett, és megnézte magát a tükörben.

Abul karba tett kézzel az ajtófélfának támaszkodva állt. A fiú tizenöt éves volt, elég idős, hogy folyton incselkedjen a húgával. Egész délután unatkozott, és Marunissza kiváló célpont volt. Szaliha ügyet sem vetett rá. Kadidzsa és Manidzsa jajveszékelt, ha csak meglátta, mert a hajukat tépte, vagy a fejükre húzta ghagarájukat, hogy ne lássanak az orrukig se, aztán gyorsan elmenekült, nehogy Mádzi vagy Bapa megfeddje, így aztán Marunisszát zaklatta, amikor éppen nem a barátaival vadászott, vagy az italmérésbe járt. Utóbbiról Bapának természetesen nem volt tudomása. Marunissza időnként elfeledkezett anyja intelmeiről, és nem viselkedett hölgyhöz illően. Mogorván meredt bátyja arcására a tükörben.

– Ugyan, ugyan! – ingatta Abul a fejét. – Ha sokat grimaszolsz, úgy maradsz, és senki nem fog feleségül venni. Még nem válaszoltál a kérdésemre.

– Nem is fogok, Abul – felelte Marunissza, és nyugalmat erőltetett az arcára. Allah segítsen, hogy az legyen, amit Abul mondott. – Semmi közöd hozzá. Menj innen, hadd csináljam meg a hajamat.

– Gyere ki velem, Nisa. Játsszunk pólót az udvaron, kint vannak az ütők. Lovak nélkül, persze.

Marunissza a fejét rázta.

– Nem tehetem. A palotába kell mennem. Ne bosszants, Abul, különben elmesélem Bapának, hogy tegnap éjjel a nashahanában voltál!

– Én pedig elmondom Bapának, hogy három nappal azelőtt velem jöttél. Férfinak öltöztél, kohllal bajuszt festettél magadnak, és berúgtál három korty bortól. Korán haza kellett hoznom téged. A barátaim azóta is a sápadt fiatalemberről faggatnak, akinek olyan érzékeny a gyomra, hogy még egy csecsemő is túltesz rajta. Elmondok neki mindent!

Marunissza odaszaladt Abulhoz, berángatta a szobába, és kikukucskált az ajtón. Senki sem járt arra. Belecsípett a bátyja karjába.

– Megörültél? Soha senki nem fogja megtudni, hogy a nashahanában jártam veled, megértetted? Különben is, te kényszerítettél.

Abul elvigyorodott.

– Nem kellett túlságosan kényszeríteni, Nisa, jönni akartál. Hálás lehetsz Khadidzsának, hogy nem ébredt fel, és nem kezdett el keresni. Bapa biztosan elfenekelt volna, ha megtudja.

Marunissza megborzongott. Micsoda örültség volt! Izgalmas, de örült ötlet.

– Nem szabad elmondanod senkinek! Ígérd meg! Esküdj! –Még erősebben megszorította a fiú karját.

Abul elhúzódott tőle, sajtó karját dörzsölgette. –Jól van, baba. Nem fogom. De gyere velem ma éjjel! Beöltöztetünk, és átmászunk a falon, mint múltkor. Marunissza a fejét rázta, és visszament a tükörhöz.

– Egyszer bőven elég volt. Csak látni akartam, milyen. Miért mész oda egyáltalán? Mindenki részeg és a díványon fetreng. A lányokon, akik felszolgálnak, alig van ruha, és a férfiakra másznak. – Marunisszát kirázta a hideg. – Undorító volt. Ne menj oda, Abul! Nem helyes.

Abul megragadta húga haját, és megrántotta.

– Nem a te dolgod, Nisa! Te kérted, hogy vigyelek el: elvittelek. Ne mondd meg nekem, mit tegyek. Csak akkor nem mondom el Bapának a dogot, ha nem akarsz folyton kioktatni, világos?

Marunissza a bátyára meredt, közben fésű után tapogatott. A keze a tálcára tévedt, a kohllal teli üveg felborult, csillogó fekete por ömlött a díszes réztálcára.

– Kissé izgatott vagy ma – mondta Abul tébolyult vigyorral az arcán. – Van valami köze az esküvőhöz a császári palotában?

– Miféle esküvő? – kérdezte Marunissza, és felszegte a fejét. – Vagy úgy, Szálím herceg esküvője?

Abul leült mellé.

– Igen, az esküvő. Szálím herceg másodszor nősül. Dzsodhpur hercegnője, Udai Szingh lánya a szerencsés. Mota Rádzsa, dagadt király a gúnyneve. Láttam, illik rá. Kíváncsi vagyok, Dzsagat Gosini is olyan dagadt-e, mint az apja. – Abul felemelte az egyik díszes üvegsét és kihúzta a dugót. Tömjénillat töltötte be a helyiséget.

Marunissza játékosan a kezére ütött.

– El fogod törni! – Vehemensen ráncba szedte a haját, az összes csomót kibogozta, mire végül ragyogó selyemként omlott a vállára. Három tincsbe fogta, és fonni kezdte.

Abul felhúzta a szemöldökét.

– Miért vagy ideges, húgocskám?

– Nem vagyok ideges! A hercegnek joga van elvenni, akit választ.

– Így van – nyugtázta Abul. – Jó úton halad, hogy összegyűjtse a saját háremét. Két esküvő két év alatt, pedig még csak tizenhét éves. Már van egy gyermeke az első feleségétől, igaz, hogy lány, de ha így halad, hamarosan fiai is lesznek.

– Na és? – Marunissza keze fűgén járt a tarkóján. Amikor a copf már elég hosszú volt, előrevette, és ott fonta tovább. – Miért kellene, hogy érdekeljen?

Abul hátracsapta a fejét és felkacagott.

– Mindenki tudja, csak azért látogatod olyan gyakran Rukajját, hogy a herceggel találkozhass. Miben reménykedsz? Azt hiszed, legközelebb téged vesz el? Soha nem leszel a herceg felesége.

Marunissza elpirult, karmazsinvörös foltok égtek az arcán és a nyakán.

– Ugyan miért nem? – Dacosan öccse szemébe nézett. – Igazság szerint... úgy értem, ha ő is akarja, ki állhat közénk?

Abul újfent vad hahotázásban tört ki.

– Először is túl fiatal vagy. Gyermekek vagy még, Marunissza! Kilencéves lányok nem mennek feleségül hercegekhez. Másodszor az összes herceg politikai okból nősül, és csak hercegnőkkel házasodik. Miért akarna épp téged elvenni?

– Lehet, hogy még fiatal vagyok, de egyszer felnövök. Mádzi azt mondja, nem minden császári házasságot kötnek politikai okokból.

– De Szálím herceg bizony igen. Legalábbis amíg herceg. A császár saját zenája is tele van a tőle függő vazallus királyok nőrokonáival. Akbar így tudta összetartani a birodalmát. Soha nem lesz esélyed a hercegnél. – Abul elvigyorodott. – Ráadásul mire felnősz, a herceg léha ficsúr lesz. Hallottad a legutóbbi pletykát róla?

– Melyiket? – kérdezte Marunissza izgatottan, noha a legkevésbé sem volt inyére, hogy a bátyjával beszélget Szálím hercegről.

– Állítólag inni kezdett! – Abul halkán, cinkosan folytatta. – Azt mondják, hús kupa bort iszik meg egy nap.

– Olyan sokat? – Marunisszának elakadt a lélegzete, a szeme tágra nyílt. Tudta, hogy Szálím azért kezdett inni, mert Rukajja folyton panaszkodott miatta. A herceg mindig mértékletes volt, de néhány hónapja az afgán lázadók ellen vezetett hadjáratban, Attok közelében Mirza Muhammad Hakim azt javasolta neki, hogy igyon bort, ha úgy érzi, kimerült. Rukajja azt állítja, hogy azóta egészen rákapott az italra, bár a császárné nem volt megbízható forrás, ha olyasmiről beszélt, ami bosszantotta. Abul azonban ugyanazt állítja.

Marunissza nem szólalt meg egy ideig. Az ezüst ékszeres doboz vésett tetejét simogatta.

– Mi közöm nekem ehhez? – kérdezte végül.

– Drága Nisa! – Abul hangja ismét csúfolódó lett. – Ha Szálím herceg el akar venni, várnia kell. De ki tudja, lehet, hogy néhány éven belül meghal az italtól. Akkor Murádhhoz vagy Danidzsalhoz kell hozzámened, ha császárné akarsz lenni. Még jó, hogy a császárnak két másik fia is van, aki szolgálatodra lehet.

Marunissza felemelte a fejét és Abulra nézett.

– Nem beszélgetek veled az életemről – mondta kimérten. – Most menj! Készülődnöm kell. A császárné a társaságomra vágyik.

– Hogyne, felség! – Abul nevetve meghajolt, majd kihátrált a szobából, mintha császári felségtől távozott volna. Marunissza felkapott egy elefántcsont fésűt, és utánahajította. Nem találta el a bátyját, a fésű az ajtófélfának csapódott, és a földre hullott. Abul vigyorgott, az orrára tette, felé integetett, aztán hanyatt-homlok elmenekült, mert meglátta, hogy húga a ládikáért nyúl.

Marunissza a tükör felé fordult, és a homlokát ráncolta. Ennyire elképzelhetetlen, hogy egy herceghez menjen feleségül? Apja köztiszteletben álló követ, a császár is nagyra tartja tanácsát. A mogul uralkodók azt vesznek el, akit csak akarnak.

Gyorsan átöltözött, alig várta, hogy ismét a tükörbe pillanthasson, amikor már készen áll. A zenana csak úgy pezsgett a pletykától az új hercegnőről, a hozományról, az örömapáról; arról, hogy Szálím mit gondolt, és mit nem gondolt róla. A legapróbb részlet sem kerülte el a háremhölgyek figyelmét, alaposan megtárgyalták, felfűjták, közben pedig kiválóan szórakoztak. Marunissza kíváncsi volt, hogyan éledgel majd az új hercegnő a többi nő között. Szálím első felesége szürke kisegér volt, olykor-olykor alig észrevehetően nyivákkolt, de alapvetően a legkisebb érdeklődésre sem tarthatott számot. Az új aráról úgy tartották, acélosabb gerinccel bír. Érdemes lenne megnézni, hogyan boldogul Rukajjával. Ha egy nap... azaz aznap, amikor Marunissza Szálím felesége lesz, majd a hercegnő fog nagy szemeket mereszteni.

Fogalma sem volt, hogyan válthatná valóra álmát, de azt tudta, hogy egy napon beteljesedik, ha másért nem, azért, hogy borsot törjön az idegesítő Abul orra alá, amiért gúnyt űzött belőle.

Felvette a fátylat, az arcára engedte, és Dai, egykori szoptatós dajkája kíséretében kilépett a házból. Mádzi figyelmét Marunissza néhány hónapos kisöccse, Sáhpur kötötte le. A ház előtti udvaron Marunissza gyaloghintóba ült, amely a császári palotába vitte, hogy jókívánságait fejezze ki Rukajjának újdonsült menyé miatt.



Abban az évben Szálím még egyszer nősült: Száhib Dzsamalt, Khvadzsa Haszan lányát vette el. A következő évben Szálím első felesége, Man Bai hercegnő fiúgyermeknek adott életet, aki a Khuszrau nevet kapta. A császár határtalanul boldog volt az új trónörökös születésétől. Egymást érték a kerti multságok, fogadások és ünnepek a gyermek világrajövetelét követő héten.

1588 őszén a császári udvar első alkalommal Srinagarba, Kasmír fővárosába költözött. Kasmír sokáig ellenállt a mogul hódításnak, de egy évvel korábban a császári seregek végül megtörték.

Srinagar elbűvölte a császári udvart. A város a Himalája egyik völgyében feküdt. A levegő mámorítóan tiszta volt, akár az amrit, az istenek itala. Az alacsonyabb, őszi dombok finoman torkolltak a völgybe, tüzvörös és barna színben pompáztak. Az érő búzatáblák aranyát csak a völgyben kígyózó Dzsulum folyó ezüstje szakította meg. A távolban hegyek emelték hósapkás fejüket kevélyen az égre.

A következő évben az udvar visszatért Lahorba. Akbar Kabul divánjává nevezte ki Ghiászt. A kincstárnoki kinevezés nagy megtiszteltetés volt. Kabul tartományi város volt ugyan, de rendkívül fontos, hiszen a Mogul Birodalom északi kereskedelmi és stratégiai hídfője volt. Kabult két oldalról a meredek, áthatolhatatlan Asmai és Sherdavza hegy határolta, a várost körülvevő alacsonyabb dombokon pedig őrtornyokkal tagolt, hosszan kanyargó, tapasztott fal emelkedett.

Ghiász családjával együtt Kabulba költözött. Új rangjában késő éjszakáig dolgozott, folyton a kincstár könyveit ellenőrizte. Marunissza rendszerint odaült mellé, hogy apja elmesélje neki, min dolgozott aznap, kivel találkozott, mit mondott nekik, és miért. Időnként csendben mellé telepedett és könyvet olvasott. Apja néha számsorok összeadásával bízta meg, arról beszélt, mennyi fejtörést okoznak neki alattvalói, vagy arról panaszkodott, hogy a hadsereg pénztárnoka megint túlköltekezett. Egy téli éjszakán, a hideg falú szobában Marunissza és apja összebújva ücsörgött, hogy melegítsék egymást. A lány apja hátának dönt, lábát az izzó szénrel teli serpenyő felé nyújtogatta. Ghiász váratlanul megszólalt.

– Új hindu pap érkezett a városba. Hallottam, hogy a Ramajanát szavalja a fügefafa alatt az arra járóknak. Azt mondják, kívülről tudja Valmiki összes művét.

Marunissza megfordult, a szeme csak úgy szikrázott az izgalomtól.

– Bapa, elmegyünk meghallgatni? Szanszkritul szaval?

Ghiász mosolygott.

– Mádzsi szörnyethalna, ha kitennéd a lábad a házból. Talán meg kellene kérnünk a papot, hogy jöjjön el ide.

Marunissza megragadta az apja karját.

– Ó, igen, Bapa, kérlek!

– Beszélek Mádzsival.

Másnap Ghiász beszélt Aszmattal. Marunissza anyja aggódott. Milyen idős a pap? – kérdezte. Helyes, ha olyan házba lép, ahol csak úgy nyüzsögnek a fiatal lányok? Mit mondanak majd az emberek?

– Aszmat, a gyermekek számára nagyszerű lehetőség, hogy tanuljanak. Nem tagadhatjuk meg tőlük – felelte Ghiász.

Aszmat a homlokát ráncolta, és találomra egy tincset halászott ki a hajából.

– Ghiász, nem jó, ha a lányaink túl sokat tudnak. Hogy találnak majd férjet maguknak, ha túlságosan műveltek? Minél kevesebbet tudnak, annál kevésbé vágnak majd a világba. Marunissza már így is ragaszkodik hozzá, hogy mindenhová veled tartson.

Ghiász elmosolyodott.

– Tudom. Azt kérdezi, miért kell a nőknek otthon maradniuk, ha a férfiak kedvükre járhatnak-kelhetnek.

Aszmat arcán nyugtalan kifejezés futott át.

– Ne bátorítsd, Ghiász! Óvatosnak kell lennünk, nehogy az emberek azt higgyék, a lányaink tolakodók, és nem lesznek jó feleségek.

– Nem fogom, ígérem. De örülök, hogy legalább az egyik gyermekemet érdeklí, min dolgozom. – Ghiász lecsókolta az aggodalmat Aszmat homlokáról. – Hamarosan parda mögött kell leélniük az életüket, Aszmat. Azt a keveset, amit addig tudunk, meg kell adnunk nekik.

Aszmat a férjére nézett.

– Én is szeretném meghallgatni a papot. Megengeded, Ghiász?

– Persze. Hallgassuk mindnyájan!

Attól fogva a brahman pap hetente négyszer fordult meg náluk. Sovány, cingár férfi volt, a bordái kilátszottak a bőre alól. A haját leborotválta, csak hátul hagyott kis varkocsot. A nagy hideg ellenére is csak szemérmes dotit viselt. Zord arca azonban megelevenedett, amikor dallamos hangján Valmiki Ramajaná-ját szavalta. Aszmat, ha csak tehetette, a férfiakat a nőktől elválasztó vékony selyemfüggöny mögül figyelte a lányaival együtt. Általában Marunissza ült legelől, közvetlenül a függöny mögött. A selyem az arcát simogatta. Az illem úgy kívánta, hogy parda mögül hallgassa a papot, de bátran kérdezett, itta a férfi komoly válaszát, aki úgy beszélt hozzá, mintha értelmes lenne.

Teltek-múltak a napok. A gyermekek megtanulták az írást, a számtant, a mértant, a csillagászatot és a klasszikusokat. A tanulmányok befejeztével Aszmat gondoskodott róla, hogy lányai megtanuljanak festeni, varrni, hímezni és a szolgálkkal bántani. Kabuli tartózkodásuk alatt Szálím harmadik felesége, száhib Dzsamal a herceg második fiának, Parviznak adott életet. Ghiász egy hosszú nap után hazatérve feleségét és lányait az alacsony díványon találta, kezükben hímzéssel.

– A küldöncök híreket hoztak az udvarból! – Azzal átnyújtott egy levelet.

Aszmat átfutotta a szép, török írást. A török a császári udvar hivatalos nyelve volt. Bábur, Akbar nagyapja, India első mogul császára hozta magával, és hivatalos nyelvvé tette. Sánta Timur óta ez volt ősei nyelve. A későbbi generációk is követték a gyakorlatot. Sem Aszmat, sem Ghiász nem tudott törökül, amikor Indiába érkezett, de fáradságos munkával elsajátították. Az udvarban az előkelők arabot vagy hindut beszéltek. Utóbbi a szanszkriton alapult, szabadon átvett perzsa szavakkal. Aszmat és Ghiász azóta folyékonyan beszélt e nyelveken is. Otthon a perzsa, hindi és arab nyelv furcsa egyvelegét használták. A gyermekek szíve inkább a hindusztáni dialektusok felé húzott, mintsem Aszmat és Ghiász perzsa anyanyelvéhez.

– Hadd lássam, mádzsi! – kérlelte Marunissza.

Aszmat átadta neki a levelet. Marunissza hamarjában elolvasta, majd visszatért a hímzéshez. Szálím hercegnek újabb fia született. Már is két örököse van a birodalomnak. Marunissza semmit sem hallott a császárnéről, mióta Kabulban éltek. Rukajja nem szívesen levelezett, nem volt gyakorlata az írónak történő diktálásban sem. Így aztán nem lehetett elvárni tőle, hogy írjon. Marunissza időnként levelet küldött neki. A háremről szóló hírek a többi udvaronc feleségén keresztül jutottak Aszmat fülébe. Pusmogták, hogy Szálím herceg második felesége, Dzsagat Gosini hercegnő zsémbes fehérnép. Állát makacsul előreszegte, hátát kevélyen megfeszítette, és senki előtt sem hajolt meg. Gyermekek azonban híre-hamva sem volt, ezért kissé lenézték.

Marunissza az anyagba szúrta a tűt, letette maga mellé, és az ablakon át a hófödte hegycsúcsokra meredt. Nehezen hagyta ott az udvari sürgés-forgást, de bapa azt mondta, hogy csak néhány évről van szó.

Új kalandok, új barátok, új helyek vártak rá. Itt találkozott életében először Mirza Malik Maszúddal. A mostohaapja volt: csecsemőként megtalálta egy fa alatt, visszavitte bapának és mádzsinak. Marunissza eleinte félénken közeledett a napbarnította, cserzett arcú kereskedőhöz, de a férfi azonnal rációzott minden ellenérzésére.

– Olyan vagyok, mintha az apád lennék, beta! – mondta. – Ne légy velem szégyenlős!

Ajándékot hozott neki: egy vég vékony, fátyolnak való aranymuszlint. A szövése olyan finom volt, hogy gyűrűn át lehetett volna bújtatni az egészet. Az első találkozás esetlensége után Marunissza órákig hallgatta Maszúd csodálatos történeteit országúti haramiák támadásáról, szellemektől megszállt tevékről, amelyek tapodtat sem mozdultak; a szélviharban szárnyra kapott sátrakról, vagy arról, amikor meztelenül otthagya a karavánt, és a hideg, éjszakai ég alatt vacogott. Marunissza összebarátkozott vele, sajnálta, hogy elmegy, de megígérte neki, hogy minden hónapban ír.

Bapát nagyra tartották Kabulban: az emberek messze földről meglátogatták, hogy tanácsát kérjék, és figyelmesen hallgatták. Kis ajándékot hagytak az asztalán: hímzett táskát; napsárga, mézédés mangót, ha épp termett, vagy lovat, amelyet egy nemesember vezetett az udvarba. A díván tisztével együtt járó előjog egyike volt ez, amely az egész család javára vált. Marunissza felsóhajtott. Mégis össze se lehetett hasonlítani a császári zenanával, amely tele volt gyönyörű háremhölgyekkel, kicsinyes féltékenykedéssel és izgalmas intrikával. Hiányzott neki Rukajja csípős nyelve és fúrge esze. Vajon hogyan beszélt a császárné Szálim herceg kevély feleségével?

– Mikor megyünk vissza Lahorba, bapa? – kérdezte Marunissza váratlanul.

Ghiász feltekintett a hivatalos iratból, amelyet a kezében tartott.

– Amint a császár úgy kívánja. Nincs beleszólásom. Miért kérded?

– Csak úgy.

Marunissza ismét kezébe vette a hímzést, és fölé hajolt. Hirtelen nyugtalanság lett úrrá rajta. Minél idősebb lett – most már tizennégy éves volt –, annál jobban korlátozta bapa és mádzsi. Ne menj el itthonról, ne hangoskodj, fátyollal takard el az arcodat, ha idegen ember, nem családtag jön látogatóba! Egy ideje az ilyen intelmek mindennaposak voltak az életében, pusztán azért, mert nőnek született. A császári zenana asszonyai is szigorú szabályok között éltek, mégis kiléphettek a hárem falai közül. Templomot, kertet és más nevezetességet látogattak. Földbirtokot kaptak a birodalomban, és háborítatlanul beszélhettek intézőikkel. Rukajja beleszólhathott Akbar hadjáratába, vagy abba, kinek adjon ajándékot vagy manszáhot. Fátyol mögött élte az éltét, mégsem lehetett figyelmen kívül hagyni a véleményét. Sehol másutt nem élveztek nők akkora szabadságot a birodalomban, mint a zenában. Egyszerű nemesember hitvese nem is álmodhatott erről. A hatalom aurája olyan egyenjogúságot biztosított a császári hárem tagjainak, amelyről a köznép asszonyainak még csak fogalma sem volt.

Marunissza ingerülten csettintett a nyelvével, amikor észrevette, hogy az öltések beleszaladtak a csampavirág mintába. Kihúzta a túból a rózsaszín cernát, és egyesével visszabontotta őket. A császári zenana a császár hatalmának és gazdagságának jelképe, Akbar legfontosabb tulajdona volt – fontosabb, mint a kincstár vagy a hadsereg. Noha fizikailag el volt zárva a világtól, befolyása a birodalom minden területén érvényesült.

Erre azóta jött rá, hogy távol élt a zenától. Ahogy idősebb lett, mozdulatai egyre megfontoltabbak lettek. Tizennégy éves volt, eladósorba került.

Talán így volt a legjobb, hogy távol voltak. A messzeség igazi vágyat szül. Bapának hamarosan vissza kell térnie az udvarba. Marunissza újra láthatja majd Rukajját. Csupán egy nő, mégis képes kiterjeszteni hatalmát az udvaroncokra, akik nem győzik lesni az óhaját. Marunissza a saját szemével látná Szálim feleségeit. Na és Szálim? Biztosan felfigyel majd rá, különben hogy lenne belőle császárné?

Harmadik fejezet

*„Baba Saikudzsi, rád száll
egész e császárság,
miért támadtál rám, fiam?
Nem kell gonoszul az életemre törnöd,
odaadtam volna, ha kéred.”*

MUNTAKHAB-U T-TaWARIKH ³

Szitár lány hangja áradt szét a Lahori vár fogadótermében. Vékony muszlinfüggöny lengett a boltíveken, a külső udvarban támadt szél meglebegtette őket. Bent kékesszürke füstgomolyag szállt fel a tömjénfüstölőből, pézsmá és aloéfa illatával töltötte meg a helyiséget. A fehér márványpadló tompán derengett a lámpafényben. Az egyik sarokban szaténal letakart dívány állt, mellette világos perzsaszőnyeg. Más bútor nem volt a helyiségben.

Szálím herceg a díványon hevert. Fejét a bársonykarfának támasztotta, és borospoharat egyensúlyozott nagy műgonddal a mellkasán. Nézte, ahogy a legfinomabb muszlinba öltözött rabszolgánők a zenére pörögnek-forognak. A bokájuk minden mozdulatra csilingelt. A tabla mély, ütemes hangja csatlakozott a szitáréhoz. Szálím felnézett a paravánnal takart erkélyre, ahol egész zenekar gyűlt össze. Tekintete onnan a körülötte lebegő szép arcokra tévedt.

Zenanája tagjai foglaltak helyet a herceg körül. Csodálatos ruhát viseltek, pompás illatot árasztottak. Megjelenésük tökéletes volt, egyetlen kósza hajtincs sem éktelenkedett sehol. A nők nem viseltek fátylat. A zenészek miattuk nem mutatkozhattak: ha a háremhölgyek parda nélkül jelentek meg uruk előtt, más férfi nem láthatta őket. Szálím egyedül volt háremével: feleségeivel és ágyasaival, rabszolgákkal és eunuchokkal.

A teremre részeg homály szállt. Szálím ernyedten felemelte a kezét, és intett az egyik rabszolgának. A lány odasietett, és italt öntött a herceg jadekelyhébe. Szálím az ajkához emelte, és mohón ivott. Az illatos nedű az orrát csiklandozta. Sietségében kabádjára is jutott a zamatos, sárga italból.

Dzsagat Gosini, Szálím második felesége megérintette a kezét.

Szálím rámeredt.

– Mi van?

– Uram – szólalt meg felesége szelíden –, nem akarod megkóstolni ezt a szőlőt?

Szálím arca megenyhült, amikor felesége nyugodt arcába nézett. Kinyitotta a száját, és hagyta, hogy hitvese úgy etesse, akár a gyermeket. Magához vett néhány kerekded, lila szőlőszemet, de alig érezte az ízüket. Az öt éve tartó ivástól elment az étvágya. Türelmetlenül ellökte hitvese kezét.

Jobbján Man Bai ült, akinek Szálím a Shah Bégam, a hárem főhercegnője címet adományozta, amiért az első fiút, Khuszraut szülte neki. Dzsagat Gosini intett neki. Amikor Szálím felé fordult, Man Bai édességgel traktálta.

A herceg ingerülten összeráncolta a homlokát. Egykedvűen bámult a semmibe. Az üres jadekehellyel a márványpadlót verte, igyekezett eltalálni a zene ütemét. Egyszer csak hozzávágta a kupát az egyik kőoszlophoz. Ezer apró, zöld, borral futtatott darabra tört. A zenészek döbbenetben abbahagyták a játékot, a nők mozdulatlanul dermedtek ültükben.

– Felség... – Dzsagat Gosini békítően a herceg karjára tette a kezét. Szálím ellökte magától, és bizonytalanul lábra állt.

– Miért nem hal már meg az öreg? – üvöltötte. – Huszonöt éve kormányoz! Itt az ideje, hogy új császár üljön Hindusztán trónjára!

Csend következett.

Szálím ingatag léptekkel fel s alá rótt a köröket a szőnyegen. Kezét ökölbe szorította, az arca kivörösödött. Eddig megelégedett azzal, hogy trónörökös. Az elmúlt néhány hónapban azonban alattvalói nagyon helyesen felhívták a figyelmét az égbekiáltó igazságtalanságra. Akbar makacsul ragaszkodik a trónhoz, holott Szálím már elég idős ahhoz, hogy átvegye az állam irányítását.

A herceg lába megadta magát, Szálím a földre rogyott. Szolgák szaladtak oda, hogy felemeljék. Intett nekik, hogy hagyják. Ott feküdt hanyatt, részegen. A terem díszes mennyezetét bámulta: aranszegéllyel övezett, virágzó lótoszok kavartak a szeme előtt.

Megvolt mindene, amit csak akart: szépség, férfiaság, amelyet két fiú nemzésével már bizonyított is, számtalan feleség, és legalább annyi ágyas. Mégsem volt semmije a császári trón nélkül. Fel kell lázadnia, ahogy Mahabat Khán és a többiek ajánlották. Azzal majd móresre tanítja Akbart.

Ahogy erre gondolt, felnyögött. Akbar túl erős császár. Biztos, hogy nem adná könnyen a trónt. De miért nem? Tizenhárom évesen ült a birodalom trónjára. Ő, Szálím, már huszonkét éves, és elég érett, hogy átvegye az állam irányítását.

Kétségbeesésében a padlót verte az öklével. Akbar még évekig élhet, és ha végre meghal, már túl késő lesz. Szálím öregemberként lép a trónra. Mi haszna lenne belőle? Összegömbölyödött a szőnyegen, és forró könnycsepp gurult végig az arcán.

Dzsagat Gosini intett mindenkinek, hogy menjenek. A zenészek és a szolgák meghajoltak, és némán távoztak. Az asszony férjéhez ment.

– Aludj csak, uram! – mondta kedvesen. – Elfáradtál. Szálím ráemelte könnyáztatta arcát.

– Mikor leszek császár?

– Hamarosan. Gyere, pihened kell!

Szálím hagyta, hogy a díványhoz vezessék. Szíjogva az ágyra zuhant. A lámpát eloltották, a teremre sötétség borult. Felesége finom simogatására a herceg álomba sírt magát.



Szálím kinyitotta a szemét, és körbenézett az ismeretlen helyen. Miért a fogadóteremben aludt? Megmozdult, majd nyögve visszaereszkedett a díványra. A fejét mintha kalapáccsal verték volna. A szája kiszáradt, áporodott italszagot érzett benne. Megnyalta az ajkát, és a szolgákért kiáltott:

– Víz!

Megrohanták az előző éjszaka emlékei. Valamit tennie kell. Szálím felkászálódott, és lakosztályába botorkált. Derékig a melegvizes kádba merült, és mélyen elgondolkodott, míg a gőz kiűzte a fájdalmat és az alkoholt a testéből. Valóban azt kell tennie, amit Mahabat és a többiek tanácsolnak – pontosabban azt, amire céloznak? Hogy is tehetné meg ezt a saját apjával? Az apjával, aki gondoskodott róla, aki szerette, aki felderült, valahányszor megpillantotta a fiát? De mi ő, Szálím, a trón nélkül?

Víz! Zárt a tenyerébe, és felhevült arcába csapta. Hiába, meg kell tennie. Mahabat azt mondta, Humam megbízható, úgy intézi, hogy Akbar ne szenvedjen feleslegesen, csak alkalmatlan legyen az uralkodásra. Onnantól fogva Szálím a császár...

Néhány órával később Akbar orvosa, hakim Humam lépett a hercegi lakosztályba. Szálím összes szolgáját menesztette. A hakim és Szálím egy órát beszélgetett négy szemközt, majd a hakim távozott, jobb kezében nehéz, hímzett erszényt cipelt, amelyben arany mohurt tartanak.

Szálím lakosztálya ajtajában állt, és a távozó Humamot figyelte. Az utolsó pillanatban kis híján odakiáltott neki, hogy megállítsa, de aztán meggondolta magát. Még nem elég erős, a

tudata kissé zavaros a reggeli ópiumadagtól. Lehet, hogy semmi sem történik majd, és minden marad a régiben – gondolta Szálím tompán. A márványpadlóra ereszkedett, hátát az ajtófélfának támasztotta. Sem Szálím, sem a hakim nem vette észre Akbar egyik szolgáját, aki végig az udvar egyik oszlopának támaszkodva, a közelükben ácsorgott.

Néhány nappal később az egész palota forrongott a pletykától. A császár ágyának esett, bélgyöcsöt kapott, amiből soha nem fog teljesen felépülni. Az udvari orvosok semmit sem tudtak tenni, hogy enyhítsék a szenvedéseit.

Az Akbar betegségéről szóló hír késő délután érkezett Szálím herceghez, aki a mardana belső udvarában etette a galambokat. Az üzenetet hozó eunuch köhintett, hogy felkeltse a herceg figyelmét. Szálím nem nézett rá, meghallgatta, amit mondott, majd a fejével intett, hogy távozzon. Az egyik galamb finoman bökdöste Szálím ököibe zárt kezét. A herceg kinyitotta, a búza a földre hullott. Elnézte a porban viaskodó galambokat. A császár valóban nagybeteg? Vagy csak túloznak, ahogy az összes hírt eltúlozzák a császári palotában? Mi lesz, ha Akbar meghal?

Szálím felállt.

– Hosijár! – kiáltotta.

Eunuch lépett elő az egyik oszlop mögül. Hosijár Khán Szálím zenanájának főeunuchja volt, a herceg után a második legfontosabb ember ott. Vasmarokkal és óramű pontossággal vezette a háremet. Elsimította a nézeteltéréseket a háremben élő nők – feleségek, ágyasok, rabszolgák, szolgálólányok és szakácsnők – között. Ő adta ki járandóságukat, és tanáccsal látta el őket, mit kezdjenek vele. Mint mindenki, ő is azt a parancsot kapta, hogy ne zavarja a herceget délutáni elfoglaltsága alatt, de mint mindig, most sem tágított mellőle. Hosijár figyelmesen hallgatta, meghajolt, és távozott. Szálím nézte, ahogy távolodik. Ami történt, megtörtént. Humam biztosította arról, hogy Akbar túléli. Most már mással kell törődnie.

Hosijár révén Szálím kémeket küldött bátyja, Murád palotájába, hogy megtudja, min töri a fejét. Murád huszonegy évesen ugyancsak a trón várományosa volt, akárcsak Danidzsál. Az európai joggal ellentétben az elsőszülött öröklési joga nem volt érvényes a mogulok uralta Indiában. Akbar mindhárom fiának egyenlő esélye volt a trón megszerzésére.

A kémek jelentése szerint Murád nem volt olyan egészségi állapotban, hogy a birodalom trónjára üljön. A herceg folyton részeg volt, alig tisztult ki néhány órára egy-egy nap. Nem voltak ambíciói: a bor és háremhölgyei minden más földi dolgot feledtettek vele. Danidzsál viszont túl fiatal volt, hogy fenyegetést jelentsen. Egyikük sem lenne képes elnyerni az udvar nemeseinek bizalmát, így aztán magától értetődik, hogy Szálímot támogatják majd.



Akbar csendesen szenvedett a hálósobájában, nem merte kimondani legnagyobb félelmét. Fájdalom gyötörte a testét, arca izzadságban úszott. A fizikai fájdalom semmi nem volt ahhoz képest, amit a lelkében érzett. Mintha hatalmas, súlyos kő nehezedne a mellkasára. Előző nap Szálím szolgálatában álló bizalmas alattvalója kért és kapott tőle meghallgatást. Amit elmondott, végtelen aggodalommal töltötte el Akbart.

A császár nyugtalanul fészkelődött ágyában. Hogy hihetné el a saját fia elleni felháborító vádat? A tények azonban tények. Állapota napról napra romlott. Negyvenkilenc éves, bivalyerős, kedvtelésben mértéktartó, világegyetében makkegészséges férfi volt. Mégis bélgyöcs gyötörte, a fájdalom napról napra elviselhetetlenebb volt. Ágyának esett, árnyéka volt csupán korábbi önmagának.

Megint megmoccan, magában motyogott. Rukajja felemelkedett ültéből a terem távoli sarkában, majd visszaereszkedett székébe. Intett az ágyhoz tartó szolgáknak, hogy hagyják a császárt. Leverten ült. Elfördította a tekintetét Akbarról, nem akarta így látni. Szálím nem édesfia volt, nem ő szülte, de gyermekkor óta ismerte és szerette. A tette ellentmond minden

meggyőződésnek, a józan észnek. Ennél is rosszabb, sokkal-sokkal rosszabb volt Akbar fájdalma. Ha a bélgörcs nem öli meg, megteszi a fájdalmom. A császár az egész háremmel együtt évekig könyörgött férfiorokösért, határtalanul boldogok voltak Szálím születésekor. Mindez már semmit sem jelent. Mindnyájan kudarcot vallottak abban a törekvésükben, hogy jó emberré neveljék.

Ahogy töprengett, egy gondolat szöveget ütött a fejében: lehet, hogy Akbar felelős Szálím részeges és kicsapongó életmódjáért? Rukajja számtalanszor felhívta a császár figyelmét arra, hogy a herceg felelősségre vágyik, túl sok időt tölt a zenában, viszont túl keveset harcosok és tanult emberek társaságában. Akbar azonban nem hallgatott rá. Nem akarta elküldeni fiát hadjáratba, vagy tanulni a mullákhhoz, nem akart megválni tőle. Ez lett volna Szálím hálája Akbar ragaszkodásáért?

Mezítlábos szolga lépett a terembe, és a császárné füléhez hajolt. Rukajja figyelmesen hallgatta, majd felemelkedett, és a császár ágyához ment.

– Felség, hakim Humam kint vár.

– Küldd be!

Rukajja intett az ajtónálló eunuchoknak, hogy engedjék be az orvost. A császárné leengedte fátylát. Akbar erőlködve hozzátette:

– Köszönöm.

Könny szökött Rukajja szemébe, és végiggördült pufók arcán. Meleg tenyerébe zárta a császár vértelen kezét.

– Százszor megteszem érted, ha kell, uram! – felelte.

Humam belépett, és meghajolt. Akbar lankadtan felemelte a kezét, és intett neki, hogy menjen közelebb. A hakim az ágyhoz ment, és letérdelt a császár mellé.

– Nem kívánjuk tovább igénybe venni a szolgálataidat.

Humam meglepetten kapta fel a fejét. Akbar ránézett.

– De felség, mindig is téged szolgálalak, mindig is téged szolgáljak, ha kell, az életem árán is – felelte Humam reszketve. Azelőtt soha nem látta a császárt ilyen hangulatban. Akbar nyugodt megfontoltságáról volt híres. Humam rettenetesen megijedt.

– Elég! – kiáltotta Akbar. A düh erőt adott neki. – Hordd el magad, meg ne lássuk még egyszer szégyenletes képedet!

Két szolga fürgén odalépett, és elrángatta a hakimot Akbar ágyától. Humam fejet hajtott, engedelmeskedett a császár parancsának, és elhagyta a helyiséget.

Rukajja a távozó Humamot figyelte. Azon töprengett, vajon felfogta-e, milyen szerencsés, hogy a nyakán vihette ki a fejét. Ha rajta múlt volna, nem éri meg a másnapot, de a császár vonakodott megbüntetni, mintha Humam kivégzésével elismerte volna Szálím bűnösségét.

Akbar élete egy hétig hajszálon függött. Aztán orvosai és szerető feleségei gondoskodására állapota lassan, de biztosan javulni kezdett. A császár azonban soha többé nem volt a régi: csendesebb, visszafogottabb lett. Az udvar számára hamarosan világossá vált, hogy Akbar és a trónörökös közötti viszony egészen megromlott.



Az alábukó nap újabb este közeledtét jelezte. Ghiász Bég óvatosan a tintatartóba tette a tollszárat, könyökét az íróasztalnak támasztotta, és kinézett az ablakon. A fáradt napsugarak bearanyozták munkáját. A közelgő alkonyat elűzte a fényt a csupasz hegyoldalról. Egy idő után már nem lehetett kivenni a dombokat sem. Ghiász elfordította róluk a tekintetét.

Császári farman feküdt előtte. Akbar elismerte benne Kabul dívánjaként a birodalomnak tett szolgálatait, és végre visszahívta a lahori császári udvarba.

Négy év – gondolta Ghiász. Négy hosszú, kemény, munkával eltelt év. Apja büszke lenne rá. Ghiász nem szívesen vállalta a megbízatást, de nem adott hangot vonakodásának, hiszen

senki sem merte megszegni, vagy akár megkérdőjelezni a császár parancsát. Ghiász nem akarta magára hagyni a császárt, akármennyire fontos is volt kabuli megbízatása. Rajongott az uralkodóért, már-már imádta, és úgy gondolta, ha távol kerül az udvartól, a karrierje derékba török majd.

Nem így történt. Ghiász ismét kiterítette a farmant, újra átfutotta a fekete tintával írt török szöveget, a magasra domborodó császári pecsétre meredt az alján. Ahelyett, hogy elfeledkezett volna róla, a császár kémei és a rendszeres jelentések révén figyelemmel kísérte kabuli ténykedését. Kellemes meglepetés volt ez Ghiász számára. Keményen dolgozott, nagy áldozatot hozott, amely nemcsak a császár elismerő szavait, de a kabuli emberek háláját is meghozta számára.

Bokalánc csilingelése hallatszott az ajtóban. Ghiász elmosolyodott. Annyi minden történt az elmúlt négy évben. Abul és Muhammad is megnősült. Muhammad kissé fiatal volt hozzá, de Ghiász remélte, hogy a házasság megszelídíti vad természetét. Sajnos nem így történt. A fia még jobban magába zárkózott, távolabb került tőlük. Ghiász felsóhajtott. Talán ha gyermeke születik... az apaság meghozza lelke nyugalalmát. Miután Muhammad megtalálta a párját, nagyszerű rista jött Abul számára, meg kellett házasodnia. Szaliha még azelőtt hozzáment egy Sadik Khán nevű nemesemberhez. Nem lett volna illendő kiházásítani a fiúkat, míg egyedülálló, eladósorba került testvérük férjhez nem megy. Szaliha jó helyre került. Ghiász nem aggódott, hogy a család gondjára bízva idősebb lányát, amikor visszatér Lahorba.

Ami a többi lányt illeti, Marunissza, Manidzsa és Kadidzsa nevelése Sáhpurral együtt a megszokott mederben folyt tovább.

Marunissza tizenhat éves, és lassan rászolgál a nevére – gondolta Ghiász. „Nők ragyogó napja” – gyönyörű volt, testben és lélekben egyaránt. Hosszú házasságuk alatt Aszmat és Ghiász igyekezett nem több figyelmet fordítani az egyik gyermekre, mint a másikra, de Marunisszával nehéz volt nem kivételet tenni. A mosolya, a nevetése, kék szeme cinkos kacsintása apai büszkeséggel töltötte el Ghiászt. Ha társadalmilag elfogadott lett volna, hogy egy lány a szülei otthonában éli le az életét, Ghiász gondolkodás nélkül így döntött volna.

Ghiász felocsúdott az utóbbi gondolatra. Marunissza már tizenhat éves. Hogy rohan az idő! Eladósorba került.



Aznap éjjel, miután a szolgák eloltották a lámpát, és meghajolva távoztak, Aszmat és Ghiász csendben feküdtek egymás mellett a kényelmes ágyban.

Aszmat szólalt meg először.

– Ideje elgondolkoznunk Marunissza jövőjén.

Ghiász feleségére nézett a sötétben.

– Igen, már tizenhat éves.

– El kell engednünk – mondta Aszmat kedvesen.

Ghiász a sötétben felesége keze után kutatott, és megszorította. Megválogatta a szavait, nem akarta, hogy Aszmat megérezze, mekkora üresség kelt benne az asszony szavára.

– Büszkéek lehetünk rá, akárcsak leendő férje. Kiváló nevelést kapott.

– Nagyszerű esküvő lesz, Ghiász. Találnunk kell valakit, aki megérti, mire van szüksége, és bátorítja! Tudom, hogy csodálatos feleség lesz.

– Így lesz, kedvesem. Megkérdem a barátaimat, ismernek-e megfelelő jelöltet, és ha igen, a császár áldását kérem. – Az udvarban kötendő összes házassághoz Akbar jóváhagyása kellett.

Azzal Ghiász nyugtalan álomba merült.

A ház másik végében Marunissza álmatlanul forgolódott a pamutmatracon. Valahol az éjszakában kutya ugatta az arra járó idegent, majd vinnyogott, amikor egy kő találta el. Marunissza mozdulatlanul feküdt, kezét összekulcsolta a hasán. Kavarogtak a gondolatai. Végre visszatérnek Lahorba! Vissza az udvarba, a császári zenanába, a császárné hirtelen hangulatváltozásaihoz és maró gúnyolódásához. De ami a legfontosabb: vissza Szálimhez.

A lány az oldalára fordult, a karjára tette a fejét és lehunyta a szemét. Mosoly terült szét az arcán, ahogy álomba merült.

Hosszú volt az út Lahorba, a császári udvarba. Ghiász robosztus hegyi lovának ritmusos ügetése eszébe juttatta a réges-régi nap emlékét, amikor először keltek át a Kiber-hágón Hindusztán felé. Az életük hajszálon függött akkoriban, egyik napról a másikra, bizonytalanságban éltek. Tél sanyargatta fáradt testüket, most pedig a császár meghívására utaznak. A nap végén vastag vászonsátorba bújnak, tollmatracra fekszenek, és selyempárnára hajtják fejüket. Ghiász fiai az oldalán lovagolnak, gyermekből férfivá értek, a nők és az asszonyok tevehátra erősített bowdahon utaznak.

Elérték Lahort. Ghiász azonnal a palotába szaladt, hogy tiszteletét tegye Akbarnál. Amint felegyenesedett a konisból, és az uralkodóra nézett, döbbenet lett úrrá rajta. Akbar feje már-már egészen őszbe hajlott. Az arca azonban a régi volt, nyugodt és kedves. Szemében szomorúság ült. Ghiász a trón mellett álló Szálim hercegre pillantott. Ugyanaz a szomorúság látszott a tekintetében. Tehát igaz – gondolta Ghiász. Hallotta a császár betegségéről és hakim Humamról szóló pletykákat. Az ilyesmi sosem maradt titokban.

– Nagy szolgálatot tettél a birodalomnak Kabulban – mondta Akbar.

Ghiász felé fordult.

– Felsőged túlságosan kegyes velem. Csak a munkámat végeztem.

– Akárhogy is – folytatta Akbar –, örülünk, hogy jól végezted a munkádat.

Akbar intésére szolgáló lépett elő. Nagy aranytálcán ékköves kardot és díszruhát tartott. Ghiász letérdelt. Akbar felemelte a kardot, a köpenyt és átadta őket.

A birodalmi hárem tagjai az emeleti erkélyről szemlélték az eseményeket. Miután a rövid ceremónia véget ért, Rukajja Szultán Bégam szólalt meg a paraván mögül.

– Felső, kérlek, szólj Mirza Bégnek, hogy küldje el hozzánk feleségét és lányát, Marunisszát, hadd tegyék tiszteletüket nálunk!

Akbar Ghiászra nézett.

– Ahogy kívánod, felső. – Ghiász az erkély felé fordult. – Boldogok lesznek majd, ha meghallják, hogy hívtad őket.

Ghiász visszatért az őt megillető helyre a darbarban. Örült, hogy ismét Lahorban lehet. A délelőtti meghallgatás végén az uralkodó arcára kiült a fáradtság. Ghiász látta, hogy a herceg odanyújtja a kezét, majd elvette, amikor a császár hátat fordított neki. Az egész olyan gyorsan történt, hogy csak néhány udvaronc vette észre. Az egész udvar meghajolt, amikor Akbar, nyomában Szálim herceggel távozott. Ghiász hazatért, és a darbaron történteken töprengett. Elhatározta, hogy az elkövetkező néhány hétben kifaggatja a többi nemest, és mindent megtud Humam gaztettéről. Vajon igaz volt? Vagy csak néhány udvaronc akarta Szálim rossz hírét kelteni? Micsoda teher a trón – gondolta. Testvér a testvérral, apa a fiúval verekszik érte.



Marunissza másnap reggel belépett Rukajja lakosztályába. Akbar két ágyasa épp sakkozott. Néhány nő ült csendben körülöttük, a játékot figyelték. Tömjén égett magas arany- és ezüstüstben. Kék füst kavargott a helyiségben, és szantálfa illata terjengett. Rabszolgálynok és eunuchok álltak vagy térdeltek hátrébb, bort és sörbetet kínálgattak, pávatollas legyezőt lengettek. Valahonnan madárcsiripelés hallatszott. Marunissza odanézett. A császár egyik ágyasa díványon feküdt, könyökét a bársonypárnára támasztotta, ujján sárga és piros színben

pompázó törpepapagáj ült. A nő csókot cuppantott a madár felé, mire az állat odatartotta a csőrét, mintha viszonzni akarná. Jutalma darabka mandula volt. A madár boldogan csicsgergett, és lenyírt szárnyával csapdosott. Marunissza elfordította a fejét, és azon morfondírozott, magára vonja-e a császárné figyelmét.

Rukajja azonban már észrevette. A díványon feküdt, és hukkát szívott. Intett a lánynak. Marunissza lassan, félve odament. Négy éve nem látta a császárnét – négy év hosszú idő. Rukajja hajában megszorodtak a szürke tincsek, több ránc ült az arcán, de a szeme a régi volt: sötét, élénk, és folyton a többieket fürkészte.

– Látom, visszatértél – vetette oda Rukajja köszönésféleképpen.

– Igen, felség. Tegnap érkeztünk meg – felelte Marunissza, mintha csak előző nap mondtak volna búcsút egymásnak. Rukajja társaságában mindenki felengedett, a legalacsonyabb rangú szolgáló csakúgy, mint Akbar. Vajon hogy csinálja? Neki is meg kellene tanulnia – gondolta Marunissza. Egy nap Szálím nagyra fogja értékelni.

– Milyen volt Kabul? Hallom, atyád nagy érdemeket szerzett ott.

Marunissza válasza nyitotta a száját, de mielőtt válaszolhatott volna, göndör hajú kisfiú totyogott a terembe, és Rukajja ölébe vetette magát.

– Édesség! – követelte a kicsi kéretlenül, és pufók kezét nyújtogatta. Marunissza döbbenet nézte. Rukajjának nem volt gyermeke, kié lehet? Minden gyermeknek több száz anyja volt a zenában, ki lehet vér szerint az övé? Még soha nem látta, hogy egy gyermek így levette volna a lábáról a kimért Padshah Bégamot.

Rukajja arca mosolyba torzult. A könyökénél fekvő ezüsttálca fölé hajolt, és saját kezűleg dugta a kicsi szájába a burfit. A legkevésbé sem zavarta, hogy a gyermek ragadós keze csolijára fonódik és ghível keni össze, akárcsak meztelen hasát.

– Ő a fiam, Marunissza – mosolygott Rukajja a lányra a kicsi feje felett. – A neve Khurram.

– A te fiad? – bökte ki Marunissza. Képtelen volt fékezni a nyelvét.

– Igen, az enyém. Egészen az enyém. – Rukajja karját Khurram köré fonta. A kisfiú az ölébe furakodott. Rukajja csókot nyomott a feje búbjára, a lány fürtök közé, és elengedte. A kicsi szolgáló kíséretében kiszaladt a teremből. Rukajja Marunissza felé fordult, és dacosan megjegyezte.

– Lehet, hogy nem én szültem, de attól még az én fiam!

– Természetesen, felség – hátrált meg Marunissza.

– Mesélj, milyen volt Kabulban! – A császárné hátradőlt a díványon, és a szájába vette a vízpipát.

Marunissza egy órán át mesélt élményeiről halkán, nehogy megzavarja a sakkozók játékát. Rukajja időnként kérdéssel szakította félbe. Mire a lány távozott, ismét jó hangulatban volt. Kinyújtotta a kezét, és finoman megérintette Marunissza arcát.

– Gyönyörű lánnyá értél. Hány éves vagy?

Marunissza megmondta.

– Akkor hát ideje, hogy férjhez menj, kedvesem. Hamarosan vénlány leszel. – A császárné elbocsátón intett neki. – Gyere vissza holnap ugyanekkor!

Otthon Aszmat mesélt Marunisszának Khurram születéséről. Szálím harmadik fia volt Dzsagat Gosinitól, de az utóbbi két évben Rukajja lakosztályában élt, és azt hiszi, a császárné az anyja. Akbar nevezte el Khurramnak. A neve azt jelenti, „öröm”, mert a születése nagy boldogsággal töltötte el az udvart és a korosodó császárt.

Világrajövele után Rukajja Szultán Bégam magának követelte a gyermek feletti gyámságot. Akbar képtelen volt bármit megtagadni első számú feleségétől, így aztán a kisdedit elválasztották anyjától, és Padshah Bégam Rukajja gondjaira bízta. Miért épp ezt a gyermeket akarta? – töprengett Marunissza. Szálímnak több fia volt, a császárnénak mégis ő kellett. Szálím második feleségétől, a vasakarátú asszonytól született, aki mindig is fittyet

hányt Rukajja hatalmára. Marunissza elmosolyodott, miközben az anyja mesélt. Rukajja kegyetlen, könyörtelen és veszélyes. Dzsagat Gosini hercegnének jobban oda kellett volna figyelnie, hogy megfeleljen neki, amikor Szálím háremébe lépett. A kevélysége a gyermeke elvesztésébe került.



Eltelt néhány hónap. Marunissza tanulás után mindennap ellátogatott a császári hárembe. Boldog volt, amikor végre letehetette a könyvet. Kapcsolata a császárnéval gyökeresen átalakult. Rukajja többé már nem gyermekként bánt vele. Maga mellett tartotta, amikor intézői jelentést tettek neki, és beszámoltak birtokain zajló eseményekről szerte a birodalomban.

– Figyelj és tanulj! – mondta neki a császárné. – A nő ne függjön teljesen a férfiről, akár pénzről, akár szerelemről van szó.

Rukajja is egyre jobban élvezte Marunissza társaságát, különösen, ha Khurramról volt szó. A császárné féltékenyen óvta a kisfiút mindenkitől, senkit sem engedett túl közel hozzá, nehogy elszerezze tőle. Az egyik nemes felesége dajkálta. Reggel a nappal kelt, a zenanába ment, hogy eleget tegyen kötelességének, és csak éjjel távozott, miután lefektette Khurramot. Bizonyos napokon azonban engedelmeskednie kellett férje és családja iránti kötelességének. Ilyenkor a császárné vonakodva ugyan, de megengedte, hogy Marunissza gondoskodjon Khurramról. A császárné idővel egyre jobban megbízott benne.

Az egyébként mértékletes Rukajja megszállottan szerette a fiút. Anyja, Dzsagat Gosini hercegné hetente egyszer, rövid időre láthatta csak. Marunissza a háttérbe húzódott, úgy nézte, ahogy Dzsagat Gosini Rukajja vigyázó tekintetétől kísérve meglátogatja a fiát. A hercegné ügyet sem vetett Marunisszára, akárcsak a többi nő, aki látogatóba jött a császárnéhoz. Végül azonban Marunissza mégiscsak szentől szemben állhatott Szálím legbefolyásosabb feleségével.

Egy délután Khurram rendkívül féktelen és lármás volt. Nem volt hajlandó aludni, folyton játszani akart. A császárné idegeit megviselte szüntelen kiabálása. Marunissza társaságában lakosztálya kertjébe száműzte a kisfiút, de előtte meghagyta a lánynak, hogy maradjanak az árnyékban.

A verandán üldögéltek egymás mellett. A kert egyik sarkában álló szökőkútban tündöklő szivárványt nézték. A másik sarokban nagy peepulfa nyújtogatta hatalmas ágait az ég felé. A zenana néhány tagja üldögélt a fa alatt, térdig felhúzott ghagarában. Hennamintát rajzoltak a lábszárakra és a lábfejükre: különleges, kígyózó vonalat húztak a vékony, fekete pasztával. Az egyik nő lehúzta a másik csoliját, és fedetlen válla fölé hajolt. Hennával teli, tölcserre formált levélből széles mintát rajzolt az egyik vállára, majd átkelt vele a mellkasán, és a másik vállán fejezte be. Ha a henna megszárad, lemosás, és nyomában vörös virágok erdeje izzik majd a nő bőrén. A császár egyik rabszolgája volt, aznap éjjel táncol Akbarnak, és csak az ábrákat viseli majd a testén. A császár bokros állami ügyei mellett is időt szakította arra, hogy élvezte rabszolgái találékonyságát.

Néhány percért cserébe varázslatos szépségű és értékű ékszert, földet és birtokot kaphattak, amely elég volt egész hátralevő életükre, de kevesek érthettek csak fel Rukajjához. Rukajja egész életében ismerte Akbart, hiszen unokatestvérek voltak. Együtt nőttek fel, tudták, hogy egy napon össze fognak házasodni. A császárné sohasem beszélt a közvetlenül a házasságukat követő időszakról. Talán akkoriban Akbar még vágytól hevülten tekintett rá? Vagy olyasmire vágyott, amit nem tudott megadni neki? Vajon a kapcsolatuk mindig egyforma volt: kényelmes, nyugodt és erős, olyan bizalommal teli, amelyet senki és semmi sem tudott megingatni?

Csak egy nő akadt Akbar háremében, aki olyan szoros kapcsolatban volt vele, mint Rukajja: Salima Szultán Bégam, Akbar nagybátyjának, Gulrukhnak a lánya, aki egyben Rukajja első unokatestvére volt. Akbar Salima második férje volt. A zenában terjengő pletykákból Marunissza tudta, hogy Rukajja áldását adta a frigyre. A két nő baráti viszonyban volt, kölcsönösen tisztelték egymást. Ők is születésüktől fogva ismerték egymást, nem voltak féltékenyek, nem fújtak egymásra. Együtt elégitették ki Akbar szükségleteit. Ebben – titkon és kimondatlanul – Rukajja járt élen, hiszen hamarabb lett a császár felesége. Rukajjával ellentétben Marunissza nem tudta elképzelni, hogy osztozzék valakivel Szálimon, akármennyire ismeri és szereti is azt a másikat.

Khurram hirtelen felpattant, és egy virágágyáshoz szaladt. Felkapott egy botot, és ázni kezdett vele a pipacsok között. Csak úgy hányta a földet a háta mögé. Marunissza saját csupasz kezére nézett. Esküvője napján ő is hennamintát visel majd. Egy napon csak hennát visel majd Szálim előtt. Elpirult, a kezét a háta mögé rejtette.

Föld záporozott rá. Felnézett. Khurram herceg vadul ásott. A fiú üvöltött, amikor odament, és megfogta, hogy felvegye.

– Eressz el, Nisa! Eressz! Megparancsolom!

– Kérlek, felség, nem játszatsz a porban. Tudod, hogy nem szabad. Kérlek, gyere vissza a verandára!

– Nem! – kiáltotta dacosan a herceg. A szája sírásra görbült. Marunissza sietve letette. Khurram sírása felveri az egész zenánát.

– Tudod mit? Csináljunk valami mást! Mit szeretnél?

– Játssz velem, Nisa!

Bármit, csak ne üvöltsön – gondolta a lány.

– Mit játszunk, felség?

– Bújócskát! – vágta rá Khurram. – Én kezdem. Marunissza felnyögött. Khurram bújócska alatt azt értette, hogy a kövel borított kerti ösvényt szegélyező alacsony sövény mögé mászik, vagy az udvaron álló chenarfára kapaszkodik. Akár így, akár úgy, biztos, hogy tiszta kosz lesz, akárcsak ő – gondolta a lány bánatosan, és végignézett kristálytisztára mosott, makulátlanul vasalt ghagaráján és csoliján. Nem volt más választása, azt kellett tennie, amit a fiú mond. Ő a herceg.

– Ötvenig számolok. Menj, és bújj el, felség! – Marunissza az egyik oszlop felé fordult, a hűvös márványnak támasztotta a homlokát, lehunyta a szemét, és számolni kezdett.

– ...negyvennyolc, negyvenkilenc, ötven. Aki bújt, aki nem, megyek!

– Jó! – hallatszott a vékonyka hang valahonnan.

Marunissza elmosolyodott, amikor megpillantotta a Khurram turbánján ágaskodó gémtollat jobbra, a sövény felett. Négykézlábra ereszkedett a másik oldalon, nekiindult és időnként felkiáltott:

– Hol vagy, felség?

Néhány perccel később izzadságban és piszokban fürdött. Ghagaráján fűfoltok éktelenkedtek, hajából a tűk kiestek, amitől az csapzottan tapadt a homlokára. Egy ideig még úgy kell tennie, mintha keresné – gondolta Marunissza tovább vonszolva magát a nedves fűvön.

Khurram kuncogott. Marunissza hátranézett, és a fiút figyelte a sövényen keresztül. Amikor visszafordult, ékköves cipellőt látott maga előtt. Lassan felemelte a fejét, végignézett a gyöngyökkel futtatott halványkék ghagarán, az ékszerrel díszített, összekulcsolt kézen, és a szélben hullámozó vékony muszlinfátylon. Az előtte álló nő gyönyörű arcát mintha márványból metszették volna. Bőre sötétbarna volt, szeme fényesen izzott az íves szemöldök alatt. Az ajak íve finom, az arccsont magasan ülő.

Marunissza sietve a nő lába elé borult – kis híján hosszú szoknyájára.

– Felség, nem láttam, hogy jössz.

– Hát persze – felelte Dzsagat Gosini. – Ki vagy?

– Te ki vagy?

Mindketten a hang irányába fordultak. Khurram herceg felállt a sövény túloldalán, dundi karja a csípőjén nyugodott. Marunissza akaratlanul elmosolyodott: Rukajja maga is gyakran így tett, ha előntötte a düh. Megfordult, és Dzsagat Gosinire nézett.

Fájdalom villant Dzsagat Gosini arcán, majd összeszedte magát, és azt felelte:

– Dzsagat Gosini hercegné vagyok.

„Dzsagat Gosini hercegné”, nem pedig „az édesanyád” – gondolta Marunissza fanyarul. Egyébként meg mi keresnivalója itt? Rukajja rettenetesen dühös lesz, ha értesül a hivatlan vendégről.

Khurramot a legkevésbé sem hatotta meg a nő közeledése. A kert boltíves bejárata felé mutatott.

– Hagyj magunkra! Épp Niséval játszom.

– Azért jöttem, hogy lássalak, Khurram. – Dzsagat Gosini felemelte a szoknyáját, és átlépett a sövényen. A kavicsos ösvényen odament a fiához, és felé nyúlt. Khurram ellökte a kezét, és Marunisszához szaladt, megragadta ghagarája alját és azt kiáltotta:

– Menj el, vagy megmondalak az anyukámnak!

– Kérlek, ne...! Elmegyek. – Tekintetét rosszállóan Marunisszára villantotta. – Egy szót se szólsz erről a császárnénak, megértted?

– Igenis, felség – motyogta Marunissza.

– Ki vagy te? Hol van Khurram dajkája?

– Mirza Ghiász Bég az apám, felség.

– Vagy úgy? – A formás szemöldök felszaladt. – Nem hallottam az apádról. Azonnal küldess Khurram dajkájáért.

Marunissza arca kigyúlt. Mélyet sóhajtott, hogy megőrizze önuralmát, és alaposan megválogatta szavait.

– Felség, a császárné hívatni fog bennünket, amint a pihenő véget ér. Most pedig be kell mennünk.

Dzsagat Gosini bólintott.

– Vésd az eszedbe, a császárnénak egy szót se! – Felemelte az ujját. – Ha elárulsz, megkeserítem az életed.

– Engedelmeskedni fogok felséged parancsának – felelte Marunissza. Leengedte a kezét, és beletúrt Khurram hajába. Dzsagat Gosini arca a gyűlölettől és a fájdalomtól eltorzult. Marunisszából minden együttérzés elszállt, amikor meghallotta, hogy beszél vele Dzsagat Gosini. Lehet, hogy nem tudja, ki az apja, de megemlegeti majd a találkozást a lányával! Khurram még jobban hozzábújt. Marunissza lehajolt, és felvette. A kicsi a vállára hajtotta a fejét, és kíváncsian méregette az anyját.

A hercegné sarkon fordult, és kisetett a kertből. Marunissza a neemfa árnyékába ment Khurammal, és leült. A herceg az ölébe hajtotta a fejét, és kisvártatva elaludt. Marunissza a rikító sárga napraforgók felett táncoló párát bámulta. Végre szemtől szemben találkozott Szálím második feleségével. A zenában úgy tartották, hogy Dzsagat Gosininak nagy a befolyása Szálím háremében, akkor csavarja az ujjá köré a herceget, amikor csak akarja. Talán így van, de akkor is erőszakos és illetlen nőszemély.

Ki tudja, talán változtathatna a dolgokon – töprengett Marunissza. Szálím nem látta, mióta visszatért Kabulból. Havonta csak egyszer látogatott el Rukajja lakosztályába, este, miután Marunissza távozott. A lány nem sietette, hogy találkozzon a herceggel. Az elmúlt néhány hónapban sok mindent megtudott a hárem viselt dolgairól az ottani hölgyektől. Esténként a politikáról beszélgetett az apjával. Elmesélte az anyjának, mit látott, amikor a császári hárem palotáiban járt. Mindent magába szívott a zenában folyó életről, a császári udvarban uralkodó állapotokról; arról, mit szeret Szálím és mit nem. Úgy látszott, Marunissza nemcsak

Ghiász lobbanékony természetét, hanem türelmét is örökölte, így bizhatott benne, hogy ügyessége és a várakozás meghozza várva várt gyümölcsét.

Eljött az idő, hogy hálójába csalogassa a herceget – gondolta Marunissza. A pontot az i-re Dzsagat Gosini kegyetlen szavai tették fel. A szomszédos medence tükrében fürkészte az arcát. Sokan mondták róla, hogy gyönyörű, de vajon tetszik-e majd Szálimnak? Összeráncolta a homlokát, letépett egy fűszálat, és végigsimította az ujjával.

A peepulfa alatt üldögélő nőket nézte. Időközben a rabszolganő egész háta és combja megtelt hennával. A hasán feküdt, a karját szétvetette, hagyta, hogy a fekete massa megszáradjon a testén. A henna varázspor, és azok a nők tudták, hogyan bánjanak vele. Marunissza Rukajja társaságában megtanulta, mennyire fontos a beszélgetés, a másokban keltett kényelemérzet. A hárem többi tagja ismerte azt a magabiztosságot, amelyet csak a szépség adhat.

Tíz perc elteltével elmosolyodott, és az ölében pihenő göndör fejcskére nézett. Dzsagat Gosininek elővigyázatosabbnak kellene lennie vele, hiszen férje és fia is a lába előtt hever.



Míg Marunissza álmodozva üldögélt a császári kertben, Ak-barnak Ali Kuli Khán Istadzlut jelentették be a Díván-i-amban. A férfi kimérten lépett be a nyilvános meghallgatásra szolgáló terembe. Amikor a trón elé ért, mélyen meghajolt, jobb keze fejével megérintette a padlót, majd a homlokához emelte, végül felegyenesedett.

A császár bólintott. Ali Kuli lopva a Khán-i-khananra, udvari pártfogójára, Akbar seregének fővezérére nézett. Abdur Rahim a fejével intett. Ali Kuli illendően végrehajtotta a taszlimot.

Ali Kuli újnak számított Akbar udvarában. Ghiász Béghez hasonlóan, Perzsiából menekült Indiába II. Ismail sah meggyilkolása után 1578-ban. Ali Kuli szafarcsi, a sah asztalszolgája volt, noha jól tudta, hogy nem erre a posztra hivatott. Harcos volt. Eljutott Multánba, és csatlakozott a Khán-i-khanan seregéhez, amely épp az Indus felé tartott, hogy móresre tanítsa Thatta királyát, Mirza Dzsani Béget. Hat hónapig tartó kemény küzdelem után Thatta megadta magát a császári hadseregnek. Ali Kuli komoly érdemeket szerzett a harcban. A férfi hősiessége mély benyomást tett Abdur Rahimra, és megígérte neki, hogy bemutatja az udvarnál. Így a katona a nagy császár fenséges színe elé járulhatott.

– Ő a bátor katona, akiről annyit meséltél nekünk, Abdur Rahim?

– Igen, felség.

Akbar szemügyre vette Ali Kuli. Harmincas évei elején járt, magas, széles vállú és erős férfi volt, bőrét nap cserzette, tekintetén látszott, hogy nem ismer félelmet.

– Örömmel vesszük a trón iránti elkötelezettségedet és hűségedet – mondta végül Akbar.

Az egyik szolga díszruhát és ékköves kardot hozott. Akbar kétszáz lovas és gyalogot kitevő kis manszáhhallal is megajándékozta. A császár nagylelkűsége láttán Ali Kuli térdre hullott, és nem győzött hálálkodni az uralkodónak.

Akbar boldog volt.

– Szeretnénk még több kegyel megajándékozni. Reméljük, sok évig szolgálsz még a császári hadseregben.

– Úgy lesz, felség! – felelte Ali Kuli szenvedélyesen. Meghajolt, és kihátrált a Díván-i-amból.

A császár elgondolkodva figyelte távozását. Sok hozzá hasonló perzsa fiatalembert ismert: bátor, vakmerő és persze nyughatatlan. A mindig visszafogott Abdur Rahim terjengősen dicsérte a fiatal harcost. Vajon meddig szolgálja még Ali Kuli a császári koronát?

A katonának gyökerre volt szüksége, amely a Mogul Birodalomhoz köti. Meg kell házasodnia.

Akbar körbejáratta szemét a fogadóteremben némán álló alattvalóin. Melyik udvaroncának van olyan lánya, aki megfelelő pár lenne a perzsa katona számára?

A császár tekintete átsuhant egyikükön, majd visszatért rá és megállapodott rajta. Mint oly sok mindenre, az udvaronc családjára is pontosan emlékezett. Akbar boldogan bólintott, megörült saját ötletének. Jó pár lesznek. Késő délután megbeszéli a dolgot Padshah Bégam Rukájával. Legfőbb felesége megmondja majd, jól döntött-e.

A császár épp Ghiászt fürkészte.

Negyedik fejezet

*„A lányt, aki Aiafs gyermeke volt, és a sivatagban született...
nagy gonddal és szeretettel nevelték. Zenében,
táncban, költészetben és festészetben nem volt párja a többi
között. Vidám természetű volt, észjárása fürge és
gúnyos, lelke szabad és hajlíthatatlan.”*

Alexander Dow: The History of Hindostan

– Mirza Ghiász Bég, uralkodói öfelsége, Akbar császár a színe elé hívat – jelentette be fennhangon a Mir Tozak, a ceremóniamester.

Az udvar éppen a Díván-i-kászban, a személyes meghallgatások termében ülésezett. Ghiász előrejött, a konis szabályai szerint jobb tenyerét a homlokára helyezte, és meghajolt a császár előtt. A konis alatt a tisztelgő alázatra hajtotta a fejét, mintegy a császár kezébe helyezte, és kész végrehajtani minden megbízatást, amelyet az uralkodó követelt tőle.

Ghiász felegyenesedett és állva maradt. Senki sem ülhetett le a császár jelenlétében. Minden alattvaló szentségtörésnek érezte volna.

– Mirza Bég, nagy tervünk van veled, ezért hívatunk ide.

– Kérésed számomra parancs, Padshah.

– Van eladósorba került lányod?

Ghiász meglepődve nézett Akbarra.

– A neve Marunissza, felség – szólalt meg Rukajja a paraván mögött.

– Hogyne, igen, Marunissza. Szép név – felelte Akbar. Ghiász felé fordult. – Van egy Ali Kuli Khán névre hallgató bátor fiatalember az udvarban.

– Jól emlékszem rá, felség – felelte Ghiász óvatosan. Ezért kívánta hát a császár a jelenlétét.

– Úgy döntöttünk, megajándékozunk, Ghiász. Mi lehetne nagyobb ajándék annál, hogy neki adjuk a lányod kezét? Hasznos frigy lesz. Mindketten perzsák, egy az ősük, a múltjuk. Azt kívánjuk, hogy megköttessen a házasság.

– Igenis, felség.

Ghiász jól tudta, hogy a császár óhaja parancs. Nem tehetett mást, bele kellett mennie. Kedves lánya, Marunissza jövőbelije utáni keresés véget ért. Ali Kuli mély benyomást tett Ghiászra, amikor bemutatták az udvarban. Elhessegette hirtelen és akaratlanul kelt kétségeit. Fejét hajtott.

– Azonnal megkezdem az előkészületeket a menyegzőhöz, felség!

Ghiász hazalovagolt a lassan leszálló alkonyatban, és a császári meghallgatáson töprengett. Lova jól ismerte a hazafelé vezető utat, egykedvűen poroszkált a porban. Ghiász szabadjára engedte gondolatait. Többször így tett, mióta a császár utoljára fogadta. Kétsége sem volt afelől, hogy a frigy – legalábbis részben – Padshah Bégam Rukajja akaratából jön létre. Elárulta magát, amikor hallatta a hangját az udvarban. Biztos, hogy a császárné a legjobbat akarja a lányának? Ghiász mellett, a házak tűzhelyéről kékes füstoszlopok emelkedtek a sötétedő égre. A tűzifa csípős illata eszébe juttatta azt a napot, amikor állt a fa tövében, letette Marunisszát, és azt hitte, soha többé nem fogja látni. Annyi év után ismét el kell válnia a lányától.

A negyedik imára hívó szó hallatszott a lahori mecsetekből. Ghiász háza elé ért. A belső udvaron Aszmat és a gyerekek már Mekka felé fordulva térdeltek. Ghiász leszállt a lóról, odadobta a gyepelőt a várakozó szolgának, és családjához sietett.

Imára emelték a kezüket, és csendesen skandálták a szent szöveget. A végén földig hajoltak. Marunissza, Kadidzsa, Manidzsa és Sáhpur felállt, és bement a házba. Az éj hamar leszállt. A szolgáltók nesztelenül osontak. Olajlámpást gyújtottak a házban és a kertben. Ghiász Aszmatot hívta.

Felesége kiment hozzá, bokalánca minden lépésnél vidáman csilingelt.

– Miért csak ilyen későn jöttél? Már rég véget ért az imára szólítás.

– Érdekes meghallgatáson voltam a császárnál.

Aszmat kérdően nézett rá.

– Ali Kulinak kéri a lányunkat.

Aszmat leült az egyik kőpadra a kertben.

– Ki ő?

– Harcos, nagyon bátor katona, aki nagy segítségére volt a Khán-i-khanannak a Thatta elleni hadjáratban. – Ghiász bizonytalanul hozzátette. – Perzsiából származik, akárcsak mi, II. Ismail sah asztalszolgája volt.

Aszmat a homlokát ráncolta. Nem szólt semmit, majd megfontoltan felelt:

– Jóval idősebb lehet Marunisszának

– Aszmat, a császár parancsot adott. – Ghiász megfogta a kezét. – Láttam, amikor bemutatták Alit az udvarban. Nagy érdemeket szerzett a csatában, a császár kedvence lett. Akbar nagy kegyben részesít bennünket, hogy neki kéri a lányunkat. Azt akarja, hogy a két perzsa család egyesüljön.

– Akkor is csak egy katona, Ghiász! – tiltakozott Aszmat. – Mi fogalma van az irodalomról, a költészetéről és a zenéről? Helyes választás a lányunknak, akit oly körültekintően neveltünk, aki tökéletesen jártos a művészetekben? Akit annyit tanítottunk, aki olyan... finom és törekeny?

– Aszmat. – Ghiász felé fordult. – Jó házasság lesz. Biztos vagyok benne, hogy Ali Kuli kedves lesz Marunisszához, gondját viseli majd. Kívánhatunk magunknak ennél jobb ristát?

Aszmat kirántotta a kezét Ghiász tenyeréből. Az arca dühtől izzott.

– Hallgasd csak, mit beszélsz, Ghiász! Tényleg ilyen férjet akartunk Marunisszának? Erről beszélgettünk? Nem tudod, mire van szüksége a lányodnak? Nem látod, hogy ez nem lehet jó házasság? A te felelősséged, hogy boldoggá tegyed!

– Elég! – kiáltotta Ghiász. – Azonnal hívd ide Marunisszát!

Aszmat felállt, és lenézett a férjére. Halkan megszólalt.

– Ne kiabálj velem, Ghiász! Soha nem tettem akaratod ellen, mióta megházasodtunk. De most a gyermekünket olyan házba akarod küldeni...

Ghiász átkarolta a nő derekát és magához húzta. Megérezte az asszony pézsmailatát.

– Bocsáss meg! – A hangja tompa volt. Felemelte a fejét és Aszmatra nézett. Hitvese nem viszonzta a pillantását, karját mereven maga mellett tartotta. Kimondta, amire Ghiász gondolni sem mert, mire ő hálából kiabált vele. – Tudod, hogy nem szegülhetek szembe a

császár akaratával. Ali Kuli a vejünk lesz, rangjához méltóan kell bánnunk vele. Hívd ide Marunisszát!

Aszmat bólintott, és kibontakozott férje öleléséből.

– Úgy lesz, ahogy akarod, uram.

Az asszony dühtől fortyogva lépett be a házba. Ezért adta vissza Allah Marunisszát? Aszmat a lelke mélyén jól tudta, hogy Ghiásznak igaza van. Abban a pillanatban, hogy Akbar hangot adott kívánságának, Marunissza és Ali Kuli házassága megkötött. Ghiász nem tehetett semmit. Egyik családnak sem lenne bátorsága szembeszegülni a császár akaratával. Mégis... Marunissza és egy egyszerű katona?



Marunissza lassan lépdelt apja felé. Ghiász arca komor volt, elgondolkodva ráncolta a homlokát. A lány megállt néhány lépésre tőle. Fogalma sem volt, apja miért hívta. Az anyja feldúltan látszott, alig nézett rá, amikor átadta neki Ghiász üzenetét. A szeme csillogott, mintha sírna.

– Bapa...

– Á, hát itt vagy, Beta. – Ghiász megfordult, és megfogta a kezét. A padra csapott. – Gyere, ülj le! Nagyon fontos dolgot kell mondanom neked.

Marunissza helyet foglalt, és apja arcába nézett. Ghiász mosolygott, de mosolya erőltetett volt, a szeme nem nevetett. A lányon rettegés lett úrrá, de igyekezett elhessegetni magától ezt az érzést.

– Marunissza, férjet találtam neked! – közölte Ghiász egyszerűen.

– Ó! – Marunissza leengedte a kezét az öléből, és megkapaszkodott a pad simára csiszolt szélében. Nem lehet igaz. Máris megházasítják? Mi lesz Szálimmal?

– Nagyon szép férfi, bátor katona, herceg a hercegek között.

Marunissza reménykedve kapta fel a fejét. Herceg? Ghiász talán szíve választottjáról beszél?

– A neve Ali Kuli Khán Istadzslu. Akárcsak mi, Perzsiából érkezett. Nagy megtiszteltetés ért bennünket, hiszen maga a császár rendelte el az esküvőt. Nagy szolgálatot tehetünk neki ezzel... – Ghiász tovább győzködte, de Marunissza már nem hallotta, mit mond.

Vakon bámult a sötétedő kertbe. Egyszerű katonához megy feleségül. Oda az álma, hogy egy napon császárné lesz, és a hatalmas Mogul Birodalmat irányítja majd. Milyen beteges képzelgés volt! Kisded álmok, amelyek elmúlnak, akár a gyermekkor.

A távolban a lámpagyújtók skandalása hallatszott. A rathki-rani, az éjszakai virágok királynőjének édes illata terjengett a nedves levegőben. A tücskök rázendítettek, ciripelésük szokatlanul hangosnak hatott a csendes kertben. Az apja még mindig beszélt. Mintha messziről szólt volna hozzá.

– Marunissza?

A lány hirtelen ráébredt, hogy Ghiász befejezte mondandóját, és várakozón ránéz.

– Egy szót sem szóltál, kicsikém.

– Nemet mondhatok?

Ghiász összeráncolta a homlokát.

– Beszéltél az édesanyáddal?

– Mi köze Mádzsinak ehhez? Engem akarnak egy katonához adni, nem őt – válaszolta Marunissza keserűen. – Miért...? – Miért nem Szálím? – gondolta.

Ghiász a szemébe nézett. Marunissza végül lesütötte a tekintetét.

– Mindig engedékeny voltam veled, Nisa, nagy szabadságot adtam neked, de erről nem vitatkozom. Nem te döntöd el, kihez mérs feleségül. Beszéltem neked a ristáról, a legtöbb apa még ennyit sem tesz.

Ghiász feddésére Marunisszán úrrá lett a szégyen és a bűntudat érzése. Tiszteletlenül válaszolt apjának. Ghiász addig soha nem beszélt így vele, mindig jól leplezte dühét.

– Megteszem, amit csak kívánsz.

– Nem szeretnél többet tudni a jövőbelidről, kedvesem? – kérdezte Ghiász.

Marunissza a fejét ingatta.

– Nem.

Ghiász arca fájdalmasan megrándult. Marunissza mosolyt erőltetett az arcára, és hozzátette:

– Nem akarom megismerni, Bapa. Majd talán később. Az egész... olyan hirtelen történt.

Ghiász odahajolt hozzá, és megcsókolta a homlokát.

– Elhiszem. Nem minden lány kap ilyen csodálatos házassági ajánlatot. Nagyon szerencsések vagyunk, Beta. – Elhúzódott tőle. – Nézzük meg, hogy elkészült-e már a vacsora. Éhes vagyok.

Marunissza legszívesebben az apja nyakába ugrott volna, és könyörgött volna neki. Már el is dőlt a sorsa? Csak így? Ennyivel megkötetett a rista? Nem lehet visszacsinálni? Az apjára nézett. Ghiász arcán ellentmondást nem tűrő kifejezés ült. Marunissza bármit kérdezhetne a jövőbelijéről, csak azt nem, ami igazán érdekli. Ernyedten felkászálódott a padról. Apja hangja megállította.

– Mondd meg Mádzsinak, hogy holnap meglátogatom Ali Kulit, és megbeszélem vele a házasságot!

– Igen, Bapa.

Marunissza kábultan betántorgott a verandára. A szíve tele volt kétséggel. Visszafordult, és apjára nézett. Ghiász mozdulatlanul ült a padon. A válla beesett, arcán elégedetlenség tükröződött.



Másnap Marunissza a császári palotába igyekezett, hogy szokásához híven látogatást tegyen Rukajja Szultán Bégamnál. Már mindenki tudott Ali Kulival kötendő frigyéről. A zenana kapujában őrt álló kasmír nők sokatmondón mosolyogtak rá. Az eunuchok kuncogtak, Ali nevét kiáltották oda neki, ahogy keresztülvágott az udvaron. A rabszolgalányok önelégülten vigyorogtak, amikor elment mellettük. Marunissza ügyet sem vetett a kedélyes élcelődésre, egyenesen a Padsah Bégam palotájába sietett. Rukajját három rabszolganő társaságában találta, akik illatos olajat masszíroztak a bőrébe.

– Mondd csak, mit gondolsz leendő hitvesedről? – kérdezte Rukajja és felkönyökölt.

– Még nem volt szerencsém találkozni vele, felség.

– Persze hogy nem. Magára valamit adó lány nem látja a férjét a házasság előtt. De mond csak, mit gondolsz, jól választottam neked?

– Te választottad, felség? – Marunissza döbbenetesen emelte tágra nyílt szemét a császárnéra.

– Ki más? – kacagott Rukajja önfeledten. Pufók arca derűs kifejezést öltött. – Jól kitaláltam, nem?

– Hogyne, felség – felelte Marunissza halkán. Szóval a császárné áll a döntés mögött. Vajon miért tette? Miért nem beszélt róla korábban?

– Legfőbb ideje, hogy megházasodj, drágám. Ali Kuli kicsit idősebb nálad, de tökéletes feleséget farag majd belőled. Ráadásul katona. Talán megengedi, hogy velem légy, míg hadjáraton vesz részt.

Marunissza ráébredt, miért döntött így Rukajja. Önzetlennek látszó szándékának legmélyén gátlástalan önzés lapult.

– Állok rendelkezésedre, amikor csak szeretnéd, felség.

– Így van! – felelte Rukajja, azzal visszafeküdt és lehunyta szemét. Kinyújtotta a karját és megfogta Marunissza kezét. – Mostantól mindig velem leszel. Jó rista, Marunissza. A császár is akarja.

– Azt hittem, te...

– Azt akarom, amit a császár akar. – Rukajja keményen a szemébe nézett. – Boldogtalan vagy? Valaki más a szíved választottja?

– Nem, felség, dehogy! – vágta rá Marunissza, és elfordította a fejét.

Rukajja éles tekintete a tarkóját égette. A császárné egy agyafürt matróna.

– Marunissza – szólalt meg Rukajja kedvesen. – Hidd el, így lesz a legjobb.

Marunissza nem felelt. A mellette heverő fátyolt hajtogatta. Rukajja soha nem jön rá. Elképzelhetetlen a számára, hogy Marunissza Szálím herceg arája akar lenni.

Mah Banu, Abdur Rahim Khán-i-khanan felesége vállalta a szertartáson Ali Kuli anyjának szerepét. Néhány nappal később a katona ellátogatott Ghiász Bég házába, ajándékot vitt a menyasszonynak és családjának. A szolgák selyemmel, szaténal és mindenféle ékszerrel teli tálcákat cipeltek.

Marunissza kábultan ülte végig az esküvői ceremóniát. Aranyzarival hímzett rózsaszín fátyol takarta az arcát. Elég volt egyszer ránéznie leendő férjére. Ali Kuli majd szétvetette a harcosok hencegő büszkesége, amikor belépett a terembe. Magas férfi volt, jóval magasabb Marunissza apjánál, de amikor egymás mellé álltak, az ember egyidősnek gondolta őket. Ali Kuli mindössze hat évvel volt fiatalabb Ghiásznál. Csak ebben hasonlítottak. A fickó izig-vérig katona volt: cserzett bőre, rendetlen szakáll, vaskos nevetése azonnal elárulta. Kemény marka buzogányhoz és kardhoz szokott, aligha forgatott vele könyvet.

Marunissza nézte, ahogy szertefoszlik álma, amikor Ghiász Bég ígéretet tett, hogy lányát a bátor katonához, Ali Kuli Khán Istadzsluhoz adja feleségül. Apja az egész szertartás alatt kerülte a tekintetét.



Szálím herceg felemelte turbánját, és kámforba mártott zsebkendővel megtörölte a homlokát. A levegő meg se rezdült. Kezét a szeméhez emelte, és a napba nézett. Két óra, a legmelegebb napszak. Ernyedten lehunyta a szemét. Miért hagyta, hogy rávegyék?

– Hamarosan ott leszünk, felség.

Szálím Dzsagat Gosinihoz hajolt.

– Miért nem este megyünk? Olyankor sokkal hűvösebb van.

– Ilyenkor a legjobb, uram. Őfelsége, Rukajja Szultán Bégam ilyenkor alszik, egy kis ideig egyedül lehetünk a fiunkkal.

– Rendben – motyogta Szálím, és továbbvonszolta magát. A szokottnál több bort ivott reggel, kábultan kóválygott a forróságban. A feje sajgott. A hercegi pár mögött haladó szolgák túl hangosan beszélgettek, nevetésük az idegeire ment.

Nem egyezett volna bele a felesége kérésébe, ha nem maga a császár emlékezteti rá, hogy elhanyagolja apai kötelességét. Szálím gúnyos fintort vágott. Nem mintha Akbar pompás nagyapja lenne a herceg két fiának, Khuszraunak és Parviznak. Akbar csak Khurrammal volt hajlandó foglalkozni. Tény, hogy őt látta a legtöbbet, mert folyton Rukajja lakosztályában serteperélt.

Akbar két évvel korábbi, kis híján halálos bélgörcsrohama óta gyanakodva figyelte Szálím minden lépését. A herceg őszinte megbánást érzett, valahányszor eszébe jutott, hogy apja meg is halhatott volna Humam túlzott buzgalmától, elégedetlensége azonban mégsem múlt el. Szünni nem akaró, rendíthetetlen vágyat érzett, hogy császár lehessen. Szálím igyekezett több időt apjával tölteni, hogy tanuljon tőle, de kapcsolatuk egyszer s mindenkorra sérült, és törékeny volt, akár a porcelán. Kettejük között ott álltak Szálím alattvalói – Mahabat,

Kutubuddín és Szajjíd –, akiket a herceg gyermekkorától ismert. Jobban tudta, mit akarnak, mint a saját apja. Nem volt könnyű ellenállni az akaratuknak, a befolyásuknak.

Szálimnak össze kellett húznia magát, hogy beférjen a Rukajja lakosztálya melletti kertbe vezető bejáraton. Fehér muszlin lebegése ragadta meg a tekintetét. A lába földbe gyökerezett. Felkapta a fejét, hogy jobban megnézze magának.

Ó, Allah! A paradicsomba jutott volna? Akaratlanul a Szentírás szavai jutottak eszébe: A hívők brokáttal takart díványon találják magukat, kezüket sem kell kinyújtaniuk a kert gyümölcsseiért, lesütött szemű lányok várják őket, akiket sem férfi, sem dzsinn nem érintett: szépek, akár a rubint, gyönyörűek, akár a kláris.

A lány még ennél is szebb volt. Szálim döbbenet nézte, tekintetét nem tudta levenni róla. Minden más megszűnt létezni körülötte. Csevegő szolgálói elnémultak, kíváncsian méregették urukat. Dzsagat Gosini Szálim karjára tette a kezét, de már késő volt: Szálim a tünemény felé indult, otthagya a többiek a boltív alatt.

A herceg a kertbe lopakodott. Óvatosan közelített, nehogy a kép elillanjon, nehogy kiderüljön, hogy csak álmot látott.

A lány az aranyhalas medence partján üldögélt, a lábát a vízbe lógatta. A kert a rekkenő hőségben is hűvös volt. A kövezetet az alatta csövekben futó víz hűtötte, amely aztán művészien díszített medencékben gyűlt össze szerte a kertben. Lótusz és vízililiom virágzott fehéren és vörösen a tavacskákban. A tavak partját nagy banjanfák árnyékolták. A csendet csak a méhek döngicsélése és a csatornában csordogáló víz hangja törte meg.

Szálim óvatosan settenkedett előre. A lány mellé lépett. Fényesen csillogó fekete haját, hosszú szempilláját nézte, ahogy beárnyékolta porcelánfehér arcát. Rózsaszín virág ült kontyában, amelynek szára hajába vészett. A rózsza illatfelhőbe vonta őket.

– Ki vagy, gyönyörű hölgy?

Marunissza rémülten kapta fel a fejét. Szálim azon nyomban az igéző kék szempár rabja lett.

A lány sietve felkászálódott. Elpirult, arca és nyaka rákvörös lett. Csinosan, büszkén állt a herceg előtt, egyenesen a szemébe nézett.

Szálim tetőtől talpig megnézte magának. A lány lábkörmét hennával festette pirosra, vízcseppek ragyogtak rajta az iménti lubickolástól. Hosszú ghagarájának redőit pislákoló csillagocskák ékesítették. A herceg végigjáratta szemét a csípőjén, fehér fátyollal fedett arcán, a vállá ívén. A füle elvörösödött, amikor megpillantotta Marunissza kecses nyakán a hajtincs mögött megbúvó lüktető erecskét.

– A bocsánatodért esedezem, felség! – szólalt meg Marunissza halkán. Szálim alig tudta kivenni, mit mond. Hangja szép csengése ütötte meg először a fülét.

Szálim meg akarta fogni a kezét, de a lány elhúzódtott, és elfordította fejét.

– Nem tudod, ki vagyok? – kérdezte Szálim követelőzően.

– De igen, uram.

– Felség! – Dzsagat Gosini a herceg mellé lépett. Arcán ellentmondást nem tűrő kifejezés ült.

– Ki ez a lány? – kérdezte Szálim, le sem véve a tekintetét Marunisszáról. A lány visszafordította a fejét.

– Valami alacsony rangú udvaronc lánya, azt hiszem – válaszolta Dzsagat Gosini. – Ki az apád, te lány?

A két nő farkasszemet nézett egymással. Marunissza futólag elmosolyodott.

– Felség, hiszen tudja, ki vagyok. Már találkoztunk e kertben.

– Valóban? – kérdezte a hercegné hitetlenkedve. – Nem emlékszem.

– Pedig emlékeznie kellene, felség – folytatta Marunissza törékeny hangon, de minden egyes szót érthetőn kimondva. Megint az apját becsméri. A lelke mélyén egy hang

figyelmeztette: kétszer is gondolja meg, mit mond Dzsagat Gosininak, de a düh elvakította. – Rukajja császárnő fiának, Khurram hercegnek a nevelőnője vagyok.

– Az én fiamé!

Marunissza Rukajja lakosztálya felé tekintett. Az ablakokra a banjanfa vetett árnyékot.

– Hogyne, bocsáss meg! Természetesen a te fiad. De sajnós a császárnét nevezni anyjának.

Szálím döbbenetesen figyelte a szóváltást. Hol Marunisszára, hogy Dzsagat Gosinira bámult. Tisztelet ébredt benne a gyönyörű fiatal nő iránt, aki felvette a kesztyűt a felesége ellen. Van benne bátorság – gondolta. Kevesen mernek így beszélni második feleségével. Ki lehet ez a lány? Hogyhogy nem találkozott vele korábban?

Csendesen odaszólt Dzsagat Gosininak.

– Hagyj magunkra, kedvesem! Beszélnem kell veled.

Dzsagat Gosini elpirult és ránézett.

– A fiunkhoz kell mennünk, felség.

– Menj csak, majd később csatlakozom hozzád!

A hercegné tapodtat sem mozdult.

Szálím sóhajtván bólintott, miután rájött, mit felelt feleségének. Nézte, ahogy Marunissza mindkettejük felé meghajolt, és sarkon fordult, hogy távozzon.

– Mi a neved?

Marunissza megrázta a fejét, és magukra hagyta őket.

Szálím tett egy lépést felé, de megállt. Nem tudta, melyik nőt kövesse. Találkoznak még. A császári zenában minden nőt szemmel tartottak. Ha nem a hárem tagja, az örök tudni fogják, ki ő és honnan jött. Egy rózsaszirm hullott a földre Marunissza hajából. Szálím lehajolt, felvette, és a markában dédelgette, mintha értékes drágakő lenne. A szirm a herceg kezéből a kis medencébe hullott. Egy aranyhal érdeklődve bökdöste.

– Ideje bemennünk, felség – figyelmeztette Dzsagat Gosini csendesen.

Szálím elé lépett.

– Bölcs dolog volt így vitatkozni egy alacsony rangú nemes lányával, Dzsagat? Hercegné vagy, ne alacsonyítsd le magad!

– Miért véded? Ki ő neked? Még a nevét sem tudod – kiáltotta az asszony. A hangja remegett a dühtől.

Szálím az állát dörzsölte, és felesége eltorzult arcát nézte.

– Érdekes, kedvesem. Nem értem, miért dühít fel ennyire egy olyan nő, akit nem is ismeresz. Gyerünk, lássuk Khurramot!

Khurram a legkevésbé sem örült a szüleinek. Félbeszakították délutáni alvását, és félíg-meddig idegen emberek elé hurcolták. Ingerlékeny és hangos volt. Szálím kábultan üldögélt Rukajja lakosztályában, csak Marunisszára tudott gondolni. Észre sem vette, hogy felesége időnként aggódva tekint rá.

Este végre visszatérhetett saját lakosztályába, és megtudta a lány nevét. Hosijár Khán elárulta neki. Szálím hangosan kimondta, hosszan elidőzve az r-en. Marunissza. „Nők ragyogó napja” – gondolta. Nincs nő, aki szebb lenne nála.

Aznap este Dzsagat Gosini már-már felülmúlta önmagát, hogy ura kedvére tegyen. A legjobb bajadérokért küldetett, akik csodálatosan táncoltak, testük csábítóan hullámozott és vonaglott a herceg előtt. Szálím kis híján esztétetett. Egymás után végigtapogatta a lányokat, hátha egyikük Marunissza lesz. Dzsagat Gosini végig csendben figyelt. Figyelmes feleség módjára előzékenyen töltögette férje poharát, gondja volt rá, hogy elég ópium legyen a hukkában. Éjjelre Szálím olyan kába volt, hogy Marunissza arcát sem tudta volna felidézni lelki szemei előtt.

Egy órával később leborult a díványról, és elnyúlt a szőnyegen. Elaludt, mielőtt földet ért volna. A zene abbamaradt, a lámpát eloltották, és hús pamutlepedővel takarták be az alvó herceget.

Dzsagat Gosini hercegnő megtorpant a fogadóteremben, és feltartotta lámpáját. Rettenetesen dühös volt Marunisszára. A lány megalázta, jóval többet engedett meg magának, mint rangjához illő lett volna. Miben mesterkedik? Nem elég, hogy Khurramot megkaparintotta? Szálimot is el akarja venni tőle? Jeges rémület lett úrrá rajta, amikor eszébe jutott, hogyan nézett Szálim Marunisszára. Semmi más nem érdekelt. A hercegnő összeresztette. A mai találkának nem lesz folytatása – esküdözött magában, azzal sarkon fordult, és elsietett. A teremre sötétség borult.

Ötödik fejezet

*„Amikor a szemével kis híján felfalta, a lány
leengedte fátylát, és minden bájával reá
ragyogott. A zavartól, amit jól színlelt,
arca még gyönyörűbb lett.”*

Alexander Dow: The History of Hindostan ⁵

Szél suttogott a kertben, a mangófaik hosszú levelét simogatta. A muszlinfüggöny finoman hullámzott az ablak előtt, a holdfény beszökött alatta a szobába. Valahol hiéna üvöltött az égen függő, fehérén izzó holdra.

Marunissza álmatlanul forgolódott. A mennyezetten táncoló szürke, fekete árnyakat figyelte. Kadidzsa mellette aludt, hátát nővére vállának támasztotta. Marunisszát nyugalommal töltötte el, hogy nem egyedül fekszik a szűk ágyban. A kert mögötti kövezett utcán lovak patkója kopogott. Bagoly huhogott halkán a mangófaik, éles szeme egér után lesett a kertben.

Marunissza gondolatai elszakadtak a nyári éjszaka hangjaitól és illatától. Életében először állhatott szemtől szemben Szálimmal. Fenséges aura lengte körül. Ott állt előtte rubinttal hímzett selyemkabában, értékes, fehér gyöngyökből fűzött vastag nyakláncsal. Turbánján kócsagtoll és smaragd, az ujján és cipője csatján gyémánt. Fényes és ragyogó volt, akár csak a nap felettük az égen. Mindez semmi volt Szálim hercegi modorához képest: ahhoz, ahogy beszélt, ahogy viselkedett. Kedves volt és udvarias.

A találkozás tökéletes volt, maga sem tervezhette volna jobban. Arról álmodott, hogy egy napon így látják majd meg egymást. Szálim csodálkozva és döbbenetesen nézett rá, éppen úgy, ahogy megálmodta, amikor arról ábrándozott, hogyan hódítja meg a herceget.

Marunissza sóhajtott és az oldalára fordult. Kényelmes helyet keresett az ágyban. Végrehaladására felkeltette Szálim figyelmét. De miért most, amikor már egy másik férfi hitvese volt?

Mennyire különböznek – gondolta. Nyolcéves kora óta csodálatos színekkel festette meg a herceg portréját képzeletében. Kedves volt, elbűvölő és szenvedélyes. A rövid találkozás alatt kiderült, hogy nem tévedett. Szálim el akarta küldeni Dzsagat Gosinit, hogy vele beszélhessen. Boldogság áradt szét Marunisszában, amikor arra gondolt, milyen finoman szerelte le Szálim erőszakos feleségét. Tehát ő sem szívelhette. Ebben legalább hasonlítottak.

Éppen Ali Kulin gondolkodott, amikor Szálim meglepte. El sem tudta képzelni, milyen élet vár rá mellette. Katonafeleség lesz, folyton egyedül ücsörög majd otthon, arra vár, hogy a férje hazatérjen a hadjáratból, soha nem tudja, élve vagy holtan tér-e vissza, és akkor... egy pillanatra megállt az idő: Szálim szemébe nézett.

A nap első sugara ragyogott Lahor felett. Marunissza végül álomba merült. Szálimról álmodott, a férfi elbűvölő mosolyáról, uralkodói tartásáról.

Otthonában az Ali Kulival kötendő házasság előkészületei zajlottak. Ha ünnepség volt egy házban, az árusok mind odasereglettek, a nemeseknek ki sem kellett tenni a lábukat otthonról. Szövetárusok érkeztek kelméikkel: vörös, kék, zöld selyem, muszlin és brokát cserélt gazdát. A másnap délelőttöt Marunissza Aszmattal együtt ruhaanyagok színekavalkádjában töltötte. A szövetkereskedők vég nélkül kínálták portékáikat.

– Ezt nézd, Száhiba! – mondogatták. – A lányod hercegnőként fest majd kék ruhában! Pont olyan, mint a szeme!

Aszmat és Marunissza egymásra mosolygott a fátyol alatt: vajon honnan tudták meg a szeme színét? Talán a szolgálától?

A következő napon ékszerészek jöttek, fehér ruhába csavart bársonyládikákból helyezték eléjük az arany és ezüst nyakláncot, bokaláncot, fejdísz, fülbevalót és karperecet.

– Tetszik ez a minta, Száhiba? Vagy inkább ez? Ha mást szeretnél, két nap alatt elkészül.

A bavarcsik mesterien elkészített ételekkel érkeztek, hogy bizonyítsák, a legalkalmasabbak a háromnapos ünnepre. Sáfránnyal és cukorral megszórt aranybarna halva, mazsolával kevert bárány- és csirkepuláv, barna cukorsziruptól csepegő guláb dzsámun, gazdag, barna kecskefaggyúmártás, ezüstösen csillogó, zöldcitrommal és fokhagymával sült hal sorakozott előttük.

Marunissza egész idő alatt azt várta, hogy Szálím meglátogassa. Nem hitte, hogy hozzá fog menni Ali Kulihoz. Az első nap után azzal nyugtatta magát, hogy még csak egy nap telt el. A herceg biztosan tudja már, hogy ki ő, kinek a lánya. Másnap valahányszor a szolgálk ajtót nyitottak, Marunissza azt hitte, hogy egy ör vagy eunuch érkezett a császári palotából. Később ráébredt, hogy Szálím nem üzenhet neki, mert be kell tartania az udvari etikettet. Akbar császárral kell beszélnie, aki apját hívhatja majd, és beszél vele. Nap mint nap alig várta, hogy Ghiász hazatérjen az udvartól. Vajon hogyan jelenti be neki? Lelkes lesz? Persze hogy lelkes lesz, a lánya Szálím herceghez megy feleségül! Váratlan megtiszteltetés lesz a számára, mindnyájuk számára, amelyet Marunisszának köszönhetnek.

Csigalassúsággal teltek-múltak a napok, minden perc egy örökkévalóságnak látszott. Bapa egyszer sem érkezett haza kitörő örömmel. Szálím nem hívatta. Marunissza reménye lassan elmúlt, ahogy telt-múlt az idő. A házassági előkészületek a szokásos rend szerint haladtak. Fájdalom, de nem mehetett a császári hárembe, hogy meglátogassa a császárnét.

Két héttel a Szálímmal történt találkozás után Rukajja Szultán Bégam sürgősen hívatta.

Amikor Marunissza megérkezett a palotába, a Padshah Bégam azonnal rátámadt.

– Miért nem látogattál meg, gyermekem?

Marunissza fejét leszegve, némán álldogált.

– Szálím miatt?

A lány felkapta a fejét. Rukajja biztosan Szálím kíséretétől hallott a találkozásról, hiszen ő egy szóval sem említette senkinek.

– Persze hogy tudok róla! – mondta élesen Rukajja, válaszul Marunissza néma kérdésére. A hangja ellágyult. – Gyere ide, gyermekem!

Marunissza a császárné mellé ült.

– Szálím szíve természetesen lángra lobbant irántad. De hidd el nekem, már nem is gondol rád! Bizonyos dolgokat képtelen az eszébe vésni. Ha újra találkozna veled, nem emlékezne rád.

Marunisszának elállt a szívverése. Igaz, amit Rukajja mond? Igaznak kell lennie. Ezért nem hívatta Szálím. Nem elfoglalt volt, hanem egyszerűen elfelejtette, ami kettejük között történt.

– Nem tehetsz semmit, kedvesem – folytatta Rukajja. – Ne feledd, hogy másnak ígérték! – Rukajja az ujjával felemelte a lány állát. – Őfelsége soha nem járulna hozzá, hogy felbontsd a házasságodat. Soha. Megértetted?

– Igen, felség – válaszolta Marunissza halkán. Elfordította a fejét. Mire fel ez a nagy dorgálás? Hiszen egy fikarcnyit sem számít Szálimnak.

A császárné csettintett a nyelvével, és mélyen Marunissza szemébe nézett.

– Valami azt súgja nekem, hogy mégsem így lesz. Légy óvatos, Marunissza! A családod jó híre csak tőled függ.



A palotában zajló Mina bazár rajzó kaptárra emlékeztetett. A hárem palotájának kapui minden hónapban három napig nyitva álltak a kereskedők és árusok előtt, akik felállíthatták bódéikat, és szabadon kínálhatták portékáikat. A zenana tagjai fátyol nélkül jelentek meg a bazárban, ezért csak nők árusíthattak. A kereskedők a feleségeiket és lányaikat küldték maguk helyett.

A császári háremhölgyek kedvükre vásárolhattak, fitymálhattak és alkudhattak. A császár is csatlakozott hozzájuk. A bazár egy időre becsempészte a szabadságot és a vidámságot a zenana életébe, ezért Akbar Khushroznak, az „öröm napjának” nevezte el az eseményt.

Szálím herceg csak kóválygott a bazár számára fenntartott részén. Kinyújtózott, megfeszítette a karját. Az egyik ékszeres bódé felől kurta nevetés hallatszott. Szálím inkább öntudatlanul, mintsem kíváncsian fordult a hang irányába.

A császár állt ott, két csinos ágyasát ölelte. A nők kacagva vonaglottak karjaiban, amikor az árusnő kicsinyes alkudozásba kezdett Akbarral egy pár smaragdkarkötőért.

Szálím feleségei távolabb álltak, epekedve vizslatták a vidám virágfüzérrel díszített bódékat.

A herceg ingerülten mérte végig őket, majd háreme főeunuchját hívatta.

– Hosijár, kísérd asszonyaimat, hadd válasszanak maguknak szatént és aranyszövetet.

– Igenis, felség! – Hosijár Khán meghajolt, sarkon fordult, szenttelen arccal intett Szálím feleségeinek, hogy kövessék. Aggódva pillantott a hercegre, nem tudta mire vélni egykedvűségét. Szálím hetek óta furcsán viselkedik – azóta, hogy azzal a lánnyal találkozott Rukajja császárnő lakosztályában.

Hosijár mindenről tudott. Ennek köszönhette pozícióját. Agyafürten és kegyetlenül küzdötte fel magát a ranglétrán, maga mögé utasítva összes riválisát. A zenában a hölgyek félelemmel vegyes tisztelettel közeledtek hozzá. Ami Hosijár fülébe jutott, és kellemetlen volt a számukra, arról így vagy úgy Dzsagat Gosini is értesült. Hosijár csak egyvalakinek engedelmeskedett: a Szálím háremét irányító Dzsagat Gosini hercegnőnek. A hercegnő szeme és füle volt a hárem falain kívül, azon belül pedig a jobbkeze. Hosijár felismerte a hercegnő éles elméjét, és soha, semmilyen formában nem élt vissza a bizalmával. Nehéz ellenfél lenne. Dzsagat Gosini újabban Marunissza miatt aggódott. Miért? Szálím látszólag elfelejtette, bár nem teljesen: szenvedett, olyasmire vágyott, amit nem érhet el, még ha nem is tudta pontosan, mi az.

– Vidd magaddal a többieket is! Egyedül akarok lenni! – tette hozzá a herceg.

A szolgák boldogan szétszéledtek. Szálím komótosan megfordult, és a kertbe indult.

Az egyik árus odakiáltott neki.

– Felség, nézd ezeket a gyönyörű madarakat!

Fiatal lány ült az egyik bódében rézkalitkák sűrűjében. Mindegyikben színes madarak csiripeltek. A lány egészen szép volt, nyers vonásai megszépültek, amikor mosolygott. Szálím vágyakozva méregette. A hercegenben támadt érdeklődés nem maradt rejtve a lány előtt, kihasználta az alkalmat és egy kalitkát tartott elé. Rikító sárga madárka lakott benne.

– Hát nem gyönyörű, felség? – Igyekezett zavartan hízelegni.

Szálím elmosolyodott. Merészen odakiáltott neki, de amikor elé állt, elillant a bátorsága, és hebegett-habogott.

– Mennyi?

– Különleges áron adom neked, felség. – Szempillája bevett szokás szerint repdesett. – Csak öt rúpia.

– Három – felelte Szálím vidáman.

– Ó, felség – sóhajtott az árus, és félretette a kalitkát. – Bárcsak odaadhatnám neked három rúpiáért, de az élet olyan drága... – Hirtelen felderült. – De négyért a tiéd lehet!

– Csak akkor, ha mellé adod a két galambot – mondta Szálím, és két perzsa galambra mutatott.

– Rendben.

Szálím négy ezüstrúpiát húzott elő az övsáljából, és átadta a lánynak. Többet is megadott volna a lány rátermettségéért, de csak elrontotta volna a játékukat. A szemével Hosijárt kereste, aki mint mindig, most sem maradt távol tőle, noha megparancsolta neki, hogy a feleségeivel legyen.

Szálím átadta neki a kalitkát, kivette a perzsa galambokat, és a melléhez tartotta őket. A madarak halkán turbékoltak a karjában. A herceg arcát puha tollaikhoz érintette, majd a kertbe vezető kőlépcsőre lépett. A bazár hangja elmaradt mögötte. Harmattól csillogó, zöld gyepréteg nyújtózott előtte, méhek döngicséltek a virágok felett, szárnyuk szivárványszínben játszott a meleg napsütésben.

A herceg figyelmét az ösvény mellett pompázó rózsák kötötték le. A malik kézzel gondosan eltávolították róluk az összes tüskét, nehogy kárt tegyenek a császári család tagjaiban. Szálím lehajolt. A napfényben fürdő rózsák illata megtöltötte az orrát. Felegyenesedett, Hosijárt leste, de sehol sem látta. Akkor pillantotta meg a chenarfá hűs árnyékában ülő elfátyolozott arcú lányt.

– Hé, te!

A lány felkelt, és a herceghez ment.

– Fogd meg! – Szálím átadta a galambokat, és néhány szál rózsát szakított le. Visszament a lefátyolozott lányhoz, aki szemlesütve ugyanott állt, de csak egy galambot tartott a kezében.

– Hol a másik? – kérdezte dühösen a herceg.

– Elrepült, felség.

– Hogyhogy?

– Hát így!

Szálím legnagyobb megrökönyödésére a lány felemelte a kezét, és elengedte a másik madarat is. Kék üvegkarkötői csilingeltek a csuklóján. A galamb felszállt és elrepült. Szálím dühödten fordult a lány felé, aki az égen szárnyaló galambot nézte. Az emlékek összekeveredtek Szálím fejében. Hallotta már ezt a hangot. Enyhe fuvallat támadt a kertben, a fátylon keresztül kirajzolta a lány arcát.

– Marunissza!

– Bocsánatodat kérem, felség!

Szálím izgatottan legyintett, a rózsák a földre hullottak.

– Ne is törődj vele! Miért menekültél előlem néhány napja?

– Nem maradhattam.

– Miért nem? – Szálím kinyújtotta a karját, és megfogta Marunissza kezét. A lánynak hosszú, kecses ujjai voltak, körmét hennával festette, bőre makulátlan, akár a gyöngy. Csak mosolyogtak egymásra, nem szóltak egy szót sem. Ott álltak, boldogan. Szálím nagyot sóhajtott, és lassan kifújta a levegőt. Hirtelen belehasított a fájdalom: meg akarta érinteni a lány testét, érezni akarta a bőrét a sajátján, hallani akarta a hangját, a nevetését.

– Te vagy a leggyönyörűbb nő, akivel eddig találkoztam, Marunissza.

A lány felszegte a fejét. Fürgé szellő kapott a hajába, és a szájához kergetett egy tincset.

– Sok gyönyörű nő van a hárememben, felség. Biztosan akad, aki felülmúlja a szépségemet.

Szálím oldalt billentette a fejét, a lány hangját utánozta.

– Sajnos nincs. Mi csinálsz itt, egyedül a kertben? Miért nem vagy a bazárban?
– Untatott.
– Akárcsak engem. – Szálím ajkához emelte Marunissza kezét, és lassan simogatni kezdte. Keze a lány csuklójára tévedt, a karperecek megcsörrentek rajta.
– Felség, őfelsége arra kér, jelenj meg előtte! – Hosijár a kőlépcső tetején állt. Hátranéztek. Tekintetük az eunuch vizslató pillantásával találkozott.
– Mondd meg, hogy nem érek rá! Néhány perc, és ott leszek.
– Most rögtön, felség – nógatta Hosijár. – Őfelsége nem szereti, ha megvárakoztatják. Szálím Marunisszához fordult.
– Megvársz? Hamarosan visszajövök.
– Hová mennék, felség? Ha azt parancsolod, hogy maradjak, hallgatnom kell rá.
A herceg közel hajolt hozzá, a szeme pajkosan csillogott.
– Ezt az a lány mondja, aki elengedte a galambjaimat, ugye? Nem parancsolom, Marunissza, hanem kérem. Kérlek, várj, hogy visszajöhessenek hozzád.
Szálím távozott. Marunissza visszament a fa árnyékába. Nem látta Hosijár aggódó arckifejezését. A főeunuch az állát dörzsölve követte urát a császár színe elé.
Marunissza leült a fa alatt álló kőpadra, és leengedte a fátylát. A herceg mégsem felejtette el.
Lassan mosoly terült szét az arcán. Látta, hogy Szálím a kertbe tart, mielőtt még a herceg észrevette volna. Összekuporodott a padon. Szálím az erős napfényben áll, nem fogja észrevenni a chenarfa árnyékában – gondolta. Felhúzta a térdét, átkarolta, és a herceget figyelte. Nem számít, ha elfelejtette, ha nem tudta, ki ő. Elég volt, hogy a sors megadta neki az esélyt. Meghökken, amikor Szálím arra kérte, hogy fogja meg a madarait. Felállt és odament hozzá. Nem várt semmit. Amikor a herceg hátat fordított neki, elengedte az egyik galambot. Kíváncsi volt, hogy tetszik majd a dolog neki. Marunissza a pad támlájának dőlt, maga elé idézte Szálím minden szavát, mozdulatát, a tekintetét. A száját még a kezén érezte...
Lépések zaja ütötte meg a fülét. Boldogan mosolygott, de mosolya azonnal elhervadt, amikor meglátta, hogy Rukajja Szultán Bégam a kíséretével együtt kilépett a kertbe. Kérlek, Allah, add, hogy távozzon, mielőtt Szálím visszaér – imádkozott magában Marunissza. A császárné hátrahagyta a kíséretét és odament hozzá.
– Miben mesterkedsz, Marunissza? – Rukajja mellé ült, és a padra csapott.
– Fogalmam sincs, miről...
– Dehogy nincs. Jól figyelj arra, amit mondok! Lehet, hogy Szálím külsőre férfi, de a lelke mélyén még gyermek. Folyton a tökéletes nőt keresi. – Rukajja elhallgatott, és mélyen a szemébe nézett. – Látom, kifürkészted a herceg jellemét, és előnyt kovácsolsz belőle.
– Felség! – tiltakozott hevesen Marunissza. – Ez nem igaz! Soha nem tennék ilyet. A herceg érdeklődik irántam. Miért ne... tápláljam érdeklődését?
– Mert gyakorlatilag valaki más felesége vagy! – válaszolta Rukajja szigorúan. – A császár pedig soha nem fogja felbontani a jegyességedet.
– Miért nem?
– Kedvesem, nem voltál az udvarban, amikor megtörtént a merénylet. Szálím herceg az egyik császári orvossal meg akarta mérgeztetni az uralkodót.
– Nem igaz! Csak pletyka!
Rukajja fenyegetően elmosolyodott.
– Kétkedsz a szavamban?
Marunissza megrázta a fejét.
– Hidd el, igaz. Szálím és a császár ezért nincsen jó viszonyban, immár két éve. – A császárné megfogta Marunissza kezét. – A császár nem fogja visszavonni a parancsát, ha másért nem, hát azért, mert nagyot csalódott a hercegeben.

– Miért csalódott a császár Szálím hercegeben? Azt hittem, nagyon szereti – érdeklődött Marunissza leverten.

– Így van. Talán túlságosan is. Mindnyájan szeretjük Szálímot. Akartuk, imádkoztunk érte, és amikor megszületett, azt hittük, Allah ránk mosolygott. De az évek alatt kiderült, hogy Szálím és a császár véleménye a legtöbb dologban különbözik. A herceg magának akarja a trónt, és nem hajlandó várni rá. Inkább udvaroncaira hallgat, mint ránk. Nyughatatlan és elégedetlen az életével.

– Talán őfelségének többet kellene adnia neki.

A császárné a fejét rázta.

– Mit adhat még az apja? Császári herceg és trónörökös. Szálím még túl fiatal, hogy a trónra üljön, gátlástalanul elveszi, amit akar. A mérgező eset máig be nem gyógyult sebet ejtett a császár lelkén: úgy érzi, elárulta a gyermeke, akit annyira akart és a tenyerén hordozott. Magam sem értem, hogy tehette, Marunissza, te még kevésbé fogod. Ne ábrándozz egyébről, mint Ali Kulival kötendő házasságról! Jól jegyezd meg: ha rosszul döntesz, apád elveszíti rangját az udvarban. Nem akarod, hogy így legyen, ugye?

– Persze hogy nem, felség. De mi köze ennek az apámhoz?

– Marunissza, apád megígérte, hogy feleségül ad téged Ali Kulihoz. A császár soha nem fogja visszavonni döntését, és ha továbbra is bátorítod Szálímot, Ghiászt terheli majd minden felelősség érte.

Csend következett. A császárné Marunissza arcán tükröződő érzelmek viharát figyelte.

– Mitévő legyek, felség? – kérdezte végül elesetten Marunissza.



– Felség, a császárné éppen Marunisszával beszélget – suttogta Hosijár meghajolva Dzsagat Gosini fülébe.

– Jól van. Tudasd velem, mi történik!

Hosijár sarkon fordult, de a hercegné elkapta ingujját és visszahúzta.

– Hosijár, senkinek egy szót se arról, amit megbeszélünk, megértetted?

Hosijár meghajolt.

– Igen, felség. Hallgatok, mint a sír.

Dzsagat Gosini bólintott és a férjéhez fordult. Szálím Akbar mellett ült a bazár közepén, és a lábával dobolt a padlón. Férje alig várja, hogy visszatérhessen a kertbe legújabb szerelméhez – gondolta Dzsagat Gosini. Tekintete a császár előtt bűvészkedő zsonglőrre tévedt, aki három égő fáklyát dobált a levegőbe. Először az egyik, majd a másik lába alatt vette át őket. A háremhölgyek lelkesen kiabáltak, tapsoltak, amikor a zsonglőr befejezte mutatványát. Meghajolt, és átengedte a színpadot a kígyóbűvölőnek, aki kobraival teli kosárral és pórázon mongúzt vezetve érkezett.

Dzsagat Gosini a homlokát dörzsölte. Volt valami Marunisszában, ami nem tetszett neki, amitől félt, akár bevallotta magának, akár nem. Fanyar mosoly jelent meg az arcán. Királyi vér csörgedezett az ereiben, egész életében hercegnőként bántak vele, elhitették vele, hogy különleges. Vágya beteljesült, amikor Szálím herceghez adták feleségül. Szálím császár, ő pedig Padsah Bégamként az uralkodói zenana császárnéja lesz. Egy nap aztán Khurram foglalja el a Mogul Birodalom trónját. Újabban azonban veszély jelent meg a horizonton, amely beárnyékolhatja álmai beteljesülését.

Ha Marunissza a zenana tagja lesz, megkezdődik köztük a hatalmi harc. Dzsagat Gosini ezt jól tudta. A lánynak felvágta a nyelvét, nem ismerte az etikettet, nem bátortalanodott el az uralkodói méltóságok társaságában. Ha Szálím kitart mellette, ő biztosan elveszíti hatalmát, amelyet az évek alatt körültekintően kiépített. Márpedig nem fogja csak úgy engedni, harcolni

fog. Időbe telt, mire térdre kényszerítette Khuszrau és Perviz anyját, de végül sikerrel járt. Hazet császárrá koronázzák, ő lesz a Padshah Bégam, senki más!

Valaki megérintette a vállát.

– A kert üres, felség.

– Köszönöm, Hosijár. – Dzsagat Gosini gonosz mosollyal vált ki a császárt övező kíséretből.



Szálím hercegnek végül megengedték, hogy otthagyja a császár társaságát. A kertbe sietett, de senkit sem talált ott. Hosijár a nyomában loholt.

– Hol a lány, Hosijár? – kérdezte a herceg az eunuchtól. – Azt mondta, megvár.

– Jó idő eltelt, felség.

– Hol találom?

Hosijár nem tudta, mit feleljen. Az agya lázasan dolgozott. A hercegné őrjöngeni fog, ha megtudja, de miért ne mondaná el a hercegnek...

– Felelj, Hosijár! Féltékeny feleségeim miatt aggódsz? – kérdezte Szálím. Felismerés villant a szemében.

– Rukajja Szultán Bégam lakosztályában van. Azért jött, hogy látogatást tegyen a császárnénál.

Szálím az eunuchra mosolygott.

– Jól van. Ne feledd, hogy én vagyok az urad, nem más. Nekem jelentesz, nem a feleségeimnek. Megértetted?

– Tökéletesen, felség – felelte Hosijár rezzenéstelen arccal. Marunissza álma Szálím hercegről nem volt zavartalan.



A tikkasztóan forró lahori nyár végre őszbe fordult. A nap alacsonyabban járt, elhaló sugarait hideg este kísérte. A császári palota összes ablaktábláját becsukták a hideg ellen, odabent üstökben vidáman táncolt a tűz az izzó szén felett.

Két hét telt el azóta, hogy Marunissza találkozott a kertben a herceggel. Napközben meglátogatta Rukajját. Fogalma sem volt arról, hogy Szálím majdnem minden este tiszteletét tette mostohaanyjánál, remélve, hogy ott találja a lányt. Rukajja nem említette Marunisszának a herceg gyakori látogatásait, Szálimnak sem számolt be a kertben lezajlott beszélgetésről a lánnyal. Rukajja ravaszul, lopva figyelte a körülötte zajló drámát. Aztán egy napon, amikor Marunissza indulni akart, a császárné meggyőzte, hogy maradjon még egy kicsit. Szolgái korábban jelentették neki, hogy Szálím aznap este látogatást tesz nála.

– Kimehetek néhány percre, felség? – kérdezte Marunissza. Fojtogató levegő ült a helyiségben. Az üstből felszálló füst kavargott a mennyezeten, mellé füstölő nehéz illata társult. A császárné szerette a szantálfa illatát.

– Menj csak, gyermekem! – Rukajja a díványon fekvé nehézkesen intett neki. Aznap Szálím és Marunissza a szeme láttára találkozik, s talán észre térítheti őket. Fellángolásuk az egész háremet izgalomban tartotta, noha nem volt semmi értelme. A császár soha nem vonja vissza az adott szavát.

Marunissza meghajolt a császárnő előtt, és kísért a lakosztályból. A nap lefelé ballagott az égen, aranyba vonta a város nyugati részén magasodó tornyokat és minareteket. A távoli mecsetekből a müezzinek dallamos hangján felhangzott az ezan, az imára hívás: „Allahu Akbar, Allahu Akbar...”.

Marunissza a verandára térdelt, és imádkozott. Aztán felállt, homlokát egy hűvös, homokkő oszlopnak támasztotta, és lehunyta a szemét. Holtfáradt volt. Otthon és a császári háremben is úgy kellett tennie, mintha az égvilágon semmi nem történt volna. Rukajja soha nem említette a kertben lezajlott beszélgetésüket, de folyton árgus szemmel figyelte a lányt.

Marunissza mélyen belelegette a hűvös, esti levegőt, és kihajolt a verandán. Legalább Mádzi és Bapa nyugodtan alhat. Nem sejtenek semmit. A képmutatásért nagy áldozatot kellett hoznia. Alig evett, alig aludt, sötét karikák éktelenkedtek a szemei alatt, a kimerültségtől arca hófehér volt.

Eszébe jutott Szálím, mire akaratlanul elmosolyodott. Első találkozásuk a zenana kertjében felkészületlenül érte, és fájdalmasan rövid volt. A második a Mina bazár alatt úgy zajlott, ahogy megálmodta, de a császár épp hívatta. Amikor a herceg elment, azt mondta, várja meg. Neve mézédeseen hangzott ajkán.

– Marunissza?

Földbe gyökerezett a lába. Lehetetlen – gondolta. Felegyenesedett, és lassan megfordult. Jól tudta, kinek a hangját hallja. Szálím állt előtte.

Kettesben voltak a verandán. A hideg esti levegő a legkitartóbb kószalókat is bekergette az izzó szénrel teli üstökhöz.

Némán nézték egymást. Szálím is kimerült – gondolta Marunissza. Legszívesebben elsimította volna a ráncokat a homlokán. A fejéhez kapott, hogy leengedje a fátylat.

– Ne! – mondta Szálím, és a keze után nyúlt, de elkapta, mintha nem merné megérinteni a lányt. – Hadd nézzelek meg! Kérlek!

Marunissza zavarba jött, végül leengedte a kezét. Hagyta, hogy a férfi nézze, akárcsak ő a férfit, a fátyol árnyéka nélkül. Szálím nem vette le a tekintetét róla, ujjával felemelte az állát, lehajolt, és ajkával megérintette a lányét.

Marunissza testét előntötte a forróság. Férfi nem csókolta addig, nem érintette olyan gyengéden. Aznap Szálím szerelmes férfi volt a szemében, aki csókkal adta tanújelét iránta érzett lángolásának.

Pedig másé lesz.

Marunissza elhúzódott a férfitől, és eltolta magától.

– Nem tehetem, felség.

– Miért? – kérdezte Szálím nevető szemmel.

Miért nem? – kérdezte magától Marunissza. Elragadták az érzelmei. Az ujjával megérintette a herceg arcát, végig követte az álla vonalát. Sóhajtott, a kezébe vette Szálím arcát, és magához húzta. Gyengéd csókokkal halmozta el a szemöldökét, lehunyt szemét, arcát. Csókot lehelt a herceg ajkára, belelegette tiszta illatát, arcát az övéhez szorította.

– Ideje viszonznom a kedvességedet – szólalt meg Szálím rekedten, és megfogta a lány kezét. Gyengéden a szájához emelte az egyiket, majd a másikat. A lány mellkasához hajolt, arca egészen közel volt a melléhez. Marunissza felnyögött, a fejét hátravetette. A teste remegett, amikor a férfi nyelve a szegycsontja feletti kis gödröcskébe hatolt. Karját a herceg köré fonta, állát a hajába fúrta. Honnan tudja, mit tegyen? – csodálkozott magán. Soha nem élt át ehhez foghatót.

Szálím kibontakozott az ölelésből. Az alkonyat aranyba vont mindent körülöttük. Egymással szemben álltak, egymás szemébe néztek, levegő után kapkodtak.

– Rózsailatod van...

– Az édesanyám... – dadogta Marunissza. Mit is mondott a herceg? Mit akart felelni rá? – Az édesanyám rózsavizet tesz a fürdőnkbe.

Szálím tekintetétől kis híján elolvadt.

– Hamarosan találkozunk, Marunissza. Tudom, hogy Mirza Ghiász Bég az apád. Megkérem a császárt, hogy kérje meg hivatalosan a kezedet holnap... Nem, még ma! –

Pajkosan elmosolyodott. – Milyen házassági ajándékot szeretnél? Állatkertnyi madarat, hogy szabadon engedhesd?

De Marunissza más férfié volt. Nem lett volna szabad ezt tennie, nem lett volna szabad olyan hevesen csókolnia. Az eltelt néhány hétben azonban csak Szálimra tudott gondolni. Ó, Allah, miért akkor kellett találkozniuk, amikor szerelmük már nem teljesülhet be? Miért keresztezték egymás útját, ha nem lehet az övé? Marunissza lemondóan felelt.

– Néhány hét, és másé leszek.

Szálím a homlokát ráncolta.

– Nem tudtam. De... – megfogta a lány kezét – nem számít. Megkérem a császárt, hogy vonja vissza jegyességeteket. Nemsokára az enyém leszel, Marunissza!

A lány elhúzta a kezét.

– Ne, felség, kérlek, ne tedd! Az apám odaígérte a kezemet másnak. Ha ígérete ellen cselekszik, oda a jó híre. Kérlek...

– Nem hiszem, Marunissza. A császár már több házasságot bontatott fel, eljegyzésről nem is szólva. Egyetlen szavára...

– Ne, felség! – Kiáltotta Marunissza. Rukajja intő szava visszhangzott a fülében. Képtelen volt elhinni, hogy Szálím Akbar halálát akarta. Nem lehetett gyilkos, aki ott áll előtte. Évek alatt elfajzott pletyka volt csupán, mindenki hozzátett, aki továbbadta. Az apa és fiú közötti rossz viszony ugyanakkor köztudott volt. Nincs könnyű kiút. Könny szökött a lány szemébe. Félt, hogy elveszíti Szálímot, apja pedig a jó hírét. Félt attól, ami vár rá.

A herceg letörölt egy könnycseppet a lány selymes bőréről.

– Most menj, kedvesem! – mondta halkán. – Mindent megszervezek. Ne aggódj!

A herceg parancsára Marunissza felemelte hosszú ghagarája alját, és végigszaladt a verandán. Meztelen lába alig érintette a márványpadlót. Tudta, hogy Szálím ott áll, ahol hagyta, és őt nézi, mégsem pillantott hátra.



Marunissza kiszaladt a palotából, és gardedámját, Dai Dilaramot, egykori dajkáját hívta. Dai a szolgálók számára fenntartott lakrészben várt rá, és pletykálgodott. A lány feldúltságát látva azonnal hazasielt vele.

Marunissza mozdulatlanul ült a gyaloghintóban. Az események kikerültek az irányítása alól. A császárnéval folytatott beszélgetése után végre-valahára észbe kapott. Rukajjának igaza volt: ha eljegyzését semmissé teszik, apjának nagy megaláztatást kell elszenvednie. A legkevésbé sem akar fájdalmat okozni Ghiásznak. Marunissza fel sem fogta, mi zajlik körülötte. Csak arra tudott gondolni, hogy Szálím az övé legyen, ügyet sem vetett a következményekre. Most pedig... De képtelen volt ellenállni a gondolatnak, hogy Szálím eltökélte, hogy többé nem feledi. Mi lesz, ha tényleg elmegy a császárhoz? Az apja kegyvesztett lesz, az emberek kinevetik majd. Azt fogják mondani, szándékosan küldte Marunisszát a zenanába, hogy elcsavarja Szálím fejét. Híre megy, hogy Ghiász nem tartja meg adott szavát és megbízhatatlan.

Marunissza szíve összeszorult. Egyetlen dolgot tehet: el kell mondania mindent az anyjának. Aszmat tudni fogja, mit tegyen. De hiszen Szálím megcsókolta... Nem, az anyjának tudnia kell róla. A csókról nem, de minden másról igen. A gyaloghintó Ghiász Bég háza elé ért. Marunissza előre rettegett attól, hogy elárulja az anyjának, mi történt vele. Ha Aszmat megtudja, előbb vagy utóbb az apja is tudni fogja.



Aznap éjjel Aszmat döbbsent csendben hallgatta lánya vallomását. Beszélt Ghiással, és úgy döntöttek, a legjobb lesz, ha a Padshah Bégam színe elé járulnak. Másnap reggel Aszmat Rukajja meghallgatását kérte, és panaszt tett a herceg viselkedése miatt.

A császárné aggódva hallgatta, hová fajult a dolog. Azt hitte, pusztán Szálím fellángolásáról van szó. Jól ismerte mostohafia hangulatingadozását. Üzent a császárnak.

Akbar délután érkezett felesége lakosztályába. Rukajja köntörfalazás nélkül beavatta fia legújabb kicsapongásába. Beszélgetésük alatt váratlanul megjelent a herceg Rukajja palotájában.

– Felség, kérelemmel jöttem hozzád. – Szálím az apjához sietett és leült a lába elé. Sietségében elfeledkezett az etiketről. A császár színe elé lépve korra, rangra és szárazásra való tekintet nélkül mindenki köteles taszlimmal vagy konissal köszönteni az uralkodót.

– Megfelekedtél az illemről! – szólalt meg Akbar dühösen.

Szálím kényszeredetten meghajolt.

– Mit akarsz? – kérdezte Akbar.

– Szeretném feleségül venni Mirza Ghiász Bég lányát, felség. A neve Mah...

– Lehetetlen – szakította félbe Akbar. – Már eljegyezték, és áldásunkat adtuk a frigyre. Nem vonhatjuk vissza adott szavunkat.

Szálím döbbsenten meredt apjára. Nem mindegy, ha egy udvaronc lányáról van szó? Nyugalmat erőltetett magára, udvarias maradt.

– De felség, parancsodra könnyedén felbonthatják a jegyességet.

– Nem, Szálím. A jegyesség parancsunkra jött létre, és nem szegjük meg ígéretünket. – Akbar mondandója végeztével elfordult fiától.

Szálím jól tudta, hogy beszélgetésük ezzel véget ért. Lassan felkelt, meghajolt, és kibotorkált a teremből. Akarta Marunisszát, kétségbeesetten vágyott rá. Az éjjel alig aludt. Minden gondolatát, minden vágyát a lány arca, teste, bőre, érintése színezte. Eggyé vált vele, mégsem fog könnyörögni érte az apjának. Szálím tudta, hogy néhány éve nagy hibát követett el. Akbar nem bocsátott meg neki, hiába tanúsított megbánást újra és újra. Ráadásul Akbar nem tudhatja biztosan, hogy ő követte el a merényletet. Bárcsak a császár elnéző lett volna vele ebben az egy dologban! Alig találkozott Marunisszával, mégis többet jelentett neki, mint eddig bármelyik nő az életében. A bejáratnál a falnak dőlt, fejét a hűvös márványoszlopnak támasztotta. Marunissza – gondolta.

Szálím távozása után a császár arcára kiült a fájdalom. Rukajja némán figyelte. Idősebbnek látszott a koránál. Akbar sóhajtott és leszegte a fejét.

– Beszélünk kell Mirza Béggel!



Még azon a héten fanfárok jelezték Ali Kuli jövetelét Ghiász Bég házában. A férfiak – Ghiász, Muhammad, Abul és Sáhpur – a ház előtt várták a vőlegényt. Ali Kuli családja nem Indiában élt, így a Khán-i-khanan, Abdur Rahim kísérte el. A fővezér házában asszonyai gyaloghintón követték őket. Marunissza a szobájában üldögélt. Fejét leszegte az aranyzarival hímzett menyasszonyi fátyol súlya alatt. Kézfejét hennával díszítették, teste szantálillatú kenőcstől ragyogott, szemét kohllal húzták ki. A körülötte álló asszonyok – szomszédok, barátok, unokatestvérek – egymás után emelték fel a fátylát és ámuldoztak szépségén. Marunissza szemében ülő könnyek láttán felnevettek, hiszen az ilyesmi természetes, amikor a lány örökre elhagyja a szülői házat. Aszmat a közelben sertepergelt, odakiáltott a szolgálknak, hogy hozzanak friss csájt, tálcán laddút és dzsalebit. Nem nézett a lányára. Az utolsó héten senki sem beszélt vele. Mádzi és Bapa senkinek sem mondta el az igazat. Az emberek csak annyit tudtak, hogy a császár sietette az esküvőt, pedig Szaliha még meg sem érkezett Kabulból.

Marunissza a szertartást megelőző hosszú órákat várakozással töltötte. Elhessegetett magától minden gondolatot. Úgy látszott, mintha cserben akarta volna hagyni az apját, noha helyesen tette, hogy elmondta a szüleinek a dolgot. Rukajja császárné parancsba adta, hogy ki ne merjen mozdulni otthonról, és ne látogassa senki, amíg meg nem házasodik. Szálimtól, Szálimról nem jött hír.

A házassági szertartás rövid volt, de a lakodalom egész éjjel tartott. Fanfár harsant, dob pergett, amikor Ali Kuli hazaindult újdonsült arájával. Mielőtt gyaloghintóba szállt a ház előtt, Marunissza szorosan megölelte Ghiászt. Apjának végül úgy kellett eltolnia magától.

– Ragaszkodik hozzánk – mondta a közelben álló Ali Kulinak.

Ali Kuli harsányan felkacagott.

– Hamarosan hozzám ragaszkodik majd, Mirza Bég!

Aszmat és Ghiász összerezsent.

Marunissza rájuk se nézett, beszállt a gyaloghintóba. A hordárok vállukra vették a hintót, és lassan kiballagtak az udvarról.

A menyasszonyi szobában Ali Kuli felemelte a fátylat, és először életében Marunissza arcába nézett. Akaratlanul megérintette az arcát, a ráfestett apró fehér pöttyöket. A menyasszonyi dísz a szemöldöktől a szája szegletéig futott. Marunissza összerezsent, Ali Kuli ügyet sem vetett rá. El sem hitte, hogy ekkora szerencse érte. Tudta, hogy a házasság örökre magalapozza Ghiász Béghez fűződő viszonyát, de nem gondolta volna, hogy ilyen gyönyörű asszonyt vihet haza.

Míg Ali Kuli a sors kegyén ámuldozott és a nászéjszaka örömeit élvezte, Szálim herceg borba fojtotta bánatát.

Hatodik fejezet

*„Meg akarta hódítani Szálim szívét, és sikerrel járt:
ügyesen használta báját, szórakoztatta és elvarázsolta.
Mégis Sher Afkun, a bátor és dicső perzsa nemes
felesége maradt.”*

Beni Prasad: History of Jahangir⁴

A nap néhány órával azelőtt vonta vissza sugarait a lahori erőd mögötti széles horizontról. Est borult a városra. Az utcákon a lámpások fényes fénygömbje izzott, de alig oszlatták el a sötétséget. A bazárok kiürültek, a boltok kirakatait lefedték, a Rávi folyó mentén álló magas falú téglaházak kapuját bezárták, a tamaraindafák magányosan tornyosultak körülöttük. Éjjel alig jártak az utcán. A császári udvarban sem volt ajánlatos egyedül mászkálni. Az éj előcsalogatta rejtekükből a tolvajokat, a gyilkosokat, a szellemeket és a démonokat.

Ghiász Bég a belső udvar lépcsőjén ücsörgött. Háza asszonyai oda vonultak vissza. A talajt szürkefoltos gránitlapokkal fedték le, széles veranda futott az udvar körül, amelyről ajtók nyíltak a különböző helyiségekbe. Ghiász csendben üldögélt, elúzta a nap gondját. Ardzsumand a karjában aludt, arcát a férfi frissen mosott pamutkurtájába fúrta. A kislány arcán a ruha hímzésének nyoma látszott. Ghiász lenézett rá. A kicsi a hüvelykujját a szájába dugta, kis lába a férfi öle felett lógott, másik kezét a kurta hasítékán keresztül a mellének támasztotta. Ghagarája felszaladt a térdére. Ghiász visszahúzta. Ujja apró hasadást tapintott ki az ezüstzarival szőtt szegélyen.

Mintha csak Marunissza lenne – gondolta. Ugyanolyan dús, fekete haja volt. Kontyban viselte, de ha leengedte, a derekáig ért. Viharos égre emlékeztető sűrű szemében hasonló pajkosság ült, ugyanolyan boldogan hahotázott, ha boldog volt. Úgy ráncolta a homlokát, ha megtagadtak tőle valamit, amit akart. Marunissza kiköpött mása volt, de mégsem ő volt.

Ghiász óvatosan kihúzta Ardzsumand hüvelykujját a szájából. A kicsi mélyen aludt, mégis ellenkezett, de aztán hagyta. Micsoda rossz szokás egy hatéves gyermektől. Abul hiába igyekezett: sem ő, sem a felesége nem tudta kinevelni belőle. Ardzsumand Abul lánya volt, és nagyapja karjában aludt. Ghiász felemelte a fejét. Két nő térdelt az udvaron.

Marunissza és Aszmat csendben dolgozott. Markukba vették a rangoliport, amely kis tálakon sorakozott előttük. Az oszlopokra erősített falikarokban álló fáklyák fénye táncolt rajtuk. Ghiász árnyékban ült, őt nem világította meg a láng. Az asszonyok két órája dolgoztak a rangolival. Az udvar lapos kövezetén lassan színes minták rajzolódtak ki. Jázmint szórtak ki fehér rizsliszttel; nyíló bimbók és virágba borult növények; zöld porból készült hosszúkás mangólevelek, mélyvörös hibiszkusz, selyemrózsaszín lótusz, háromszög alakú peepullel borította az udvart. Utóbbi erezetét az udvar barna homokköve adta.

Marunissza felegyenesedett, a sarkára ült. Kezét a csuklójáig krétaszerű por borította.

– Álomszerű fantáziaerdő.

Aszmat elmosolyodott. A zöld mangólevelet színezte, biztos kézzel vitte fel a port a mintára, egyszer sem szaladt túl a vonalon, amelyet korábban felrajzoltak.

– Minél színesebb a rangoli, annál szívélyesebbnek lát bennünket Manidzsa új családja. Hindu szokás, hogy rizsporral mintát festenek a padlóra, mégis jól mutat a lány esküvőjén.

Marunissza a homlokát dörzsölte, hogy elűzze a hirtelen támadt fájdalmat. Keze nyomán kék maszat maradt a szemöldökén.

– Milyen ember a férje, Mádcsi?

– A neve Kasim Khán Dzsuviáni. Csak egyszer láttam a kézfogó szertartáson. Bapa szerint jó család. Manidzsa azt mondja, költő.

Marunissza az agyagtálat fölé hajolt, és a sárga porba markolt.

– Költő? Mit költ?

– Szerelmes verseket. Tegnap küldött egyet Manidzsának. – Aszmat skandálni kezdett. – „Szeme látványát szomjúhozza, szíve lépte ütemére ver, minden lélegzete utána kiált.”

Marunissza kacagott. Hangja a meleg esti levegő hátán szaladt szét a kertben.

– Mi meg elbűvölő erdőt festünk a padlóra, így köszöntve családja nőtagjait. Vajon megihletné, ha látná a rangolit?

– Több kötetnyi verset írna róla. De nem léphet a nők lakosztályába, jól tudod.

– Manidzsa férjhez megy – szólalt meg Marunissza egy idő után. – Először Kadidzsa, aztán Manidzsa. Nehéz elhinni.

– Bapa és én azt szeretnénk, ha mindnyájan velünk maradnátok, ahogy Abul és Muhammad. Családjaikkal velünk élnek. De a lányok születésüktől fogva máshoz tartoznak. A lánygyermeknek csak ideiglenes nevelői vagyunk, Beta – mondta Aszmat. – Felnőnek, megházasodnak, igazi otthonukba mennek, és saját gyermekeik lesznek.

Anyja szavára Marunissza odapillantott, ahol az apja ült. Ghiász megigazította karját Ardzsumand alatt, hogy a kislány kényelmesebben feküdjön. Marunissza lesütötte a szemét. Hiába igyekezett, könnycsepp gördült végig az arcán, és a rangolimintára cseppent. Mintha harmat ülne a mangólevélen, a száraz por sötétebb zöldre változott. Marunissza elfordította a fejét Aszmattól. Remélte, hogy anyja nem vette észre könnyét. Nem akarta, hogy lássa rajta, megszakad a szíve attól, amit mondott. „Saját gyermekeik lesznek.”

Marunissza négy éve volt Ali Kuli felesége, házukban mégsem zengett gyermekzsivaj. Csak ház volt, nem otthon. Ali Kuli alig lakott benne. Öt nappal házasságkötésük után hadjáratra indult a Khán-i-khanannal. Nyolc hónapig tartó csend ereszkedett a házra. Marunissza egyetlen levelet sem kapott, csak futárok hoztak hírt férjéről. Amikor hazatért,

mintha idegen lépett volna a házba. Mindössze öt napot töltöttek addig együtt. Ali Kuli nem rossz ember – gondolta Marunissza. Nem verte, nem alázta meg mások előtt, ahogy a többi férj, akik mintha kutyát, nem is asszonyt tartottak volna: mocskos, visszataszító lénynek tartották, aki csak arra jó, hogy a férfiak állati ösztönét kielégítse. Ali Kuli nem kínozza így, szótlanlansága azonban nem volt kevésbé fájó. Mintha nem is érdekelt volna.

Házasságuk első évében, Ali Kuli hazatérése után Marunissza vérzése abbamaradt. Az étel látványa émelygéssel töltötte el, a csampavirágok illatára felkavarodott a gyomra, fejében fájdalom lüktetett. Alig aludt, néhány percre tudta csak lehunyni a szemét nappal. Aztán egy nap, amikor meleg fürdőt vett, a víz hirtelen karmazsinvörösé vált körülötte. A vetélés okozta fájdalom olyan volt, mintha elefántokkal tépték volna szét a testét lassan, míg nem marad belőle semmi.

A szégyen tovább gyötörte, mint a fájdalom. Teltek-múltak a hónapok, mégsem esett teherbe megint. Egyszer Ali Kuli azt mondta, azért nincs gyermekük, mert nem hűséges hozzá. Másik férfi jár a fejében. Marunissza döbbenet meredt rá. Igaza lenne? Szálim iránt táplált érzelmei nem hagyják, hogy más férfi gyermeke megfogadjon a méhében? Pedig nem gondolt Szálimra. Legalábbis nem egyfolytában. Nem mindennap. Néha, ha fáradt volt, és a gondolata elkalandozott, eszébe jutott. Az első találkozás a császárné kertjében, a második a bazárban. Aztán a harmadik... a csók... Akkor látta utoljára a herceget.

– Beta. – Aszmat a vállára tette a kezét és megfordította a lányt. Meglátta a könnyet az arcán. Letörölte fátyla szélével. – Jönni fog, ne aggódj!

Marunissza mosolyt erőltetett az arcára. Nem akarta, hogy szánják, még Mádzsi se. Az elmúlt négy évben mindenki sajnálta: Muhammad, Abul, Kadidzsa, Manidzsa. Muhammadnak és Abulnak már volt gyermeke. Kadidzsa hat hónapja házasodott meg, és már terhes volt, hasa szépen gömbölyödött.

– Azt hiszem – szólalt meg Marunissza vontatottan, hogy elűzze anyja arcáról az együttérzést –, sikerült, Mádzsi.

Aszmat finoman megérintette lánya arcát.

– Mióta?

– Két hónapja.

Aszmat nevetett, megölelte Marunisszát, és megcsókolta. – Nem is szóltál róla nekem. Miért nem? Meg kell ünnepelnünk!

– Mádzsi, kérlek, ne! – hűtötte le Marunissza. Aggódó ráncok jelentek meg a homlokán. – Még ne, akármi történhet.

– Miért ne? Van okunk az ünneplésre. Esküvő lesz a házban és ismét unokánk születik – mit akarhatnék meg? El kell mondanunk Bapának!

Aszmat felemelkedett, hogy intsen Ghiásznak, de Marunissza megállította a kezét.

– Ne, Mádzsi! Még nem akarom, hogy bárkinek elmondd. Várnunk kell vele! Neked sem mondtam volna el, ha...

Aszmat leejtette a kezét és Marunisszára nézett.

– Még nekem sem, Beta? Hogy mondhatasz ilyet az anyádnak? Ali Kuli tudja már?

– Nem.

– Miért nem? – kérdezte Aszmat. – A férjed, tudnia kell róla. Nem rejtheted véka alá, örülni kell neki. Gyermekek érkeznek a családba, lehet, hogy fiú. A férjednek meg kell tudnia.

Marunissza a fejét rázta. Bárcsak ne mondta volna el Aszmatnak! Hogy magyarázza el neki félelmét? Nap mint nap azt figyelte, vérzik-e, rövid fürdőt vett, és nem mert lenézni a vízre, nehogy lássa a színét.

– Nem mondhatom el neki. Még nem.

Aszmat elfordult lányától. Újabb levelet színezett ki.

– Marunissza, Ali Kulinak tudnia kell, hogy gyermeke születik. A férjednek mindig többet kell tudnia, mint nekünk, mert hozzá tartozol, nem hozzánk. A házat ékesíted, minden gondolatod ő legyen. Én is így gondolok apádra.

– De mi nem olyan pár vagyunk, mint te és Bapa – kiáltotta Marunissza. A hangja remegett. – A mi házasságunk teljesen más!

– Igen, jól tudom. Mégis házasság. Ami történt, megtörtént. Lehet, hogy Bapa és én hibát követtünk el az elején. Talán máshoz kellett volna férjhez adnunk. Valakihez, aki jobban megért téged. De nem sok választásunk volt, miután a császár egyértelműen megparancsolta, kihez adjunk. Ali Kuli legalább nem keresett magának másik feleséget. Ebben olyan, mint Bapa.

Marunissza Aszmatra nézett. A gonosz könnyek megint elárulták az érzelmeit.

– Bapa azért nem házasodott meg újra, mert te és mi mindent megadunk neki, amire vágyik. Ali Kuli nem sokat törődik velem. Alig létezem számára. Miért őt véded? Miattam kellene aggódnod. Az én anyám vagy, nem az övé. Odaadtál neki, és már nem is érdekel, mi van velem?

Amint kimondta, rögtön tudta, hogy nem lett volna szabad. Aszmat munkája fölé hajolt, nem nézett rá. A szemét lehunyta fájdalomában. Marunissza bocsánatot akart kérni, hogy enyhítse a fájdalmát. Nem gondolta komolyan, hogy a szülei lemondtak róla. Tudta, hogy sokat gondolnak rá, többet, mint a saját férje. Mégis úgy kellett tenniük, mintha nem így lenne, még előtte is. Aszmat többször megszegte az illemt, amikor néha úgy beszélt Ali Kuliról, ahogy nem lett volna szabad; négy évvel a házassága után is azt fejtegette, mennyire sajnálják, hogy Marunissza a felesége lett. Ilyesmit nem illett mondani. Ha a házasság megkötötték, akkor megülik, megünneplik, és megmarad, akármi történjék is.

– Azt kívánom... – szólalt meg Aszmat kedvesen. Marunissza közelebb hajolt hozzá, hogy jobban hallja. – Azt kívánom, hogy gyermeked szülessen, Nisa, mert kisbabát szeretnél, és mert boldoggá fog tenni. Ha tehetnék bármit azért, hogy az asszonyok ne faggassanak, miért nincs gyermeked, hidd el, megtenném. Ha magzatot tehetnék a hasadba, megtenném.

– Nem lett volna szabad úgy beszélnem veled, Mádzsi.

– Nem. – Aszmat a fejét ingatta. – Igazad volt, Beta. De... – Nyugodt arccal Marunisszára nézett. – Ha holnap hazamész, el kell mondanod Ali Kulinak. Neki kellett volna elsőként megtudnia. Nem véthetsz a hagyomány ellen, Nisa! Senki se mutogasson rád, és mondja, hogy nem cselekedtél helyesen. A látszatot mindenáron fenn kell tartani.

Marunissza nagyot sóhajtott. A szokások megkötötték a kezét. Meghatározták, hogyan éljen, egyen, miről beszélhet, és miről kell hallgatnia. Amíg fiatalabb volt, könnyebb sorsa volt Bapa és Mádzsi óvó szárnya alatt. Mióta férjes asszony lett, árgus szemekkel figyelték minden rezdülését.

Aszmat tekintete felderült, a ráncok táncolni kezdtek a szája körül.

– De hiszen gyermeked születik! Olyanok vagyunk, mint két öregasszony, aki a falra festi az ördögöt. Légy erős, Beta! Talán én sem fogom fel, miért aggódsz, mert soha nem voltam ilyen helyzetben. Imádkozni fogok Allahhoz, hogy gyermeked szülessen, és boldogságot hozzon neked.

– Ne mondd el Bapának, Mádzsi! – mondta Marunissza hirtelen.

– Meg fogja érteni, Beta. Akár akarod, hogy elmondjam neki, akár nem, meg fogja érteni. Egy napon úgy fogja álomba énekelni a gyermekedet, ahogy ma Ardzsumandot.

Mindketten Ghiászra pillantottak. A ház ura hátát az egyik oszlopnak támasztva aludt. Unokája az ölében terült el. A napi munka és a nyugodt este álomba ringatta őket. Marunissza a minta fölé hajolt. Boldog volt, hogy az anyja nem aggódik érte, mert ha bekövetkezik, amire gondolni sem mer, szégyellni fogja magát, amiért kivételezett vele. Örült, hogy Aszmat nem hagyta abba vele a festést, nem parancsolta be a házba, hogy dőljön le. Míg a keze és az agya dolgozik, nincs ideje, hogy arra gondoljon, mi lett volna, ha minden másként alakul.

Mádzsi, mióta az eszét tudja, gyakorlatias asszony volt. Túl sok dolga akadt, semhogy feleslegesen azon töprengjen, mi lett volna, ha a lánya élete másként alakul.

Másnap reggel Marunissza korán talpon volt. Alig néhány órát aludt. Beszélgetésük után még egy pahr, három órát dolgoztak. Nem sokkal azután, hogy az alvó Ghiaszt nézték, Aszmat felállt, felébresztette férjét, a karjába vette Ardzsumandot, és ágyba dugta őket. Később visszatért, és a két asszony szótlanul dolgozott a rangolin, míg be nem fejezték. Időnként Marunissza észrevette, hogy anyja aggódva figyel, amikor kezét sajgó derekára teszi, vagy szárított mangószeletet vesz a szájába, amelyet Aszmat hozott a konyhából. Amikor befejezték a munkát, az egész udvar ragyogó színekben pompázott.

– Most menj aludni, Nisa! Biztosan te is elfáradtál, és a kicsi is benned – szólalt meg Aszmat.

Magához ölelte Marunisszát, egy ideig mozdulatlanul álltak. Marunissza az anyja vállára támasztotta a fejét. Érezte Aszmat hajában a hervadó jázminok illatát és anyja szívverését. Régóta nem szállt rá ekkora nyugalom.

Marunissza kilépett szülei házának kapuján. Láta, hogy a tejesember teheneivel a bejárat előtt álldogál. Leengedte fátylát, és azon keresztül figyelte, ahogy a férfi egy tehén teli tőgyét nyomkodja egy terrakotta fejdévénybe, majd megmutatja a szolgálólánynak a tejet. A gyanakvó lány belepillantott, és megbizonyosodott róla, hogy nem áll az edény alján kétujjnyi víz, hogy a tej többnek látsszon. A férfi a lába közé vette az edényt, kedvesen beszélt a jószágához, és gyakorlott kézzel, ritmusosan fejni kezdte. A tejesember és a szolgálólány beszélgetni kezdett. Marunissza otthagya őket, és visszament férje házába. Négy férfiszolga haladt néhány lépéssel mögötte.

Mádzsi azt mondta, Ali Kulinak tudnia kell róla. El fogja mondani neki. A nagy munka kimerítette, a háta sajgott, keserű ízt érzett a szájában, mégis boldog volt. A Mádzsival folytatott beszélgetés elűzte minden félelmét. Mostantól minden más lesz. Gyermeke fogant Ali Kuiltól, a hasában növekszik. Az emberek nem faggatóznak tovább. Férje büszke lesz rá, végre otthonra lelnek a házukban. Nem lesz soha olyan, mint Mádzsi és Bapa társaságában, de az otthonuk lesz. Nem fog fájdalmasan összefacsarodni a szíve, valahányszor gyermekes asszonyt lát. Neki is gyermekei lesznek, idővel öreg és zsémbes lesz, és az utódai szemet hunynak majd minden bogarassága felett. Marunissza felkacagott. A hang boldogsággal töltötte el.

Hazaért. Átvágott az udvaron, és Ali Kuli szobájába ment. Kasim, férje szolgálója horkolva feküdt a szobaajtó előtt. Marunissza lehajolt, és megrázta a vállát.

– Száhiba, mikor érkeztél haza? A Száhib nem számított rád. Tudatom velem, hogy...

– Nincs rá szükség.

– De Száhiba... – Kasim felpattant, és sebesült macskaként, félszegen ugrálta körül ura hitvesét. – A legjobb lenne, ha...

Marunissza feltépte Ali Kuli szobájának ajtaját. A vér megfagyott az ereiben. Ali Kuli oldalt fordulva a szoba közepén álló ágyban aludt. Lába a mellette heverő rabszolganőn pihent, karjával átölelte, állát a lány meztelen vállába fúrta.

Marunissza úgy érezte, megszakad benne valami. A férje egy közönséges rabszolganővel hált. Ali Kuli felébredt, lassan észrevette az ajtóban álló Marunisszát. A rabszolganő fenekére csapott, hogy felébressze.

– Tűnj innen!

A lány felébredt, meglátta úrnőjét, sietve magára öltötte csoliját, és kimenekült a szobából. Lesütött szemmel iramodott el úrnője mellett. Miután eltakarodott, Marunissza Kasim kíváncsiskodó arcába vágta az ajtót.

Ali Kuli felkönyökölt.

– Csak egy rabszolganő, Marunissza. Légy hálás, hogy nem veszek feleségül valaki mást!

– Lenne időd még egy feleségre, uram? – kérdezte Marunissza keserűen. – Mikor látnád? Mikor beszélnél velem? Még egy feleség túl sok időt venne el a hadjárataidtól. Követelő lenne, új ruhát akarna, azt szeretné, ha elismerő szavakkal halmozd el.

– Akárcsak te.

Ali Kuli felült az ágyban, és a derekára húzta a kék vászonlepedőt.

Marunissza hátát az ajtónak támasztva leguggolt, és arcát a kezébe temette.

– Olyan keveset kérek tőled, amennyit csak lehet. De ez, a saját házamban... már túl sok. Nem panaszkodom, amiért a nashahanába jársz és nautcslányokkal mulatod az időt. De miért a saját házamban, az ágyban, amelyben alszom?

– A terméketlen ágyadban – kiáltotta Ali Kuli. Arcát eltorzította a düh. – Hogy mersz így beszélni velem? Nem tartozom magyarázattal. Azért vettelek el, mert Akbar császár így parancsolta. Parancsba kell adnia azt is, hogy gyermeket szülj nekem?

Marunissza döbbenten meredt rá. Szólni sem tudott. De hiszen a gyermekét hordom – gondolta. Azért jöttem, hogy elmondjam, a gyermekét hordom, erre az ágyamban találok egy idegen nőt?

Vajon miért fájt annyira? Marunissza tudott férje kicsapongásáról a táncoslányokkal, tudta, hogy időnként a házban sürgölődő rabszolganőkkel hált, de ez volt az első alkalom, hogy a saját szemével is látta. Mádzi azt mondta, a férjének tudnia kell róla, de még ő sem akarhatja, hogy a történetek után elmondja neki.

– Bocsáss meg! – felelte lassan. – Lehet, hogy tényleg másik feleség kell neked.

Ali Kuli kacagva hátradőlt a párnán, és karját a feje alá tette. A háta mögött a nap aransugarai szűrődtek be a csipkézett ablakrácsra. Felesége zaklatott arcát, félig zárt szemét nézte.

– Talán így teszek – felelte.

Düh ébredt Marunisszában. Ali Kuli gúnyolódása több volt a soknál. Négy éve ez volt az első valamirevaló beszélgetésük. Még soha nem társalogtak ennyi ideig. Marunissza keserűen felelt.

– Akarod, hogy én válasszam ki neked, uram? Mire vágysz? Hosszú haj, karcsú test, igéző szempár? Jó család? Az apja legyen talán fontos tisztségviselő az udvarnál? Biztosan olyan frigyét szeretnél, amely előremozdítja a sorsodat.

Ali Kuli kipattant az ágból, és a derekára kötötte a lepedőt. Odalépett a feleségéhez, hatalmas kezével megfogta az állát. Közel hajolt hozzá, az orruk majdnem összeért. Marunissza érezte a férfi reggeli, savanyú leheletét. Ali Kuli hörögve szólalt meg.

– Túl sokat beszélsz ahhoz képest, hogy nő vagy, Marunissza! Mintha császárné lennél, vagy az akarnál lenni. Hol van kék véred? Kik a felmenőid? Melyik földet hódították meg? Hol emelkedik a tetteiket hirdető emlékmű, a halálukat dicsőítő síremlék? Ki az apád? Perzsa menekült, akinek ott kellett hagynia országát. Minden vagyonát magán hordta, toprongyosan érkezett Indiába.

Marunissza ki akarta szabadítani magát a férfi szorításából, de hiába próbálkozott két kézzel is, Ali Kuli keményen tartotta. A szorítástól sajgott az állkapcsa. Alig tudott válaszolni.

– Te is perzsa vagy, uram. Ezt ne feledd! Ahogy az apám, te is Indiában találtál menedéket. Épp, ahogy ő.

– De én katona vagyok, Marunissza, csatában harcolok. Férfit ölök. Vasból vannak a tagjaim. A te apád mit csinál? Számolgat, mint a semmirekellő vakilok.

Marunissza összeszedte minden erejét, hogy eltolja magától Ali Kulit, de nem bírta vele, a férfi sokkal erősebb volt. Aztán olyan hirtelen, ahogy elkapta, a férje elengedte és visszaült az ágyra. A térdük összeért. Marunissza az állát dörzsölte. A férfi ujjja nyomot hagyott rajta. Nem mehet Manidzsa esküvőjére, az emberek még pletykálnának róluk. Mádzi és Bapa aggódni fog.

– Az apám Díván-i-bujutat, a birodalom építész, nem semmirekellő vakil – felelte Marunissza. – Magad is jól tudod. Az udvarnál betöltött pozíciója miatt élvezheted a császár kegyét. Csakis ezért lehetett tiéd e manszáh, ezért vagy egy egész hadosztály vezére. – Marunissza tudta, nem szabadna így beszélnie, egy feleség nem beszél így a férjével. Mádzsi sohasem szólt így Bapához, legalábbis nem Marunissza jelenlétében. Azonban mély megvetést érzett Ali Kuli iránt, a bensője összerándult a gondolatra, hogy a gyermekét hordja. Látni sem akarta, akármilyen megaláztatást is kell kiállnia miatta. Hogy meri becsmérelni az apját? Ki ő ahhoz, hogy ezt tegye?

Ali Kuli felkapta a kezét. Marunissza összerezzent. Gyűlölte magát érte, de ösztönösen tette. Férfi még soha nem ütötte meg, és terhes volt.

– Tudom, hogy azt hiszed, rangon alul házasodtál – üvöltötte Ali Kuli. – Az apád és az anyád is így gondolja. Nincs családom itt, a Khán-i-khanan feleségének kellett eljátszania az anyám szerepét a házassági szertartáson. A sah szafarcsija voltam. Asztalszolga. Négy éve túróm a megaláztatást a családotól.

– Bapa és Mádzsi soha nem említette... – zokogta Marunissza.

– Nem kellett kimondaniuk! A kivagyiságuk, a tekintetük, a tetteik mindent elárultak. Ki vagy te, Marunissza? Úgy viselkedsz, mint valami császárné. Hol volt a selyem, a bársony az anyád ágyából, amikor megszülettél? Talán harsonák és dobok hirdették világrajövedet? Bavarcsik izzadtak a chula felett, hogy süteményekkel édesítsék az emberek kedvét, miután az anyád életet adott neked? Hol voltak a koldusok, akiket apád felöltöztetett és megettetett születésed feletti örömeiben? Tudsz mondani bármit, ami születésedet köszöntötte? Szedett-vetett sátor és téli vihar. Az anyád kis híján belehalt, hogy megszüljön, az apád pedig úgy döntött, jobb lenne, ha más nevelne fel.

Marunissza hosszan, döbbenet meredt rá. A fájdalom lassan terjedt szét a testében, a bőrét égette. Milyen ironikus – gondolta kínok között –, hogy Ali Kuli hangja már-már költői, ha őrzöng. Az övé erőtlennek hangzott, hiányzott belőle a vadság.

– Miért nem hagysz el, uram? Csak háromszor azt kell mondanod, hogy „tálak” két tanú előtt.

Ali Kuli a fejét rázta.

– Nem. Az apád a hasznomra van, bár nem látok mást benne, csak egyszerű vakilt. Úgy látszik, Ghiász Bég vejének kijár a tisztelet. Így aztán – a férfi előredőlt, és gyengéden megérintette a felesége arcát – a dolog nem olyan egyszerű, mint gondolnád. Az életben semmi nem az. Életünk végéig házasok leszünk, drága Marunissza! Gondolj csak bele: egész életedben egyszerű katonafeleség leszel! Imádkozz Allahhoz, hogy hamarosan előléptessenek, különben soha többé nem járhatsz emelt fővel rátarti családod előtt!

Felkelt az ágyról, félretolta Marunisszát, kinyitotta az ajtót, és kiment a szobából.

– Kasim, készíts teát! – kiáltotta oda szolgájának.

Marunissza némán ült, a kezét nézte. Nem volt alkalma elmondani Ali Kulinak, miért kereste fel ezen a kora reggeli órán. Hallgatta, ahogy a ház megelevenedik körülötte: a szolgálólányok vizet húztak a kútból, a takarítók a veranda kőpadlóját separték. Marunissza nem érzett semmit: kiveszett belőle az önsajnálát és a fájdalom. Csak a kietlen üresség maradt.

Aztán megérkezett az ismerős fájdalom. Akárcsak az előző, végignyargalt a hátán és a hasán az altestében állapodott meg. Mintha vasmarokkal szorították volna össze. Marunissza lehunyta a szemét. Elviselhetetlen fájdalom dolgozott a testében. Nem kell indokot keresnie, miért nem megy el Manidzsa esküvőjére. Mádzsi nem fogja faggatni, miért nincs ott. Összekuporodott a padlón, karját a térde köré fonta, arcát a hűvös kőpadlóra nyomta. Oda a gyermek: alig volt benne, alig élt, mégis elmegy. Nem történhet meg! – fogadkozott Marunissza. Elképzelhetetlen az élete gyermek nélkül; az élet, amelyet Ali Kuli ecsetelt az imént: közönséges katona egyszerű felesége lesz.

Az ajka halk ima szavára mozgott. A könny elhomályosította látását, nem jutott levegő a tüdejébe. Kérlek, Allah, ne hagyj, hogy megint ez történjen velem, hadd maradjon meg nekem, kérlek! – fohászzkodott.

Mindhiába. Meleg folyam indult meg a lába között.



1599-re a Mogul Birodalom messze túlnyúlt Hindusztán határán, északnyugaton bekebelezte Kandahárt és Kabult, északon Kasmírt, keleten Bengált, délen Berart. A khutba, a hivatalos egységnyilatkozat birodalom szerte minden pénteken, a déli imádság előtt hangzott el a mecsetekből a müezzinek dallamos hangján: „Éljen Akbar Padshah, a legnagyobb úr!” Közép-Indiában a császárnak sikerült igába kényszeríteni a hírhedt rádzsput királyokat, akik ádáz harcosok, és állhatatos, büszke nemzetség hírében álltak. Egy-egy királyság meghódítása után az uralkodó család hölgytagjait a császár helyi méltóságokkal házасította, hogy megszilárdítsák az újonnan kötött szövetséget, és megelőzzék a lázadást.

Egyetlen királyság azonban még tartotta magát. Udaipur a rádzsput terület délnyugati részén feküdt. Alacsony hegyekkel csipkézett, kietlen táj volt csupasz síkságokkal és cserjésekkel. Víz és eső alig akadt. A gyilkos Thar-sivatag feküdt északon. A kegyetlen nap égette Udaipur azonban a Pichola-tó partján feküdt.

A körülötte fekvő területet csatornák hálózta be: a föld termékeny volt, buja zöldjét kopár dombok ölelték. Rána Pratáb Szingh király a rádzsputok makacsságával és erőszakosságával védte a földet. Büszke volt rá, hogy meghódíthatatlan terület felett uralkodik, és végtelenül dühítette a lehetőség – még ha császár is vetette fel –, hogy uradalma valaha más birodalom része lesz.

Rána Pratáb Szingh a tó mellett álló kunyhóban halt meg. Kalyibája ablakából látta a palota téglafalát, amelyet az előző Rána kezdett építeni, neki pedig nem adatott elég hosszú békeidő, hogy befejezze. Fiai felsorakoztak a szalmazsákon haldokló király körül. Esküt tettek, hogy folytatják apja Akbar elleni harcát, nem hagyják, hogy a királyságot elnyelje a terjeszkedő Mogul Birodalom. Tizenhét fia közül a legidősebb, a trónörökös Amar Szingh belépett a kunyhóba, hogy tiszteletét tegye apjánál, turbánja azonban beleakadt az egyik tetőgerendába, és leesett a fejéről. Pratáb Szingh, a hatalmas Rána, aki képes volt gátat szabni a Mogul Birodalomnak, azzal a képpel a tudatában halt meg, hogy utódja turbán nélkül, szerencsétlenül áll előtte. Könnyelmű lesz, aligha fog sokáig uralkodni, és szeretett királysága hamarosan a Mogul Birodalom része lesz...



Akbar császár Rukajja Szultán Bégam lakosztályában ült, és az Akbarnama bőrkötésű, aranydomborműves példányát nyugtatta ölében. Végighúzta ujját a borítón emelkedő véseten. Abul Fazl azt mondta, a három kötet felöleli egész uralkodását: az első kettő császárságának történetét beszéli el, a harmadik – az Ain-i-Akbari – mindennapi életéről mesél. A császár megérintette az első oldal szokatlan betűvetését. Akbar nagyapja megírta a Báburnamát. Apja királyságát nagynénje, Gulbadan Bégam Humájunamája örököltte meg. Saját királysága első kézből származó krónikáját pedig a kezében tartotta. Terjengős, tele van dicsérettel, és időnként túláradoan keresi a császár kegyét, Abul Fazlnak azonban még így is sikerült megragadnia uralkodásának lényegét.

Odakint palotaőr sétált el az ablak előtt. Dallamos hangja jelezte az éjjeli órát.

– Két óra, jó óra.

A császár maga mellé tette a díványra az Akbarnamát, lassan kibontotta turbánját, és abdába göngyölte a hímzett selymet. Késő volt, ideje aludni. Kimerültség kerítette hatalmába.

Lassan levetkőzött, kikapcsolta kabáját, selyemnadrágját pamutra cserélte, és bő, fehér pamutkurtát öltött.

Elfújta az ablaknál álló olajlámpát. Szeme lassan megszokta a sötétséget. Az ágyhoz ment, és a benne fekvő két alakot nézte. Rukajja császárnő keresztben aludt az ágyon, Khurram herceg kis karját szorosan anyja nyaka köré fonta. A pamutlepedő lecsúszott róluk. A császár lehajolt, és gyengéden betakargatta őket.

Murád. Fia neve jutott hirtelen eszébe. Leült, és könny szökött a szemébe. Először, mióta megtudta a hírt. Annyi évig várta, hogy fia szülessen, végül hárommal áldotta meg az ég, de immár csak kettő maradt. Murád meghalt.

Akbar néhány hónapja megbízta Murádot, hogy felügyelje a déli hadjáratot. Abban bízott, hogy a birodalmi hadsereg vezetése elég nagy feladat lesz ahhoz, hogy feladja az ivást és az ópiumszívást. Nem így történt. Akárcsak elődje, Danidzsal, Murád is gyenge kezű vezér volt, nem tudta féken tartani az embereit. Kicsinyes torzsalkodás kezdődött a parancsnokok között. Akbar kisvártatva arról értesült, hogy Murád nagyon beteg lett a féktelen ivástól. A császár Abul Fazlt, a birodalom főkancellárját küldte, hogy hozza vissza a fiát a halál torkából, de Fazl túl későn érkezett. Murád kómába esett, és Fazl érkezésének negyedik napján, 1599. május 2-án meghalt.

A birodalmi hadsereg időközben szétesett. Az emberek csalódottak és kimerültek voltak. A császárnak nem volt ideje, hogy Murádot meggyászolja. Fazlt nevezte ki fővezérnek, hogy megzabolázza a csapatokat. Most pedig Fazl arra kéri Akbart, sürgősen menjen a Dekkán-fennsíkra.

Akbar leszegte a fejét. Olyan sok a tennivalója, és olyan kevés ideje van gondolkodni. Csak éjjel tudott nyugodtan és egyedül töprengeni. Szálimmal ellentétben sem Murádot, sem Danidzsal nem ismerte alaposan. Gyermekként dadák és ajahok társaságában látogatták meg őt; ünnepi alkalmakkor hol megjelentek, hol eltűntek az életében. Nagy figyelmet fordított a nevelésükre, de soha nem engedte magához közel őket. A legjobb tanítók, dadák gondjaira bízta őket, mindent megkaptak, amit császári herceg csak kaphat. Murád és Danidzsal eszét azonban elvette az ital és a háremhölgyek. Murád meghalt. Szálimban csalódott. Danidzsal túl sokat ivott.

Három örököse volt, kettő maradt. Egyikben sem bízott.

Valaki megérintette a tarkóját, gyengéden simogatta.

– Gyere, fekdj le! – hívta kedvesen Rukajja.

Akbar engedelmeskedett, az ágyra dőlt. Megcsapta orrát a szántuk illata, amellyel Rukajja a bőrét kente be. Akbar a nő felé fordult, arca még nedves volt a fiáért hullatott könnyektől. Rukajja felült az ágyban.

– Gyere ide! – mondta ismét a császárné, széttárva a karjait. A császár felkelt, és hagyta, hogy felesége megölelje. Sokáig úgy maradtak. Akbar fejét Rukajja mellkasának támasztva sírt. A császárnő ringatta, elsimította haját a homlokáról, könnyes arcát törölgette. Együtt fekdtek le végül Khurram két oldalán, de nem bontakoztak ki az ölelésből.

– A Dekkán-fennsíkra kell mennünk, Rukajja – szólalt meg Akbar halkán. A császárné társaságában visszatért nyugalma. Ez mindig így volt. Akbar egész életében ismerte Rukajját. Az unokatestvére volt, Hinal bácsikája lánya. Együtt nőttek fel, tudták, hogy egy napon összeházasodnak. Akbarnak nem voltak elvárásai vele szemben. Nem szült neki gyermeket, de nem számított: Rukajját akarta, nem az utódot, akit szül neki. Ezért vette el Khurramot Dzsagat Gosinitól, és adta neki, amikor a császárné Szálim harmadik fiát kérte. Nem kérdezte, miért azt a fiút akarja, miért nem másikat, miért akkor, annyi év után. Amit Rukajja akart tőle, megkapta. Ilyen egyszerű volt. Khurram már hétéves volt, túl idős ahhoz, hogy Rukajja ágyában aludjon, de a fiú akarta, Rukajja is akarta, így aztán, amikor Akbar eljött, hogy a császárné társaságában töltse az éjszakát, mind együtt aludtak.

Khurram mocorgott közöttük, kis teste kényelmesebb helyet keresett. Álmában egyik kezével nagyapja kurtájába markolt, a másikban nagyanyja egy kósza, szürke hajtincsét szorongatta, és közelebb húzta őket magához.

Rukajja Khurram feje felett a császárhoz hajolt, és megcsókolta az arcát.

– Ha Mirza Fazl a jelenlétedet kívánja a Dekkán-fennsíkon, felség, akkor oda kell menned. Nem kérne rá, ha nem lenne elengedhetetlen. Bidzsápur és Golkonda meghódítása hasznos lenne a birodalom számára.

– Így van – helyeselt Akbar halkán, nehogy felébressze az alvó Khurramot. – Négy éve harcolunk értük eredménytelenül.

– Előbb-utóbb sikerrel járunk, felség. Ellenben az üzbég veszély, amely idehozott bennünket Lahorba, elhárult Abdullah Khán halálával. Már nem kell őrt állnod a birodalom északnyugati határán.

Akbar a hátára fordult, és a sötét mennyezetre bámult.

– Mi lesz Udaipurral? Rána Pratáb Szingh halott, fia, Amar Szingh az új Rána. Most kezd csak belejönni az ugatásba. Ha gyorsan lecsapunk rá, Udaipur hamarosan a birodalom része lehet.

– Talán várnod kellene Udaipur ostromával, felség. Biztos vagyok benne, hogy kínálkozik majd kedvezőbb alkalom – felelte Rukajja.

Akbar ránézett, a tekintetét kereste a sötétben.

– Nem várhatunk sokáig, Rukajja. Két év telt el Rána Pratáb Szingh halála óta. Nem sok időbe telik, hogy Amar Szingh megszilárdítsa a hatalmát.

– Tisztelted Rána Pratáb Szinghet.

– Bátor férfi volt, királynak való – felelte Akbar komoran. – Udaipur az egyetlen rádzsput királyság, amelyet még nem tudtunk térdre kényszeríteni. Csodáltuk Rána Pratáb Szingh erejét: újra és újra ellenállt a birodalmi hadsereg támadásának. Tiszteltük, ezért békén hagytuk Udaipurt a halála után, de eljött az idő. Nemcsak politikai okból kell meghódítanunk, jól tudod, Rukajja. Amar Szingh emberei rendszeresen megtámadják és kifosztják a keleti kikötőkből nyugatra tartó karavánokat. A birodalom határain belül az embereknek szabadon és háborítatlanul kell utazniuk. Amíg Udaipur őrzi függetlenségét, ez nem lesz így.

– Kit teszel meg az Udaipur elleni hadjárat főparancsnokának, felség?

– Rádzsa Man Szinget. Jó vezér lesz.

Rukajja Akbar arcára tette a kezét.

– Szálímot küldd, felség!

– Egyedül? Rádzsa Man Szing nélkül?

– Ne, mindkettőjüket küldd el, de hadd irányítsa Szálím a birodalmi hadsereget! Megérett a felelősségre.

Hosszú csend következett.

– Szálím képes lesz megoldani? – kérdezte Akbar lassan.

– Csak így tudhatjuk meg, felség. Ha ő követ császárként a trónon – Allah adja, hogy sokáig ne így legyen –, felkészültnek kell lennie. Humam merénylete óta alig van tekintélye a nemesek között. Vissza kell nyernie a bizalmukat. Ha nem bíznak benne, nem fogják támogatni, hogy trónra kerüljön – mondta a császárné.

Rukajja szavai hatására Akbaron nagy szomorúság lett úrrá. Az elmúlt nyolc évben mindent megtett, hogy elfelejtse a mérgezéses esetet. Még Rukajja előtt sem említette soha Szálím bűnét. Végül mégiscsak szóba került.

– Jól tettük, hogy megváltunk a hakimtól?

– Igen, azt jól tettük. De lehet, hogy Szálímmal nem jól bántunk. Nem szabad azt hinned, hogy nem szeret, vagy nem érez irántad semmit. Hiszen gyermek volt még, akit könnyedén félrevezettek alattvalói, mert nem volt tisztában a lehetséges következményekkel. Nem tudom elhinni, hogy a halálozat akarta. Te sem gondolhatod. Az elmúlt években megbánást

tanúsított. Küldd hát Udaipurba, és mutasd meg, hogy bizalommal vagy iránta! Új fejezet kezdődik a kapcsolatokban, ha megteszed.

Akbar közelebb húzta Khurramot. A karjában érezte kis, meleg testét.

– Szálím adta nekünk Khurramot. Annyi örömet szerez nekünk, Rukajja! Akárcsak Szálím, amikor megszületett. – A feleségére nézett. – Milyen bölcs vagy! Honnan jön e sok bölcsesség?

Rukajja csendesen felnevetett, és betakarta őket: a császárt, a császárnét és a herceget.

– Tőled, kitől mástól? Miattad. Szálím is a gyermekünk, táplálnunk kell, kényeztetnünk, és ha rossz fát tett a tűzre, meg kell bocsátanunk. Most pedig aludj, felség, pihened kell!

Egymást átkarolva álomba merültek. Mielőtt Akbar lehunyta a szemét, csendben imádkozott, hogy Rukajjának igaza legyen. Murád halála mélyen megérintette: mi lesz, ha megromlik a kapcsolata két másik fiával? Alig maradt ideje, hogy megszilárdítsa szeretett birodalmát, és biztonságban adja Szálím kezébe.

Néhány héttel később a birodalmi udvar és a zenana a császárral együtt a Dekkán-fennsíkra költözött. Ghiász Bég és Aszmat követte az udvart. A bazárok kiürültek, a legtöbb kereskedő csatlakozott Akbarhoz. A nemesek bezárták házaikat, és az udvar után indultak.

Ali Kulit Udaipurba vezényelték Szálím herceg parancsnoksága alá. Úgy döntött, nem viszi magával Marunisszát. Felesége magára maradt Lahorban.

Hetedik fejezet

*„Amikor a jótevő (Akbar) a Dekkán-fennsíkra ment,
és engem a Rána ellen küldött, eljött hozzám,
és alattvalóm lett. A Shir-afghan (Tigrisölő)
címet adtam neki.”*

Henry Beveridge (szerk.): The Tuzuk-i-Jahangiri

A két férfi egymás mellett lovagolt. Tüzes arab csataméneken ültek, az egyik fekete volt, elefántcsontsín harisnyával, a másik sötétszürke, lefegyverző fehér sörénnyel. Szálím herceg útitársához fordult, és visszarántotta a lovát.

– Pompás ló.

Ali Kuli meghajolt a nyeregben.

– Egy arab kereskedőtől vettem, felség. Jó ménesből való. Ha tetszik, szívesen neked adom. Kérlek, fogadd el, ha kívánod!

Szálím elismerően végignézett a csatamén kidomborodó izomzatán, erős horpaszán, fényes, fehér sörényén. Vajon honnan szerezte Marunissza férje ezt a pompás állatot?

– Ha a testvérem, Danidzsál itt lenne, azonnal kiütne a nyeregből. Rajong a lovakért.

– A te lovad is figyelemreméltó – felelte Ali Kuli. – Magad is kiválóan értesz hozzájuk.

Szálím bólintott. Miért töri magát ennyire ez a katona? Miért hajbókol neki nyakra-főre? Szálím azért kérte, hogy utazzon vele, mert tudni akarta, kihez ment feleségül Marunissza. Kiemelte a menetoszlopból, hogy legyen társa az út utolsó szakaszán.

A herceg ékköves lovaglóostorával a távolba mutatott.

– Már majdnem ott vagyunk.

– Van már haditerved, felség? – érdeklődött Ali Kuli.

– Igen. Amint odaértünk, a hadosztályok elfoglalják a harcállásokat. Arra gondoltam, hogy Untala, Mohi és Chittor mellől indítunk támadást. A parancsnokok onnan intéznek majd

váratlan kirohanást az ellenséges területre. Állandó nyomás alatt kell tartanunk a Ránát, míg végül kimerül és megadja magát.

– A Rána erői nem fogják viszonzni a birodalmi hadsereg támadását. Felség – a katona habozott egy ideig –, tudod már, kik lesznek az állások parancsnokai?

– Még nem – felelte a herceg. Szóval innen fúj a szél! Ezért volt Ali Kuli olyan alázatos. Szálím oldalt fordult, és ránézett. – Látom, szívesen lennél állásparancsnok.

– Így van, felség! – felelte Ali Kuli lelkesen. – Nem hoznék rád szégyent.

– Kétség sem fér hozzá – felelte Szálím. – Bátorságod legendás. Ugyanakkor nem szívesen nélkülözném a társaságodat, Ali Kuli. Az akarom, hogy velem maradj. Mások fogják irányítani a birodalmi hadsereget.

– Ahogy kívánod, felség – felelte Ali Kuli.

Szálím látta, hogy csalódottság ül ki a katona arcára. Egy kérdés volt a nyelve hegyén, de visszatartotta. Régen volt, sok-sok éve, de még emlékezett, ahogy boldogan felkacagott, amikor Marunissza elengedte a galambokat a Mina bazárban. Senki más nem mert volna megtenni a jelenlétében. Ő azonban szabadon engedte a madarat, kecses kezével követte a galamb röptét, majd incselkedve rápillantott: Most mi lesz, felség?

Szálím félrenézett. Keletről a szél barna port hozott. A fákat és a cserjéket ostromozta vele. Szálím a szája és az orra elé tekerte turbánját. Marunissza – gondolta. Csodálatos név volt, minden tekintetben illetl viselőjéhez. Rövid időt töltött csak vele, mégis olyan volt, mintha örökkévalóság lenne. Nem gondolt rá gyakran. Csak a neve vésődött mélyen az emlékezetébe. Arcát sokszor látta álmában, mielőtt felébredt. Rengeteg nő élt zenanájában, sokféle országból érkeztek, de egy sem volt hozzá fogható. A férje mellette lovagol. Estéknként hozzá megy haza. Jól bánik vele? Marunissza szereti? A gondolatra beléhasított a fájdalom.

– Van gyermeked, Ali Kuli? – kérdezte váratlanul.

– Nincs, felség. Allah nem látta érkezettnek az időt, hogy gyermekkel áldjon meg. Feleségem nem tud szülni.

Szálím elfordult tőle. A szájában keserű ízt érzett. Sok férfi beszélt így asszonyáról. Marunisszának ehhez a férfihoz kellett hozzámennie, aki ilyen pökhendin beszél róla egy idegennel. – Csak nem olyan rossz a helyzet – folytatta Szálím. – Talán hakimhoz kellene vinned. Csodákra képesek.

Ali Kuli bosszankodva nézett vissza rá.

– Vele aligha. Nagyon szép asszony, felség. Csodálatos nő, de úgy látszik, képtelen gyermekkel megajándékozni. Bárcsak láthatnád... De úgysem szabad.

Szálím megszorította a kantárt, akaratlanul visszarántotta a lovat. Legszívesebben képen törölte volna Ali Kulit, hogy eltüntesse arcáról a rátarti vigyort. Összeszorította fogát, és uralkodott magán.

– Nem szabadna így beszélned az asszonyról, aki házadat ékesíti, Ali Kuli. Modortalanság.

– Ki tudja – a katona gyanakvó tekintettel méregette Szálímot –, talán látta már felséged a feleségemet.

A herceg felkapta a fejét.

– Mire gondolsz?

Ali Kuli megvonta a vállát.

– Csak kósza gondolat, felség. Annak idején Marunissza gyakran megfordult Rukajja császárné társaságában, a háremben.

– Nem láttam.

Ali Kuli megint meghajolt. Arcán megbánás látszott, amikor felemelte a fejét.

– Bocsánatodért esedezem, felség, amiért azt feltételeztem, hogy találkoztál már asszonyommal. Ha megváltozna döntésed a császári hadállások parancsnokságáról, kérlek, gondolj rám!

Mi köze egyiknek a másikhoz? Szálím dühe nem apadt. Elbocsátón legyintett, mire Ali Kuli lemaradt mögötte. A herceg vágására sarkallta lovát, a bozótos és a cserjés között száguldott. A por csípte a szemét. Nincsenek gyermekei. Mit számít? Neki már az is elég lenne, ha zenájában tudhatná Marunisszát, ha éjjelente egymás mellett feküdnének, nézhetné, ahogy alszik. Négy éven keresztül próbálta elterelni a gondolatait róla. Marunissza másik férfi felesége volt, soha nem lesz az övé. Úgy gondolta, a lány idővel úgyis elfelejti. Ali Kuli látványa azonban feltépte a régi sebet. A herceg döbbenet tapasztalta, mennyire fáj még mindig. Portyára küldi a katonát, mégsem tartja maga mellett. Mi haszna lenne? Valahányszor meglátja, Marunissza jut majd az eszébe. Viszont Ali Kuli mindannyiszor elmesélt valamit róla, akármilyen tiszteletlenül is beszélt róla. Most megtudta, hogy nincsenek gyermekei. Később talán többet is hallhat róla, még ha nem is lehet az övé. Összerakosgatja az apró morzsákat.

Megint előtötte a düh. Miért nem hagyta a császár, hogy feleségül vegye Marunisszát? Akbarnak csak a kisujját kellett volna mozdítania, mégsem tette meg. Szálím soha nem tudta megbocsátani neki. Ráadásul a Mewar elleni hadjáratot is hiábavalónak érezte. Amikor Szálím elindult Lahorból, tele volt tervekkel a Rána elleni támadásról. A hosszú út alatt azonban az összes füstbe ment. Mahabat és Koka szerint hosszú és fáradtságos hónapok várnak rájuk a főhadiszálláson háremük és a legalapvetőbb kényelem nélkül. A legjobb lesz, ha a tehetséges parancsnokokat küldi hadjáratba, ő pedig Adzsmertől irányítja az eseményeket.

Szálím vonakodva ugyan, de beleegyezett. Az apja azért küldte, hogy felügyelje a hadjáratot, és bizonyítsa, megérett a trónra. De ha sikerrel jár is, mikor kapja meg? Mahabat is ezt kérdezte tőle.

Amikor a kíséret elérte Adzsmart, Szálím az uralkodói palota kényelmét élvezte, és a csatatérről érkező híreket várta. A napok kellemesen teltek. Szálím császárként viselkedett, a helyi lakosok tömegét fogadta, akik azért kerekedtek fel, hogy tiszteletüket tegyék hercegüknél.



Szálím hamar ráunt a tétlenségre, és úgy döntött, az Adzsmertől északra fekvő Nagaurba teszi át székhelyét. Távolabb északra a Thar-sivatag feküdt. Délen, nem messze a várostól császári vadászterület húzódott, amely híres volt a gepárdokról. Szálím a város mellett vert tábort. A hercegi kíséret tagjai naponta vadásztak. Korán keltek, és egész nap az erdőben bókászta.

Egy napon a kíséret szokás szerint fáradtan és zsákmánnyal gazdagon érkezett vissza a táborba. Felhangzott az esti imára hívó szó. Az emberek térdre borultak Mekka irányába. Az ima végeztével Szálím felállt, és kiment a sátra elé.

Szolga szaladt felé.

– Felség, egy nőtény tigris itt ólalkodik a kölykeivel a tábor körül. Biztosan a hajtók dobja kergette ide.

– Azonnal vezess oda! – parancsolta izgatottan Szálím. Felkapta kovaköves puskáját, és a szolga után iramodott. Sietve elhaladtak Ali Kuli előtt, aki hátát egy fának támasztva pihent.

– Felség, nem jó ötlet egyedül elhagyni a tábort – szólt oda Szálímnak.

– Akkor gyere velem! – kiáltott vissza a herceg, és eltűnt az erdőben.

Ali Kuli sietve övszájába tűzte törét, és a herceg és szolgája után vetette magát. Néhány perc múlva utolérte őket. Olyan csendben haladtak a félhomályos erdőben, ahogy csak tudtak. A nap alacsonyan járt a nyugati égen, a fák koronája sötét mennyezetet alkotott a fejük felett. Alig jutott át rajta fény. Két nappal azelőtt hatalmas vihar áztatta a területet. A levegő nedves

és áporodott volt. A szolga gyufát gyújtott, és fellobbantotta a fáklyát, amelyet magával hozott.

– Erre, felség! – suttogta, és félrehúzott egy bokrot, hogy Szálím előremehessen.

Kis tisztásra jutottak. A szolga magasra emelte a fáklyát, a sötétség az erdőszélig húzódott vissza. Középen négy tigris-kölyök játszott. Nem voltak tenyéryninél nagyobbak. A kicsik megfordultak, tágra nyílt aranyszín szemmel, érdeklődve nézték a jövevényeket. Az egyik odaszaladt Szálímhoz, és mancsával nagy bátran piszkálni kezdte a csizmáját. A herceg jókedvűen felkacagott, felvette a kölyköt, és a melléhez tartotta. Csípős szaga volt, az egyik fülén vörös folt éktelenkedett. Az anyja nem nyalta le onnan a zsákmány vérért. Szálím a kölyök nyakát dörzsölte az ujjával, mire elégedetten dorombolni kezdett, éles tekintete ellágyult.

Ali Kuli aggódva fürkészte a sötétséget.

– Felség, az anyatigris a közelben lehet. Légy óvatos! Szálím ügyet sem vetett rá, a kölyöktigris hátán futó fekete és aranyszín vonalakat simogatta.

Egyszer csak izzó szempár jelent meg a sötétben, és mély morgás hallatszott a Szálím előtti bokorból. A herceg döbbenetesen kapta fel a fejét, a szíve a torkában dobogott. Összegörnyedt, ugrásra kész, hatalmas, dühös anyatigrist pillantott meg maga előtt. A semmiből termett ott, addig nem hallották, nem tudták, hogy ott van. Szálím a puskáját kereste a szemével. A fegyver a földön feküdt, alig egy méterre tőle. Mire odakapna, a vadállat leterítene. Szálím az anyatigrisre meredt, zsibbadt kezében a kölyköt tartotta.

Ali Kuli a herceget figyelte. Mondani akart valamit, de a torkán akadt a szó. A kölyök megérezte a hirtelen támadt feszültséget és az anyja szagát. Izgatott lett, vonaglani kezdett Szálím szorításában. Az anyatigris egyre hangosabban morgott. Ali Kuli megköszörülte a torkát, és halkán odasúgta a hercegnek:

– Engedd el a kölyköt, felség!

Szálím nem hallotta, amit mond. A dühös anyatigris tekintete megbabonázta.

A szolga földre gyökerezett lábbal állt mellette. Fáklyája fénye hátborzongatón táncolt a tisztáson. Fénykörében három férfi állt mozdulatlanul, a tisztás szélén pedig a kővé dermedt, ugrásra kész állat.

Ali Kuli lassan töréhez nyúlt. Alighogy a markolathoz ért, a tigris üvöltve nekik támadt.

Szálím ereiben megfagyott vér. Nem akarta látni, mi történik, de képtelen volt elfordítani a tekintetét. A lába nem mozdult: ösztönösen tudta, hogy nem lehet gyorsabb a tigrisnél. Dermedten figyelte, ahogy a tigris hatalmas teste elrugaszkodik a földtől, kitátja száját, kivillantja fogait, és felé rohan. Az idő mintha megállt volna: az állat a levegőbe emelkedett, és csak repült, egyre közelebb és közelebb...

Már-már elérte a herceget, amikor valaki hirtelen a tigrisre vetette magát. A földre zuhant, Ali Kuli fölébe kerekedett. Szálím lélegzet visszafojtva figyelte a katonát és a vadállat küzdelmét. Egyszer csak magához tért, a puskáért nyúlt, felkapta, és a vállához emelte. Nem mert tüzelni, nehogy eltalálja a katonát.

A megvadult anyatigris kitört Ali Kuli szorításából, fölé kerekedett, és karmait a katonát vállába mélyesztette. A férfi felüvöltött a fájdalomtól, szabad kezével bele akarta döfni törét a fölötte vonagló izmos testbe. A tigris elhajította a katonát, aki élettelen bábuként ért földet. Borotvaéles, fehér fogakkal teli száj közeledett felé, Ali Kuli nem látott tőle semmit. Összeszedte minden erejét, felemelte törét, és a tigris szíve felé döfött. Vér ömlött sugárban a kezére és a ruhájára. A tigris egy utolsó hangos üvöltéssel elterült rajta. A küzdelem zajára az egész tábor odasereglett. Szálím Ali Kuli felé tántorgott. A puskáját a kezében tartotta. A férfi mozdulatlanul feküdt a földön, félig kandikált csak ki a hatalmas test alól. Szálím intett szolgálóinak, akik azonnal odasereglettek, lehámozták a vadállatot Ali Kuliról, és talpra állították a katonát.

A herceg megölelte. Ali Kuli felszisszent, amikor Szálím a vállára tette a kezét. A hús cafatokban lógott rajta.

– Neked köszönhetem az életemet – mondta Szálím rekedten.

– Az enyémmel mindig téged szolgállok – felelte Ali Kuli, és kis híján elájult a fájdalomtól.

– Vigyétek, és lássátok el a sebét!

A szolgák hevenyészett hordágyra fektették Ali Kulit, és a táborba vitték. Szálím kezéből kiesett a puská. Mozdulatlanul állt, kiverte a víz. Brokátkabaja Ali Kuli és az anyatigris véréből nedvesen tapadt a melléhez. Nagy nehezen lefejtette magáról. A teste remegett. Az a tigriskölyök, amelyet az előbb kezében tartott, most a fogát Szálím jobb csizmájának orrába mélyesztette. Még nem jött rá, hogy anyja holtan fekszik néhány méterre tőle. Szálím a kölyökre, aztán az anyatigrisre nézett. Nem lett volna szabad felvennie a kölyköt, tudhatta volna, hogy az anyja a közelben ólálkodik.

Szálím lehajolt, és a grabancánál fogva felemelte a tigriskölyköt. Az iménti kaland észhez térítette. Nagy baj volt, hogy Rádzsa Man Szing átvette az udaipuri hadjárat irányítását. Szálím, mint mindig, a háttérbe szorult. A messzi Dekkánban az uralkodó pontosan tudott a hadjárat kimeneteléről. Levelek és küldöncök jártak Rádzsa és Akbar között, amelyek alig említették Szálímot.

A kölyök mocorgott a kezében, Szálím a melléhez szorította. Undorodva nézte, ahogy a kistigris a kabáján száradó vért nyalogatja. Visszament a táborba, és parancsot adott, hogy a négy kölyköt helyezték el saját állatai között.

Másnap reggel Szálím felkelt, és az életét megmentő férfi egészségéért imádkozott. Aztán uralkodói farmant adott ki, amelyben parancsba adta, hogy attól a naptól fogva Ali Kuli Khán Istadzslu a Ser Afgán, „Tigrisölő” cím büszke viselője legyen. A legkevesebb volt, amit tehetett. A világot sem akart adósa maradni annak a férfinak, aki feleségül vette a nőt, akit szeretett, és semmire sem értékelte.

Szálím pecsétjével látta el a farmant, és fűjni kezdte, hogy megszáradjon a fényes tinta. Ali Kuli mentette meg az életét, de új rangja és a vele járó tisztelet Marunisszának is előnyére válik majd. Megérintette a nyers papírt. Egy napon, miután oly sok kézen átment, Marunissza érinti és olvassa majd a farmant. Szálím hirtelen készletet érzett, hogy kiegészítse egy sorral a hercegi rendeletet, amely csak Marunisszának szól. Felvette a tollszárat, és az írónak betűi alá odakanyarított egy sort. „Béke legyen veled örökre.” Amikor a tinta megszáradt, Szálím a szolgáját hívatta, és elküldte vele a farmant Ali Kulinak. Üzent hát a nőnek, akit életében háromszor látott csupán, mégsem tudta feledni soha.



– A császári kincstár birtokában te irányítod a birodalmat, felség!

– Pszt! – Szálím herceg nagy zajjal a mellette álló ezüsttálcára tette borospoharát. Gyorsan körbepillantott. A császári szolgák távolabb álltak tőlük, oszlopnak támaszkodva. Kezüket összefonták a hátuk mögött, lábuk terpeszben. Arcuk szenttelen volt.

Szálím megkönnyebbülten sóhajtott, és megint kezébe vette a poharat. Pereme felett a három várakozásteljes arcot fürkészte. Mahabat Khán, Kutubuddín Khán Koka és Szajjid Abdullah bátorítón mosolygott vissza rá. A négy férfi egy alacsony díványon ült Szálím lakosztályában, Adzmer városának császári palotájában. A magas boltozatú terem hatalmas volt, a kertbe boltívek vezettek. Szálím három legbizalmasabb, leghűbb barátjával közösen ült. Mindhárom férfi egyidős volt Szálímmal, együtt nőttek fel a herceggel.

Mahabat Khán vékony, szívós és erős volt. Napbarnított bőre egyenletesen feszült testére. Okos, fekete szeme ragyogott borotvált arcában. Haját olajjal fésülte hátra, a vége enyhén göndörödött. Kimeríthetetlen energiával rendelkezett. Természete szerint a dívány szélén ült,

mindig ugrásra készen. Mahabat tízévesen került a császári palotába, hogy Szálím játszópajtása legyen. Néhány évvel később ahadivá, a császári család személyes testőrévé nevezték ki.

Kutubuddín Khán Koka a császári zenában nevelkedett. Koka anyja Shaikh Szálím Chisti lánya, Szálím első szoptatós dajkája volt. A két fiú egy anya tején nevelkedett, mintha testvérek lettek volna. Koka mindig hajlott a tetszésre, az utóbbi években azonban egészen elhagyta magát. Kényelmesen elterült a díványon, és dús bajszát simogatta, amely zabolátlanul burjánzott arcán. A legtöbb ember nyugodt, higgadt viselkedése és kedélyessége alapján ítélte meg, de nem voltak hajlandóak tudomást venni éles eszéről, hiába igyekezett Koka erről meggyőzni őket.

Szajjíd Abdullah Szálím első házassága után csatlakozott a herceg kíséretéhez, és hamar a legbizalmasabb alattvalói közé küzdötte fel magát. A herceget eleinte Szajjíd esze és elbűvölő viselkedése vonzotta. Nagyon jóképű volt: magas, széles vállú, görbe orrú, határozott szemöldökű, széles szájú. Szajjíd sokat adott a megjelenésére, nem győzött javítani azon, amivel a természet egyébként is bőven megáldotta. Szálímnak leginkább iránta tanúsított vak ragaszkodása tetszett.

Ők hárman a legközelebbi barátai – gondolta Szálím. A negyedik, Muhammad Sharif nem volt jelen, lázas beteg volt. Külsőre nem hasonlíthattak volna kevésbé egymásra. A többiekkel ellentétben Sharif alacsony volt, lába, karja pufók, haja ritkult, bajszát kényesen igazította, tekintete hüvös és számító. A négy különböző embert Szálím iránti hűségük forrasztotta össze, amelyet megedzett és megpróbált a sok év. Időnként túlzásba vitték a rajongást, mint amikor 1591-ben felbuzdították Szálímot, hogy lázadjon fel apja ellen. Most arra akarták rávenni, hogy foglalja el a kincstárat Agrában, és tegye rá a kezét a birodalom vagyona.

Szálím elgondolkodva nézett rájuk. Talán nem lesz kárára, ha meghallgatja, amit mondanak. A herceg tudata tiszta volt, akár a kristály: Mahabat Khán ragaszkodott hozzá, hogy lemondjon szokásos reggeli ópiumadagjáról, és titkos meghallgatást kért tőle. Szálím csendben hallgatta a három férfit. Fejében lassacskán testet öltött egy gondolat.

Egy év telt el azóta, hogy Adzsmerbe érkezett. Végtelenül unalmas időszak volt. Az elején ünnepelték és kényeztették, de idővel a közrendűek közül is csak kevesen néztek fel munkájukból, és intettek felé, ha valahol megjelent.

Udaipur királyának leigázása nem haladt. A furfangos Amar Szingh váratlan, sikeres támadásokat indított minden irányba, és szétszórta a császári csapatokat. Nem tett jelentős kárt bennük, de időbe és pénzbe telt, mire megint összeszedték őket, és újra átgondolták a haditervet.

Egy hónappal azelőtt Szálím sógorát, Rádzsa Man Szinget a császár visszaparancsolta kormányzásába, Bengálba. Uszmán, az afgánok utolsó indiai leszármazottja ismét fellázadt. Man Szinget odaküldtek Mewarból, hogy verje le a felkelést. Az afgán fenyegetés évek óta gyötörte a birodalmat, ők üzték el Akbar apját Hindusztánból. Érdemes volt komolyan venni a Bengálban feltámadt legkisebb zendülést is.

A császári hadsereg erős parancsnok nélkül maradt – gondolta ingerülten Szálím. Akbar nem azért rendelte ide, hogy a sereget irányítsa. Jelképes gesztus volt csupán. Nem volt igénye, hogy a csatamezőre menjen, és összegyűjtse a hadsereget. Ha viszont nem így tesz, semmi keresnivalója Mewarban. De hová mehetne? Dekkánba semmi esetre sem: a császár azonnal egy másik, hosszú és fáradtságos hadjárat vezetésével bízna meg, ezúttal azonban már sokkal jobban a körmére nézne.

Míg Szálím ezen dilemmázott, Mahabat Khán megkereste, és személyes meghallgatást kért. Szálím biztosnak érezte a trónt az ülepe alatt, mióta Murád meghalt, és Danidzsallal kellett csak versenyeznie. Koka azonban egykedvűen rámutatott, hogy Danidzsallal épp Dekkánban tartózkodik a császár oldalán. Ki tudja, milyen közel kerültek egymáshoz?

Szálímot kiverte a víz a gondolatra. Lehetséges, hogy az apja átnyúl a feje felett, és Danidzsalt teszi meg trónörökösnek? Megteheti vele? Annyi éven át akarta, mi több, kétségbeesetten áhította a császári trónt, most pedig úgy látszik, Danidzsál megkaparintja élete vágyát, hiszen épp annyi joga van uralkodni, mint neki. Attól kezdve hallgatott barátai tanácsára. Ha elfoglalja a kincstárat, a birodalom egyszer s mindenkorra a kezébe hull. A kincstár nem más, mint a birodalom szíve.

Szálím felnézett a borostyánszín itallal teli pohárból.

– Hogyan foglaljam el a kincstárat Agrában? Mindennél jobban őrzik.

Mahabat, Koka és Abdullah egymásra mosolygott.

– Agrát csak kerethadttest őrzi – felelte Koka lassan. – A legtöbb császári katona itt van, vagy a császárral Dekkánban.

Szálím a fejét rázta. Arra kéri, hogy másodszor is lázadjon fel apja ellen. Ha megteszi, nincs bocsánat. A mérgezéses esetről Akbar csak gyanakodott, nem volt bizonyítéka. De a kincstár elfoglalása már nyílt lázadás.

– Itt az idő, felség – sürgette Abdullah. – Most kell cselekednünk. Ki tudja, meddig él még a császár. Lehet, hogy évek telnek el, mire meghal, és Hindusztán trónjára ülhetsz.

– Nincs mire várni, felség – nógatta Mahabat Khán. – Őfelsége egyértelműen kijelentette, hogy téged akar megtenni örökösének. Ha elfoglalod a kincstárat, a császár elfogadja majd trónigényedet, és visszalép az udvari élettől.

Szálím ismét megrázta a fejét.

– Nem tudom, hogy beválik-e. Nehéz döntés.

– A legjobb lépés, felség. – Koka elmosolyodott a bajusza alatt. Érezte, hogy közel a győzelem. – Tíz éve immár, hogy férfikorba léptél. A császár tudomást vett róla? Nem. Úgy bánik veled, mint egy gyermekkel. Nem ad felelősséget a kezébe.

– Elküldött, hogy hajtsam igába Udaipur Ranáját – vetette közbe Szálím.

– Veszett ügy, felség. Őfelségének a Dekkán-fennsíkra kellett volna küldenie téged, de oda maga ment, mert nem bízott a parancsnoki képességeidben – felelte Mahabat.

Szálím az ajkába harapott.

– Nem tehetem – motyogta. – Mi lesz, ha a császár rájön, mielőtt elérjük Agrát?

– A legnagyobb titokban megyünk, felség – felelte Koka. – Elhíreszteljük, hogy megbetegedtél és ágyban estél. Senki sem fog rájönni, hogy nem itt vagy. Gondolj csak a császári kincstár gazdagságára!

Szálím felkapta a fejét. Lelki szemei előtt megjelent az agrai erőd hatalmas, boltíves kincseskamrája. Hattyúfém gyöngysorok, izzó rubintok, gyémántok és smaragdok. Arany- és ezüstérmékkel teli tikfa ládák, amelyek csak állnak a kincstárban, porfogónak jók. Az utolsó számlálásnál a kincstárnokok kétszázmillió rúpiára becsülték a császár vagyonát.

Pedig... nem helyes, amit tesz. A császár megsemmisül, ha fülébe jut Szálím lázadásának híre. A herceg leszegte a fejét. Egy pillanatra eszébe jutott Marunissza. Biztosan gyönyörű asszonnyá érett. Ali Kuli soha többé nem beszélt róla, egy szóval sem említette. Szálím egyszer-egyszer kis híján rákérdezett, de aztán visszafogta magát. Melyik férfi érdeklődik a másik felesége iránt? Mégis, ha másként alakulnak a dolgok, az ő felesége lenne. Szálím szeme dacosan csillant.

– Igazatok van. Itt az idő. A császár nem bánhat velem többé gyermekként. – A három férfira emelte a tekintetét. – Holnap indulunk Agrába.

– Ahogy kívánod, felség! – A barátok egymásra mosolyogtak, meghajoltak, és kimentek a teremből.

*„A herceg e kegytől eltelve és büszkeségtől fűtve
úgy döntött... útra kel, mondván, nem születik
béke, míg seregével a csatamezőn van... A fiatal herceg vágya
köztudott, az emberek beszélnek, apja mégis szenved tőle...”*

William Foster:
The Embassy of Sir Thomas Roe to India⁵

A tél csontig hatoló hideget hozott abban az évben Lahorba északról és a hegyekből. Az év többi részében a várost a perzselő nap tikkasztó hősége kínozza. A monszun késett, majd elmaradt, a Rávi sem öntött ki: sekély vize hatalmas pítón módjára lassan kanyargott. Hat hónap telt el azóta, hogy Akbar császár udvara hadjáratra vonult Dekkánba. Az uralkodóval együtt az élet is eltávozott a városból. A nyár nem ismert kegyelmet. A napégette föld felett most száraz, fagyos szél nyargalt, kihalt utcák és országutak fogadták a néhány arra járó.

Akik dacolni mertek a hideggel és a széllal, a Lahor erőd övezte bazárt látogatták, amely mindössze egy utcából állt. A koldusok szemétből gyűjtöttak tüzet, rongyot tekertek hidegtől remegő testük köré. Az egyik kereskedő friss csöves kukoricát süített szénserpenyő felett, erős paprikával és köményporral szórta meg, hogy átmelegítse a korgó gyomrot. Egy-két mindenre elszánt férfi és nő sietett az utcán. Kendőjüket szorosan arcukra és vállukra tekerték.

Egy nő lehajtott fejjel, lassan ballagott végig a bazáron. Észrevétlen akart maradni az arra járó férfiak számára. Alig lehetett látni belőle valamit, egész testét sötétkék ruha fedte. Fátyla sötét, áthatolhatatlan muszlinból készült, nehéz redőkben lógott, és kis híján a lábáig ért. Ghagarája szegélye a köveket súrolta, és elnyelte lépte zaját. Kósza szél támadt, a ruhát a nő testéhez szorította. A férfiak mohó tekintettel méregették melle vonalát, dereka ívét, csípőjét, mégsem közeledtek hozzá. Nem látták, de sejtették, hogy nem közönséges nő.

Marunissza észre sem vette őket. A bazár egyik végébe ment, felnézett az erőd vöröstéglás falára, amely az égbe szökött felette. A fal túloldalán volt az igazi otthona. Kinyújtotta fátyolba csavart kezét, és megérintette az üreges téglát. A hideg azonnal a tenyerébe kúszott. Hat hónapja, mióta a császár, Szálím herceg és a férje elhagyta a várost, Marunissza a bazárt rója. Ali Kuli szörnyülködne, ha megtudná. Még Bapa és Mádzi is rémülten venné tudomásul. Ali Kuli azt mondaná: „Úgy jársz, mint az éjszakai nőcskék, mintha nem lenne senki, nem lenne férjed! A többi feleség nem tesz ilyet, otthon maradnak, ahol a férjük hagyta őket. Te miért nem?” Bapa megfeddné: „Vigyáznod kell magadra, Beta. Ronda világ vár odakint.”

Marunissza képtelen volt otthon maradni. Nem volt kivel beszélnie, nem volt kit meglátogatnia, nem volt mit tennie. A császári hárem is útra kelt: egy részük az uralkodót követte Dekkánba, a többiek Agrába mentek. Marunissza kezdetben a szolgálkkal járta a bazárokat, de túl hangosak voltak, veszekedtek, mások előtt kérkedtek azzal, hogy őt szolgálják. Úrnőjük minden ideje azzal telt, hogy megzabolázza őket. Így aztán két férfiszolga kivételével mindenkinek megtiltotta, hogy vele tartsanak. A két férfi tisztos távolból követte, hogy megvédjék, ha bajba kerül. A boltosok kíváncsi tekintettel méregették, de nem faggatták; az asszony kezében csilingelő arany mohurok lakatot tettek a szájukra. Hálások voltak érte. Marunissza egyetlen elfoglaltsága ez maradt az udvar távozása utáni kínzó magányban.

Ínycsiklandozó illat csapta meg az orrát. Marunissza megfordult. Az egyik árus mogyorót és csicseriborsót süített. A kezében tartott vaskanál az öntöttvas tavában csörömpölt, ahol a csemege sült. Marunissza úgy érezte, menten megfagy. Odament az árushoz, és néhány érmét nyújtott oda neki. A férfi arcán széles vigyor terült szét, ajkai között kivillant sárga,

dohányfoltos foga. Elvette az érméket. Az egyiknél mocskos ujjá tovább matatott a kelleténél vevője tenyerében. Marunissza elfintorodott. Ronda világ volt, valóban. Az árushoz hasonló fickók jól megnézték maguknak, de nem közeledtek hozzá. Nem volt nagy ár akkora szabadságért. A férfi papírtölcsérbe csúsztotta a mogyorót, és átnyújtotta Marunisszának. A lány óvatosan elvette, nehogy hozzáérjen a férfihoz. A friss csemege a kezét melegítette. Végigment az utcán, és betért az utcasarkon álló csájboltba.

A bazár többi üzlete zárva volt. A tulajdonosok nem szívesen kísértettek üzletükben a fogvacogató hidegben. A vásárlók ki sem mozdultak meleg otthonukból. A jeges hidegben az emberek csájt ittak és bídít szívtak. Marunissza a teaboltba ment, és leült az egyik padra. A tulajdonos kövér, mogorva arcú fickó volt. Felé bólintott, majd elkiáltotta magát:

– Mohan!

Fiatalfiú szaladt oda. Karjával csapdosta testét, hogy elűzze a hideget. Rongyos rövidnadrágot és kurtát viselt. Gazdájához ment, várt, míg a férfi teát öntött az agyagedénybe. Lassan és nagyon óvatosan odavitte Marunisszának. Ahogy közeledett, az egyik vendég meglökte. Néhány csepp tea a fiú kezére fröccsent. Ijedten, tágra nyílt szemmel Marunisszára nézett.

– Nem mondom el senkinek, hogy mellément.

Marunissza tudta, hogy a fiút elnászpángolják, ha a teaárus rájön. A fiú foltos kurtájába törölte a kezét, és elvette a pénzt.

– Köszönöm, Száhiba.

Marunissza a teaboltban üldögélt, és hallgatta, mit beszélnek körülötte a férfiak. A fahéjjal és gyömbérrrel fűszerezett, émelyítően édes teát szopogatta. Két nappal azelőtt férje levelet küldött neki. Az elsőt, mióta elment. Elmesélte, hogyan mentette meg Szálím herceg életét. Attól fogva Ser Afgánnak, „Tigrisölőnek” hívják. Rangos cím volt. Szálím soha nem felejtí, sem azt, amit tett. A név örökre emlékeztetni fogja rá. Marunissza az asztalként szolgáló faládára tette a csészéjét, és a mennyezetre szálló füstöt nézte. Egyszer csak beléhasított a vágy: mindennél jobban szeretne tudni, Szálím sejtí-e, hogy Ali Kuli a férje.

A teabolt kormos falának támasztotta a hátát. Ali Kuli szűkszavúan számolt be a dzsungelben lezajlott incidensről, de Marunissza így is el tudta képzelni. A nyughatatlan, forróvérű Szálím alig várta, hogy a kezébe vegye a tigriskölyköt, pedig tudhatta volna, hogy az anyatigris a közelben ólalkodik. Mégis megtette, pedig biztosan eszébe jutott, hogy a vadállat nincs messze. Marunissza szíve összeszorult a fájdalomtól. Könny szökött a szemébe. A bolt képe elhomályosult, a könnycsepp végiggurult az arcán. „Anyá.” Milyen szép szó. Marunissza belefáradt, hogy állandóan kérdésekkel és kéréten tanácsokkal ostromolják. „Mi a baj? Idd meg ezt a port tejben elkeverve minden este. Meglátod, jót fog tenni. Böjtölj újhöld éjszakáján! Légy alázatosabb!” A fájdalom már-már elviselhetetlen volt. Mindennél jobban vágyott arra, hogy gyermekét a kezében tartsa.

– Száhiba!

Valaki megszorította a vállát és felrázta gondolataiból. Marunissza felpillantott. Egyik szolgálólánya guggolt mellette. A szíve a torkába szökött. Mi történt?

– Mi a baj, Leila? – kérdezte Marunissza, és felállt. Néma csend támadt a boltban. Az összes férfi őket nézte. Marunissza megragadta a lány karját, és kivezette az üzletből. A gözölgő csáj a ládán maradt.

– Száhiba, Jasminról van szó. Itt az idő, de valami nincs rendjén vele.

Marunissza megtorpant, és a reszkető szolgálólányra nézett. Nagyon fiatal volt, talán még a tizedik évét sem töltötte be. A szolgálók nem tartották fejben gyermekeik életkorát, senki sem tudta, pontosan hány éves. Leila még gyerek volt.

– Mi a baj? – faggatta Marunissza.

Leila a fejét rázta. Megfogta úrnője karját és az erőd felé vonszolta.

– Nem tudom, Száhiba. A hakim elfoglalt, sehol sem találtam bábát. Nem hiszem, hogy eljönnek, mert Jasminnak nincs férje. Segítségre van szüksége, Száhiba!

Marunissza mozdulatlanul állt a bolt előtt. Lehajtott fejjel nézte a mocskos utcát. Az utcakövön piszkos, téli latyak ült. Jasmin az egyik rabszolgánője volt, néhány rúpiáért vette. Fiatal volt, szép és megkapó. Nem csoda, hogy megakadt rajta Ali Kuli szeme. Marunissza ügyet sem vetett a dologra, amíg a lány hasa el nem kezdett gömbölyödni. Otthagyták egyedül Lahorban, ahol nem tehetett mást, mint hogy nézi, ahogy a férje gyermeke egy másik nő hasában gyarapszik.

– Gyere, Száhiba!

Leila térden állva kérlelte Marunisszát, könnyes arcát a kezéhez szorította. Miért érdeklí ennyire a gyermeket a másik rabszolga sorsa? Nem testvérek, nincsenek rokonságban. Csak egy éve ismerik egymást, mégis az életéért könyörög. Marunissza elfordult tőle, és végignézett a bazár utcáján. Visszafordult és lenézett a szolgálóra. Arcán kifürkészhetetlen kifejezés ült.

– Gyere! – szólalt meg, és a kezét nyújtotta a kislánynak. A férfiak félig felállva, a tea felett figyelték, ahogy kéz a kézben végigszaladnak az utcán. Marunissza fátyla kék felhőként lobogott körülötte. A két szolga bídít szívott a bolt előtt. Gyorsan eldobták a cigarettát, és úrnőjük után iramodtak.

A házhoz értek. A legtöbb szolga a bejárat előtt tolongott. Arcukon megvetés látszott. Néhánynak volt már gyermeke. Biztosan többet tudnak a szülésről és a bábaságról, mint ő. Miért nem ők segítenek Jasminnak? Az előítélet, restség és némi gonoszság volt az oka. Jasmin árva volt, nem volt, aki gondját viselje, teherbe esett, pedig nem volt férjénél. Az elmúlt hat hónapban kiközösítették. Marunissza nem tett ellene, hiszen maga is dühös volt a lányra. Hatalmas fájdalmat érzett, amiért kihordja a férje gyermekét, míg benne két hónapnál tovább nem maradt meg a magja.

Marunissza levette a fátylát, és végignézett az összesereglett szolgálkon. Utasításai sortűzként záporoztak rájuk.

– Hozzatok forró vizet! Hívjatok hakimot vagy bábát! Ne ellenkezzetek, mondjátok meg nekik, megparancsolom, hogy jöjjenek! Tiszta ágyneműt, lepedőt, törülközőt, ami csak kell! Fejétek meg a kecskét a gyermeknek, ha nem kell neki az anyja csecse! Mintha élnének!

– Már késő, Száhiba – szólalt meg az egyik idősebb szolga. – Túl sokáig üvöltött, a gyermek már biztosan halott benne, és ő... ő sem húzza már sokáig. Jobb, ha nem is vesződünk vele.

– Miért nem szóltatok nekem előbb?

A szolgálak a vállukat vonogatták, a falat, a felhős eget, a földet nézték. Nem szívesen találkozott volna a tekintetük Marunissza tüzes, kék szemével. A szolgálók lakrésze felől felhangzott Jasmin üvöltése. Marunissza összerezzent. Mély, állati ordítás volt, mintha nem ember adta volna ki. A baljós hang bejárta az egész házat, és elhalt az utcán.

Marunissza csettintett az ujjával, felkapta ghagarája alját és a ház mögötti szobák felé rohant. Az ólba tették Jasmin, amikor elkezdődtek a fájásai; oda, ahol a tyúkokat tartják. Marunissza belépett hozzá. Az állott vérszag megcsapta az orrát, kis híján öklendezni kezdett. Vörös folt éktelenkedett a szalmán a lány alatt, a sárpadló beszívta a vért. A tyúkok a közelben kotkodácsoltak és csipegettek. Marunissza keserű ízt érzett a szájában, kirohant, és kihányta a csájt, amit ivott. Megtörölte a száját, fátylával eltakarta az arcát, és émelyegve bement az ólba.

Jasmin mozdulatlanul feküdt a szalmán. Alteste szabadon volt, hasa a zsúptető felé domborodott. Karja élettelenül csüngött az oldalán, fejét Marunissza felé fordította, tágra nyílt, ijedt szemmel nézte. Haja csapzott volt az izzadságtól, amely sötét foltba gyűlt a feje alatt.

Marunissza a homlokára tette a kezét.

- Minden rendben lesz, Jasmin.
- Felismerés csillant a lány szemében.
- Bocsáss meg...

Marunissza megrázta a fejét. Miért kérne bocsánatot? Nem volt választása. Mindnyájan férje tulajdonai voltak: a rabszolgalány, a szolgák, és maga Marunissza is. A lány nem tagadhatta meg magát tőle.

- Leila! – szólt oda Marunissza a gyermeknek. A kislány követte az ólba, és az ajtónál állt.
- Tereld ki a tyúkokat, és takarítsd ki az ólat! Nyiss ablakot, jöjjön be friss levegő!

Abban a pillanatban újabb görcs kerítette hatalmába Jasmin testét. Az ólat megtöltötte vad ordítása. A hasa remegett és hullámozott. A gyermek ki akart törni, a lány teste meg akart tőle szabadulni, de mindhiába. Marunissza megmosta a kezét egy vödör hideg vízben, amelyet a tyúkoknak hoztak, és Jasmin széttárt lába közé térdelt. Valami nincs rendjén. Miért nem talál ki a gyermek? Ha él, ha nem, el kell távolítania Jasmin testéből, különben a lány meghal. Marunissza elég szülést látott otthon és a császári zenában, hogy tudja, mi történik. Látta, ahogy a hakim és a bába a magzat és az anya életéért küzd. Egyik kezével Jázmin lába közé nyúlt, közben a lány arcát nézte, érez-e fájdalmat. Jasmin azonban már nem érzett semmit.

Marunissza kerek dologhoz ért. Visszarántotta a kezét, tiszta vér volt. A baba félig már kint volt. Marunissza nem látott jól a sötét ólban. Megint odanyúlt. Előre rettegett attól, amit találni fog. Kis, puha, hátsót tapintott ki. Marunissza lehunyta a szemét. Homloka izzadságban úszott, pedig az ólban nem volt meleg. A gyermek a fenekével előre akart kibújni. Mit tegyen? Meg lehet fordítani? Allah, segíts! Újabb fájdalom következett, Jasmin megint felüvöltött.

Marunissza érezte, hogy a magzat feneké a kezének feszül.

- Leila! – kiáltotta a csodálkozó kislánynak, aki épp akkor terelte ki a tyúkokat az ólból. – Gyere, és emeld fel Jasmint! Ültessük fel! Ne vitatkozz, csináld, amit mondtam!

Jasmin az ájulás szélén állt. Úrnőjére nézett.

- Ha legközelebb jön a fájdalom, azt akarom, hogy nyomj erősen. Amilyen erősen csak tudsz! Megértetted?

Jasmin ernyedten bámult rá.

- Majd én segítek neki, Száhiba! – szólalt meg helyette Leila.

Marunissza a magzatra figyelt. Jasmin teste megint összerándult, kitérte a száját, és velőtrázó sikolyt hallatott. Leila a füléhez hajolt, és belekiabált: – Nyomd, Jasmin, nyomd!

Míg a lány erőlködött, Marunissza belenyúlt, megfogta az egyik lábacska, és finoman kihúzta. A másik még mindig a baba feje mellett volt. Néhány perccel később az is kijött. Könnyen ment – gondolta Marunissza, de még hátravolt a kicsi feje, a szülés legnehezebb és legkeményebb része. Szolgálólány érkezett, rézedényben meleg vizet és ruhát hozott. Vízbe mártott néhány törölközőt, és megtisztogatta a kicsi testét. A gyermek hideg és szürkés-kék színű volt, a köldökzsinór elzáródott. Marunissza törölközőbe bugyolálta a kis testet, a következő összehúzóásra várt, és imádkozott, hogy egészségesen jöjjön ki. Távolról látott csak nehéz szülést, mégis, mintha ösztönösen tudta volna, mit kell tennie.

Harminc perc múlva a gyermek Marunissza fáradt kezébe csúszott. Jasmin a hevenyészett szalmaágyon pihent, pulzusát alig lehetett kitapintani vékony csuklóján, arcából kifutott a vér. Alsó vérzése azonban meglepetésszerűen elállt.

Marunissza a nyálkás, véres, bömbölő kisedet nézte a karjában. Fiú volt. Férjének immár van örököse... bár nem tőle. Soha nem ismerné el a sajátjaként.

Addigra az összes szolga az ól előtt tolongott, kíváncsian nyújtogatták a nyakukat befelé. A bába is megérkezett, az egyik szolga vezette be. Marunissza Jasmin felé intett a fejével.

- Tisztítsd meg a lányt és a gyermeket is!

Azzal az ól egyik sarkába tántorgott, a falnak támaszkodott, és nézte, ahogy a bába letörölte és megtisztogatta Jasmint, visszamasszírozta méhét, és kenőcsöt tett fáradt bőrére. A

gyermeket is megtisztította, és odavitte az úrnőhöz. Marunissza csak ült ott, karjában a gyermekkel, és nézte, ahogy alszik. A kezén foltokban ott volt a megszáradt vér, a kisedé és az anyjéé. Ujjával megsimogatta a kicsi haját, megérintette apró orrát, ajkához emelte parányi öklét. Fájdalom hasított belé. Ölelheti valaha a saját gyermekét így?

A bába csirke- és marhahúslevest adott Jasminnak, fogta fizetségét, és távozott. Marunissza csak ült az ólban, karjában az újszülöttel. Vajon Jasmin túléli?

Fejét óvatosan a kicsi homlokához támasztotta, és lehunyta a szemét. A mocskos ól bűzét elnyomta a baba illata. A kicsi a karjában aludt békésen, mit sem törődve azzal, milyen sors vár rá. Mi lesz, ha neki soha nem lehet gyermeke? A szörnyű gondolatot másik, határozott ötlet követte. Ha Rukajja császárné elveheti a császári hercegnő gyermekét, akkor ő is megteheti a szegény, árva rabszolgalánnyal. Pénzt ad Jasminnak, és távoli faluba küldi. Soha nem beszélne. Marunissza segítette a világra a gyermeket. Az övé.



Szálím herceg visszafogta lovát, megfordult, és feltartott kézzel csendre intett mindenkit. Mögötte a nap aranyba vont a templomtornyokat és minareteket Agra városában.

– Ma éjjel megpihenünk – jelentette be fennhangon Szálím. – Holnap megrohanjuk az erődöt. Táborozzunk le itt.

Mahabat Khán előrelovagolt. Vékony, barna arcán aggodalom tükröződött.

– Azonnal meg kell támadnunk az erődöt, felség! Nincs vesztegetni való időnk.

– Nézd az embereket! – mutatta Szálím. – Nincsenek abban az állapotban, hogy csatába küldjem őket.

Megfordultak, és a katonák poros, piszkos arcába néztek. Sötét karikák ültek a szemek alatt, a lovak szája habzott a hosszú, kemény meneteléstől. Alig aludtak az elmúlt néhány hétben. Az éjszaka közepén hagyták ott Udaipurt. Szálím szolgáinak meghagyták, mondják meg a hadsereg parancsnokainak, hogy a herceg ágyának esett. Sovány mentség volt: előbbutóbb az egyik vezér személyes meghallgatást kér, látni akarja majd, és nyomban kiderül a turpisság. Míg Agra irányába tartottak, Szálím azon imádkozott, nehogy a császár fülébe jusson a dolog, mielőtt még elvégezné, amiért jött, különben minden hiábavaló volt: a kemény vágta a perzselő napon, a rövid pihenők, amelyek épphogy arra adtak lehetőséget, hogy egyenek, lecsutakolják és megetessék a lovakat. Vagy a több hetes álmatlanság...

– Elveszítjük a meglepetés erejét, ha itt töltjük az éjszakát, felség! A kormányzó Kulich Khánnak elég ideje lesz felkészülni a támadásra. Tovább kell mennünk! – erősködött Mahabat.

– Ha Kulich Khán meglátja, hogy hadsereggel közeledünk, biztosan gyanút fog – felelte Szálím, és a hajába túrt. Por sercegett az ujjai között. Egy hete nem fürdött, nem volt rá idő. – Mindnyájan kimerültek vagyunk. Hogyan védjük meg magunkat, ha Kulich támadásba lendül?

– Nem úgy van, felség! – tiltakozott Mahabat. – Mi sem természetesebb annál, hogy a császári herceg belovagol az erődbe a katonáival. Az égvilágon semmire sem fognak gyanakodni.

Szálím Mahabatra nézett, és azon töprengett, jól teszi-e, ha rá hallgat. Végül mégis úgy tett. – Gyerünk, tovább! – adta ki a parancsot. A katonák vonakodva felemelték pajzsukat, lándzsájukat, és fáradt lovaik nyergébe emelkedtek.

A nap lefelé ballagott égi pályáján, ahogy az erőd felé közeledtek. A piros homokkőből épült agra erőd vörösen izzott az alkonyatban. Minden csendes volt. Nem látszott semmi rendkívüli. Szálím ellazult a nyeregben, vállát leengedte. Mahabatnak igaza volt. Kulich nem tudott érkezéséről. Egyszerűen besétál az erődbe, és átveszi a kincstár feletti hatalmat. Pofonegyszerű.

Elérték a Delhi kaput, az erőd nyugati bejáratát. Szálím fáradtsága tovaszállt, jókedvre derült. Tudta, hogy nincs visszaút: vagy elfoglalja a kincstárat, vagy egész életében a császári hadsereg elől menekül. A legnagyobb titokban jöttek, de Szálím jól tudta, hogy a császár előtt semmi sem marad rejtve. Akbar hatalmas birodalmat hozott létre, amelynek egyik bástyája a felülmúlhatatlan kémhálózat volt. Az egyetlen reményük az volt, ha Agrába érnek, mielőtt a császár értesíti Kulich Khánt a tervükről.

Vágyuk beteljesülni látszott. Minden csendes és hétköznapi volt. A hatalmas fakaput bezárták, a hidat felvonták, de az ilyesmi természetes volt. Szálím megállította lovát a várárok előtt, és felemelte a kezét. Mahabatra nézett, és bólintott.

– Nyissatok kaput! Őfelsége Szálím herceg érkezett hozzátok! – kiáltotta oda Mahabat a toronyőrnek.

A hatalmas kapu csendben kitárult, a felvonóhidat leengedték. Szálím mohón rálépett.

Hirtelen kis csapat jelent meg az erőd kapujában, élén a kormányzóval.

– Üdvözöllek Agrában, felség! – köszöntötte Kulich Khán a herceget, és meghajolt felé. – Kérlek, fogadd el ezt az ajándékot a várostól! – A mögötte álló szolgákra mutatott, akik nagy ezüstszállal szatént és selymet tartottak. – Hatalmas megtiszteltetés számunkra, hogy...

Hirtelen zaj támadt. Szálím felkapta a fejét. Agyút toltak csendesen a várfalon az összes lőrésbe. Fekete, fenyegető szájuk Szálím hadseregét vette célba. A kihalt erőd fal mögött puskás katonák jelentek meg. Kulich Khán szándéka nyilvánvaló volt.

– Felség, könnyedén bevesszük az erődöt. Alig van katonájuk – súgta oda Mahabat a hercegnek.

Szálím a fejét rázta. Nincs még itt az idő, hogy összemérjék erejüket a császári sereggel. Az emberei fáradtak, alig tudnak egyenesen ülni a nyeregben. Kulich katonái viszont kipihentek voltak, és alig várták a harcot. Koka és Abdullah csatlakozott Mahabathoz, együtt győzködték a herceget. Kulich Khán befejezte mondandóját. Utolsó mondata szíven ütötte Szálímot.

– Mit mondtál?

– Őfelsége, Marjam Makani, özvegy császárné alig várja, hogy köszönthessen, felség!

A nagyanyja! Szálím arca kivörösödött. Nem jelenhet meg Marjam Makani színe előtt, amikor épp apja ellen lázad. Hirtelen megint gyermeknek érezte magát: a fülében csengett Marjam Makani indulatos hangja, amikor rossz fát tett a tűzre. Egyszeriben minden eldőlt. Ha nagyanyja látni akarja, a legjobb lesz, ha elhordja az irháját, mielőtt hideg tekintetével megint gyermeket csinál a harmincegy éves hercegből. Szálím agya lázasan dolgozott. Minél előbb ki kell keverednie a kínos helyzetből, ráadásul a méltóságát sem akarja teljesen elveszíteni.

– Azért jöttem, hogy megbizonyosodjam, jól őrzöd a császári kincstárat, Kulich Khán.

– Felséged aggodalma teljesen érthető.

Mire vélje a gúnyt a hangjában? Szálím ügyet sem vetett rá, folytatta.

– A gondjaidra bízom Agrát. Biztos vagyok benne, hogy jól őrzöd majd. Mondd meg a nagyanyámnak, sajnálom, hogy ezúttal nem tudom meglátogatni!

Kulich Khán meghajolt.

– Számíthatsz rám, felség. Életem árán szolgálom a császárt, ha kell.

– Jól van, jól van. – Szálím az embereihez fordult. – Folytassuk utunkat!

A hadsereg visszavonult. Távozóban Szálím visszapillantott az erődre. Fala mögött állt a felbecsülhetetlen gazdagságú császári kincstár, amellyel minden álmát valóra válthatta volna. Kulich Khán a kapunál állt, karját keresztbe fonta a mellén, és mogorván nézte. Meghajolt a herceg felé. Szálím viszonzta, és előrefordult.

A herceg csalódottan és holtfáradtan érkezett meg a Jamuna folyó partjára Agra mellett. Terve füstbe ment. Akbar hallani fog róla, és őrvöng majd. Lehet, hogy a császár már ide tart a Dekkán-fennsíkról.

Szálím ernyedten dörzsölgette halántékát. Ismét felsült, mint mindig. Agra kormányzója megneszelte jövetelét. Viszont ha ő tudja, a császár is tudja. A legkevésebbé sem akart ujjat húzni az apjával. El kell hagynia Agrát, biztos helyre kell mennie. A folyót figyelte, és hirtelen eszébe jutott valami. Alláhábádi birtokára megy, és ott agyalja ki a következő lépést. Egyelőre képtelen gondolkodni, pihennie kell. Szálím magához hívta Mahabat Khánt, és megparancsolta neki, szerezzen egy bárkát, amely Alláhábádba viszi. A hadsereg szárazföldön kövesse.

Szálím bárkája elindult a folyón lefelé. Egy férfi nézte elgondolkodva a szürkülő alkonyatban, ahogy a bárkát elnyeli a sötétség.

Ali Kuli megfordult, és lassan visszaindult.

Látva a császári hadsereg erejét Agrában, rájött, mekkora hibát követne el, ha elárulná a császárt. Nem követheti a herceget Alláhábádba. Nem azért hagyja el Szálimet, mert gyáva, hanem mert előre látja a következményeket. A császár sokkal erősebb a hercegnél. A jobb vezért kellett választania, és a császárt választotta. Nem szándékozik egész életében a herceg szeszélyét követni.

Míg Szálím serege az Alláhábádba vezető útra készülődött, Ali Kuli észrevétlenül besurrant a városba, és apósa házába ment. Egy héttel később üzenetet küldött Marunisszának Lahorba, és megparancsolta neki, hogy kövesse Agrába.



Akbar fel-alá járkált lakosztályában. Kezét összekulcsolta a háta mögött, arcán düh égett. A helyiség végébe ért, majd ingerülten megfordult. Selyem övsálja susogva követte a hirtelen mozdulatot.

A császár a csendben várakozó férfihoz lépett.

– Nem egyezhetünk bele a herceg feltételeibe! – Hangja remegett a dühtől.

Khvadza Dzsahán összerezsent.

– Felség, a herceg őszintén megbánta bűnét. Megbékélésre vágyik.

Akbar Szálím küldöncére meredt.

– Ha igazán a megbocsátásunkat akarná, nem szabna feltételeket irgalmunkért cserébe. Miért nagy hadsereg élén érkezett, ha bocsánatért akar esedezni? Küldje haza a seregét, és néhány szolga társaságában jöjjön elénk! – Akbar elhallgatott, majd hozzátette: – Ez üzenjük neki. Egyedül, katonák nélkül kívánjuk látni. Nem kegyelmezzünk annak, aki követni meri.

– Igenis, felség! – Khvadza Dzsahán meghajolt, és távozott.

Amikor az ajtó becsukódott mögötte, Akbar székre rogyott, és a hajába túrt. Miért lázad ellene Szálím? Megpróbálta elfoglalni a császári kincstárat Agrában. Sikerral jár, ha a császárnak nincsenek kiváló kémei. Akbar figyelmeztette Kulich Khánt, amikor meghallotta, hogy Szálím elhagyta Adzsmert. Tébolyult fia Alláhábádban vert tanyát. A hírek szerint királyt játszott, dzsagírt osztogatott követőinek, farmant állított ki hú alattvalóinak.

A császár lóhalálában tért vissza a Dekkán-fennsíkről, ahol Aszír várát ostromolta. Az erőd nem sokkal azelőtt esett el, hogy Akbar értesült Szálím árulásáról. A császár két futárt küldött Agrába, és kis híján a sarkukban járt. Hamarjában pontot tett a kérdéses ügyek végére, és Abul Fazlt bízta meg a hadjárat befejezésével.

Akbar hat hónapig tárgyalt Szálím követével, Khvadza Dzsahánnal, mire hajlandó volt beleegyezni, hogy találkozzon vele. De Szálím arcátlanul hétezer fős lovasság és gyalogság élén érkezett Agrába, mintha hadjáratban lenne.

A császár az ablakon kifelé, a semmibe bámult. Annyi éven át lelkiismeretesen gondoskodott fiáról, erre Szálím fellázad ellene. A birodalom trónján kívül semmi más nem érdekli.

Akbar a lakosztályában maradt, míg meg nem hozták neki a fia választát. A herceg úgy döntött, visszatér Alláhábádba. Nem volt hajlandó elküldeni hadseregét.

A császár elbocsátotta a követet, és töprengve ráncolta a homlokát. Valamit tennie kell Szálímmal. Kit adjon mellé tanácsadónak?

Arca felderült. Abul Fazlt, hát persze! Főkancellári teendői mellett a császári hercegek tanítója volt. Talán sikerrel jár, és az értelem világosságát gyűjtja a herceg fejében. A császár az írnokot hívatta. Uralkodói rendeletbe adta, hogy Fazl haladéktalanul jelenjen meg az udvarnál.



– A császár Abul Fazlt hívatta, felség – jelentette be Mahabat Khán.

Szálím hitetlenkedve nézett alattvalójára.

– Biztos vagy benne?

Mahabat bólintott.

– A futár egy borozóban töltötte az éjszakát, és mindent kifecsegett. Egyik emberünk meghallotta, hogy miről beszél.

Szálím párnázott trónjára huppant. Fekete palakőből trónust faragtatott magának Alláhábádban, és Szultán Szálím Shahnak nevezte magát. Dacolt apja parancsával, és nem eresztette szélnek hadseregét, nem járult fegyvertelenül a császár színe elé.

Jó néhány hónap eltelt az örült ötlet óta, hogy megkaparintsa a császári kincstárat Agrában. A végzetes kísérlet is a múlté volt, amikor Akbart igyekezett kibékíteni. Akbar most Abul Fazlt hívatja. Miért éppen őt? Mi köze Fazlnak ehhez az egészhez? Soha nem kedvelte őt, ellenben a császár egyik legközelebbi bizalmasa, akire fiai nevelését bízta. A Dekkánra küldte Fazlt, hogy mentse meg Murád életét, de nem sokkal odaérkezése után meghalt. Most magához hívatja, hogy viselje gondját a másik fiának. Akbar nagyra becsülte Abul Fazlt, különösen, mióta elkészült az Akbarnamával. A krónikáért cserébe hatalmas kegyben részesítette. A császár azonban nem olvasta el az Akbarnama három kötetét, csak átszellemülten forgatta a kezében.

A nagy Akbar írástudatlan volt: sem olvasni, sem írni nem tudott. Ez azonban nem tartotta vissza attól, hogy kiváló kapcsolatot tartson fenn a kor legműveltebb, legtehetségesebb költőivel, szerzőivel, zenészeivel és színészeivel. Elég volt fantasztikus emlékezőtehetségére hagyatkoznia beszélgetéseik során.

Szálím felsóhajtott. A császár oly sok mindent tett életében. Alig aludt, mindössze négy órát naponta. Nappal állami ügyeket intézett, a háremében időzött, udvari muzsikussal, festőkkel és költőkkel múlatta az időt, míg ő, Szálím még birodalmon belüli kis királyságát is nehézkesen kormányozta.

– Miért hívatja a császár Fazlt? – kérdezte a herceg.

– Kétségkívül azért, hogy elsimítsa a nézeteltérést közted és őfelsége között – felelte Mahabat.

– Abul Fazl csak olaj a tűzre. Soha nem tekintettem barátomnak. Folyton rosszat sugdosott rólam a császár fülébe – felelte Szálím. – Ha eljut az udvarba, soha nem látom többé szeretett atyámat. A császár nem engedi majd, hogy meglátogassam.

Rövid csend következett. Mahabat, Koka, Abdullah és Sharif sokatmondó pillantást váltott. Fazl jelenléte az udvarban katasztrofális lenne a számukra is. A lázadás vádja már a vállukat nyomta, a császári hadsereg alig várta, hogy kézre kerítse őket. Fazl talán meggyőzi Akbart, hogy bocsásson meg Szálímnak, de cimborái feje igencsak ingatagon ült a nyakukon, hiszen semmiféle rokonságban sem álltak a császárral.

– Mit tegyek? – tette fel a kérdést Szálím. – Visszatérek Agrába, és bocsánatért esedezem őfelsége előtt.

– Ne, felség! – kiáltott fel Sharif. – Hagyjuk, hogy elteljen némi idő, mielőtt visszatérsz. Egyelőre... – Sharif zavarba jött – a császár nagyon dühös, nem a józan eszét használja majd.

– Magától nem fog megbocsátani, mielőtt Fazl ideér. A főkancellár jelenléte azonban csak elmérgesíti a helyzetet – felelte Szálím. Jól tudta, miért nem javasolják barátai, hogy kibéküljön Akbarral. Elhatározta, hogy megvédi őket apja haragjától. Minden bizalmukat belé vetették, nem is tehetne másként. Fazl azonban nem segít rajtuk. Szálím szilárdan hitte. Mindent a visszájára fordítana. Mihez kezdjen hát?

– Nem fog Agrába menni – mondta Koka kimérten, ahogy szokta. Tésztaszerű arcán ravaszság ült.

Szálím döbbenten nézett rá.

– Hogyhogy? A császár megparancsolta neki, hogy menjen oda. Otthagya a Dekkán-fennsíkot és Agrába utazik.

– Így igaz. De a Dekkánról Agrába vezető út nagyon... – Koka szándékosan habozott – hogy is fejezzem ki magam..., kockázatos, tele van veszélyekkel. Ki tudja – szemét a mennyezetre emelte –, Fazl talán soha nem érkezik meg a császárhoz.

Szálím szájtátva meredt Kokára, a szíve hevesebben vert. Van bátorsága megtenni, amit javasol? Veszélyes, Akbar máris neheztel rá. Mégis úgy látszott, nincs más választása. Vagy ez, vagy semmi. Ha Fazl Agrába ér, nagy az esélye, hogy összezavarja apja gondolatait, és a császár Danidzsala hagyja a trónt. Szálím gyorsan körbepillantott: egyedül voltak a fogadóteremben. Az összes szolgát elbocsátották.

A herceg suttogni kezdett, és közelebb hajolt hű alattvalóihoz.

– Igazatok van. Veszélyes időket élünk. Rablók és tolvajok leselkednek az országutak mentén. Egy kis baleset vagy apró csetepaté, és már oda is minden. – Szálím sejtelmesen széttárta a karját.

Az öt férfi egymásra mosolygott.

– Ki a legrátermettebb a... munkára?

– Bir Szingh Deo, felség – vágta rá Mahabat.

– A bundela rádzsput törzsfő Orchhából? – Szálím a homlokát ráncolta. – Nem lázad éppen a birodalom ellen?

– Igen, de Bir Szingh zsoldos. Elég fizetség fejében bármit megtesz nekünk. Ráadásul köztudott, hogy nem vagy jóban a császárral, Bir Szingh pedig szívesen veszi, ha a birodalom ellen dolgozhat.

– Ha biztos vagy benne, hogy ő a legmegfelelőbb ember... – felelte Szálím bizonytalanokodva.

– Biztos vagyok benne, felség – szólt közbe Abdullah. – A gyanú árnyéka sem vetülhet rád, így a... a merénylő nem származhat közvetlen környezetedből.

Szálím az állát dörzsölte.

– Igazad van. Fazl államminiszter, a császár nem fogja megtorlás nélkül hagyni a halálát. Biztosan vadászik majd a gyilkosára. – Felkapta a fejét. – Megbízhatunk Bir Szinghben? Mi lesz, ha elárul bennünket?

Mahabat mosolygott. Inkább grimaszhoz hasonlított.

– Nem teheti. Ha a császár meg is bocsát neki, mások szemében ugyanolyan bűnös. Jól tudja, hogy nem úszhatja meg ép bőrrel. Visszatér Orchhiába és bujdosni fog. A bundelák évek óta ott élnek, sikeresen rejtőzködnek a császári seregek előtt.

Szálím udvaroncaira meredt. Nem vonhatta vissza a döntését. Addigi tettei eltörpültek mostani parancsa mellett. Mégis meg kellett tennie.

– Hívjátok ide Bir Szinghet. Nincs vesztegetni való időnk.

Abul Fazlt tájékoztatták a közelebbi merényletről, mégsem változtatott az útvonalon. Okfejtése egyszerű volt: a császár azt kérte, hogy amilyen hamar csak tud, menjen az udvarba. Felemelte testőrei számát, és útnak indult. Fazlt és embereit háromszor támadták meg, de

mindannyiszor elkergették a merénylőket. A negyedik alkalommal Fazl Szúr falucskán kelt át, amikor a bandelák ismét rájuk vetették magukat. Ádáz csata bontakozott ki. Fazlnak sikerült visszavernie a támadókat, de megsebesült. Le kellett feküdnie egy fa alá, hogy megpihenjen. A bundela törzsfő ott talált rá. Nagy fájdalma ellenére magánál volt, amikor Bin Szingh levágta a fejét.

Kilencedik fejezet

*„Szándékom... rámutatni, hogy nincs nagyobb csapás,
mint amikor fiú illetlensége és meggondolatlansága folytán...
ok, indok nélkül, illetlenül, oktanul ellenszegül
és fellázad apja ellen...”*

Henry Beveridge (szerk.): The Tuzuk-i-Jahangiri

A császár mozdulatlanul ült elsötétített lakosztályában. A selyemfüggönyt behúzták. Könny áztatta az arcát, és kabája brokátgallérjára cseppent.

Akbar lehunyta a szemét, és a bársonypárnára dőlt. Alig várta Fazl érkezését. Helyette két futár érkezett a halálhírével. Akbar kedves és nagyra becsült barátját veszítette el. Mi több, úgy látszott, a fia keze van a dologban. Lehetséges lenne? Szálím tervelte ki a Fazl elleni merényletet?

Akbar felemelte remegő kezét, és megtörölte könnyes arcát. Katonái egy fa alatt találták meg Fazl lefejezett testét. A miniszternek nem adatott meg, hogy méltósággal hagyja ott a földi világot. Kémei azt jelentették, hogy a fejét Szálím elé vitték. Hogy ölhetette meg fia hidegvérrel apja legjobb barátját? Egy dolog a lázadás, de a gyilkosság...

Akbar inge ujjába temette az arcát. Három nap telt el Fazl halála óta. Amikor megtudta a hírt, a császár bezárkózott lakosztályába. Nem akart látni senkit, nem volt hajlandó beszélni senkivel, még háremhölgyeivel sem. Mit tett, hogy ilyen fiúkkal sújtja a sors? Murád halott, Danidzsál léha fiatalember, akit elvakít az ital és az ópium, Szálím pedig... többet tett azért, hogy megszakadjon az apja szíve, mint a két másik fiú együttvéve.

Lassan felemelkedett a díványról és az ablakhoz poroszkált. Reszkető kézzel kioldotta a kapcsot, és kitarta a csipkés zsalut. Verőfényes délután volt, a nap magasan járt az égen, mindenre ragyogó fehérség borult. A hőség a császár arcába csapott. Akbar hátrahőkölt, és boldog volt, hogy három nap szenttelen szomorúság után végre képes érezni valamit. A forróságtól fáradt tüdeje csak úgy égett. Az ablakból csak a Jamuna folyón túli napégette fennsíkot látta, amelyet itt-ott tarkítottak csak csenevész facsoportok. Valahol arra Fatehpur Szikri városa feküdt, a fennsík porában pusztuló homokkő épületeivel. A város, amelyet Szálimnak építtetett.

Akbar huszonhét éves volt, amikor Szálím megszületett. Akkor már tizennégy éve uralkodott a birodalom felett, idős császárnak számított. Sok felesége volt, hatalmas területet, különféle népeket hódított meg, és nincs kire hagyja. Örökös nélküli uralkodó. Számtalan feleségétől számtalan fia született. Néhányan halva születtek. Tökéletesek, mondták a hakimok, kezük-lábuk megvan, sűrű haj borítja fejüket, testük szépen kifejlődött anyjuk hasában, de szívük kis mellkasukban egyet sem dobbant. Mások csecsemőkorukban haltak meg, miután karjában tartotta őket. Még láthatta, ahogy vadul szopják dajkájuk csecsét, és mosolyognak.

A birodalmi ügyek elvonták figyelmét halott fiáról – töprengett Akbar. Tizenhárom évesen került a trónra. Kezdetől fogva nagy felelősséget érzett alattvalói iránt. Minden egyes ember fontos volt a számára, aki körülvette: háreme asszonyai, serege katonái, udvara nemesei. A császár nem adhatja és nem adta át magát személyes sirámoknak. Mégis gyötörte a fájdalom. Hiába keresett vigaszt vallásban, lélekben, testi örömben. Szenteket, gurukat és orvosokat látogatott, remélve, hogy egyik vagy másik megmondja neki, miért tett szert akkora birodalomra, ha nincs kire hagynia; hogy megjósolják, egy nap olyan fia születik, akire vágyott.

Így jutott el shaikh Szálím Chistihez. A bölcs vénember szufi szent volt, aki Szikri mellett egy barlangban élt. Szikri kis falu volt akkoriban, tizenhat mérföldre Agrától. A shaikh barlangjában Akbar, a Mogul Birodalom császára levette gyönggyel és gyémánttal ékesített szandálját, és a csupasz földre ült a bölcs mellé. „Három fiad lesz, felség” – mondta a shaikh. „Három csodálatos fiú. A neved nem hal ki, birodalmad virágozni fog. Allah így akarja.”

Hamida Banu, Akbar hindu felesége akkortájt lett terhes, és 1569. augusztus 31-én bömbölve és rúgkapálva világra jött Szálím, ahogy a shaikh jósolta.

Erre egész várost építtetett Szikriben – emlékezett Akbar. Kihajolt az ablakon, a tenyerét a szeméhez tette, hogy a nap ne süssön a szemébe. Fatehpur – „győzelem” – névre keresztelte Gudzsarát meghódításának emlékére.

Akbar lakosztályából nem láthatta a várost. A nap elmosta a horizontot, ráadásul Fatehpur Szikri messze volt, mégis megjelent lelki szeme előtt a város, hiszen jól emlékezett a tervekre. Akbar építészei és mérnökei nem helyeselték elképzelését. Túlságosan messze van Agrától, a birodalom fővárosától – mondogatták. Fatehpur Szikri lesz a birodalom fővárosa – felelte nekik Akbar. Nincsenek előkelők a városban. Majd lesznek, ha a császár odaköltözik. Nincs víz – aggodalmaskodtak. Ássatok tavat – szólta Akbar parancsa. Így is lett. Hatalmas tavat ástak, és vízzel töltötték meg. 1571-ben, két évvel Szálím születése után lerakták a mecset és a császári palota alapjait Szikriben.

A császári udvar tizenöt évig székelt Fatehpur Szikriben. A tó vize évről évre apadt. Eső egyre kevesebb esett, a por lassan elnyelte a város vörös homokkő épületeit, mindent egykedvű barna színűre festett. Akbar tudta, elérkezett az idő, hogy elhagyja a várost. Udvarával Lahorba költözött, hogy az Üzbegisztán királyától érkező északnyugati fenyegetést megszüntesse.

A fiának épített város elhagyatottan állt. A császár soha nem tért vissza.

Boldogan emlékezett arra az időre, még akkor is, ha épp őrjöngött Szálím ostoba tette miatt. Az egyik évben Akbar megtanította fiát úszni a tóban. A szolgák bársonykötéllel elkerítették egy részt. Kora hajnal volt, napfelkelte előtt. Az ég vörös és arany színekben pompázott felettük. Szálím öt napig bömbölve ellenkezett.

– Ne, Bapa, nem akarok úszni! Utálom a vizet! Félek tőle!

– A királyok nem félnek, Shaiku Baba – felelte Akbar mosolyogva, így hívta fiát: Shaiku Baba. A rendes neve Szálím volt, Shaikh Szálím Chisti után. Shaiku Baba is a bölcs, vén sejk beceneve volt.

– Ne! Nem megyek! Nem vihetsz magaddal! Nem akarok menni!

– Holnap, Szálím – jelentette ki Akbar ellentmondást nem tűrő hangon. – A fiúknak engedelmességre kell.

– Úgysem megyek!

Másnap reggel mégis reszketve és duzzogva állt a tó partján a hajnali fényben. Arca még gyűrött volt az alvástól, lebiggyesztett ajka kék a hidegtől. Akbar megtanította neki, hogy az uralkodók mindig megtartják adott szavukat, és követik a parancsokat. Ha valaki nem tud parancsot betartani, nem tud parancsot adni sem.

Akbar már a vízben volt, dotija levegőtől duzzadt az ágyékán. A hűvös reggeli levegő libabőrössé tette a karját és a lábát.

– Ugorj, Shaiku Baba! – kiáltott neki.

Szálím dadái ott sűrögtek körülötte. Arcukat muszlinfátyol borította, Akbar mégis érezte nemtetszésüket, valahányszor rápillantottak.

– Ugorj, Beta!

Az egyik dajka levette Szálím ruháját. Meztelenül állt apja előtt, karját keresztbe fonta a testén. Bordája kiállt a mellkasán. Hosszú, vékony lába volt. Dús haja a lapockájáig ért. Nem takarta el a férfiaságát, csak állt ott dacosan, és az apját bámulta.

Akbar már-már visszazavarta a palotába. A Szálím szemében ülő rettegés megrengette szilárd elhatározását. Mégsem gyengülhet el. Szálímnek meg kell tanulnia a leckét.

– Nagy császár akarsz lenni? – kérdezte a fiát.

Szálím bólintott. Karjával testét szorongatta, le sem vette a szemét apjáról.

– Akkor hogyan félhetsz olyan ártatlan dologtól, mint a víz?

Szálím három futólépéssel leugrott a stégről, és a víz felett apja karjába repült.

Kémei azt jelentették, hogy a néhai kisfiú felelős Abul Fazl haláláért. A császár a földre rogyott. A forróság a feje felett áramlott be a helyiségbe. Szálím a vízben csüngött rajta, színlelt bátorsága elhagyta. Akbar a nyakán érezte a kis kart, fia szorosan a csípőjére font lábát, vállába fűrt könnyes arcát. Gyermekként még hallgatott rá. Most már nem. Akárcsak Fatehpur Szikrit, kettejük kapcsolatát is romba döntötte az idő. A császár egykor elhagyta a várost, amelyet a fiának építtetett. Most a fia hagyta el őt.

Akbar lassan felemelte a fejét. Holtfáradtnak érezte magát. A legkisebb erőfeszítés is kimerítette. A császári orvosok mindent rendben találtak, de látta a szemükben a választ. Öregedés. Egy boldog és teljes élet alkonya. Akbar sóhajtott. Le kell nyelnie a békát, és ki kell békülnie a fiával. Szálím a trón várományosa. Talán a rövid idő alatt, ami még megadatik neki e világon, jellemet csepegtethet belé, és méltó császárt faraghat belőle.

Akbar felállt, és a császári zenanába ment. Elsőként a Padshah Bégam palotáját kereste fel. A császárné már várta. Amint Akbar elhagyta lakosztályát, Rukajja szolgálói lélekszakadva rohantak hozzá, hogy közeledtét jelentsék. A császárné Salima Szultán Bégam, Akbar másik kedvenc feleségének társaságában volt. Salima és Akbar együtt nőtt fel, első unokatestvérek és közeli barátok voltak, míg Akbar feleségül nem vette. Bairam Khán kormányzó hitvese volt, aki Akbar helyett uralkodott, amikor tizenhárom évesen a trónra lépett, de túl fiatal volt még a birodalom irányításához. Bairam halála után Akbar felségül vette Salimát, otthont adott neki a császári zenában, és új életet lehelt gyermekkori barátságukba.

Rukajja és Salima társaságában Akbar boldogabb volt, mint bárkivel az uralkodói darbarban. Mellettük nyugalomra lelt. Az asszonyok szokás szerint a zenana ügyes-bajos dolgairól beszélgettek, míg a császár meg nem szólalt. A fájdalom szakadozva tört fel belőle: gyászolta Fazl halálát, és gyötrődött, amiért Szálímnak köze volt hozzá. A békülésről egy szót sem ejtett. Salima másnap Alláhábádba indult. Egész életében ismerte Akbart, és akárcsak Rukajja, jól tudta, hogy a császár látni akarja a fiát. Eljött az idő. Mint mindig, a két asszony most is néma egyetértésben hozzálátott, hogy összerakosgassa a császár összetört világának darabjait.



Szálím és Akbar az udvar jelenlétében, a Díván-i-amban találkozott. Három év telt el azóta, hogy utoljára látták egymást. A császár mégis ragaszkodott a nyilvános találkozóhoz. A nyilvános meghallgatások terme zsúfolásig telt udvaroncokkal és nézelődőkkel. Apa és fia közötti villongások híre futárok és utazók révén eljutott a birodalom legtávolabbi zugába is. A jelenlévők lélegzet-visszafojtva figyelték, hogyan alakul a találkozás. A birodalom sorsa függött tőle.

A trón mögött a hárem erkélye megtelt a zenana tagjaival. A nők ezúttal néma csendben várakoztak, nézelődtek, ámuldoztak. Legelől, a paraván mögött közvetlenül Rukajja Szultán Bégam ült. Jobbján Salima, aki apja elé vezette Szálimot. Senki sem tudta, mit mondott a hercegnek, hogyan zajlott a beszélgetés. Csak annyi volt biztos, hogy sikerült rábírnia a visszatérésre, még a hadseregét is otthon hagyta. Amikor Szálim Agrába érkezett, először a hárembe ment, hogy tiszteletét tegye nagyanyjánál, Marjam Makaninál, így a hölgyek már találkoztak vele. Egy asszony volt csupán, aki még nem látta. Gyakran megfordult a zenanában, bár nem tartozott a császári hárembe.

Marunissza néma csendben állt Rukajja díványa mögött. Elég közel volt a paravánhoz, hogy mindent lásson. Néhány perc múlva a herceg megérkezik az udvarba. Marunissza úgy érezte, mintha addig vissza kellene tartania a lélegzetét, és akkor jutna ismét levegőhöz. Lesütötte a tekintetét, a zenana márványpadlóját nézte, és töprengett. Sokat változott a herceg? Megkímélte az idő? Megöregedett? Felemésztette a hiábavaló, vak küzdelem a birodalom trónjáért?

Ostoba, ostoba dolog volt, hogy a herceg hagyta magát félrevezetni olyan alakoktól, mint Mahabat, Koka és Sharif. Végre visszatér az őt megillető helyre apja oldalán. Allah adja, hogy meg is maradjon ott! Talán akkor láthatja majd néha. Már azzal is beérvé hosszú évek meddő vágyakozása után. Marunissza elfintorította az arcát. A harsonák megszólaltak, Szálim megérkezett. Marunissza felkapta a fejét. Micsoda esztelenség, hogy annyi éve másik férfi felesége, holott végig csak rá gondolt... Ha lenne közös gyermekük Ali Kulival, minden más lenne. Marunissza finoman a hasára tette a kezét. Eszébe jutott a téli délután az ólban, Lahorban. Jasmin túlélte... de nem akarta az újszülöttet. Marunissza mégsem vette magához. Gyermeket akart, kétségbeesetten vágyott rá – de sajátira áhítozott, nem más nő méhének gyümölcsére. Így aztán Jasmin gondjára bízta a kicsit, és elküldte. Marunissza ismét lehajtott a fejét. Keze még mindig a hasán pihent. Lesz valaha gyermeke?

Abban a pillanatban a Mir Tozak bejelentette Szálim herceget. Marunissza felnézett.

Szálim alattvalói kíséretében, lassan és méltóságteljesen lépett a Díván-i-amba. Mahabat Khán és Koka nem volt közöttük, ami nem kis meglepetést okozott. Akbar felállt a trónusról, elé ment a néhány lépcsőfokon, és a fogadóterem közepére lépett. A császár szemében könny csillogott. Kitérte a karját. Szálim a konis szabályai szerint meghajolt, felegyenesedett, majd átölelte apját. Az udvar néma csendben figyelte a két férfi összeborulását.

Szálim hátralépett és döbbenet nézte a császárt. Három éve nem látták egymást, de apja évtizedeket öregedett. Csontos válla, fehér haja volt. Homlokát aggódó ráncok szabdalták.

– Bapa, rendelkezésedre bocsátom négyszáz harci elefantomat.

– Hiányoztál az udvarból – vágott közbe a mondat közepén a császár.

Akbar intésére a szolgák díszruhát és ékköves kardot hoztak elő.

– Gyere közelebb, Szálim!

Akbar levette ékköves uralkodói turbánját, és Szálim fejére tette. A jelenlévők ámuldozva figyelték a jelenetet. Szálim lassan felemelte a fejét. Meg kellett szoknia az új terhet. Ujjával végigsimította a császári turbán ékköveit. Édes teher volt, amelyre oly régóta vágyott.

– Nagy megtiszteltetésben részesítesz, apám – felelte Szálim halkán, hogy csak a császár hallja.

Akbar sokáig nézte. Szálim állta a tekintetét. Meg akarta érinteni az apját, még egyszer megölelni, bocsánatot kérni tőle az elmúlt évek örültségeiért. Akbar tekintetében azonban nem volt megbocsátás, csak keserűség és csalódottság.

– A birodalom örökösre vár, Szálim, és rajtad kívül nincs más.

– Csak ezért hívtál Agrába, felség? – kérdezte Szálim és dühbe gurult.

– Nem kértük, hogy gyere – válaszolta Akbar.

– Valóban nem. – Szálim ismét megérintette a turbánt, megigazította, hogy jól álljon a fején. – Nem kérted, jól tudom. Nem bánod, ha távozom, felség?

Akbar bólintott. Szálím levette a fejről a turbánt, és alázatosan apja kezébe adta. Meghajolt, és lassan kihátrált a Díván-i-amból. Mindenki a herceg és kísérete távozását figyelte: az udvaroncok az első sorban, a nemesek a másodikban, a közemberek a harmadikban, és mögöttük a harci elefántok az udvaron. Mindenki őt nézte, de senki sem hagyta, hogy arca elárulja érzéseit.

Szálím távozásáig az udvar néma csendben ült. Senki sem hallotta a két férfi halk beszélgetését. A zenana tagjai az erkélyen hirtelen izgatott társalgásba fogtak, akárcsak a fogadóteremben a nemesek.

A császár Szálím fejére tette turbánját, amivel egyértelműen kinyilatkoztatta, hogy őt kívánja megtenni örökösének.

Marunissza ellépett a paravántól, az arca vörösen izzott. Szálím külsőre mit sem változott. Nézte, ahogy a darbar feloszlik, miután Szálím, majd a császár otthagya a fogadótermet. Végre béke lesz a birodalomban, a herceg Agrában marad, apja közelében, hiszen mellette a helye. Az egyik arra járó háremhölgy elejtett egy nevet. Marunissza azonnal felkapta a fejét. A hátán végigfutott a hideg. Egészen elfelejtette, annyira izgatottan várta Szálím megjelenését. Talán ő is tudja, hogy nincs minden rendben. Marunissza teljesen elfeledkezett Szálím fiáról, Khuszrauról.



– A császár azt kívánja, hogy térjek vissza a mewári hadjáratba! – A herceg ingerülten lépett be lakosztályába.

Mahabat Khán, Koka és Abdullah kétségbeesetten nézett fel rá munkájából. Muhammad Sharif Alláhábádban maradt, hogy kormányzóként irányítsa a várost.

– Mikor? – kérdezte Mahabat. Félretette a farmant, amelyet éppen olvasott.

– Amilyen gyorsan csak lehet. – Szálím intett, hogy hozzanak neki egy kupa bort.

– De miért, felség? A Khán-i-khanan és Danidzsál is a Dekkánon tartózkodik. Egyszerűbb lenne őket Mewárba rendelni, hogy a császári hadsereget vezessék.

Szálím magába döntötte a bort, majd megint odanyújtotta a kelyhet.

– Tudod, hogy Danidzsál nem jó vezető. Túl sokat iszik, és túl sok időt tölt a háremében. Elmegyek, és bátorságot öntök az emberekbe, felkorbácsolom harci kedvüket. A császár fogalmazott így, nem én.

– Felség – felelte Abdullah izgatottan –, nem hagyhatod el Agrát ilyen kritikus időben. Bocsánatot kérem azért, amit mondani fogok, de a császár nem örvend jó egészségnek... Idős, és akármikor... – Abdullah nem fejezte be a mondatot.

Szálím így is jól tudta, mire akar kilyukadni. Akbar halála közeledett. Ha Szálím elhagyja Agrát, túl messze lesz ahhoz, hogy Akbar halála után trónkövetelőként lépjen fel. Türelmetlenül dobolt ujjával a kis rózsafa asztalon. Mit számít? A császár ország-világ előtt utódjává tette. Nincs kedve hadjáratba menni, de legalább tesz valamit.

A hazatérés nem úgy zajlott, ahogy a herceg szerette volna. Szálím és Akbar több időt töltött együtt, mint elhidegülésük előtt, de kapcsolatuk soha többé nem lett olyan, mint azelőtt. Több balszerencsés dolog történt azóta: a kincstár elleni támadás és Fazl meggyilkolása. Csak a császári zenában kerültek közel egymáshoz, ahol a háremhölgyek minden feszültséget feloldottak közöttük.

A három férfi a herceget fürkészte. Nem tudja, milyen ingatag a helyzete az udvarnál? Hatalmi játéka és a trón iránti türelmetlen vágya eltávolította az udvar legbefolyásosabb nemeseitől. Miután a herceget biztosították arról, hogy ő öröklí a trónt, ügyet sem vetett az udvari alattvalókra. Apjával ugyan törékeny békére lépett, de a nemesek nyíltan ellene szervezkedtek.

– Tudom, hogy ez nem a legjobb idő a távozásra – felelte Szálím. – De apám megparancsolta, és nem merek szembeszegülni vele. Egyébként sem fenyegeti semmi trón iránti igényemet. A császár nyilvánosan örökösévé tett. Danidzsál nem jelent valós fenyegetést. Ki más lehetne ellenfelem?

– Khuszrau herceg, felség – szólalt meg elsőként Kutubuddín Koka.

Szálím döbbenetesen meredt rá.

– Khuszrau? A saját fiam?

– Igen, felség. Rádzsa Man Szing és Mirza Aziz Koka titkos szövetséget hozott létre a támogatására.

Rádzsa Man Szing Szálím első felesége, Man Bai testvére, Khuszrau nagybátyja volt. Bengálban tartózkodott, ahol leverte az afgán felkelést, de barátai révén ekkora távolságból is befolyása lehetett az udvari történésekre.

Mirza Aziz Koka Akbar mostohabátyja, és most már Khuszrau apósa. Koka anyja Akbar szoptatós dajkája volt. Aziz Koka és Man Szing, Khuszrau apósa és nagybátyja egyértelműen azt szerette volna, ha a tizenhat éves Khuszrau kerül a Mogul Birodalom trónjára, hiszen a két államférfi könnyedén befolyásolni tudta az ifjú herceget.

– A császár soha nem szentesíti majd Khuszrau trónra lépését. Ellentmond a vér szerinti öröklés törvényének. A saját fiam azt képzelem, hogy fellázadhat ellenem? – kiáltotta Szálím. Elfordította a fejét, a helyzet iróniája elborzasztotta. Khuszrau csupán apja példáját követte. A dolog azonban nem olyan egyszerű. Szálím alig látta Khuszraut gyermekkorában, csak rövid időre, különleges alkalmakkor jelent meg a herceg színe előtt. Megmutatták neki, és már vissza is vitték dajkái és szolgálói karjába. Szálím nem szerette túlságosan a fiát, leginkább azért, mert alig tudott róla valamit.

– Bölcs dolog lenne körüljárni a dolgot, felség – mondta Mahabat Khán. – Mirza Koka jó néhány napja látja vendégül az udvari alattvalókat, kétségkívül a támogatásukra pályázik. Az események alakulását látva a legjobb lenne, ha nem távoznál Miwarba.

– Nem tudom elképzelni, hogy Khuszrau fellázad ellenem, mielőtt elfoglalnám a trónt. Mit tegyek? Nem szegülhetek ellen a császár szavának – válaszolta Szálím. Mégis hogy hagyhatná ott az udvart, amikor újra viharfelhők gyülekeznek a feje felett?

– Tégy úgy, mintha Mewarba mentél volna. Ha elhagytuk a várost, késleltethetjük a haladást... – Mahabat szeme felcsillant. – Bármilyen kifogással előállhatunk, felség.

Szálím a három férfira nézett. Igazuk volt, nem hagyhatja ott a fővárost.

A herceg serege élén útnak indult, és Fatehpur Szikribe ért. A város egy napos járóföldre volt Agrától. A várost apja építtette születése ünnepén, és remélte, hogy a Mogul Birodalom fővárosaként él és virágzik majd. Szálím ott vert táborát. A herceg szívesen ment Fatehpur Szikribe. A város palotáiban nőtt fel, itt bújócskázott Mahabattal, Kokával és Shariffal, gyermekkori otthona volt. Soha nem térnek vissza a boldog napok, amikor még nem állt a császár és Szálím közé a birodalom utódlásának kérdése. Szálím reménye, hogy valaha felhőtlen kapcsolatba kerül az apjával, örökre elszállt. Apja bizalmát soha többé nem nyeri vissza. Alattvalói tanácsára Szálím rendszeresen üzent Akbarnak: a hadsereg felszereltsége kívánnivalót hagy maga után, nincs elég lovas a gyalogság támogatására, az elefántok megbetegedtek, és így tovább. Teljes hadosztálynyi új katonát követelt, különben képtelen folytatni a mewari hadjáratot.

Akbar egy hónap után megelégedte Szálím bolondozását, és kurta üzenetben visszarendelte alláhábádi birtokára. Növelje bevételeit, és állítsa ki a kívánt hadsereget – javasolta a császár. Szálím teljesítette apja parancsát, és visszatért Alláhábádba.

Akbar elégedetlenségét látva Mirza Koka és Rádzsa Man Szing újult erővel fáradozott azon, hogy Khuszraut Szálimmal szemben trónörökössé tegye. Khuszrau elbűvölő, művelt, jóképű fiatalember volt. A nép szerette, jóval népszerűbb volt apjánál. Szálím herceget nem szerették, mert fellázadt apja ellen és köze volt Abul Fazl meggyilkolásához.

A fiatal fellázadt az idős ellen, épp ahogy Szálím tette. Apa és fia árgus szemmel figyelte egymás lépéseit. Az ádáz csata közepette a második trónörökös is életét veszítette.

Danidzsál herceg, Akbar másik fia, Abdur Rahim, a Khán-i-khanan felügyelete alatt a Dekkán-fennsíkon zajló hadjárat parancsnoka volt. A herceg éjjel-nappal részeg kábulatban fetrengett, feleségeit és rabszolganőit abajgatta. Akbar félreérthetetlenül meghagyta a Khán-i-khanannak, hogy jobban vigyázzon rá. A császár haragjától tartva Abdur Rahim tisztítókúrát rendelt el Danidzsál herceg számára: nem kaphatott italt és ópiumot, egészségesen kellett étkeznie, nem vehetett magához semmit, ami árt a szervezetének.

Danidzsál vég nélkül rajongott két dologért: az italért és a vadászatért. Egyik kedvenc puskáját jaka u dzszana, „ravatal” névvel illette, mert ha valakit eltalált vele, annak lőttek. Végül a puska saját ravatalára juttatta Burhanpurban. A herceg nem ihatott, vég nélkül elvonási tünetektől szenvedett, így aztán arra utasította fegyvernökét, hogy vigyen neki inni. A fegyvernök gazdája kedvében akart járni, és szeszt csempészett be neki kedvenc puskája csövében. A puskapor és a rozsdá összekeveredett az itallal. Miután Danidzsál megitta, ágyának esett, majd negyvennapnyi szenvedés után kilehelte a lelkét.



Danidzsál halálával Szálím számára Khuszrau jelentette az egyetlen valós fenyegetést. Szálím eleinte azt hitte, alattvalói feleslegesen gyanakodnak, ettől függetlenül hallgatott rájuk. Végül kiderült, hogy igazuk volt. Khuszrau tábora egyre erősebb lett. Míg Szálím Alláhábádban volt, a fiatal herceg és pártfogói a napról napra erőtlenebb császár közvetlen közelében sündörögtek.

Az udvar nemesei egyértelműen színt vallottak. Még azok is, akik addig titokban tartották pártállásukat. A császár halála küszöbönállt, a trónörökös gazdagon kárpótolni fogja őket támogatásukért. Ha semlegesek maradnak, kevesebbet kockáztatnak, de közel sem nyernek annyit, mint akkor, ha pártfogoltjuk császár lesz. Egész Agrában titkos találkozókát szerveztek, ahol az esélyeket latolgatták. Végül kisütötték, hogy Khuszrau herceg lesz a befutó, így aztán az udvari nemesek őt biztosították támogatásukról.

Két vallási csoport kereste fel Szálím herceget Alláhábádban. Az egyik a nakshbandik, az ortodox muzulmánok szufi szektája volt, akik nem támogatták Akbar szabadelvű vallásosságát. Akbar Mir Bakshiját, főkinestárnokát, Shaikh Farid Bukharit küldték követként Szálímhoz. Biztosították arról, hogy kiállnak mellette, ha trónra lépése után a hagyományos iszlám vallást támogatja. Támogatásuk elengedhetetlen volt, így a herceg beleegyezett feltételeikbe. A szufi szekta támogatásának elnyerésében Shaikh Szálím Chisti közbenjárása is segítette.

A másik jelentős vallási csoportosulás a portugál jezsuiták voltak. A portugálok rég megvetették a lábukat Indiában, és missziót indítottak Észak-India számos városába. Támogatásuk értékes volt, hiszen ők tartották ellenőrzésük alatt Goa, Szúrat és Kambaj városát, valamint az Arab-tenger fő kikötőit. Európa és a Közel-Kelet áruja a portugálok kezén ment át. A szárazföldi kereskedelmi utak is működtek, de a tengeri kereskedelem egyre fontosabb bevételi forrás lett. A jezsuita szerzetesek semlegesek maradtak, amíg csak tudtak. Eleinte úgy vélték, Khuszrau többet lendíthet ügyükön, mint Szálím, végül mégis a herceggel léptek közösségre, mert úgy ítélték meg, hogy ő lesz a császár.

Míg Khuszrau azon morfondírozott, hogyan üthetné ki atyját a nyeregből, Szálím rögtönzött királysága kényelmét élvezte Alláhábádban. Khuszrau anyját, Man Bai hercegnőt

nagy szomorúságra indította a fia és férje közötti hatalmi harc. Több dorgáló levelet írt Khuszraunak, amelyben rámutatott, hogy engedelmességgel és odaadással tartozik apjának, és könyörgött fiának, hogy hagyjon fel nagyra törő ambícióival. Khuszraunál azonban süket fülekre talált. A trón csábítása mindennél erősebbnek bizonyult. Ha ki kell várnia apja uralkodását, leghamarabb harminc év múlva ábrándozhat arról, hogy császár legyen. Végül Man Bai lemondott fiáról, és halálos adag ópiumot vett magához. Szálím udvara gyászba borult. Amikor Man Bai halálhíre eljutott Akbarhoz, apja ajándékot és vigaszlevelet küldött Szálímnak, de nem találkozott vele. A császár továbbra is ragaszkodott hozzá, hogy Szálím Mewarba menjen, és felügyelje az ottani hadjáratot, a herceg azonban makacsul ellenállt. Apa és fiú hajthatatlan maradt a dologban. Akbar nem volt hajlandó belátni, mennyire veszélyes Khuszrau Szálím trónjára nézve.



Marunissza vakon bámult ki az ablakon. Nyitott könyv hevert az ölében. Odakint a Jamuna folyó napfényben fürdött, ezüstkelmeként kígyózott a tájban. Méhek dongták körül andalítón a ház falára kapaszkodó vérnarancs színű murvafürt virágokat. Agra városa már-már felolvadt a forróságban. Marunissza agya a kábító hőség ellenére lázasan dolgozott, egyik gondolat a másikat követte.

Egészen közéről követte Szálím lépéseit. A herceg minden tette eltávolította tőle az apját, az udvari nemességet, végül a közembereket is. A császárság nem működhet nép nélkül, de Szálím képtelen volt ezt felfogni. A herceg a császári zenanát is elhanyagolta, pedig a háremhölgyek mindig a kezét keresték és támogatták. A zenana tagjai azt sem tudták, hová legyenek fájdalomban az agg császár láttán. Akbar csupán árnyéka volt egykori önmagának. Az uralkodó haldoklott, elmúlását Szálím tettei lassan de biztosan siettették.

Marunissza összeráncolta a homlokát. Mahabat, Koka és Sharif féktelen hatalmi vágyában veszélybe sodorja a herceget. Marunissza jól tudta, hogy trónra lépése után nem Szálím, hanem alattvalói irányítanak a Mogul Birodalmat.

Bárcsak hozzámehetett volna... Nem akart többé rágondolni, de akaratlanul is eszébe jutott. Tanácsot adna neki, meggyőzné, hogy várjon és a kellő pillanatban cselekedjen. Elvégre a trón az övé. A császár egyértelművé tette, hogy örökösének tekinti. Egy ideje azonban Khuszraut tekintik az eljövendő császárnak. Tejfelesszájú fiúcska, hogy lenne képes uralkodni? Természetesen sehogy. Régenst választanak majd, a nép fellázad, a birodalom pedig a darabjaira hull.

Zaj támadt mögötte. Marunissza megfordult. Ali Kuli rontott be a szobába. Marunissza nyugodt és higgadt maradt, mint mindig. Arca semmit sem árult el iménti gondolataiból.

– Miben lehetek szolgálatodra, uram? – kérdezte Marunissza csendesen.

Ali Kuli a díványra huppant mellette. Arca vöröslött az izgalomtól. A feleségére meredt.

– Híreim vannak... jó híreim.

Marunissza türelmesen várta, hogy folytassa.

– Mirza Koka és Rádzsa Man Szing Khuszraut támogatja a trónért folyó közdelemben.

– Tudom.

– Úgy döntöttem, hogy csatlakozom hozzájuk.

Marunissza a homlokát ráncolta.

– Csatlakozol a Szálím herceg ellen lázadó csoporthoz?

– Igen. A herceg izgága és oktalan. Khuszrau jobb császár lesz. Ráadásul – folytatta Ali vigyorogva – még csak gyermek, ezért mi fogjuk irányítani a birodalmat. – Ali Kuli a kezét dörzsölte. – Gondolj csak bele, mekkora hatalom! Egy egész hadseregnek fogok parancsolni, a gyalogság és a lovasság csak az én szavamat lesi majd... – A hangja elcsuklott, ahogy a rá váró dicsőségről fantáziált.

– Uram... – Marunissza azt sem tudta, hol kezdje. – Magad mondtad, hogy Khuszrau gyermek még. Ha... – folytatta jól megnyomva a szót –, ha császár lesz, a birodalom népe fellázad. Nem helyénvaló átugrani a jogos trónörökösöt. Khuszrau ideje még nem jött el. Szálím herceg immár tizenöt éve áhítozik a trónra. Gondolod, hogy csak úgy feladja vágyát? A végső döntést Akbar császár hozza meg, aki nem fogja elutasítani Szálím herceget. A vér szerinti öröklés törvénye ellen való, ha fiatal unokáját bízza meg a birodalom irányításával, holott a fia életben van.

– Mi lesz, ha a császár meghal?

– Kétség sem fér hozzá, hogy a császár Szálím herceget nevezi meg utódjának a halála előtt. Öfelsége pontosan tudja, mivel tartozik a birodalomnak. Ha Khuszrau ellenszegül a döntésnek, szükségtelen vérontás következik, az emberek halott ügyért adják az életüket, hiszen kettejük közül Szálím az erősebb – summázta Marunissza.

– Khuszrau mellett ott van Rádzsa Man Szing. Ne feledd, hogy Rádzsa a legbölcsebb harcos az egész birodalomban! Ha Szálím és Khuszrau fegyveres összetűzésbe keveredik, csak Szálím kerülhet ki belőle vesztesen.

– Mi lesz a néppel? A többi nemessel az udvarban? Gondolod, tétlenül nézik majd, hogy megszegjék az öröklés törvényét, amelyet a csagatáj törökök évszázadok óta követnek?

– Nos... – felelte Ali Kuli elbizonytalanodva. Nem is gondolt a többi nemesre. Igaz, hogy Mirza Koka és Rádzsa Man Szing a két legbefolyásosabb ember az udvarnál, de vannak mások is, akik támogatására szintén szükségük van. Ali Kuli elpirult. Miért nem úgy viselkedik a felesége, mint a többi asszony, akik szó nélkül tudomásul veszik férjük döntését? Marunissza miért nem?

– Mirza Koka épp a többi nemeszt győzködi az udvarnál, hogy támogassák Khuszraut. Biztosan mellénk állnak majd – felelte végül dacosan.

– Khuszrau ügye elveszett – felelte Marunissza. Legszívesebben kiabált volna férjével ostoba makacssága miatt. Ha Ali Kuli nemcsak a katona, hanem az államférfi szemével is látna, rájönne a helyzet képtelenségére. Hogy lehet a csatában bátor férfi ennyire okatlan az élet minden más dolgában? Hacsak nem teszik el láb alól Szálím herceget, Khuszrau nem léphet trónra. Ha császár lesz, akkor sem uralkodik sokáig. – A legjobb, ha az ember semleges marad. Ki kell várnunk, hogyan alakulnak a dolgok, uram.

– Fenét! – kiáltotta Ali Kuli. – Amit mondtam, megmondtam. Khuszrau herceget támogatom! Ennyit erről.

Azzal felpattant és kifelé indult. Az ajtó előtt még visszafordult.

– Nem tanácsért jöttem hozzád, Marunissza, csak el akartam mondani, mit teszek. De úgy látom, felesleges volt... – Marunissza szólásra nyitotta a száját, de Ali Kuli egy kézmozdulattal elhallgattatta. – Maradj csendben, és figyelj! Csak a házzal és a gyermekkel törődj, amelyet meg kellene végre szülnöd. Ez férfidolog. Nem avatkozhatz bele pusztán azért, mert képtelen vagy ellátni asszonyi teendőidet.

– Ne beszélj így velem! – felelte Marunissza. Majd megszakadt a szíve.

– Úgy beszélek veled, ahogy kedvem tartja. A férjed vagyok. Tudom, hogy atyád befolyásos udvaronc, tudom, hogy a császár nagyra tartja. De az én házamban élsz, az én feleségem vagy, már nem az apád lánya. Világosan beszéltem?

Marunissza dühösen meredt rá. Jobban megvetette, mint addig bármikor, hiába sulykolták bele gyermekkorától fogva, hogy engedelmeskednie kell a férjének. Ali Kuli odahajolt hozzá, kivette a könyvet a kezéből, és megcsókolta a tenyerét, egyiket a másik után.

– Jó látni, hogy már nem viszolyogsz tőlem.

Azzal kísértelt a szobából.

Marunissza lassan a szőnyegre rogyott. Maga elé tartotta a kezét, a tenyerébe köpött, és eszelősen összedörzsölte. Minél hamarabb el akarta felejteni a férfi érintését. Aztán eldőlt, és csak feküdt ott. A haja az arcát fedte. Könnye feltartóztathatatlanul záporozott, alig kapott

levegőt, holtfáradtnak érezte magát. Egy órával később is ott hevert, a szőnyeg lenyomata nedves arcán éktelenkedett. Nincs kiút e házasságból, nincs menekvés ebből az életből. Tovább kell lépnie. Végig kell mennie az úton egyik lábat a másik elé rakosgatva, jó képet kell vágnia, valahányszor férjével találkozik.

Marunissza a hátára fordult, és a mennyezetre bámult. Megérintette a hasát a ghagaráján keresztül, majd bedugta a kezét a ruhájába. Már öt hete. Marunissza naponta ellenőrizte, hogy vérzik-e. Öt hete, és még nem szólt Ali Kulinak.

Nem vette el a kezét a hasáról. A férjére gondolt, akivel együtt él. Három évvel azelőtt, amikor Szálím herceg elhagyta Mewárt és megpróbálta bevenni a kincstárat, Ali Kuli elhagyta Agrában. Szálím serege nélküle tért vissza Alláhábádba. Okos lépés volt. Nem lett volna bölcs dolog ellenszegülni a császár parancsának a herceg miatt. Marunissza jól tudta, noha szíve legmélyén úgy érezte, minden jellemhibája ellenére semmi sem szabhat gátat Szálím iránti rajongásának. Nem volt bölcs dolog, hogy ellenszegült apja parancsának. Marunissza a császári zenanában folytatott beszélgetésekből, és a háremhölgyek elejtett megjegyzéseiből megtudta, hogy Szálím minden múltbéli botlása ellenére Akbar sziklaszilárdan mellette áll Khuszrauval szemben. A császár szemében Khuszrau jelentéktelen trónjelölt volt: gyermek, inkább nyűg, mintsem komoly fenyegetés. Eszébe sem jutott volna, hogy Szálím helyett Khuszraut helyezze a trónra. Ügyet sem vetett az udvarnál kószáló fiatal hercegre. Ennek ellenére Szálímnek ott kellene lennie Agrában, hogy megmutassa magát az embereknek – gondolta Marunissza. Rosszul tette, hogy elhagyta a fővárost.

Felpattant a padlótól. Émelygett. Az udvarra szaladt, és kiöklendezte reggelijét: csapátit és kacsatojást. Letörölte a szájáról a bűzös egyveleget. A gyomra háborgott. Sokáig ott maradt az egyik oszlopnak dőlve. Nem érdekelt, ha meglátják a szolgák, ahogy ott áll remegve és vacogva. Kérlek, Allah, kérlek, ő hadd éljen! – imádkozott magában. Hadd teljesítsem asszonyi kötelességemet! Hadd legyen végre asszony! Marunissza tudta, soha nem tekintik igazi feleségnek, míg nem szül gyermeket.

Két héttel később Szálím herceg visszatért Alláhábádból Agrába, mintha csak meghallotta volna Marunissza néma könyörgését. A császár a Díván-i-amban fogadta. Akbar ismét az egész udvar előtt levette császári turbánját, és Szálím fejére helyezte. Intő jel volt a jelenlévők számára: különösen Rádzsa Man Szing, Mirza Aziz Koka, és Khuszrau összes pártfogója, köztük Ali Kuli szemében. Akbar gyengélkedett, ehhez kétség sem fért, de felkelt betegágyából, hogy az egész udvar színe előtt személyesen köszöntse Szálímot.

A császár szándékának egyértelmű kinyilatkoztatása páni félelmet keltett Khuszrau táborában.

Tizedik fejezet

„Még jobban bosszantotta Akbart, és izgatottsága csak nőtt, amikor Khuszrau megjelent, és gyalázkodó szóval illette apját a császár színe előtt. Akbar visszavonult, másnap Aliért küldetett, akinek azt mondta, hogy a Khuszrau modortalansága keltette bosszúság miatt esett ágyának.”

Ain-i-Akbari⁶

1605 nyara rekkenő hőséget hozott Agrában. A nap kegyetlenül tűzött az Indus és a Gangesz-alföldjére. A folyók medrében alig csordogált víz, hatalmas, homokos, kavicsos fenekük kopáran tátongott. A halászok a betevőjük miatt aggódtak, a földművesek az üres, felhőtlen eget kémlelték aggódó szemmel. A rizsföldeket felperzselte a nap, a palánták sárgán kókadoztak az ágyasban. A Jamuna folyó rendszerint szélesen és lassan hömpölyögve kanyargott a városban, de ekkor szinte megállt, és alig várta, hogy friss esővízzel teljen meg. A nyári monszun mindig késett, de úgy látszott, abban az évben nem is érkezik meg.

Az agrai királyi palotában az élet mindennapi medrében csordogált. Csend borult a birodalom közügyeire, mióta Szálím herceg két izgalomban telt hónappal azelőtt visszatért Alláhábádból. Akbar alig kelt fel a betegágyból, ritkán jelent meg a mindennapos darbaron a Díván-i-amban. Amikor ellátogatott a nyilvános meghallgatásra, az udvaroncok és jelenlévők döbbsen nézték sápadt arcát, lesóványodott, görnyedt alakját. A vég közel volt. Akbar is tudta. Jobbjára ültette Szálímot a császári trónuson. Különleges gaddit készítettett erre a célra, így tette egyértelművé, kit tekint örökösének. A magában füstölgő Khuszrau jóval távolabb álldogált.

A forró nyári napok csigalassúsággal, eseménytelenül vánszorogtak. A zenana falain belül mindenki a jövőről pletykált: a szolgálólányok, a rabszolganők, az örök, az eunuchok, az udvarhölgyek, nagynénik, unokatestvérek, lányok, feleségek és ágyasok. Ügyet sem vetettek arra, hogy valaki meghallja őket. Mindnyájuk élete attól függött, ki foglalja el a trónt. Ha Szálím, akkor háremhölgyei irányítják majd a zenánát, ha Khuszrau, akkor felesége, Mirza Aziz Koka lánya lesz mindenható. Ettől azonban mindenki rettegett. Khuszrau ideje még nem jött el. Aztán ott volt Rukajja Szultán Bégam, Akbar Padshah Bégamja. Az összes nő közül neki van a legtöbb vesziénivalója. Nem elég, hogy meghal a férje, de az özvegy császárné szerepére kárhoztatik. Ha minden jól megy, megtarthat valamit abból a luxusból, amelyet addig élvezett: a császárné palotájában lakhat, megmaradnak szolgálói és bevételei, de minden befolyását elveszíti az udvarnál. Egy üres címet birtokolhat, élettelen palota és mellőzöttség veszi majd körül.

Minden Szálím első számú feleségére, Dzsagat Gosini hercegnére száll.

Csak Marunissza tudta, mennyire viszolyog a Padshah Bégam attól, hogy Dzsagat Gosini vegye át a helyét a császári zenában. Rukajja már-már együtt haldoklott férjével, gyászolta múltó hatalmát a zenában, akárcsak Khurramot, aki napja nagy részét nagyapja halálos ágya mellett töltötte: felolvasott neki, beszélt hozzá, vagy csak fogta a kezét, míg aludt. Szívszorító volt, milyen gyengéden bánt vele. Khurram jobban ismerte Akbart, mint a saját szüleit. Míg Szálím a mewari hadjáratban és Alláhábádban időzött, Khurram Rukajjával a háremben maradt.

Marunissza amennyire csak tudta, kivonta magát az udvari intrikák alól, ami nem volt könnyű, hiszen mindennap megfordult a zenában. Szálímmal alig találkozott. A herceg ugyan mindennap megjelent a darbaron, a zenánát azonban alig látogatta. Mindenki – maga a császár is – arra várt, hogy történjen valami. Meg is történt egy rekkenő nyári napon, amint a nap épp a földre hanyatlott, és izzó sugaraival utoljára vonta ragyogásba Agrát.

Akbar megelégette a Szálím és Khuszrau közötti állandó villongást, ezért elefántviadalra utasította őket a Lal Kila téren. A küzdőtér az erőd északi sarkában állt, talaja döngölt föld volt, híján mindenfajta növényzetnek. Délután három órakor a tér telis-tele volt kíváncsiskodókkal és mindkét herceg pártfogóival. Mindenki legpompásabb ruháját öltötte magára. Ékszeres csillogtak fülön, karon, csuklón. Közemberek és nemes férfiak vették körül a teret három oldalról. A negyediken hosszú és hűvös márványpavilon emelkedett. Az oszlopokat és a padlót lazurit-, vörös kalcedon- és jáspisberakással készült virágok és levelek díszítették. Az épületet csaddzsával, eresszel látták el, amely elvezette az esővizet a pavilon lapos tetejéről. Az épületet négy, nyolcszögletű tornyocska díszítette. Vertréz csúcsuk narancssárgán izzott a lenyugvó nap fényében. A márványból faragott császári trónus a

pavilon és a csaddza alatt állt, ami megvédte az uralkodót az esőtől és a forróságtól. A pavilon egyik végében finom márványháló húzódott, szála helyenként vékonyabb volt a női ujjnál. Az egész paravánt egyetlen márványtömbből faragták ki. A császári zenana innen biztonságban, fátyol nélkül szemlélhette az eseményeket.

Marunissza közvetlenül Rukajja Szultán Bégam mögött állt, kezét összefűzte maga előtt. Rukajja szokásos, ellentmondást nem tűrő pózában ült, hátát a díványon heverő párnának támasztotta, a hukka enyhén füstölgött a kezében. Tekintete éles volt, mint mindig. Jobbján Dzsagat Gosini hercegnő foglalt helyet. A két nő ügyet sem vetett egymásra, amikor Rukajja belépett a pavilonba. Dzsagat Gosini a többi nővel együtt felemelkedett, de minden mozdulata, főhajtása a konis alatt sütött a dactól. Kimondatlanul világossá tette a császárné előtt, hogy egy napon, méghozzá hamarosan Rukajja hajbókolhat majd neki. Marunisszát futó pillantásra sem méltatta.

A császárné előrehajolt, hogy jobban lássa Akbart a paravánon keresztül. Marunissza követte a tekintetét. Akbar ezúttal kipihentnek látszott, jó éjszakája volt. Amikor a császár a tizenkét éves fiúval az oldalán elmosolyodott, arca felderült, és visszatért régi vonzereje. Marunissza érezte, hogy Rukajja felenged. Amikor Khurram herceg meglátta, hogy nagyapja rámosolyog, megfogta a kezét, és megcsókolta. Akbar szeme könnyel telt meg, és remegő kézzel megpaskolta unokája fejét. A herceg a császárhoz hajolt. Lány fuvallat port seper a császári verandára. Csavarta Khurram orrát, elkapta a fejét és tüszentett.

A paraván mögött Rukajja és Dzsagat Gosini egyszerre nyúlt selyemzsebkendőért.

– Anya! – kiáltotta Khurram, a hárem felé nézett, és kezét az orrához tartotta.

– Gyere, Beta! – Rukajja intett az egyik rabszolgalánynak, aki a márványparavánon keresztül átnyújtotta a zsebkendőt a fiúnak.

Khurram kifújta az orrát, rövid kabája ujjába dugta a zsebkendőt.

– Köszönöm, anya.

Marunissza Dzsagat Gosinit figyelte. Az asszony arca megrezzent, majd visszadugta a saját zsebkendőjét a blúzába. A hercegné nem akarta magára vonni a figyelmet, de a hárem összes tagja látta akaratlan mozdulatát, amikor Khurram tüszentett. Dzsagat Gosini szobormereven ült, rezzenéstelen arcán a gyűlölet árnya látszott. Korábban Akbar és Szálím hol közelebb, hol távolabb került egymástól. A császár jó szándéka jeléül megkérte Rukajját, engedje meg, hogy Khurram több időt töltsön Dzsagat Gosinival. Rukajja vonakodva ugyan, de belement. Nem szívesen engedte át a gyermeket, akit sajátjaként nevelt fel. Khurram megtudta, hogy Dzsagat Gosini hozta világra, de Rukajját tekintette anyjának. Tisztelettudó gyermek volt, udvariasan és illendően közeledett anyjához. Szíve azonban Rukajjához húzott. Idővel Dzsagat Gosininak rá kellett jönnie a fájdalmas igazságra.

Felhangzott Szálím herceg fanfárja. Marunissza a tér felé fordította a fejét. A herceg fehér lovon érkezett, a császári trón elé lépdelt. Amikor Akbarhoz ért, meghajolt a nyeregben. A zenana tagjai a nyakukat nyújtogatták, hogy jobban lássák.

– Hogy hívják Szálím elefántját? – kérdezte fennhangon Rukajja.

– Giranbar, felség – vágta rá Marunissza és Dzsagat Gosini egyszerre. A hercegné futólag Marunisszára pillantott, majd elvörösödve levette róla a tekintetét, miután a szeme sarkából meglátta, hogy Rukajja kérdő tekintettel fürkészi.

– Ó, Giranbar – jegyezte meg Rukajja. – Emlékszem, láttam az elefántot az istállóban néhány hete. Nagy és erős. Szálím azt mondja, tíz kiló cukornádat eszik mindennap. Biztosan megnyeri a küzdelmet. Még soha nem veszített, úgy tudom.

– Így igaz, felség, de eddig Khuszrau elefántja, Apurva is mindig győzött – felelte Marunissza.

– Nem, nem – tiltakozott a császárné, és makacsul ingatta a fejét. – Gianbarnak nyernie kell. Apurva veszíteni fog.

Marunissza elgondolkodva meredt Rukajja tarkójára. Az udvar, a közemberek és a császári zenana tagjai a küzdelem kimenetelétől tették függővé, kié lesz a császári trón. Rukajja azt akarta, hogy Szálim győzzön, mert Akbar is ezt akarta, noha ez azt jelentette, hogy Dzsagat Gosini fogja bitrolni a császárné pozícióját. Az elmúlt két hónap lassan és kellemetlen izgalomban telt. Mindenki várt valamire: Akbar halálára és arra, hogy ki lesz a trónörökös. Egyszerre várták és késleltették a császár halálát. Mindkét eshetőség bizonytalansággal és félelemmel töltötte el az embereket.

A hőség nem segít – gondolta Marunissza. A küzdőtér vakító fényben úszott. A paraván mögötti félhomályban hűvös és fullasztó volt a levegő. Egyszer csak fájdalom hasított a derekába, oda kellett kapnia. Nehogy... Még az elején járt, ezért nem említette Rukajjának. Nem akart engedélyt kérni, hogy leülhessen, bár a teste alig várta, hogy megpihenjen. A fájdalom ismét a hatalmába kerítette, mintha kést döftek volna a csípőjébe. Egy közeli oszlopnak támaszkodott, úgy érezte, nem kap levegőt. Úgy tett, mintha semmi sem történe. Nem akarta magára vonni a többiek figyelmét. Ha bárki ránéz, rögtön tudja, mi a baja.

Marunissza levegőhöz jutott. Várta, hogy a fájdalom visszatérjen, de nem így lett. Kihúzta magát, mielőtt Rukajja észreveszi, és megkérdezi, miért henyél. Nem vette észre, hogy Dzsagat Gosini háromszor is ránézett a szeme sarkából. Megszólaltak a harsonák, Khuszrau herceg érkezését jelezték. Dzsagat Gosini észrevette Marunissza duzzadt hasát, látta, hogy kiszalad a vér az arcából, és alig áll a lábán.

– Még egy. Jól van. – Dzsagat Gosini olyan halkán summázta, amit látott, hogy a szolgálai sem hallhatták. A paravánon keresztül a herceget nézte.

Khuszrau herceg a császár színe elé ügetett, leszállt a nyeregből, és meghajolt. Akbar alig észrevehetően bólintott felé. A herceg elvörösödött, de eltökélt maradt. Mereven meghajolt Szálim felé, majd a tér egyik végébe vágatott, megállította és megfordította lovát.

Hangos üdvölgzés tört fel a tömegből, amikor az idomárok elővezették a két elefántot. Marunissza látta, hogy Szálim Apurvát méregeti, majd aggódva a közelében álló Mahabat Khánra pillant. Apurva hatalmas és erős állat volt, de Giranbar felülmúlta. Izgalmas küzdelemnek ígérkezik. A tömeg elnémult, amikor a vörös és aranyszín ruhába öltözött döntőbíró a császári veranda elé lovagolt.

– Felség, a jeledre várunk.

Akbar Khurramhoz fordult.

– Szeretnéd megadni a jelet, Khurram?

– Igen, Dadadzi – felelte Khurram izgatottan. A bíróhoz fordult. – Hol a tartalék állat?

– Épp most vezetik be, felség – felelte a férfi. Abban a pillanatban a császár elefántja, Rantamhan lépett a térre. Az elefántviadalnak nem voltak kőbe vésett szabályai, a mindenkori császár kénye-kedve szerint alakult. Rendszerint ha az egyik elefánt túl hamar arat győzelmet, a tartalék állat a gyengébb segítségére siet. Ezúttal Rantamhanon volt a sor. Nem volt akkora, mint Apurva vagy Giranbar, de jó néhány harci sebesülés tarkította testét, így megjelenése tiszteletet parancsolt.

– Kezdődjön a küzdelem! – kiáltotta Khurram.

A tömeg örömeiben felüvöltött. Szálim és Khuszrau szorosabbra fogta lova kantárját. Giranbart és Apurvát a küzdőtér közepére vezették. Alacsony sárfal két oldalán álltak. A sáncot aznap reggel építették a küzdelem kedvéért.

Felharsant a fanfar. Az idomárok egymásnak uszították a két állatot. Az elefántok áttörték a sárfalat és tompa puffanással egymásnak feszültek. Elváltak egymástól, majd az idomárok biztatására újból összecsaptak. Khuszrau elefántja, Apurva elszedült, és tántorogni kezdett. Akbar elefántját azon nyomban harca küldték.

Szálim pártfogói talpra ugrottak dühükben, amint meglátták, hogy Rantamhan belép az arénába. „Ne segítsen Apurvának!” – ordították. Bottal, kővel dobálták az elefántot, mindent

hozzávégtak, ami csak a kezük ügyébe akadt, hogy eltántorítsák a küzdelemtől. Az egyik kő eltalálta Rantamhan idomárját, a feje vérzett.

A káosz elhatalmasodott. Az emberek átkot és szitkot szórtak Rantamhanra. Khuszrau kivált az elefántok körül tolongó tömegből, és dühödten Akbar trónusa elé vágatott.

– Felség, kérlek, mondd meg a herceg embereinek, hogy ne avatkozzanak a küzdelembe. Apurvának jogosan segít Rantamhan – kiabálta dühtől eltorzult arccal.

Akbar Khurram herceghez fordult.

– Menj és mondd meg apádnak, hogy fogja vissza a szolgálait, különben leállítjuk a küzdelmet, és eltulajdonítjuk mindkét elefántot.

– Azonnal, felség! – Khurram leugrott a pavilonról, és a küzdőtérre szaladt.

– Köszönöm, felség! – Khuszrau megfordította a lovát, indulni készül.

– Maradj még, Khuszrau! – kiáltott oda neki Akbar. A herceg visszafordult. A császár közelebb intette.

– Ne feledd, hol a helyed az udvarban, Khuszrau. Császári herceg vagy. Nagy illetlenség idelovagolni, és így panaszkodni az apád miatt. Miért nem tiszteled az idősebbet?

Khuszrau elvörösödött.

– A bocsánatodért esedezem, felség!

– Így is kell tenned. Most pedig menj, és ne is lássunk, míg nem tudsz rendesen viselkedni! – fejezte be a beszélgetést a császár, és mereven előreszegezte tekintetét.

Marunissza látta, hogy Khuszrau körülnéz. Tudni akarta, ki hallotta rajta kívül a császárral folytatott beszélgetését. Mintha karót nyelt volna, amikor a zenanára nézett. Ha a háremtagjai közül bárki tudta, akkor másnap az egész város, sőt az egész birodalom tudni fogja. Khuszrau vadul megrántotta lovát, és pártfogóihoz lovagolt.

Khurram megvitte apjának a császár üzenetét. Szálím igyekezett megfőkezni alattvalóit, de azok már túlságosan belelovalták magukat a küzdelembe, és nem hallgattak rá. Addigra az egész udvar üvöltött, egy emberként skandálta: „Ne segítsen Apurvának!”. A közemberek csatlakoztak a lármázó nemesekhez: kiabáltak, üvöltöttek, egymással veszekedtek, és kiválóan szórakoztak. Senki sem figyelte az elefántok küzdelmét.

A feldühödött Giranbar először Khuszrau elefántját, Apurvát takarította el az útjából, majd Rantamhan, a hívatlan császári jószág ellen fordult. Rantamhan nem volt ellenfél Szálím elefántja számára. A vesztes a Jamuna partjára nyargalt. Giranbar idomárját maga mögött hagyva tovább üldözte. Rantamhan a folyóba ugrott. Egy óra múlva a szolgálknak sikerült szétválasztaniuk a két megvadult elefántot. Csónakokkal a bestiák közé furakodtak, és megfőkeztek az őrző Giranbart.

A császár jóval azelőtt felemelkedett trónjáról, és távozott. Marunissza elkísérte a tekintetével. Akbar méltatlannak és visszataszítónak találta az unokája és fia ellen megnyilvánuló gyűlöletet.

Amint a császár távozott, a zenana tagjai az ajtóhoz siettek. Az egyik nő meglökte Marunisszát. Megbotlott, de visszanyerte egyensúlyát, és mosolyt erőltetett az arcára, amikor a másik bocsánatot kért tőle. Hirtelen újra beléhasított a fájdalom. Visszament a palotába, a háta majd kettéhasadt a kintől, hasát görcs szorította. Várta, hogy elinduljon a vérzés.



A csalódott császár aznap éjjel magas lázzal ágyának esett. Szíve nem bírta elviselni a Szálím és Khuszrau között kitört ádáz viaskodást. Ha nem tesznek pontot a kakaskodás végére, háborúba taszítják Akbar szeretett birodalmát, amelyet negyvenkilenc év alatt épített fel. Szóba se jöhetett, hogy Khuszrau foglalja el a trónt. Túl fiatal, ráadásul veszélyes lenne a gyámjaira bízni a birodalom irányítását. Szálím a jogos trónörökös, Akbar pedig nem szándékozott megszegni az öröklés évszázados törvényét.

A császár szándéka azonban nem volt elég. Halálos betegen nyomta az ágyat. Időnként kábulatba esett, hol magánál volt, hol nem. A császári orvosok tehetetlenek voltak, mindenki tudta, hogy közel a vég.



Néhány nap telt el. Szálím herceg Khuszrau felett aratott győzelmét ünnepelte. Palotája az agraai császári erődtől néhány mérföldre állt lefelé a folyó mentén. A diadal égi jel – töprengett a herceg. A Mogul Birodalom császára lesz. A gondolat andalító, megunhatatlan dallamként zsongott a lelkében. Boldogságát azonban beárnyékolta Akbar közelgő halála. Szálím gyakran látogatta apját. Rukajja és a hárem többi tagja eleinte bizalmatlanul fogadta látogatását. Árgus szemmel keresték a fáradtság jelét Akbar arcán, figyelték, nem lesz-e ingerült fia láttán. Gyanakvásuk lassanként elült. Szálím órákig ült apja betegágya mellett, felolvasott neki, ha arra vágyott, ott termett, valahányszor lázas álmából magához tért. Késő éjjel tért csak vissza palotájába, amikor a császár elbocsátotta.

– Ne aggódj Khuszrau miatt! – mondta neki a császár egy napon.

– Nem aggódom, felség – felelte Szálím, és elhatározta, attól fogva úgy tesz. Az elefántviadal megtette a hatását. Kétség sem fért immár ahhoz, kié lesz a trón. Mit tehet Khuszrau ezek után?

Szálím azonban alábecsülte fiát és pártfogóit. Míg a herceg a császár palotájában időzött, Khuszrau követői alantas cselszövésbe fogtak.

Mirza Aziz Koka a birodalom Legfőbb Ura, a Khán Azam tisztjében állt. Míg Akbar gyengélkedett, helyettesként ő irányította a birodalmat. Veje hatalmát biztosítandó, titokban megvált Akbar régi, bizalmas alattvalóitól, és az udvari tisztségeket a saját embereivel töltötte fel. Khuszrau helyzete ennek ellenére ingatag maradt.

– Elég, ha csak ennyit teszünk? – faggatta a herceg apósát. Fiatal homlokát aggodalom ráncolta. – Az apám hatalmas hadseregnek parancsol. Le fog győzni bennünket.

– Van egy lehetőség – felelte megfontoltan Mirza Koka. – Elrabolhatjuk a herceget, amikor legközelebb látogatást tesz a császárnál. Így nem fenyegethet bennünket Szálím hadserege.

Khuszrau boldogan csapta össze a tenyerét.

– Pompás terv, Mirza Koka! De – az öröm eltűnt az arcáról – nem akarom megöletni az apámat. Nem esik bántódása, ugye?

– Nem, felség – nyugtatta Koka. – Csak börtönbe zárjuk, míg téged a császári trónra nem ültetnek.

Khuszrau bólintott.

– Rendben.

Mirza Koka elgondolkodva nézte a herceget. Tényleg azt hiszi, övé lehet a trón, míg az apja életben van? Balesetnek kell feltüntetnie Szálím halálát a börtönben. Örökre megkaparinthatják a koronát.



Másnap Szálím épp a császári bárkából szállt ki, hogy meglátogassa apját, amikor fiatal szolga rohant felé az erődből.

– Felség, kérlek, fordulj vissza! Nagy veszély leselkedik rád.

Mahabat Khán azonnal visszarángatta a hajóra a herceget és a szolgát.

– Miféle veszély? Beszélj!

– Mirza Koka azt tervezi, hogy elfog, és bebörtönöz az erődben, felség – lihegte a férfi. – Elküldte a császár összes szolgáját. A palota tele van Khuszrau herceg pártfogóival.

Alighogy befejezte, nyílvevő süvített el Mahabat Khán füle mellett. A férfi a földre borult, a karja vérzett.

Mahabat a földre lökte Szálimot, és ráfeküdt. Odakiáltott a matrózoknak, hogy gyorsan távolodjanak el a parttól. A herceg félrelökte Mahabatot, és kikémlelt a bárka pereme felett. Meglátta az íjászt. Az erőd fala mögött állt. Kifeszítette íját, és földön fekvő megmentőjét vette célba. Mahabat megint a hajó fenekére szorította Szálimot. Visszatértek a herceg palotájába. Mahabat az örökért kiáltott, és bekísérték Szálimot.



A herceg a lakosztályába ment. A lába remegett, a szája kiszáradt. A saját fia az életére tör. Hogy sülyedhetett Khuszrau idáig? Megéri a trón a lázadást? Hirtelen beléhasított a lelkiismeret-furdalás. Szálím egykor maga is mindent megtett volna érte. Még mindig akarja – de a törvény szerint is őt illeti. Khuszrau tette azonban túlmegy minden határon. Hidegvérrel, nyilvánosan, fényes nappal megöletné az apját. Hogyan számolt volna el Szálím halálával a birodalom előtt?

– Hozz bort! – kiáltott oda egy arra járó szolgának.

Szálím felnézett. Tekintete Dzsagat Gosiniéval találkozott. Az asszony meghajolt férje előtt.

– Máris visszajöttél, felség? Remélem, a császár jól van.

– Összeesküvést szöttek az elfogásomra. Hajszálon függött az életem.

A hercegnő a homlokát ráncolta.

– De ki? Ki merne az életedre törni?

– Khuszrau – felelte Szálím fáradtan, és a díványra rogyott.

Megjelent a szolga nagy ezüstitálccával, rajta egy üveg borral és pohárral. Dzsagat Gosini csendben várta, míg a férje iszik. Nem tudta, mit gondoljon. Ha Khuszraunak volt bátorsága elrabolni az apját, mit tesz majd Khurrammal? Fia még mindig az agrai erődben volt. Padshah Bégam Rukajja rendszerint jól gondját viseli – Dzsagat Gosini ezt kizárólag magának volt hajlandó bevallani –, de mióta a császár beteg, a császárné minden figyelmét Akbar köti le.

– Felség, Khurram a császárral van. Gondolod... – elakadt a szava. – Gondolod, hogy biztonságban van?

– Khuszrau nem fogja bántani a testvérét – felelte Szálím.

A hercegnő lassan ingatta a fejét. Ha Szálím veszélyt jelent Khuszrau trónbitorlására, akkor Khurram is. Császári herceg, akárcsak ő, annyi joga van a trónra, mint neki.

– Mégis... – kötötte az ebet a karóhoz a hercegné – úgy hiszem, nagyobb biztonságban lenne velünk.

– Küldj hát érte! – felelte Szálím. – Most pedig hagyj magamra! Gondolkodnom kell.

– Hogyne, felség! – A hercegné a lakosztályába ment, írószereit hozatta, majd levelet írt a fiának.

Khurram hevesen tiltakozott anyja parancsa ellen. Ragaszkodott hozzá, hogy nagyapja mellett maradjon az utolsó napokban. Dzsagat Gosini akárhogy gyözködte, nem tudta jobb belátásra bírni. Amikor megkapta fia válaszát, a szíve majd megszakadt. Rukajja keze van a dologban, mint mindig – gondolta. Ha a császárné hagyta volna, hogy ő nevelje fel a fiát, akkor hallgatna rá. Egy nap mindenért megfizet a császárnénak, és az a nap hamarosan eljön.



Időközben Mirza Aziz Koka sem tétlenkedett. Azonnal megölette a besúgót, amint Szálím elmenekült. Miután rájött, hogy nem tudja foglyul ejteni a herceget, Rádzsa Man Szinget

hívatta. Az első kísérlet kudarcba fulladt, a két férfi jól tudta, hogy nincs több lehetőség. Más kell kieszelniük. A két udvaronc úgy döntött, tanácsot hívat össze, amelyre az udvar összes nemesét meghívja. Trónörökösként mutatják be Khuszraut, és a nemesek támogatását kérik. Merész tett, de az egyetlen, amelyre vállalkozhatnak. Ideje, hogy ország-világ előtt színt valljanak.

Amint a tanács elkezdődött, az agrai palota egyik kéme lélekszakadva rohant Szálimhoz, és jelentette neki, hogy az erőd ágyúit a herceg palotája felé fordították, és tüzelésre készítették elő. Szálim kétségbeesett. Még az előző merényletet sem heverte ki. Hamarjában, felelőtlenül elrendelte, hogy pakolják össze mindenét, és készítsék fel a lovakat az Alláhábádba tartó útra. Koka, Abdullah és Mahabat Khán összes meggyőzőerejére szükség volt, hogy Agrában tartsa Szálimot. Ha most elhagyja Agrát, mindennek vége. Akbar akármelyik pillanatban meghalhat. Ha Szálim nincs a helyén, azon nyomban Khuszraut ültetik a császári trónra. Végül Szálim engedett az észérveknek. Páni félelme elszállt. Akármit tett addig, akármilyen történt vele, soha nem érzett félelmet. Megismerte a rettegést, ugyanakkor mély fájdalmat érzett Khuszrau viselkedése felett. Az életére tört. Szálim egyszer s mindenkorra ráébredt, hogy Khuszrau halálosan komolyan gondolja a trónbitorlást.

Szálim beleegyezett, hogy Agrában maradjon, de nem hallgatott Mahabat, Koka és Abdullah azon tanácsára, hogy követeket küldjön a tanácskozásra az udvarba, és próbálja meg maga mellé állítani a nemeseket. Mindent megtett, amit lehetett – állította a herceg. Allah kezében a döntés, császárrá teszi-e vagy sem.

A tanácskozás rosszul alakult Khuszrau számára. Néhány nemes nem tudta, ki mellett tegye le a voksát, de a többség hangosan nemtetszését nyilvánította ki. Barha Szajjid, a császárral rokon ősi mogul család feje lármásan tiltakozott Khuszrau trónra lépése ellen. Azt állították, Szálim a jogos trónörökös, és Khuszrau megkoronázása a csagatáj öröklési jog ellen való. A csagatáj törökök a mogul Dzsingisz kánig vezették vissza őseiket. A császári család anyai ágon Sánta Timur, apai ágon Dzsingisz kán leszármazottja volt.

A tanácskozás a nemesek ádáz ellenállása miatt megrekedt. A Barha Szajjid befolyásos család hírében állt, nem volt tanácsos szembefordulni velük, ezért a nemesek nem voltak hajlandók Khuszraut támogatni. Szajjid Khán Barha, a klán feje a tanácskozás után Szálimhoz vágatott, hogy közölje vele a hírt.

Mirza Koka ráébredt, hogy helyzetük reménytelen, és Szálim palotájába sietett, hogy a bocsánatáért esedezzen. Szálim a győzelemtől megrészegülve megbocsátott Mirza Kokának. Khuszrau apósa párttűző lett, de nagybátyja, Rádzsa Man Szing tántoríthatatlan maradt: kicsempészte Khuszraut Agra várából, és elbujdokolt. Úgy tervezte, hogy hajón bengáli birtokára viszi.



Az üzenet éjjel érkezett. A forró, fullasztó nyári hőség végre véget ért. Sűrű, indigókék felhők jelentek meg az égen. Hűvös, áhított szellő suhant a téglával kövezett utcákon. Az ablakokat esténként szélesre tárták. A bazároknak henyélő tunya korcsok élénken kapták fel a fejüket, és nyelték a friss levegőt. A kertekben fű zöldellt, virág pompázott. A föld is kacagott. A rekkenő, száraz hőség hónapjai után végre megérkezett a nyári monszun. Éjjel a felhős égre szegezett Hold sápadtan izzott. A csárpájt és a gyermekágyat verandára és tetőre tették éjszakára. A város álomra hajtotta a fejét, és alig várta, hogy reggel mindent átható, életadó esőre ébredjen.

Mialatt az éjszakai álmat a közelgő eső és a múltó hőség édesítette, magányos hírnök vágatott a kihalt utcán Szálim herceg palotája felé. Egy órával később a herceg a császári palota udvarába ért. Visszarántotta lovát, leugrott, és a kantárt a várakozó szolga kezébe dobta. Végigszaladt a császári lakosztály folyosóján. A szemé sarkából látta, hogy a szolgálók

és rabszolgák mélyebb meghajlással üdvözlik, mint máskor. Berontott Akbar szobájába, és megtorpant az ajtóban. A szíve majd kiugrott a helyéből. A szoba közepén néma mozdulatlanságban fekvő alakra szegezte a tekintetét.

Az éjféli fuvallat táncra perdítette a császár ágya mellett álló két olajlámpa lángját. A szabadba nyíló ablakokat és ajtókat kitérták. A muszlinfüggönyök finoman hullámzottak. A lámpások fénykörén kívül emberek sorakoztak a félhomályban. Sokan voltak, Szálím csak a szeme sarkából látta őket. Karperec csilingelése keltette fel a figyelmét. A szoba távoli sarkában Rukajja alakját pillantotta meg. Mellette, a dívány párnáin Akbar másik felesége, Salima Szultán Bégam feküdt és csendesen zokogott.

A császár megmozdult.

– Megjött a herceg?

Szálím szíve összeszorult, amikor meghallotta apja rekedtes, erőtlén hangját. Az ágyhoz ment, megragadta Akbar kezét, és megsókolta.

– Itt vagyok, Bapa.

– Shaiku Baba. – Akbar szemében könny csillant. Remegő kézzel megérintette Szálím fejét, megsimogatta a haját.

Szálím könnyekkel küzdve nézte apját. Akbar gyermekkorában hívta Shaiku Babának. Rég volt, hogy utoljára ilyen kedvesen szólította.

– Pihenj, Bapa – felelte Szálím. – Itt maradok, míg el nem alszol.

Akbar elmosolyodott.

– Örök álom vár rám. De előtte meg kell tennem valamit... – mondta, és jelzett a szolgáknak.

Két eunuch lépett oda a császári palásttal és handzsárral. Akbar jelére a palástot Szálímra terítették, és a császár handzsárját, a Fath-ul-mulkot, a derekára kötötték. Amikor készen voltak, Akbar visszahanyatlott a párnára.

Szálím térdre hullott, arcát a kezébe temette, és zokogni kezdett.

– Ne sírj, Baba! – mondta Akbar nehézkesen. Mély lélegzetet vett. – Gondjaidra bizzuk hatalmas birodalmunk népét, a kincstár minden vagyonát, és a császárság irányítását. – Akbar hangja elcsuklott, suttogássá változott. A herceg közelebb hajolt, hogy hallja. – Gondoskodj anyáidról! A háremhölgyek sorsa tőled függ... viseld gondjukat! – A császár körbemutatott a teremben zokogó szolgákon. – Óvd meg a szolgákat, jól szolgáltak bennünket! Teljesítsd kötelességedet...! – Akbart köhögés rázta.

– Úgy lesz, Bapa – válaszolta Szálím könnyes arccal. – Megteszek mindent, amit csak parancsolsz.

Néhány percig úgy maradtak. Szálím apja kezére hajtotta a fejét, a császár az ágyban feküdt, arcára végtelen nyugalom ült ki. Aztán a herceg felállt, és háromszor megkerülte apja ágyát. Minden villongásuk ellenére senki nem szerette olyan odaadással, mint az apja. Szálím fájdalmasan gondolt a sok-sok évre, amelyet távol töltöttek egymástól.

Egész éjjel Akbar mellett ült és a kezét szorongatta. A hűvös éjszakai levegő átjárta a termet. A monszunfelhők végül lerakták terhüket. Halvány fénysugár derengett a keleti égen. Szálím hallgatta, ahogy apja lélegzete lelassul, majd megáll. Keze kihűlt az övében.



Másnap Szálím Akbar halotti szertartását felügyelte. Testét kétszer megmosták, egyszer tiszta vízben, egyszer kámforosban, és makulátlan fehér lepellel takarták. Még három ruhába csavarták, majd szantálfa koporsóba helyezték. A császár néhány hónappal korábban meghagyta, hogy építsék meg síremlékét Szikandarában, hat mérföldre Agrától. Ott kívánt örökké nyugodni. A síremlék építése lassan haladt: a helyet megtisztították, és az első emelet

elkészült. Négyszög alaprajzú volt, boltíves veranda futott körben rajta, a bejárat felett harminc méter magas ív feszült.

Egész délelőtt esett, amikor a császár testét gyalog a síremlékéhez vitték. Az utat mély sár és iszap borította. Szálím a többi gyászolóhoz hasonlóan mezítláb, fedetlen fővel haladt a koporsóvivők nyomában. Az utolsó néhány kilométeren leváltotta az egyiket. A vállán vitte apja koporsóját, végignézte, ahogy végső nyughelyére teszik. Letérdelt, és megcsókolta az Akbar sírját fedő hűvös márványt. A gyászolók távozása után kint állt az esőben, könnye vízzel keveredett. Ha a síremlék elkészül, apja nagyságát hirdeti majd. Hindusztán népe hosszú idő múltán is ellátogat majd oda, hogy tiszteletét tegye a nagy császár emléke előtt – gondolta. Ő, Szálím, legjobb tudása szerint gondoskodni fog apja szeretett birodalmáról. Bizonyítja a jövő uralkodói előtt, hogy Akbar jól választotta meg örökösét.

Egyhetes gyászt rendeltek el a Mogul Birodalomban.

Szálím tizenöt éve áhította India trónját. Teljesült a vágya, Agra várában császárrá koronázták. Magának a Nuruddin Muhammad Dzsahángír Padshah Ghazi nevet adta. Az utókor Dzsahángír császárként emlékszik rá.

Tizenegyedik fejezet

*„Allah végtelen kegyelméből a Mohamed futása utáni 1014. esztendő,
Jumada-s-sani hónap 20. napján (1605. október 24-én),
kedden, az első csillagórában, Agra fővárosában,
38. életévemben a császárság trónjára léptem.”*

Henry Beveridge (szerk.): The Tuzuk-i-Jahangiri

A reggeli nap kikandikált a háztetők mögül, és csillogó fénysugarat vetett az utcára. Fehér turbánok világítottak, selyem-ghagarák csillogtak, ékszerek ragyogtak a menetelő katonák mellett tülekedő tömegben. Az emberek hajnal óta az utcán vártak. Volt, aki már előző este odament. Egész éjjel esett, a tömeg jutamatracok és pamutesernyők alatt keresett menedéket. Sokak számára a nap, amelyen a császár bemutatkozik a nép előtt, egyszer jön el egész életükben. Kivárták a pillanatot, akármi történik is. Türelmük rózsát termett: a császári kíséret megjelent a sarkon.

– Padshah Salamat! – kiáltozta a tömeg. – Éljen a császár!

Dzsahángír császár mosolygott. Szálegyenesen feszített pompásan feldíszített lova nyergében. Az állat vert ezüst kantárt, sötétkék selyemmel borított, rubinttal kivert nyeret és fehér lúdtollpamacst viselt a fején. A császárt két fia, Khurram és Parviz herceg követte, mögöttük Koka Abdullah, Mahabat Khán és Sharif, a legbefolyásosabb miniszterek lépdeltek.

Dzsahángír lassan haladt a tömött utcán. Az erkélyekről jázmin és körömvirág záporozott rá. A szirmok kis híján eltakarták, illatfelhőbe burkolták a császárt. Dzsahángír nyeregtáskájába nyúlt, egy marék ezüstpénzt vett elő és a nép közé dobta. Az emberek helyeslően felüvöltöttek, a pénz után kutattak a földön, és a katonáknak feszültek, akik igyekeztek kordában tartani őket.

Mindenki értem rajong – gondolta Dzsahángír diadalittasan. Az emberek imádták. A császáruk volt.

A tömeg hirtelen elnémult, amikor a császár napfényben fürdő alakja elhaladt előtte. Dzsahángír hosszú, rubingombokkal kivert brokátkabát, feszes selyemnadrágot, ékköves cipőt viselt. Arany övsál futott körbe a derekán, smaragddal és gyönggyel díszített tör függött rajta.

Rubin, smaragd és gyémánt csillogott a kezén. A császár fején a birodalmi turbán ült. Tejfehér gyöngyök futottak körbe a szélén, gémtollak ágaskodtak rajta, amelyeket galambtojás nagyságú gyémánt fogott össze. Dzsahángír teljes császári pompában ragyogott, méltón az akkori idők leggazdagabb birodalmához. Az emberek ámuldozva nézték.

A császár boldogan mosolygott. Először mutatkozott a nép előtt apja halála óta. A császárrá nyilvánítás rövid, egyszerű ceremónia volt, hiszen még gyászolta az apját, és Khuszrau támadásától is tartott, akit még mindig Rádzsa Man Szing bújtatott.

Akárhogy is, a Mogul Birodalom császára lett. A kíséret lassan kígyózott végig Agra utcáin, majd az Ama Szingh három, derékszögben elhelyezkedő kapuján át visszatért a várba. A kapuk elhelyezkedése az ostromló hadsereg megtévesztését szolgálta. A kíséret fellovagolt a csupaszból homokkő fallal körülvett utolsó kapu előtti meredek feljárón, és a Díván-i-am udvarára ért. A császár visszafogta lovát, de nem szállt le. A nyeregben ülve az egyik erkélyt fürkészte, amelyen színes muszlinruhába öltözött, lefátyolozott nők álltak. Egyikük legelől állt, ékszerrel díszített turbánt viselt. Enyhe fuvallat támadt, az asszony fátyla arcának simult, sejtette vonalát. Dzsahángír látta, hogy lassan, büszkén és szélesen elmosolyodik. Dzsagat Gosini mélyen meghajolt a császár felé, majd felemelte a fejét. Dzsahángír viszonzta a császárné köszöntését lóva nyergében.

Rukajja nem volt az erkélyen. Úgy döntött, lakosztályában marad az ünnepség ideje alatt, és Akbart gyászolja. Rukajja nélkül Marunissza sem állhatott ott az erkélyen.

Dzsahángír és Dzsagat Gosini távolról nézték egymást. A császári zenekar rázendített. A bőrrrel fedett dolakok hangosan dübörögtek. A harsonák aranybojtja táncolt a szélben. Hatalmas rézcintányérok csapódtak össze a zene ütemére. A napfény megcsillant az ékköves turbánok tengerén, a kabák és övsálak aranyhímzésén izzott. „Sokáig éljen Dzsahángír császár!” A kiáltás betöltötte az udvart, a falak visszaverték. A nemesek öklüket a levegőbe emelve skandáltak. „Éljen Dzsagat Gosini császárné!” harsogták egyszerre az erkélyén álló nők. Az emberek kezüket homlokukhoz emelték, újra és újra fejet hajtottak. Dzsahángír Dzsagat Gosinira mosolygott, leszállt lováról, és alattvalói gyűrűjében a trónus felé indult.



Az udvar a Díván-i-amban, az agrai császári palotában ülésezett. A nyilvános meghallgatásokra szolgáló terem egyik végében a trónus állt másfél méter magas emelvényen. A császári szék márványoszlopokon nyugvó veranda közepén kapott helyet. Két hatalmas faelefánt díszítette a trónus erkélyét, legyezős rabszolgák álltak rajta. A nemesek három oldalról vették körül a császárt, rangjukhoz és befolyásukhoz mérten kaptak helyet.

– Hívatjuk Mirza Ghiász Béget! – A Mir Tozak hangja a csendes udvaron visszhangzott.

Ghiász a trón elé járult, és taszlimmal köszöntötte a császárt. Azon a héten Marunissza ellátogatott apja házába. Ebéd után apa és lánya kellemes csendben üldögélt a kertben. Ghiász mélyen a szemébe nézett, igyekezett kitalálni, miért mosolyodik el Marunissza időnként látszólag minden ok nélkül. Milyen gyönyörű lánnyal áldotta meg a sors! Szébb, kedvesebb és finomabb az összes gyermekénél. Ghiász hiába tagadta volna. Bárcsak ne érezné a fájdalmat, amely hirtelen megrohanta, valahányszor lánya sorsára gondolt. Talán fáj neki, hogy nincs gyermeke? Ghiász férfi volt, nem szokott háza nőknek fenntartott részében pletykálni, nem hallotta, miről beszélnek, Marunissza gyermektelensége mégis mélyen aggasztotta. Biztosan rosszul esett neki.

– Mondd csak el! – kérte lányát, majd odahajolt, és megcsókolta a homlokát.

– Ne felejtse el rendesen végrehajtani a konist, Bapa – felelte Marunissza. – Tudom... – leintette apja tiltakozását –, hogy ezerszer csináltad már a nagy Akbar császár előtt, de most új idők járnak, az új időkkel pedig új tisztségek és megbízatások. Ó, Bapa, milyen csodálatos lesz!

– Csak reménykedhetünk – motyogta Ghiász mosolyogva.

Eszükbe jutott Ali Kuli. Felocsúdtak. Marunissza férje nyíltan támogatta Khuszrau herceget, ezért nagy szégyenbe került. Ali Kuli ostobasága aligha csorbítja Ghiász előmenetelét, azonban feleségét, Marunisszát komolyabban érintheti. Idővel kiderül.

A hatszögletű punkahok előre-hátra lengtek a Díván-i-am mennyezetén. A legyezőket zsinórokkal rabszolgák mozgatták a földről. Ghiász a tarkóján érezte a legyezők keltette hűs fuvallatot. Taszlimmal köszöntötte a császárt, majd felegyenesedett. Jól emlékezett az időre jó néhány évvel azelőtt, amikor Marunissza és Szálím egymásba habarodott. Ha úgy alakul, a lánya most császárné lenne. Ghiász a császár szavára várt.

Dzsahángír letekintett magasztos trónusáról.

– Mirza Bég, boldog vagyok, amiért nagy szolgálatot tettél a birodalomnak és nagyra becsült apámnak.

– Csak a kötelességemet teljesítettem, felség.

– Méghozzá igen jól, Mirza Bég – felelte Dzsahángír. – A mai naptól Vazír Khánnal együtt a birodalom dívánja vagy.

Ghiász Bég térde elgyengült. Számított rá, hogy új címet kap, de hogy díván lesz! Allah rámosolygott. Eszébe jutott a harminc évvel korábbi nap, amikor a Mogul Birodalom peremén, Kandahárban, a zsúfolt bazárban mindössze négy arany mohurral az övszájában azon töprengett, hogyan fogja eltartani a családját. Most pedig a birodalom kincstárnoka lett.

– Köszönöm, felség! Nagy megtiszteltetés ez a számomra.

Dzsahángír bólintott.

– Mától pedig a neved Itimadaddaula.

– „A birodalom támasza” – felelte Ghiász, fejet hajtott, és kiélvezte a pillanat varázsát. Aligha lesz képes a darbarra figyelni, miután ekkora megtiszteltetés érte. Némán meghajolt a császár felé, és visszament a helyére.

Dzsahángír oldalt fordult, és bólintott a Mir Tozaknak.

– Hívatjuk Muhammad Sharifot!

Muhammad Sharif előlépett. Sharif Alláhábád kormányzója lett, miután Szálím visszatért Agrába, hogy apja mellett legyen. Sharif a birodalom főminisztere lett, és megkapta az Amir-ul-umra címet.

Bir Szing Deo, a lázadó törzsfő, aki Dzsahángír parancsára megölte Abul Fazlt, előbújt rejtekéből. Háromezer lovat és rádza címet kapott. A császár róla sem feledkezett meg. Fazl halála szükséges volt terve megvalósításához, noha nagy fájdalmat okozott vele apjának. Az uralkodónak tudnia kell, ki élhet, és kinek kell meghalnia.

Végül a lázadók következtek.

Az udvaron néma csend lett úrrá, miután a Mir Tozak megszólalt.

– Hívatjuk Ali Kuli!

Az udvaroncok félreálltak, folyosó nyílt Marunissza férje előtt. A hitszegő Ali Kuli előrelépett, és taszlimmal üdvözölte a császárt.

Dzsahángír elgondolkodva méregette. Mihez kezdjen vele? Ali Kuli elhagyta Agrában, később pedig csatlakozott Khuszrau táborához. Ítélje halálra a hűtlensége miatt? Marunissza végre megszabadulna tőle. A gondolat meglepte. Császár lett, a lány végre az övé lehet. Dzsahángír a kezére pillantott. Rubin- és gyémántgyűrűt viselt, amelyet előtte az apja hordott. Sok év eltelt azóta, hogy utoljára találkoztak Rukajja lakosztályának verandáján. Még fiatalok voltak, szinte gyerekek. Marunissza talán még emlékszik rá. Oly sok idő telt el az óta. Dzsahángír felemelte a fejét, szeme Ali Kuli rezzentelen tekintetével találkozott. Az egész udvar őket figyelte. Maga adta a Tigrisölő nevet neki, mert megmentette az életét a Mewar melletti erdőben. Sokkal tartozott neki.

– Úgy döntöttem, figyelmen kívül hagyom vétkeidet, Ali Kuli. Félrevezettek a birodalom ellen lázadók, de sok harcban tanúsított bátorságod és nekem tett szolgálataid mellett szól. Bardwan államot kapod Bengálban. Készülj, holnap útnak indulsz oda!

Meglepett moraj hallatszott a teremben. A császár valójában megkegyelmezett Ali Kulinak. Dzsahángír bólintott. Jól döntött, Akbar egyetértett volna vele.

– Csendet a teremben! – kiáltotta a Mir Tozak.

A nemesek elhallgattak, amikor egy szolga lépett a Mir Tozakhoz. Suttogva társalogtak. A Mir Tozak Dzsahángírhoz lépett.

– Felség, Khuszrau herceg kér bebocsátást.

E szavakra ismét döbrent csend lett a teremben. Az új császár első nyilvános meghallgatása nem várt izgalmakat tartogatott. Az udvaroncoknak lesz min csámcsogniuk a vacsora mellett. Másnap a hírek eljutnak a birodalom legtávolabbi szegletébe is.

Dzsahángír jót derült magában az udvar viselkedésén. Csak kevesen tudták, hogy Khuszraut elfogták, és fogságba vetették. A császár rendezte úgy, hogy meghallgatásnak látsszék.

– Vezessétek be!

Rádzsa Man Szing és Khuszrau belépett a Diván-i-amba. Khuszrau kipirult arccal a rádzsa mögött kullogott, nem mert apja szemébe nézni. Nagybáty és unokaöcs sietve hajbókolt az új császárnak.

– Gyere ide, Khuszrau! – parancsolta Dzsahángír. Khuszrau félénken közeledett apja felé. Dzsahángír felállt, leereszkedett trónusáról, és megölelte a fiát. Helyeslő moraj hallatszott a nemesek táborából. A császár hátralépett, de nem engedte el Khuszrau izmos vállát. Miként bánjon ez tán a fiával? A trónja sziklaszilárd volt, Khuszrau nem jelentett számára komoly fenyegetést. Vagy mégis? Soha nem tudhatja. Dzsahángír a fiára nézett. Khuszrau felemelte a fejét, tekintete tele volt rosszindulattal. Megint lesütötte a szemét.

Dzsahángír hátrahökölt, elengedte a fia vállát, és visszaült a trónra. Nem kis fáradságába került, hogy közönyös hangon szólaljon meg.

– Elárultál engem! – mondta fennhangon. – Az egész birodalom szemtanúja volt a fiú hűtlenségének apja iránt. Tetted szégyent hozott a fejedre, azért vagy itt, hogy megbocsátásért könyörögj. Megbocsátok neked, elvégre a fiam vagy. Az udvar legyen a tanúja a szeretetnek és odaadásnak, amelyet árulásod ellenére irántad érzek.

A nemesek lelkesen bólogattak.

Dzsahángír a Mir Bakshira, az udvari kincstárnokra nézett.

– Adj Khuszrau hercegnek ezer rúpiát, és egy házat, ahol élhet!

Khuszrau térdre hullott apja előtt.

– Köszönöm, felség! Nagylelkűséged nem ismer határokat. Szégyellem visszataszító tetteimet, a bocsánatodért esedezem, ha miattam kellemetlenség ért.

Dzsahángír Rádzsa Man Szing felé fordult. Az idős tábornok dús, fehér szemöldöke alól nézte a császárt. Büszkén, egyenesen tartotta magát.

Man Szing azzal a szándékkal csempészte ki Khuszraut a várból, hogy Bengálba vigye. Miután Dzsahángír lett a császár, rájött, hogy erőfeszítése hasztalan volt. Ráadásul minden út lezárult előttük. Dzsahángír öröket állított a Jamuna folyó melle. A Bengálba vezető úton Rádzsa Man Szinget és Khuszraut udvariasan megkérték, hogy forduljanak vissza. Nem tartóztatták le őket, Man Szing mégis megfogadta a tanácsot, visszavitte Khuszraut Agrába, hogy a császár bocsánatáért esedezzon.

Dzsahángír jól tudta, hogy nem bírhatja nyilvános megbánásra Man Szinget, ahogy Khuszrauval tette. A legjobb lenne kiengesztelni. A császárnak szüksége volt Rádzsa Man Szingre Bengálban, amely a lázadások melegágya és az afgán rebellisek tanyája volt. Az ottani időjárás párás és egészségtelen, a helyiek hamarosan megint elégedetlenkedni kezdenek. Bengál kormányzója csakis erőskezű államférfi és bátor katona lehet. Man Szing

mindkét tulajdonságot egyesítette magában, akárcsak Ali Kuli. Korábban Khuszrau mellett tették le voksukat, de azon túl aligha tehetnek bármit a fia ügyéért Bengálból, hiszen Khuszrau apja felügyelete alatt lesz Agrában.

– Rádzsa Man Szing, megbocsátom neked, hogy részt vettél Khuszrau lázadásában. Érthető, hiszen szoros kapcsolat fűz hozzá. Bocsánatom jeléül manszáhodat kétezer lovasra emelem, és továbbra is Bengál kormányzója maradsz – jelentette be Dzsahángír. A Mir Tozak charkabot, díszruhaként szolgáló ujjatlan mellényt, ékköves kardot hozott, és átadta Radzsának.

– Köszönöm, felség! – Man Szing meghajolt a császár előtt, és visszament a helyére. A nyilvános meghallgatás aznapra véget ért.



Dzsahángír ágyán hevert és az arany mennyezetet bámulta. Uralkodása első napja eltelt.

Császár! Dzsahángír összerezett, ahogy átjárta a szó hatalma. Szemmel tartja Khuszraut, így már senki sem vitatja császári rangját. Minden rendben lesz. A hatalom tudata boldogsággal töltötte el, ugyanakkor aggasztotta is. Jól fog bánni vele. Amint visszatért háremébe, főminiszteréért, Muhammad Shariféért küldetett.

– Muhammad, azt akarom, hogy örök vigyázzák a nap minden órájában Khuszrau házát. Senki sem találkozhat vele az engedélyem nélkül. Azt akarom, hogy a kémeim szolgálják. Khuszrau nem adja fel egykönnyen a trónt, láttam a szemében a meghallgatáson. Gondoskodj róla, hogy senki se léphessen kapcsolatba vele, aki nem a ház lakója!

– Úgy lesz, felség! – felelte Muhammad Sharif. Arcára egyszer csak gonosz vigyor ült. Hideg szeme felizzott. Muhammad és Khuszrau már a herceg lázadása előtt összerúgta a port. A főminiszter boldog volt, hogy őt bízta meg a császár Khuszrau őrzésével. Dzsahángír keresve sem találhatott volna jobb porkolábot a feladatra.

A császár elküldte szolgálait és feleségeit. Egyedül maradt. „Nuruddin Muhammad Dzsahángír Padshah Ghazi” – skandalta fennhangon saját császári címét. Nuruddin a „hit fényét” jelentette, Padshah „császárt”, vagy „Timur házának fejét”, Dzsahángír pedig „világhódítót”.

Dzsahángír elmosolyodott. A világ császára volt, népe ragyogó fényessége. Alattvalói a kegyétől függtek, ahogy a földműves a naptól. Timur házának feje, a független birodalom megtestesült jelképe volt. Elégedett lehetett azzal, amit aznap végzett. Minden pártfogóját nyilvánosan megjutalmazta, a pártütőket megbüntette... Kivéve Mirza Aziz Kokat, Khuszrau apósát. Valamit kezdenie kell Mirza Kokával. Nem maradhat Agrában, Khuszrau közvetlen közelében.

A szoba látványa összefolyt a szeme előtt. Dzsahángír lehunyta a szemét.



– Mirza Aziz Koka, Dzsahángír császár látni kíván!

A Díván-i-kász túlsó végében csendesen kitértek az ajtószárnyak. A nemesek félreálltak, utat nyitottak Khuszrau apósának. Mirza Koka leszegett fejjel, rákvörös arccal lépett az udvar színe elé.

Mahabat Khán és Muhammad Sharif állt a legközelebb a császárhoz, magas udvari rangjukhoz híven. A két alattvaló cinkosan egymásra mosolygott. A trónus mögött a zenana tagjai tülekedtek az erkélyen a csipkézett márványparaván mögött. Mirza Koka, Akbar mostohafivére a császári háremben nőtt fel. A hölgyek nagy kedvence volt, feszült figyelemmel szemlélték meghallgatását.

Mirza Koka hangja visszhangzott a néma csendben várakozó alattvalók között. A trónus elé ért, konissal köszöntötte a császárt, majd lesütötte a szemét, és Dzsahángír szavát várta.

A császár ránézett, orrcimpája remegett az undortól. Mirza Koka mindent megtett, hogy sikerre vigye Khuszrau ügyét. Rádzsa Man Szinggel ellentétben nem voltak katonai erényei, haszontalannak bizonyult a császár számára.

– Mirza Koka, nagy csalódást okoztál nekem azzal, amit tettél.

– Felséged kegyelmét kértem, és meg is kaptam – felelte Koka, és felemelte a fejét.

– Mégis azért hívtalak ide, hogy az udvari tanács döntsön a sorsodról – vágta rá élesen Dzsahángír.

A mogul Indiában az uralkodó teljes és közvetlen hatalommal rendelkezett. Az egybegyűltek közül mindenki jól tudta, hogy Dzsahángír okot keres, amivel újra perbe foghatja az idős államférfit. Egyértelmű volt, mi a célja vele.

Dzsahángír Mahabat Khánhoz fordult.

– Mahabat, mi a megfelelő büntetése a gáztettnek, amelyet Mirza Koka követett el császára ellen?

– Egyetlen büntetés jöhet csak szóba, felség: halál – felelte Mahabat. – Mirza Koka lelke súlyos bűnnel terhes. A büntetés nem lehet kisebb a vétségénél. Egyértelművé lesz azok előtt, akik hasonlót forralnak ellened, hogy jobban teszik, ha nem fordulnak szembe fenséges személyeddal.

– Igazad van. Mirza Koka – Mirza Dzsahángírra nézett –, döntöttem a sorsod felől. Elárultad a császárságot. Tejfelesszájú ifjút akartál a trónra ültetni, aki képtelen lett volna uralkodni. Így akartad érvényesíteni érdekedet és befolyásodat. De ennél nagyobb bünt is elköveltél: szembefordítottad az apát a fiával. Megrontottad köztem és a fiam, Khuszrau között a szent kapcsolatot...

– De felség!

Az udvar némán hüledezett. Hogy meri félbeszakítani a császárt? Szigorú etikett írta elő mindenki számára, hogy halálos csendben várja ki, míg az uralkodó be nem fejezi a mondanivalóját, és soha ne emelje tekintetét a trónusra, hacsak nem kérdezik. A közbeszólás meglepte Dzsahángírt is, tátott szájjal megállt a mondat közepén, azt sem tudta, mit mondjon. Mahabat Khán némán a zenana erkélyére mutatott.

– Mi az? – kérdezte Dzsahángír derűt erőltetve magára.

– Felség, a zenana összes Bégamja azért van itt, hogy szót emeljen Mirza Koka érdekében. Jobb lenne, ha idejönnél hozzánk, különben mi járulunk eléd – mondta egy hang a paraván mögül.

Salima Szultán Bégam szólt, Dzsahángír apjának özvegye, a császár egyik mostohaanyja. Rukajja mellett Salimát tartotta egykor Akbar különleges becsben. A néhai császár soha nem szegte szárnyát szókimondásának, egyébként is késő volt már. Dzsahángír eltöprengett. A zenana erkélyéhez kell mennie, különben Salima még beváltja fenyegetését, és lejön onnan. Első alkalommal fordulna elő a mogul császári udvarban, hogy az uralkodói zenana egyik tagja a nemesek előtt mutatkozik. Ismerve Salimát, lehet, hogy fátylat sem visel. Utóbbi gondolat megadta a végső lökést az elhatározáshoz. A császár felállt.

Mirza Koka megkönnyebbülten sóhajtott, és az erkélyre pillantott. Láttá, hogy a hölgyek a paraván mögül integetnek neki. Alig láthatóan elmosolyodott.

Dzsahángír a zenana erkélyére lépett. A háremhölgyek meghajoltak, amint helyet foglalt.

– Nem ítélted halálra Mirza Kokát, felség! – szólalt meg Salima Szultán Bégam.

– Azt teszem, amit akarok... – felelte Dzsahángír mogorván, majd hozzátette: –, drága Mádzi.

Salima mosolygott.

– Felség, Mirza Koka olyan, mintha a nagybátyád lenne. Lehet, hogy nem egy a véretek, de a néhai császár úgy szerette, mint édestestvérét, egy anya tejét itták. Amikor az anyja

meghalt, a császár maga vitte a vállán koporsóját, hogy mutassa, mennyire tiszteli. Őfelsége azt akarná, hogy előzékenyen bánj Mirza Kokával.

Dzsahángír elpirult. Lesz valaha olyan jó császár, mint az apja volt? Talán természetes, hogy uralkodása kezdetén, közvetlenül Akbar halál után hozzá hasonlítják. Apja a síron túl is befolyással volt rá az asszonyok révén, akiket hátrahagyott. Azt várták tőle, hogy úgy viselkedjen, ahogy apja tenné: úgy döntsön, úgy parancsoljon. De nem az apja volt... A császár lehajtotta a fejét. Mirza Kokának meg kellene halnia, kétség sem fér hozzá. Minél kevesebb pártfogója van Khuszraunak a birodalomban, annál jobb. De Salima szívességet kért tőle...

Az özvegy császárnét pillantásra se méltatva Dzsahángír felállt és visszaült trónjára.

– Mirza Koka, a zenana asszonyai támogatják ügyedet. Nem tudom, miért, de úgy látom, szeretnek, és közbenjárnak érted. A kedvükért – Dzsahángír az erkélyre nézett – és nagyra becsült apámért, aki tisztelt és szeretett, meghagyom az életedet.

Mirza Koka térdre hullott.

– Felsőged nagyon kedves.

– Megfosztalak minden vagyondtól, rangodtól, és méltóságodtól. Agra városa többé nem lát szívesen, Mirza Koka. Lahorban kell eztán élned. Megengedem, hogy megtartsd címedet.

– Köszönöm, felség! – Mirza meghajolt. Dzsahángír elgondolkodva méregette. Nem, soha többé nem lesz képes megbízni Kokában.

Dzsahángír otthagya a Díván-i-kászt, a nemesek elszállingóztak a teremből. A zenana erkélyéről a háremhölgyek visszatértek lakosztályukba, és izgatottan csevegtek a történekről. Csupán egyetlen nő maradt az erkélyen, miután mindenki távozott. Fátyla takarta arcát. Leengedte, amikor Dzsahángír váratlanul megjelent az erkélyen Salima Szultán Bégam parancsára. Marunissza lassan összeszedte magát. Ólomnehéznek érezte a testét. A díványhoz ment, amelyen Dzsahángír ült. Megérintette a párnát, amelynek hátát támasztotta. Megfordult, és lesietett az erkélyről.



A karaván lassan kanyargott a Jamuna partja mentén, az ezüstösen csillogó folyó medrét követte. Ali Kuli legelől lovagolt, kedvenc arab csataménje nyergében feszített. Mögötte húsz ló és teve ballagott mindenféle ingóság és a háztartás kellékei alatt roskadozva. Ali Kuli a gyaloghintóra pillantott, amelyet négy erős férfi cipelt. Mintha mind ugyanazt a zenét hallották volna magukban, tökéletesen egy ritmusra léptek. Ez volt az egyetlen módja, hogy ne merüljenek ki idő előtt. Hosszú órákon át kellett cipelniük terhüket. A gyaloghintó függőnye meglebbent a szélben. Finom kéz nyúlt ki, hogy megzabolázza.

Marunissza összehúzta a függőnyt, és a párnának dőlt. A bélés puha tollai a lapockájának feszültek. Hosszú az út a bengáli Bardwanba, várandósan pedig még nehezebb. Annyi év házasság és vetélés után ismét teherbe esett. Mintha csak megérezte volna, a kisbaba rúgott egyet a hasában. Marunissza a kezét a hasára tette, hogy megnyugtassa.

Hosszú várakozás után végre gyermeket vár. Amikor találkozott Bapával a császár első nyilvános meghallgatása előtt, már négy hónapos terhes volt, de nem akarta elárulni neki – nem, amíg nem volt biztos a dolgában. Mádzi bölcs, finom, anyai érzékével azonnal rájött. Ezúttal azonban nem ragaszkodott hozzá, hogy mindenki megtudja. Marunissza hálás volt érte. A vetélések után úgy érezte, hogy a gyermek, ha világra jön, egészen az övé lesz. Az első néhány hónapban senkinek sem szólt róla, havonta mosta alsóneműjét, mintha vérezne, nehogy a szolgák pletykálni kezdjenek. A fájdalom ezúttal is gyötörte az első hónapokban. Gyengélkedett és émelygett, de Mádzi azt mondta, ez jó jel. Marunissza sokat aludt éjjel és napközben is, hónapokig félig-meddig öntudatlan állapotban lézengett, mert amikor ébren

volt, majd eszét vesztette a rettegéstől. A kicsi azonban, Allahnak hála, benne maradt. Végül elmondta Ali Kulinak.

– Fiam születik! – kiáltott fel lelkesen a férfi.

– Talán – felelte Marunissza. Imádkozott és remélte, hogy valóban úgy lesz.

A gyaloghintó ablakán keresztül a férjére pillantott. Szépen ülte meg a lovat, a háta katonásan egyenes volt. Az évekig tartó katonai kiképzés nyomot hagyott rajta: jó bőrben volt, egészséges, mint a makk, mióta csak összeházasodtak. Hamarosan meg kell osztaniuk a gyermeknevelés felelősségét. A köztük levő korkülönbség még bajt okozhat. Marunissza huszonnyolc éves volt, Ali Kuli negyvenöt. Nemcsak életkorukban, gondolkodásukban is mérföldekre voltak egymástól.

Marunissza hátradőlt a selyempárnán. Gondolatai visszarepítették Agrába. Maga előtt látta a férjét, amikor hazatért a császár nyilvános meghallgatásáról.

Teltek-múltak a percek. Marunissza a szobájában várta Ali Kuli. Látszólag hímzett, de órák óta egyetlen öltést sem ejtett. Aztán zaj támadt az udvarban, valaki érkezett. Marunissza leengedte fátylát, és az erkélyre szaladt. Látta, hogy Ali Kuli leszáll, és bemegy a házba. Megkönnyebbült, boldog és csalódott volt egyszerre.

Eltelt egy óra, de Ali Kuli még mindig nem mutatkozott. Marunissza képtelen volt tovább várni, férjéért küldetett. Ali Kuli fontoskodó arckifejezéssel és kezében egy üveg borral jelent meg.

– Mi az?

– Uram, mi történt a Díván-i-amban?

– Ezért kérettél ide? – hörögte Ali Kuli.

Marunissza bólított.

– Megkaptam Bardwan dzsagírját, azonnal Bengálba kell mennünk. – A férfi a fogát csikorgatta. – Mondtam, hogy nem kell aggódnod. A császár jól tudja, mivel tartozik nekem. Elvégre megmentettem az anyatigristől.

Marunissza csodálkozva nézett rá. Nem elég, hogy ép bőrrel megúsza, Dzsahángír magasabb rangba emelte és birtokot adományozott neki. Vajon miért?

– Miért vagy annyira meglepve? – kérdezte Ali Kuli. – Még a császár sem árthat nekem.

A díványhoz ment, és lehuppant. Jót húzott az üvegből, majd töprengve nézegette.

– Lőre. Kasmírból kell bort hozatnom.

– Mondott valamit a császár?

– A hűségéről és kötelességről prédikált nekem – vigyorgott Ali Kuli. – De én átláttam a szitán! Az életét köszönheti nekem. Ha akkor nem mentem meg, ma halott lenne. – A férfi arcáról eltűnt a vigyor. – Akkor Khuszrau lenne a császár.

A falhoz vágta a borosüveget. Marunissza felsikoltott, amikor darabokra tört. A mélyvörös ital a szőnyegre ömlött.

– Khuszrau lenne a császár, engem pedig nem számúznének szégyenszemre Bardwan dzsagírba. – Ali Kuli felüvöltött. – Bardwan! Jelentéktelen tartomány. Mit értek én a földműveléshez, a birtokigazgatáshoz? – A mellére csapott. – Harcos vagyok. Sok csatát megjártam már. Az emberek mindenütt dicshimnusz zengnek rólam, erre mit tesz az új császár? A peremvidékre küld, Bardwanba!

Marunissza elfordította arcát dühöngő férjétől és lassan elmosolyodott. Mégsem tévedett Dzsahángír döntésével kapcsolatban. Mesteri diplomata módjára állította félre Ali Kuli. A férje messze földön híres volt bátorságáról a csatáiban. Semmi haszna sem származott volna belőle, ha kivégezteti. Ráadásul Bengál az elégedetlenség melegágya. A legjobb, ha katonát küld oda. Dzsahángír egyetlen lépéssel száműzte Ali Kuli – nem hivatalosan, magától értetődik –, és erősítette meg bengáli erejét, hogy elnyomja a lázadókat. Többé nem kellett attól tartania, hogy Ali Kuli Khuszrau oldalára áll, hiszen a herceg több ezer mérföldre él tőle, a császár őrizete alatt. Akbar büszke lehet a fiára.

Marunissza ekkor szólt férjének a gyerekekről, hogy jobb kedvre derítse. Talán könnyebben viseli a száműzetést, ha gyermekük lesz. Azzal azonban, hogy Ali Kuli fiút akart, újabb gyötrelmet okozott Marunisszának. Mi lesz, ha nem fiút szül neki?

Bardwanba tartottak tehát. Ali Kuli sem mert szembeszegülni Dzsahángír parancsával. Azzal vigasztalta magát, hogy Rádzsa Man Szing Bengál kormányzója maradt, együtt újabb összeesküvést ötlehetnek ki.

Indulásuk előtt Marunissza még ellátogatott a császári zenanába, hogy lássa az özvegy császárnét. Rukajja meghívta a Díván-i-kászba, hogy szemtanúja legyen Mirza Aziz Koka perének. Marunissza szívesen elkísérte: részben azért, mert megparancsolta, másrészt még egyszer látni akarta Dzsahángírt. Nem remélte, hogy olyan közel kerül hozzá. Talán a sors akarta úgy, hogy utoljára közvetlen közélről lássa. Dzsahángír soha többé nem hívja vissza Ali Kuli a császári udvarba – Marunissza jól tudta. Tompa fájdalom támadt a hátában, masszírozta, ahogy csak tudta. Ha Dzsahángír nem is, a gyermek az övé lesz.

Megérkeztek bardwani házukba. Az alkony a városra ereszkedett. Marunissza kilépett a gyaloghintóból. Azon nyomban éles fájdalom hasított a gerincébe. Soha olyat addig nem érzett. A térde megrogyott, nedvességet érzett a lába között. A szíve majd kiugrott a helyéből. Selyemhagarája alatt azonnal a lába közé nyúlt. Nem számított, hogy a szolgálkkal teli udvaron áll. Korai volt: még csak a kilencedik hónap közepén járt. Álnok teste kiveti ezt a gyermeket is? Kezén ragadós, átlátszó váladék csillogott. A gyaloghintónak dőlt, majd földre rogyott a külső udvaron. Nem vér! Allahnak hála, nem vér!

A szolgálók felkapták, gyorsan a ház hátsó részében álló szobába vitték, és ágyba fektették. Az egyre erősödő fájdalom ködén keresztül Marunissza Ali Kuli rémült arcát pillantotta meg az ajtóban. A férfi eltűnt, bábáért kiáltott. Bardwanban voltak, nem szereznek egykönnyen bábát éjjel.

Marunissza izzadságban fürödve feküdt a derékaljon. Piszkos utazóruháját viselte. A fájások egyre szaporábban követték egymást. Lassacskán minden megszűnt létezni körülötte. Hogy bírta ezt ki Mádzsi hétszer? Könnyebb lenne, ha szeretné a férjét?

Végre megérkezett a bába. Marunissza az ágyban nyögdécselt fájdalmában. Alsó ajkát véresre harapta, hogy ne üvöltsön. Az éjszaka fájdalmasan lassan telt. Marunissza hol magánál volt, hol nem. A helyiség tele volt idegenekkel. A szolgálók mind újak voltak, a bábát sem ismerte. Ali Kuli nem lépett a szobába, elvégre női dologról volt szó.

– Mádzsi... – suttogta Marunissza újra és újra. Anyja nyugtató kezét akarta érezni a homlokán, el akarta mondani neki a félelmeit, amelyek megrohanták. Túl korai volt. Mi lesz, ha a gyermek halva születik?

A bába megveregette a vállát.

– Minden rendben lesz, Száhiba – mondta neki. Kedves asszony – gondolta Marunissza, mialatt kábultan a nő nyugodt arcába bámult. Megragadta a kezét, és megszorította. Nem Mádzsi volt.

A rabszolgák összehúzták a függönyt az ablak előtt. A sok embertől fullasztó levegő telepedett a szobára. Lámpások ernyedte fénye táncolt a nedves, áporodott helyiségben.

– Húzzátok szét a függönyt! – lihegte Marunissza. – Nem kapok levegőt.

Az egyik szolgáló arasznyira széthúzta a sötétítőt. Hűvös, éjszakai levegő szökött a szobába. Szinte tapintható volt. Marunissza kínja azonnal enyhült. Tizennégy órával később Marunissza ernyedten hanyatlott vissza a párnára. A szobát újszülött sírása töltötte meg.

– Lány – mondta a bába suttogva. Szánta az ágyon fekvő asszonyt. Annyi év házasság után az asszony vézna lánykának adott életet. Micsoda balszerencse!

Marunissza a karját nyújtotta, és magához szorította a kisbábát. Ali Kuli csalódott lesz. A nagy harcosnak lánya született. Nincs fia, akit kemény férfivá nevelhetne, hogy felülmúlja apja dicső – avagy dicstelen – tetteit. Marunissza a csecsemő ráncos, rózsaszín arcát nézte, kis lábát, amely addig a testében rugdalózott, az elvágott köldökzsinórt, amelyen keresztül

összeforrt vele. A kicsi az övé lesz – eltökélte, hogy a széltől is óvja majd, ahogy addig semmit. Ha Ali Kuli nem is akarja, ő igen. Összeszedte minden bátorságát, és megszámolta a baba lábán és a kezén az ujjakkat. Nem akarta kihívni maga ellen a sorsot, amely a kicsivel ajándékozta meg. Tíz ujj a kézen, tíz a lábon. Pisze orr. Íves szemöldök, vérfoltos arc. Dús, göndör, összevissza haj. Bocsáss meg mohóságomért, Allah! – imádkozott Marunissza halkán. – Köszönöm a gyermeket, és köszönöm, hogy egészséges!

Melegség áradt szét a testében, ahogy a kezében tartotta gyermekét. A bába és a rabszolganők rosszálló pillantást lövelltek felé. Ali Kuli a hír hallatán üvöltött a szomszédos helyiségben.

– Lány?! Csak egy lány?

Marunissza meg se hallotta, amit mond. A kicsi kinyitotta apró száját: ásított, majd anyja mellét kereste. Marunissza rögtön tudta, hogyan nevezze el.

Ladli. „Akit szeretnek.”

Ali Kuli nem ment azonnal, hogy lássa Ladlit. Marunissza önző volt, egészen magának akarta a gyermeket, így nem bánta a dolgot. A kicsivel a karjában Marunissza alvással töltötte az elkövetkező tizenkét órát, hogy kipihenje az utazás és a szülés fáradalmát.

Tíz nappal később Ali Kuli és Marunissza két császári herceg, Shahrjar és Dzsahandar világrajöveteléről értesült. Egy hónap különbséggel születtek két császári ágyastól. Származásuk ellenére trónörökösnek számítottak. A mogul jog nem tett különbséget feleségtől vagy ágyastól született örökös között. Dzsahángír császárnak immáron öt fia volt: Khuszrau, Parviz, Khurram, Shahrjar és Dzsahandar.



Dzsahángír a távolba bámult és homlokát ráncolta. Lakosztálya udvarában üldögélt. Ív papír, tintatartó és tollszár hevert mellette.

A decemberi nap túljutott csúcspontján. A legkellemesebb hónap volt Agrában. A nyugati ég alja felizzott, a rég letermett guava- és mangófa árnyéka hosszúra nyúlt az udvar kövezetén. A zenészek halkán játszottak a császár feje feletti erkélyen.

Dzsahángír gondterhelten dörzsölgette a homlokát. Azt akarta, hogy igazságos és kegyes császárként emlékezzenek majd rá. Nem volt könnyű apja nyomdokaiba lépni: elődjét máris Nagy Akbar néven emlegették az emberek. A császári cím feletti eufória lassan elszállt, kötelességeinek súlya keményen nyomta Dzsahángír vállát. Emberek milliói függtek tőle. Akbar hatalmas birodalmat hagyott rá, amelyet nem volt könnyű irányítani. Tény, hogy Mahabat, Sharif, Koka és Abdullah magára vállalta a munka oroszlánrészét, mégis a császárnak kellett összetartania a birodalmat, megvédeni népét és gondoskodni róla.

Erre született. Murád vagy Danidzal hiába élne, nem tudna mit kezdeni ekkora felelősséggel. Megmutatja mindenkinek, hogy képes élni apja örökségével. Imádni fogják, ahogy Akbart imádták. Egy napon majd Adil Padshahként, „igazságos császárként” tekintenek vissza rá.

Dzsahángír elhatározta, hogy napi rendszerességgel személyes naplót vezet, nehogy ellenségei beszennyezzék uralkodása emlékét. Jahangirnamának hívja majd. A napló császárrá koronázásával kezdődik. Nagyapjához hasonlóan saját kezűleg örökíti meg tetteit az eljövendő generációk számára. De hogy is kezdjen hozzá?

A tintába mártotta a tollszárat, és írni kezdett. Dasturu-1-amal. „Az uralkodás szabályai.” Időnként meg-megállt. Az oldal lassan betelt. „Sarait, vendégházat kell építeni az utak mellett, ahol az utazók megpihenhetnek. A kereskedők áruit és a karavánokat senki nem kutathatja át engedély nélkül. A nagyobb városokban kórházakat kell emelni, tapasztalt orvosok dolgozzanak bennük.”

Elgondolkodott, tekintete a mellette álló borospohárra tévedt, majd folytatta az írást. „Mindenféle káros ital fogyasztása tilos a birodalomban.” A helyzet iróniája nem kerülte el a császár figyelmét, de a birodalmat kellett irányítania, nem saját magát.

Izgalom futott végig a testén: történelmet ír. Rendelkezéseit „Dzsahángír tizenkét törvényeként” tartják majd számon. Császári családba született, tudta, hogy egy nap uralkodó lesz, de olyan sokat kellett várnia, hogy kis híján feladta álmát. Szerencsés volt – gondolta. Murád és Danidzsál, a két trónörökös meghalt. Szerencsére Khuszraut azelőtt félreállították, hogy kellemetlenséget okozhatott volna neki. Ostoba tettei ellenére Akbar végül megbocsátott neki.

Dzsahángír mélyen beszívta a levegőt, és folytatta az írást. Átdolgozta a háramlás jogát. Korábban, ha a férfi meghalt, vagyona az államra szállt. A császár akaratától függött, hogy örököseinek adja-e. A Dasturu-l-amalban Dzsahángír kijelentette, hogy a jogos örökösök öröklési joga érinthetetlen.

A tizenkét törvényt kihirdették az egész birodalomban. Az emberek vég nélkül csodálták a császár kegyességét és igazságosságát. A hírek lassan eljutottak a császári palotába. A nép rajongását látva Dzsahángír elrendelte, hogy húzzák ki az Igazság Láncát. Az Igazság Lánc két és fél méter hosszú aranylánc volt. Az egyik végét az agrai erőd falára erősítették, a másikat a Jamuna folyó partján álló kőoszlopra. Hatvan rézcsengettyű függött rajta. Dzsahángír rendelete értelmében az Igazság Lánc az egyszerű embereket szolgálta: bárki, aki úgy érezte, hogy igazságtalanság érte, megrázhatta a láncot, hogy felkeltse a császár figyelmét ügye iránt.

Dzsahángír megerősítette a birodalom egységét: pénzt veretett. Egy ígéretes napon elrendelte, hogy az arany mohurokra és az ezüstrúpiákra saját képmása kerüljön. Néhány nappal később mintát mutattak be az érmékből az udvarban. A pénzek csak úgy csillogtak a fekete bársonyon. Az aranyérmék láttán a császár hátán végigfutott a hideg: egy lépéssel megint közelebb került az örökkévalósághoz. Teste porrá lesz, de az arany mohur sok száz év múltán is ott csillog majd valaki kezében. Ezt jelentette tehát császárnak lenni. Dzsahángír áhítatosan visszahelyezte az érmét a tálcára. Szeme csillogott a meghiúsulástól.

A császár népszerűsége és hatalma teljében volt. Muhammad Sharif főminiszter figyelmét teljesen lekötötték az államügyek, így nem maradt ideje személyesen örködni Khuszrau herceg bebörtönzése felett. A főminiszternek és a császárnak hamarosan be kellett látnia, hogy ez nagy hiba volt.

Tizenkettedik fejezet

*„Hogy elérjék céljukat, az elégedetlen urak
Chuseróra emelték tekintetüket, és remélték, hogy
általa lázadást szíthatnak országaikban... A múlt
dicséretével tüzelték, a siker ígéretével kecsegtették.”*

Alexander Dow: The History of Hindostan

– Hamarosan itt az idő.

Kalifa a férjére nézett és elpirult.

– Igen, uram. – Halkan és dallamosan beszélt. – Fiúért imádkoztam, egészséges gyermekért.

Khuszrau herceg a homlokát ráncolta.

– Mi haszna a fiúnak? Nem hagyhatom rá a trónt. Az apám gondoskodott róla. – Keserűen körbemutatott a teremben.

Khuszrau és Kalifa a herceg lakosztályában tartózkodott. Első pillantásra a császári herceg semmiben sem szenvedett hiányt. Látszólag – gondolta Khuszrau, és tehetetlenül leejtette a vállát. Az ablakokon elefántcsontszín selyemfüggöny lógott, a kőpadlót vastag, geometriai mintákkal díszített vörös és zöld perzsa szőnyeg fedte. A gyöngyházberakásos szantálfa asztalok terrakotta ritkaságoktól roskadoztak, hatalmas aranyvázákban sárga nyári rózsák álltak. A főbejárat előtt azonban két megtermett ahadi állt őrt. Valahányszor a szél meglebbentette a függönyt, előtűntek az ablakra szerelt otromba, fekete vasrácsok, amelyek a szabadság minden illúzióját lerombolták.

– Eljön a nap, amikor a miénk lesz a trón, uram. Csak idő kérdése.

Khuszrau az asszony felé fordult, fiatal arca eltorzult. Kizárólag Akbar kérésére vette el Kalifát, később azonban nagy szerelembe esett a visszahúzódó teremtéssel. Arcát a nászéjszakán látta először. A lány teljes odaadása megnyerte a herceg szívét. Kalifa a fogságba is követte férjét.

– De én most akarom! Jog szerint az enyém, az apám törvénytelenül bitorolja! Akbar császár is így akarta!

– Halkan, uram! – Kalifa félve pillantott az ajtóra. – A császár hallani fog dühkitörésedről.

– Nem érdekel! – felelte Khuszrau halkabban. – Meddig fog még tomlőcben tartani? Hat hónapja élek itt.

– Talán addig, míg meg nem születik a gyermekünk. A császár boldog lesz unokája láttán.

– Nem várhatok. Nem hagyhatom, hogy a fiam fogságban szülessen meg.

Khuszrau felpattant a díványról, hátratett kézzel fel-alá járkált a szobában. Remegett a dühtől. A birodalom az övé. Az apjának semmi keresnivalója a trónján. Szégyenszemre megfeddte a Díván-i-amban az összes udvaronc szeme láttára, mintha rakoncátlan gyermeket utasítana rendre.

Khuszrau megtorpant az ablak előtt, és kipillantott. Színes muszlinba és selyembe öltözött, az árnyékban hűsölő háremhölgyeit nézte. A szolgálok hűs sörbettel kínálták őket. Ha úgy tartaná kedve, Kalifa is velük hűsölhetne. Dzsahángír megengedte neki, mégis azt választotta, hogy a férje mellett marad.

A belső ajtó csendben kinyílt, és egy férfi lépett a szobába.

– Felség! – szólította meg a herceget suttogva.

Khuszrau sarkon fordult. Kalifa gyorsan leengedte fátylát.

Abdur Rahim, a Khán-i-khanan lépett be, és meghajolt a herceg előtt. Khuszrau egyik leghűségesebb támogatója volt a lázadás alatt. Akbar hadseregének főparancsnokaként magas rangban állt, amelyet arra használt, hogy Khuszrau hamvába holt ügyét támogassa. A herceg többi támogatójához hasonlóan azért támogatta Khuszraut, hogy idővel a tapasztalatlan, naiv császár alatt Khán-i-khanan lehessen. Dzsahángír idősebb, agyafürtebb uralkodó volt, ravasz tanácsadókkal felvértezve. Khuszrau herceg a fővezérnek köszönhette, hogy Ali Kuli átpártolt a táborába. Marunissza férje a Khán-i-khanannal ápolt legszorosabb kapcsolatot a birodalomban. Évekkel azelőtt, amikor a perzsa katona a birodalomba érkezett, zsoldosként Abdur Rahim szolgálatába állt. Rahim mutatta be a császárnak.

– Bocsánatodért esedezem, felség, de nem tájékoztathatalak volna érkezéséről a császár tudta nélkül.

– Nem számít. Mi hírt hoztál? – kérdezte Khuszrau türelmetlenül.

– Tervet szőttünk, hogyan szabadítsunk ki a császár karmai közül. Huszain Bég és Mirza Haszan is téged támogat.

– Nagyszerű! – mosolygott Khuszrau. Ingerültsége elszállt, ifjonti lelkesedés kerítette hatalmába, amely megannyi nemes és közembert megtévesztett a birodalomban. – Mi a terv?

– Három nap múlva a császár vadászni megy. Szokásához híven a toronyba zárat majd, mielőtt távozik.

Khuszrau bólintott. Ki nem állhatta a börtön csupasz kőfalát, amelyen egyetlen ablaktábla engedett csak tejfehér fényt a cellájába. Khuszrau hosszú napokat töltött a toronyban, míg Dzsahángír önfeledten vadászgatott. Mindennapos kerti sétáját is megtagadták tőle.

– A császári kíséret késő este tér vissza a vadászatról. Ez elég időt ad nekünk, hogy elmeneküljünk Agrából. Reggel kell kisurrannod, rögtön azután, hogy a császár távozik – folytatta Abdur Rahim.

– Hogy jutok ki? A császár nem engedi, hogy látogatót fogadjak, és szigorúan megtiltotta, hogy elhagyjam a tornyot – mondta Khuszrau.

– Azelőtt kell megszöknöd, hogy a toronyba vinnének. A rá következő nap lesz nagyapád születésnapja, felség. Talán elérheted, hogy elzarándoklj Akbar császár síremlékéhez Szikandarába. Nagy hadsereg élén várlak majd az út mentén, kiszabadítunk fogva tartóid markából.

Khuszrau lassan megrázta a fejét.

– Nem hiszem, hogy olyan könnyű lesz megszabadulni az öreimtől, Abdur Rahim.

A Khán-i-khanan ravaszul a hercegre nézett.

– Meg kell próbálnod, felség! Ez a legjobb alkalom. A császár távol lesz. Órákkal később értesül csak szökéséről, amíg pedig nem tud róla, addig nem léphet. Az örök hanyagul végzik a munkájukat, magam is észrevétlenül bejutottam.

– Mi lesz a hercegnével? – kérdezte Khuszrau hirtelen, és Kalifára nézett.

Felesége a fejét rázta a fátyol mögött.

– Egyedül kell menned, uram, úgy gyorsabban haladsz. A császár nem fog bántani, különösen most... – Kalifa a hasára tette a kezét.

Khuszrau bólintott. Abdur Rahim felé fordult, arcán aggodalom ült.

– Szervezd meg, hogy a hercegné utánunk induljon, amint eljutottunk... Hová is megyünk?

– Lahorba.

– Lahorba? – kérdezte Khuszrau meglepetten. – Miért nem Bengálba? A nagybátyám, Rádzsa Man Szing majd segít nekünk.

– Nem, felség. – Abdur Rahim határozottan megrázta a fejét. – Nagybátyád és Mirza Aziz Koka alig úszta meg ép bőrrel a császár bosszúját. Dzsahángír kémei a sarkukban vannak. A császár rögtön tudná, hogy Bengálba indultunk, és még odafelé nyakon csípne bennünket. Ha Lahorba megyünk, és sikerül elfoglalnunk az erődöt, lesz főhadiszállásunk, ahonnan támadhatunk. Amint elfoglaltuk Lahort, Mirza Kokáért és Rádzsa Man Szingért küldetünk. Ráadásul... – Abdur Rahim elhallgatott.

– Ráadásul mi?

– Ha nem sikerül elfoglalnunk Lahort, tovább menekülhetünk északnak. A perzsa sah nem tagadja meg tőlünk kegyét. Ha viszont Bengálban elveszünk, nincs hová menekülnünk.

– Igazad van – felelte Khuszrau, miután átlátta Abdur Rahim tervét. – Menj, és készítsd elő a szökést!

A Khán-i-khanan meghajolt a herceg felé, majd kisurrant a hátsó ajtón. Khuszrau Kalifához lépett.

– Boldogulsz majd nélkülem, kedvesem?

– Igen, uram. Allah legyen veled! Imádkozom érted.



A keleti ég rózsaszínbe hajlott. Pirkadt. Khuszrau kinézett az ablakon. Láta a távolban a császári kíséret mögött felszálló porfelhőt. Kora hajnalban indultak útnak, még sötétben.

Április volt, de a nyár máris forró napokkal jelezte közeledtét. A kora reggel és a késő délután kínálkozott a legjobbnak a testmozgásra.

Khuszrau ellépett az ablaktól. Szíve izgatottan vert. Ideje, hogy a tettek mezejére lépjen. Az örök hamarosan megérkeznek, hogy a toronyba kísérik. Hamarjában körbepillantott a teremben. Kalifát éjszakára a császári zenanába küldte. Így tett, valahányszor a toronyba kellett mennie. Lakosztálya ajtajához ment, és kopogott.

Az álmos őr óvatosan kinyitotta az ajtót.

– Igen, felség?

– Szikandarába óhajtok menni, hogy tiszteletemet tegyem nagyapám sírjánál! – parancsolta Khuszrau indulatosan. – Mondd meg a lovásznak, hogy nyergelje fel a lovamat!

– De... felség... a császár nem engedélyezett semmiféle kirándulást... – dadogta az őr. – Meg kell kérdeznem a többi őrötől...

– Elég ebből! – kiáltotta Khuszrau. Kitett magáért, hogy dühösnek és fenségesnek látszon egyszerre. – Nem vagyok kíváncsi a cselédek kifogásaira! A császár a fejedet veszi, ha nem hagyod, hogy szent zarándoklatra induljak. Részletesen beszámolok engedetlenségedről öfelségének.

– De felség, nem lehet – kötötte az ebet a karóhoz az őr. – Nem engedhetlek el csak úgy...

Khuszrau sokatmondón végighúzta az ujját a nyakán. Halkan odasúgta a férfinak:

– Úgy látom, az életed értéktelen a számodra. Vagy mégsem?

– Kívánságod számomra parancs, felség! – felelte végül a rémült őr. – Kérlek, bocsáss meg!

Khuszrau kegyesen intett.

– Jól van. Menj, és teljesítsd parancsomat!

Az őr bezárta maga mögött az ajtót, és távozott. Khuszrau nyomban a földre rogyott, a homlokát kiverte az izzadság. Kevély volt? Túljátszotta a szerepét? Az őr vajon hitt neki, vagy a fővezérrel tér vissza, hogy kifaggassa szándékáról? Kirázta a hideg. Ne így legyen, kérlek, Allah! – imádkozott magában a földön ülve. Ha Muhammad Sharif megjelenik az ajtóban, dühös lesz, amiért olyan korán felverték, és azon nyomban a torony tömlőcbe hajítja majd. Halk kopogás hallatszott az ajtón. Khuszrau felugrott. Reszketve várt a sorsára. Az őr lépett be rettegő arccal.

– A lovak készen állnak, felség.

A palota éjszakai álmából ébredezett, amikor Khuszrau a lovához szaladt. A várakozó katonák a testőrei voltak, a fővezér jelölte ki őket. Khuszrau futólag rájuk pillantott. Vajon sejtik, hogy életük kevesebb mint egy óra múlva véget ér?

Szikandara, ahol Akbar síremléke feküdt, hat mérföldre volt Agra városától. Az úton az öröket megtámadták és megölték Abdur Rahim emberei. A holttesteket az út mellé tették, majd a herceg háromszötven lovas élén Szikandarába vágatott. Ott találkozott Huszain Béggel és Mirza Haszannal. Tiltakozásuk ellenére Khuszrau megállt Akbar sírjánál, letérdelt, és imádkozott, hogy tervét siker koronázza. Aztán lovára pattant, és a lázadókkal együtt északra, Lahor felé vette az irányt.



– A vállamat.

A rabszolganő engedelmeskedett. Dzsahángír lassan ellazult. A nő ügyes kézzel masszírozta ki a feszültséget fáradt testéből.

A császár a borospohárért nyúlt, és nagyot húzott belőle. Letette a kelyhet, és lehunyta a szemét. A vadászat pompás volt. Mindössze két lövése tévesztett célt, a többi mind célba talált. A császári trón újabb ajándéka: a birodalom immár az ő birodalma, a vadászat még édesebb benne.

Hatalmas rézkád állt a császári lakosztályban, nem messze tőle. Eunuchok réz- és ezüstedényben forró vizet hoztak, majd a kádba öntötték. A masszázs végeztével a császár az illatos, meleg vízbe ereszkedett, aztán az esti szórakozáshoz öltözött.

Zavart köhintés keltette fel Dzsahángír figyelmét. Kinyitotta fáradt szemét. Hosijár Khán állt az ajtóban. A főeunuch évek óta jól szolgálta – gondolta Dzsahángír. Tudta, hogy Hosijár nagy befolyásra tett szert zenájában, igen alázatos kapcsolatot ápolt Dzsagat Gosinival, a Padshah Bégammal. A császár ritkán avatkozott a hárem dolgaiba – hercegeként egyszer sem –, mégis pontosan tudta, mi zajlik körülötte.

– Mi az, Hosijár?

– Bocsánatodért esedezem, felség, de a főminiszter vár az előcsarnokban, és meghallgatást kér – felelte az eunuch.

– Mondd meg neki, hogy várjon egy órát! A multság alatt majd beszélek vele.

– Az úgy nem tűr halasztást, felség. A főminiszter ragaszkodik hozzá, hogy azonnal beszéljen veled.

Hír érkezett a Dekkánról – gondolta Dzsahángír. A császár új életet lehelt Akbar befejezetlen hadjáratába. Elhatározta, hogy beteljesíti apja akaratát. Jó hír még nem érkezhet a harcról. A császár felkelt, a szíve izgatottan vert. Máris győzelemre vitte az ügyet, amellyel az apja évekig hasztalan vesződött? Magára öltötte vörös selyemköpenyét, és kiviharzott az uralkodói lakosztályból az előtérbe. Csak a császári család tagjai léphettek a zenába, Dzsahángír a háremen kívül fogadta látogatóit.

Muhammad Sharif fel-alá járkált a teremben, amikor a császár belépett. Amint meglátta, térdre hullott, és konissal köszöntötte.

– Látom, megzavartam felséged fürdőjét. A bocsánatodért esedezem.

– Mi hírt hoztál? Győztünk a Dekkánon? – faggatta Dzsahángír türelmetlenül.

Muhammad Sharif lesütötte a szemét.

– Nem, felség. Rossz hírt hozok. – Azt se tudta, hogyan kezdje. – Khuszrau herceg megszökött.

– Megszökött?! – Félelem szorította össze Dzsahángír szívét. – Hogy történhetett? Talán nem utasítottalak, hogy huszonnégy ór kísérje mindenhová?

– De igen, felség – felelte megtörten Sharif. – Mégis elmenekült. Ma reggel, míg vadászni voltál, a herceg lovat kért azzal az indokkal, hogy tiszteletét akarja tenni Akbar síremlékénél. Ott találkozott a Khán-i-khanannal, Huszain Béggel és Mirza Haszannal. Utoljára négyszáz lovas élén látták őket.

– Miért nem értesültem erről hamarabb? – őrvongott Dzsahángír.

– Magam is néhány perccel ezelőtt tudtam meg, felség. A lámpagyújtó a toronyba ment, hogy világot gyújtson, de üresen találta. – Sharif leszegette a fejét.

– Az egész a te hibád! – válaszolta a császár. Khuszrau elsökött. Mikor? Hová? Alig melegedett meg Dzsahángír alatt a trón, máris elveszíti?

– Igen, felség. Kész vagyok vállalni a büntetést, amelyet rám szabsz. Mindössze... egyetlen szívességet kérek. Engedd, hogy üldözőbe vegyem a herceget és visszahozzam eléd!

Dzsahángír tekintete ellágyult. Gyermekkori pajtására és barátjára nézett. Össze kell szednie magát, nem vehető el a fejét. Tervet kell szőni. Csak ő adhat parancsot.

– Ám legyen! Tedd jóvá hibádat, fogd el Khuszraut! Találj ki valamit, és azonnal indulj Bengálba! Khuszrau minden bizonnyal nagybátyjához, Rádzsa Man Szinghez siet.

– Azonnal indulok, felség! – Sharif meghajolt, és az ajtóhoz ment.

– Várj! – Dzsahángír megálljt parancsolt a távozó főminiszternek. A hangja egyre határozottabb lett, ahogy beszélt. – Küldj kémeket, hogy ellenőrizzék Khuszrau útját! Lehet, hogy nem is Rádzsa Man Szing karjába fut. Holnap indulj, miután megbizonyosodtál Khuszrau úti céljáról. Amint megtudod, hol van, azt akarom, hogy azonnal a nyomába eredj. Hozd elém, élve vagy halva! Nem tűrök el több ellenszegülést a fiamtól. Megértetted?

– Igen, felség! – Sharif mosolygott. A legnagyobb örömmel kínálta volna fel Khuszrau fejét aranytálcán császáranak. – Elmehetek?

Dzsahángír elgondolkodva bólintott. A távozó Sharifot figyelte. Hirtelen eszébe jutott valami. Mi lesz, ha Khuszrau nem hajlandó megadni magát a császári erőknek? Ha harcba száll velük? Khuszrau támogatóinak soraiban ott volt a Khán-i-khanan is, a császári erők fővezére, tapasztalt, sok csatát megjárt harcos. Mi lesz, ha Muhammad Sharif elesik a harcban?

– Muhammad! – kiáltott Dzsahángír élesen. Sharif megint visszafordult. – Küldd Shaikh Farid Buikharit magad helyett. Ihtimam Khán kísérje felderítő tisztként. Azt akarom, hogy az udvarban maradj, szükség van a szolgálataidra itt.

Sharif arca megrándult. Nem őt bízta meg a császár a herceg kézre kerítésével?

– De felség... – dadogta.

– Döntöttem, Muhammad! – felelte Dzsahángír ellentmondást nem tűrő hangon, majd előzékenyebben hozzátette: – Meg kell értened, milyen fontos vagy nekem. Együtt kelünk útra, ha megleljük Khuszrau rejtékhelyét.

– Ahogy kívánod, felség. – Nem volt értelme vitatkozni a császárral, ha egyszer elhatározta magát. Muhammad Sharif meghajolt Dzsahángír felé, és otthagyta a háremet.

Dzsahángír visszaereszkedett a kádba. Töprengve feküdt a meleg vízben. A rabszolganők a vállát szappanozták. Akbar hasonló fájdalmat érezhetett, amikor Dzsahángír elárulta? Kibékülésük után a császár egyszer megállította, amikor Agrában a betegágya mellett felolvasott neki. Akbar a nyitott könyvre tette a kezét, és azt kérdezte:

– Mondd csak, Szálím, olyan fontos a korona?

A kérdés meglepte a herceget. Meghökkenve bámult apjára. Arra gondolt, hogy a korona Akbar fején ül, negyvenkilenc éven át érezte a súlyát. Honnan is tudná, mit jelent áhítózni rá? Akbar sem szólt egy ideig, aztán a könyvre mutatott.

– Onnan olvasd!

Most már tudja, mit jelent császárnak lenni – gondolta Dzsahángír, mialatt a szappanos vízbe bámult. Átérti, milyen, ha a fia mindenáron meg akarja kaparintani a trónját. Dzsahángír nemrég lett császár. A trón törvény szerint őt illeti. Eltökélte, hogy megvédi, ami az övé, ha törik, ha szakad.

Kémekeket küldtek minden irányba, hogy kifürkésszék Khuszrau útját. Éjfélkor hír érkezett a palotába: a herceg Lahor felé tart. Shaikh Farid Bukhari az üldözésére indult. A császár nem lelte kedvét az esti mulatságban. A felénél otthagyta, és aludni tért. Míg Dzsahángír aludt, a rabszolgák és az eunuchok lázasan pakoltak. Az Agrában állomásozó császári hadsereg parancsot kapott, hogy bontson táborn.

Másnap hajnalban, napkeltekor Dzsahángír a hadsereg élén elhagyta a várost. Nem egészen tizenkét órával azután, hogy Khuszrau szökéséről értesült, katonái élén menekülő fiát üldözte.

Tizenharmadik fejezet

*„Halott nemesek között lovagoltak, akik az
út mellett feküdtek... Mahabat Khánt a herceg mögé ültették,
hogy bemutassa a tetemeiket Khuszraunak, és megmondja nevüket.
A szél a testeket kedvére himbálta. Mahabat erre azt mondta
Khuszraunak: Szultán, nézd, hogy harcolnak katonáid a fákkal!”*

Sri Ram Sharma (szerk.):

A Dutch Chronicle of Mughal India

A meleg, párás éjszaka hamar leereszkedett Bengálra. Öt napja esett. A felhőszakadástól minden elázott, az ember alig kapott levegőt. A házak Bardwanban penész és nedves ruha szagát árasztották. A szúnyogok óriási rajokban jártak, az emberek feje körül dongtak, vérre szomjaztak. A neemfa levelének füstje sem volt képes távol tartani őket. Leheletfinom, fehér szúnyoghálók kísértetek módjára lebegtek az ágyak és matracok felett. Marunissza az ágyban feküdt, a plafonra szerelt, lassan ingó szögletes punkaht figyelte. A legyező megrezdült, megállt, a zsinór ernyedten lógott az ajtófélfán. Marunissza megvárta, míg a párás levegő nehéz takaróként egészen beborítja, majd halkán megszólalt.

– Nizam!

Az ajtó előtt a rabszolga fiú felriadt. Félálomban megint ide-oda mozgatta a lábát. A punkah zsinórja a nagylábujjára volt erősítve. A legyező megint járni kezdett.

Marunissza Ladli felé fordult. A kislány mellette aludt. Felemelte a fejét a karjáról, és a párnára tette. A kicsi homlokát kiverte a víz, az izzadságcseppek Marunissza karján csillogtak. Anyja letörölte, és Ladli hajára fűjt. A kislány sóhajtott, a hátára fordult, szétdobta kezét-lábát. Marunissza felkönyökölt, és a gyermekére nézett. A bengáli forráság láthatóan nem zavarta, édesen, nyitott szájjal aludt. A levegő fűtyülve járt ki-be az orrán, hála a nyári náthának.

Marunissza leheletfinoman megérintette, mintha csak tollpíhét emelne le róla. Ujja végigfutott Ladli formás lábikráján, combján, a kezén és álla finom bőrén. A kislány születése utáni időben Marunissza éjszakákon át nézte, ahogy alszik. Az újdonság varázsa – gondolta. De hat hónap után is vágyat érzett rá néha. A gyermeki csoda nem hagyta nyugodni. Köszönöm, Allah! – hálálkodott. Lehajolt, és megcsókolta Ladli orrát. A kicsi álmában anyja fejére tette a kezét, apró ujja a kékesfekete tincsekkel játszott. Marunissza elmosolyodott, és óvatosan lefejtette magáról Ladli kezét.

A mennyezetten függő punkah megreccsent és megállt. Nizam megint elaludt – gondolta Marunissza. A legyező hirtelen vadul rángatózni kezdett, a párás levegő megelevenedett az ágy körül. Mit művel a fiú? Összeszedte minden erejét, hogy feltápáskodjon. Valaki megjelent az ajtóban. Ali Kuli várt egy pillanatig, majd belépett. Léptei döndültek a néma éjszakában.

Marunissza az ajkára tette az ujját, és Ladlira mutatott.

Ali Kuli megtorpant, és intett neki. Marunissza felkelt az ágyból, áthámozta magát a szúnyoghálón. Épp csak annyira emelte fel, hogy kiférjen. Visszadugta a matrac alá a szélét, és férjéhez lépett. Az ablak előtt álltak, a kertet nézték odalent. A fogyó hold elég fényt vetett rájuk, hogy lássanak. Ali Kuli levelet húzott elő kurtája zsebéből.

– Hírek Bapától? – kérdezte Marunissza.

– Nem, a császári udvarból. Khuszrau herceg megszökött.

Marunissza férjére meredt. Szeme sötétén csillogott a holdfényben.

– Micsoda?

– Jól hallottad. Khuszrau herceg Lahorba szökött.

– Lahorba...

– Nem oda, ahol nagybátyja, Man Szing tárt karokkal várja. Ostoba fiú!

– A császár először itt keresné – felelte Marunissza akaratlanul. – Érthető, hogy az ellenkező irányba tart. Hogy szökött meg? Azt hittem, erősen őrzik.

Ali Kuli vigyorgott.

– A császár a herceg legtöbb pártfogóját száműzte, de elfeledkezett a Khán-i-khananról. Mirza Abdur Rahim kiszabadította a herceget őrei karmai közül. Lahorba tartanak. – Ali Kuli egyre hangosabban beszélt, ahogy belelovalta magát.

– Halkan, uram! – csitította Marunissza. Nizam az ajtó előtt ült. Szolga volt, mindent meghallott. Nem bízhattak benne. Marunissza elfordult férjétől. A gondolatok csak úgy cikáztak a fejében. Khuszrau a Khán-i-khanannal menekül. A császári hadsereg parancsnoka befolyásos ember, hathatós pártfogói vannak. Lehet, hogy ő szervezte a vakmerő akciót? Dzsahángír elveszíti a császári turbánt, alighogy megmelegedett a fején? Vajon hogy fogadta a hírt?

– Mit tett a császár, uram?

– A császári hadsereggel elhagyta Agrát és Lahorba indult, de nem érhetik utol a herceget. Khuszrau könnyű felszereléssel lovagol emberei élén. Lahornak nincs kormányzója. A várost könnyedén beveszik. Ha így lesz, északnyugat a miénk, onnan pedig meghódítjuk az egész birodalmat! – kacagott hangosan Ali Kuli. Nem törődött vele, hogy ki hallja, ki nem, amit mond.

Marunisszának elállt a szívverése. Férjének igaza volt. A császár nemrégiben menesztette Lahor kormányzóját, és másik udvari nemessel helyettesítette, aki még oda sem ért. Hogy védi meg magát a vezér nélküli város a Khán-i-khanan erőivel szemben? A császárnak el kellett volna bocsátania megkoronázásakor. Nem lett volna szabad megbocsátania Abdur Rahim szerepét Khuszrau lázadásában, és megtartani fővezérként. Ali Kuli egy szava szöveget ütött gondolatokkal teli fejében.

– A miénk? Azt mondtad, hogy északnyugat a miénk lesz?

Ali Kuli bólintott. A hold sápadt fényében a levélre bámult.

– Ma éjjel útnak indulok. Pakold össze a holmimat, azonnal csatlakoznom kell a herceg seregéhez!

– Mi lesz Rádzsa Man Szinggel? – kérdezte Marunissza. – Hallottál hírt a Khán-i-khananról?

– Nem, de nem számít. Rádzsa Man Szing támogatni fogja az unokaöccsét, a Khán-i-khanannak pedig szüksége van a szolgálataimra.

Marunissza a férje szemébe nézett. Elment az esze, ha azt hiszi, hogy átkelhet a birodalmon Khuszrau herceg és serege után loholva. Meddig tart az út? Hat hónap? Nyolc? Addig sok minden történik. Ha a császár elfogja Khuszraut, Ali Kuli élete veszélyben forog. A második botlás már megbocsáthatatlan lesz Dzsahángír szemében. Ali Kuli nem gondolt ilyesmire, de azt legalább tudnia kellene, miért számúzték Bengálba, távol a császári udvartól. Épp azért, nehogy szövetségre lépjen Khuszrau herceggel. Hogy értethetné meg a férjével, hogy hatalmas hibát készül elkövetni?

– Várj, uram! Légy türelemmel, míg hírt nem hallasz valamelyik nemesről, csak azután dönts! Tudjunk többet! Kérlek!

– Várni, várni! Mást sem teszek, csak várok! – üvöltötte Ali Kuli. A hangja a szobában rengett. Ladli felkelt, és sírni kezdett.

Marunissza az ágyhoz szaladt, felhajtotta a szúnyoghálót, és karjába vette a kicsit.

– Csss, Beta.

Finoman a hátát paskolta, hátha megint elalszik, de Ladli egészen felébredt apja hangjára, és felé gügyögött.

Ali Kuli sarkon fordult, és az ajtóhoz indult.

– Indulnom kell. A herceg seregében a helyem. Mi keresnivalóm itt?

Ladli távozó apja láttán sírva fakadt.

– Hallgattasd el! – utasította Ali Kuli. – Csomagold össze a ruhámat! Hamarosan indulok.

Marunissza dühösen nézett rá. Nem mehet oda, nem szabad odamennie. Mi lesz velük, ha elhagyja őket?

– Gondold meg, uram! A császár megkímélte az életedet, és ideküldött. Ha a herceget elfogják, Dzsahángír nem lesz veled még egyszer kegyes. Várj, míg hírt hallasz Rádzsa Man

Szing vagy a Khán-i-khanan felől! Amit teszel, mindenki sorsára kihat: Ladliéra, az enyévre, még Bapáéra is.

Ali Kuli az ajtóból bámult rá. Mély barázdák szántották a homlokát. Eszelősen nézett a feleségére. Marunissza az hitte, menten kezét emel rá, és arcul csapja. Mozdulatlanul állt, karjában az üvöltő Laddival. Ali Kuli sarkon fordult, és kiviharzott a szobából. Nizam az ajtó mögött négykézláb hallgatózott. Amikor Ali Kuli meglátta, lehajolt, és öklével a fejére sújtott. A fiú felüvöltött, és a veranda kőpadlóján vonaglott.



– Hány napja vagyunk itt?

– Nyolc, felség – felelte Huszain Bég.

Khuszrau herceg megfordult, és lenézett a Lahori erőd fala fölé magasodó kopár dombról. A város alá érve látták, hogy Lahor várát megerősítették, és felkészültek a támadásra. A táj nem volt vendégszeretőbb, mint a városlakók. A talajt forró por borította, a fák és a bokrok vizet szomjúhozva kókadoztak. A szürke kő és barna szikla adott csak színt a tájnak. Nappal hőség tombolt, éjjel kis híján megfagytak. A csata, az időjárás és a széthúzás a seregben megtette a hatását.

– Nem tartanak ki már sokáig – állította Khuszrau reménykedve. A lelke mélyén azonban rettegett, szíve sivár volt, felemésztette a félelem, kitartó útítársa az elmúlt néhány hétben.

– Nem, felség. Hamarosan felemésztik a tartalékaikat. Hacsak... – Huszain elhallgatott.

– Be kell vennünk az erődöt, mielőtt a birodalmi hadsereg ideér. Magam is jól tudom – felelte Khuszrau görnyedten. – Hogy neszelte meg Ibrahim Khán az érkezésünket?

– Öfelsége üzenetet küldött neki. Ibrahim Khán már úton volt, hogy elfoglalja a kormányzói széket, amikor elindultunk Agrából. Rohant Lahorba, előttünk ért ide, és megerősítette a várost. – Huszain Bég ravaszul ifjú parancsnoka aggódó szemébe nézett. – Nem állunk rosszul, felség. Ibrahim Khán serege szolgálkból és kézművesekből verbuválódott. Nem volt elég ideje, hogy hadsereget toborozzon. Nyolc napja vettük körül az erődöt, azóta nem jutott be élelem. Hamarosan megadják magukat.

– Nagyon remélem – válaszolta Khuszrau. Piszkos kezével hajába túrt, majd a szeme elé emelte, hogy eltakarja a kegyetlen napot, és lenézett a dombtetőről. Khuszrau serege naponta aknákat robbantott a várfal közelében, de Ibrahim emberei ez éj leple alatt fűgén betömtek a réseket. Szolga és kézműves létükre hatalmas hűségéről és elszántságról tettek tanúbizonyságot. Khuszrau hiába tüzelte embereit, a nyomukba sem érhettek. Nyolc hosszú napja rostokolnak Lahor előtt. Az erőd kitartott.

Khuszrau megfordult, és lassan visszasétált a táborba. Az ismerős félelem újból megrohanta. Elfoglalják az erődöt a birodalmi erősítés megérkezése előtt? Ha nem, nem lesz hová bújni, nem védekezhet apja serege ellen. Késő volt Perzsiába menekülni, a császári sereg utolérné, mielőtt eljutnak a határig.

A herceg belerúgott egy kavicsba, és nézte, ahogy a vörös porban bukfencezik. Elhamarkodottan cselekedett, nem tervezett elég jól? Akárhogy is, késő bánat. Dzsahángír ezúttal nem bocsát meg neki. Azt mondják, vérdíjat tűztek ki a fejére.

Khuszrau jobbra-balra ingatta a fejét, de hiába. A nyaka görcsölt, a teste pihenésre vágyott. Alig hajtotta álomra a fejét az elmúlt nyolc napban. Egész életében menekülnie kell majd apja elől. Ha megadja magát, vége. Volt ugyan halvány remény. Hadserege immár több mint tizenkétezer gyalogost és lovast számlált. Egytől egyig pártütők, útjuk során csatlakoztak hozzájuk a városokban. Khuszraut kirázta a hideg arra a gondolatra, ahogyan viselkedtek útközben. Kifosztották és feldúlták a falvakat, megerősítették az asszonyokat, gyász és fájdalom járt nyomukban. A herceg képtelen volt megfékezni katonáit.

– Felség!

Huszain Bég oldalán futár érkezett.

– Felség, a Shaikh Farid Bukhari vezette birodalmi sereg egy napi járőrföldre táborozik innen.

Khuszrau elsápadt, arcából kifutott a vér.

– Gyorsan itt termettek. Más egyéb?

– Mirza Haszant kivégezték.

– Hogy halt meg?

– A császár emberei elfogták Szikandarában, ahol hadsereget toborzott. – A futár izzadt arcát törölgette. – Dzsahángír elrendelte, hogy elefánttal tapostassák halálra.

Khuszrau az ajkába harapott, és visszanyelte hirtelen támadt könnyét. Újabb pártfogóját vesztette el. Összeszedte magát, és Huszain Béghez fordult.

– Ma éjjel meg kell lepnünk Shaikh Bukhari seregét. Hol vertek tábort?

– Szultánpur közelében, felség.

– Felség... – A futár zavarba jött, majd folytatta. – A császár hatalmas sereg élén követi Shaikh Bukharit. Egy nappal jár mögötte.

Apja a nyomában volt. Nincs vesztegetni való idejük. Khuszrau megacélozta lelkét. A csatában esik el, ha kell, de nem adja meg magát.

– Nem engedhetjük, hogy két tűz közé kerüljünk. Állíts ki tízezer fős sereget! Csatába vezetem őket Shaikh Bukhari ellen. A maradék katonákkal pedig folytasd az erőd ostromát! Az egyik sereget feltétlenül fel kell számolnunk. – Khuszrau határozottan és férfiasan beszélt, mint még soha.

Sátra előtt, egy kövön ült, míg az előkészületek zajlottak körülötte. Azt akarta, hogy az emberek lássák, és tudják, hogy vezetni fogja őket. Ha ez az ára, hogy a trónra ülhesen, ám legyen – gondolta. Hallotta, hogy Dzsahángír őrjöng miatta, a zenana hölgyei átkozzák önféjűségét, az udvari nemesek, akik egykor a védelmére keltek, visszataszítónak tartják tettét. Magány és rettegés érzése töltötte el ilyen hatalmas megvetés láttán. Pedig nem hajtja más, mint ami az apját tizenöt éven keresztül: a trónra áhítozik. Miért gyűlöli mégis mindenki?

Aznap éjjel Shaikh Bukhari a Beas folyó mellett, Szultánpur közelében táborozó ötezer fős seregét támadás érte. A császári katonák hamar levetkőzték meglepettségüket, és keményen harcoltak. Khuszrau serege sokszoros túlerőben volt, de a lázadók közel sem voltak olyan fegyelmezettek és képzetek, mint a császári erők. A két sereg egész éjjel és másnap reggel küzdött.



Gyömbérrel ízesített csirke és a Himalája lejtőjén termelt fűszeres rizs illata töltötte meg a császári sátrat. Dzsahángír megmosta a kezét, törökülésben helyet foglalt a szőnyegen. Mélyen beszívta az étel illatát, amikor a rabszolga letette elé a tálcat. Összefolyt a szájában a nyál. A tálca peremén három ezüstkatori állt, bennük curryvel ízesített csirke, bárány és hal. Középen könnyű rizsdombocska emelkedett, a császár szája íze szerint főzték meg. Tejföllel elkevert uborka- és paradicsom-raita dombja emelkedett a rizshalom mellett. A másik oldalon két szelet, erős paprikával és olajjal pácolt zöld mangó állt. A rabszolga meghajolt, és alázatosan két ropogós rizslisztből készült papadot helyezett a tányér szélére, majd meghajolt, és kilépett a sátorból.

Alighogy a császár a tálca fölé hajolt, Mahabat Khán félreacsapta a sátorponyvát, és hívatlanul berontott a sátorba.

– Felség, Khuszrau herceg serege összecsapott Shaikh Bukhari erőivel! A Shaikh katonái jóval kevesebben vannak.

Dzsahángír elfintorította az arcát. Előző nap este óta nem evett, éhség gyötörte. A kötelesség azonban szólította. Felkapott egy csipetnyi rizst, a currys csirke hagymás-paradicsomos zaftjába mártotta, és jó szerencsét kívánt magának, miközben lenyelte a falatot. Aztán felpattant.

– Hosijár, a páncélnom! – parancsolta, és selyemtörölközőbe törölte a kezét.

Hosijár rögvest rohant.

– Azonnal Szultánpurba kell mennünk, felség! Nincs vesztegetni való idő! – érkezett Muhammad Sharif Dzsahángír sátrába páncélját szíjazva.

– Felnyergelték a lovam?

– A sátor előtt vár, uram.

Dzsahángír kirohant, ügyet sem vetett a páncéljára. Mahabat Khán lándzsát dobott neki. Mindössze lándzsával és törrel felfegyverezve Dzsahángír a Beas folyóhoz vezette csapatait. Nem volt idő haditerven töprengeni, azon aggódni, hogy kis híján meztelenül vágat a csatába. Dzsahángír negyvennyolcadik évében ismét bizonyíthatta férfiasságát. A veszély torkában érzett hirtelen izgalom rég hiányzott a császár életéből. Oldalra pillantott, hogy megbizonyosodjon, Mahabat, Sharif és a többiek mellette vannak. Sarkát lova oldalába vájta, és a császári sereg élén Szultánpurba vágatott.

Shaikh Bukhari és a császári sereg szénája rosszul állt. Mikor úgy látszott, minden elveszett, Ihtimam Khán, akit Dzsahángír kotvalnak, felderítőnek nevezett ki, seregével a csatatérre érkezett. Dzsahángír zászlaját hozta. A császári jelvények láttán a lázadó erők között szárnyra kapott a hír, hogy maga a császár érkezett a harcmezőre. Abdur Rahim, a Khán-i-khanan pánikba esett, és elhajította Khuszrau zászlóját. A lázadók csak a császár lobogóját látták, Khuszraut nem, így azt hitték, a herceget megölték. Soraik megbomlottak. Zavarukat kihasználva Shaikh Bukhari, a Barha Szajjid és Ihtiman Khán felülkerekedett a lázadó seregen. Akit nem öltek meg, az elmenekült a harctérről.

Khuszrau, Abdur Rahim és Huszain Bég kis sereg élén maga mögött hagyta a harcmezőt, Kabul felé tartott, hogy aztán Üzbegisztánban keressen menedéket.

A császár átkelt a Beas folyón és megérkezett a csata színhelyére. Addigra Khuszrau seregét felszámolták, a herceg elmenekült. Dzsahángír a lázadókat Shaikh Bukhari gondjára bízta, és Mirza Kamrán háza felé vette az irányt, hogy Lahor mellett várja be a Khuszrau elfogásáról szóló híreket.



Khuszrau és cimborái vadul vágattak Kabul felé. A csata utáni második éjjel a Chenab folyóhoz érkeztek. Késő volt, az összes csónakot kikötötték. A halászok hazamentek, kivéve egyet, aki épp akkor tért vissza a hosszú halászatból. A férfit Khuszrau színe elé vitték.

– Készítsd elő a hajódat és vigyél át bennünket a túlpartra! – parancsolta Khuszrau.

– Felség... – dadogta a férfi –, a császár parancsba adta, hogy senki nem kelhet át a folyón az engedélye nélkül. Látnom kell a császári pecsétet, mielőtt átviszlek benneteket.

– Megparancsolom, hogy vigyél át! – üvöltötte Khuszrau türelmét veszítve. Nem azért loholt odáig, hogy egy egyszerű közember állja útját. Aznap éjjel át kellett kelniük a folyón. Nem várhatnak pirkadatig.

– Nem tehetem, felség. Kérlek, bocsáss meg nekem!

Abdur Rahim egy asszonnyal és két gyermekkel jelent meg Khuszrau előtt. A halász összerendezte, amikor meglátta őket.

– A családod?

– Igen, felség.

– Lássuk csak... – Khuszrau az asszonyra nézett, előhúzta a kését, az ujját végighúzta a pengén. Két vércsepp gyöngyözött az ujján. – Szeretnéd őket holtan látni?

A halász könnyek között térdre omlott.

– Kérlek, felség! – könyörgött. – Kíméld meg az életüket! Átviszlek a túlpartra. Könyörgöm, ne bántsd őket!

– Ám legyen – felelte Khuszrau kurtán. Hátat fordított a halásznak, véres ujját kabájába törölte. – Menj, és készítsd elő a hajót! Abdur Rahim, engedd el a férfi családját. Mondd meg a katonáknak, hogy kövessenek bennünket, amint átértünk a túloldalra!

A halász a hajóval bíbelődött. Khuszrau a Chenab folyó partján üldögélt, sarkát a homokba vájva. Az ujja sajgott, a teste remegett. Mióta ilyen erőszakos? Mivé lett? A félelem, az állandó készenlét és az álmatlanság szörnyeteggé változtatta. Nem ismert magára. Eszébe jutott a felesége. Mit gondolna Kalifa, ha látná? Khuszrau lehajtotta a fejét és zokogott. Látja valaha? És a gyermeket? A közös gyermeküket? – töprengett. Nagy gombócban gyült fel torkában a sírás.

Csak ült ott, karját a derekára füzte. Abdur Rahim kisvártatva megjelent, és jelentette, hogy a hajó készen áll. Khuszrau, Abdur Rahim és Huszain Bég a fedélzetre lépett. A halász evezni kezdett. A Chenab sebesen folyt, nem volt könnyű átkelni rajta. Gonosz homokzátonyok tűntek elő a semmiből. Csak tapasztalt hajós volt képes átkelni a folyón. A halász azonban ravasz ember volt. Kiszabadította családját Khuszrau karmából, de a legkevésbé sem volt inyére, hogy meg kell szegnie a császár parancsát. Az egyik homokpad felé irányította a bárkát. Megfeneklettek. Fél óráig a férfi úgy tett, mintha ki akarná szabadítani. Amikor Khuszrau nem figyelt, a halász a vízbe ugrott, és a partra úszott. A herceg és kísérete ott maradt a hajóban a koromsötétben, a folyam kellős közepén.

Khuszrau a halász után kiáltozott, de hangját elnyomta a zúgó folyó. A herceg szentségeit, a hajó oldalát rugdosta, ezzel kis híján mindnyájukat a vízbe sodorta. Végül elcsendesedett. A harcedzett, vakmerő férfiak közül egy sem merte felvenni a harcot a folyammal.

Telt-múlt az éjszaka. A hajón rekedtek arra vártak, hogy a sereg megérkezzen, és a segítségükre legyen. A folyó zabolátlan énekét dalolta körülöttük. Az elmúlt napok halálosan kimerítették őket. Egymás után hajtották álomra a fejüket.

Virradt. Khuszrau álmosan felült, és megdörzsölte a szemét. Először azt se tudta, mit lát. Nem vette észre az ugrásra kész oroszliánt ábrázoló lobogót. Az álom azonnal kiröppent a szeméből, amint rájött, hogy a császár jelvényét látja. A herceget a folyó mindkét partján körülvette a birodalmi hadsereg. Míg aludtak, a sereg könnyedén elbánt a herceg embereivel a Chenab partján. A katonák a folyó mellett várták, hogy felkeljen a nap. Néhányan a hajóhoz eveztek, és elfogták Khuszraut.



A császár lehajolt, mélyen beszívta a gyönyörű, sárga rózsza illatát, majd felegyenesedett.

– Mikor lesznek itt? – kérdezte.

– Hamarosan, felség – felelte az egyik szolga.

Dzsahángír bólintott, és tovább sétált a kerti ösvényen. Szolgái néhány lépésnyire tőle követték. Mirza Kamrán nagyszerűen érti a dolgát – állapította meg magában a császár. A szárazság dacára a kert buján zöldell. Mindenütt virágok nyíltak, pompás illatba borították a kertet. A víz vidáman csordogált a pázsitot átszelő sok kis erecskében. A madarak boldogan trilláztak az árnyékot adó, hatalmas chenarfák ágai közt. Dzsahángírt végtelen békével töltötte el a látvány, különösen, mióta meghozták neki a Khuszrau elfogásáról szóló hírt.

A kertajtó kinyílt, menetlépés zaja törte meg a csendet. Dzsahángír megfordult, és türelmesen várt. Katonák Khuszraut, Huszain Béget és Abdur Rahimot vezették a császár elé. A kezüknél és a lábuknál egymáshoz bilincseltek őket. Khuszrau két cimborája között billegett. A hármast fogat megállt Dzsahángír előtt, és meghajolt.

– Felség, elhoztam neked Khuszrau herceget, Huszain Béget és a Khán-i-khanant – jelentette be Mahabat Khán.

Dzsahángír fájdalmasan Khuszraura nézett. Apja lesújtó tekintete alatt a fiú összeomlott, sírni kezdett, piszkos kezével törölgette a könnyeit. Mocskos arcára tiszta csíkokat rajzolt a zokogás. Dzsahángír alsó ajka lebiggyedt a megvetéstől. Miért okoz neki a fiú annyi bajt?

– Mit tudtok felhozni mentségetekre?

Khuszrau hangosan, fulladozva bömbölt. Az elmúlt néhány nap túl sok volt neki. Már-már boldog volt, hogy nem kell több döntést hoznia, a harc véget ért. Khuszrau mindössze tizenkilenc éves volt. A birodalom kapzsi alattvalói túl sokáig tömték a fejét a császári trónról és hatalomról szóló mesével. Nem lehetett soha igazán gyermek. Zokogva állt apja előtt. Immár nem nőhet fel soha.

– Felség, bocsáss meg nekem...! – szólalt meg Huszain Bég. – Nem tudtam, mit teszek. – Abdur Rahimra mutatott. – A Khán-i-khanan gazdagságot ígért, ha segíték a hercegnek. Soha nem szegtem volna meg császárom parancsát. Kérlek, kegyelmezz nekem, felség! Leghűségesebb szolgád leszek eztán...

– Elég! – Dzsahángír feltartotta a tenyerét. – Gyáva és hűtlen szolga vagy. Tetteid minden szónál jobban elmondják, ki vagy. Büntetésed méltó lesz cselekedetedhez.

Dzsahángír Mahabat Khánhoz fordult.

– Vessétek börtönbe Khuszrau herceget! A láncot hagyjátok rajta. Ami a másik két gazembert illeti, varrjátok őket ökor- és öszvérbőrbe, ültessétek háttal számárra, és hordozzátok körbe Lahorban, hogy mindenki lássa szégyenüket.

Huszain Bég térdre esett, Abdur Rahim és Khuszrau követte példáját. Dzsahángír undorodva hátat fordított nekik. A három férfit kirángatták a kertből. Huszain Bég bömbölése sokáig visszhangzott a kert csendjében.

A császár parancsát végrehajtották. Ökröt és öszvért öltek, majd lenyúzták az állatokat. A véres, friss bőrt fejükkel együtt Huszain Bégre és Abdur Rahimra varrták, majd körbehordozták őket a városban. A nedves állatbőr a tűző napon lassan a két lázadóra száradt, és hatalmas kínokat okozott nekik.

Tizenkét óra múlva Huszain Bég meghalt a szamár nyergében. A bőre égett, a teste kiszáradt az ökorjelmezben. A fejét levágták, a szájába füvet tömtek, és Agrába küldték, ahol lándzsára tűzték és az erőd falára állították intő példaként a többi pártütő számára.

A Khán-i-khanan jobban bírta a strapát. Abdur Rahim Lahorban nőtt fel, a helyi díván, Bairam Khán szeretett fiaként. Az emberek jól ismerték és szerették. A császár parancsa ellenére vízzel locsolták az ökörbőrt, hogy ki ne száradjon. Sörbetet öntöttek, gyümölcsöt dugtak a szájába, hogy ne haljon meg a szomszárától. Két nap után Dzsahángír elrendelte, hogy vessenek véget a Khán-i-khanan szenvedésének.



Miután leszámolt a lázadókkal, Dzsahángír hivatalosan bevonult Lahor városába. Először látogatott oda a mogul India császáraként. A város néhány nap alatt felkészült a császár fogadására. Dzsahángír addig Mirza Kamran házában időzött. Udvar tartott, a buja kertben sétálgatott, és azon töprengett, miként büntesse meg az életben maradt két lázadót. Kicsit sem bánta a büntetést, amelyet Huszain Bégre és Abdur Rahimra szabott. Dzsahángír egyszer már megkegyelmezett a pártütő Khán-i-khanannak, nem teheti meg újra. Ha kivégzik, halála egyszerű és maradandó lecke lesz. Abdur Rahim túlélte a kínzást, a sors kegyes volt vele. A császár nyilvánosan megbocsáthat neki. Miután alaposan megalázták, a Khán-i-khanan soha többé nem mer ellenszegülni. A trón végre az övé – gondolta Dzsahángír elszántan, nem kaparinthatja meg senki, amíg él. Gondolata Khuszrau szedett-vetett hadseregére tévedt. A

császár baldachinos ágyában feküdt, amikor megszületett elméjében a kegyetlen ötlet. Másnap reggel, amint felkelt, Mahabat Khánért küldetett.

– Mahabat, Khuszrau hány katonáját ejtettük foglyul?

– Nagyjából hatezret, felség.

– A lázadók méltó büntetésén töprengtem. Elnyerik illő jutalmukat. Ellenszegültek uruk és császáruk akaratának. Ezért halállal lakolnak.

Mahabat meghajolt Dzsahángír előtt.

– Ahogy parancsolod, felség!

– Igen – mondta Dzsahángír töprengve –, méghozzá úgy, hogy haláluk intő példa legyen azok számára, akik hasonló bünt fontolgatnak. A testüket aggassák fel, hogy jól lássa őket mindenki. Khuszraunak szembesülnie kell velem, mit kell elszenvednie követőinek saját ostobasága miatt.

Mahabat Khán türelmesen várt. Jól ismerte a császárt, tudta, hogy már mindent eltervezett. Nyilvánvaló volt, milyen büntetést szán a herceg támogatóinak és Khuszraunak. A császár részletesen elmondta tervét. Mahabat Khán lassan és szélesen elvigyorodott. Jobb, mint amire számított. A büntetést nemcsak Khuszrau, de az utókor sem feleli soha.

A következő néhány napban nagy sürgés-forgás támadt Mirza Kamran kertjében. Fákat vágtak ki, törzsükből hegyes karót faragtak.

Eljött a nap, amikor Dzsahángír bevonult Lahorba. A város nemcsak a kormányzás, de a védelem szempontjából is kulcsfontossággal bíró stratégiai pont volt. Ha nem folyt volna háború a Dekkán-fennsíkon, Dzsahángír Lahorban élt volna. Az időjárás kegyesebb volt ott, mint Agrában. A sors és Khuszrau miatt sietve Lahorba vitte az útja, mégis úgy döntött, császárhoz méltón vonul be a városba. Lassan készülődött, az izgalom fürdés és öltözködés közben mindinkább úrrá lett rajta. Bevonulása eseménydús lesz, hiszen megbüntetni Khuszraut. Hamarosan ország-világ megtudja majd, milyen büntetéssel sújtja a lázadókat, az utókor pedig sokáig beszél róla. Mirza Kamran háza előtt várta, hogy színe elé vezessék Khuszraut.

– Hajlandó vagyok elfelejteni az utóbbi néhány napban tanúsított engedetlenségedet. Megbocsátásom jeléül velem utazol a hovdahban – közölte Dzsahángír.

Khuszrau térdre rogyott.

– Köszönöm, felség!

Levették róla a láncot, majd az elefánthátra szíjazott hovdahhoz vezették a herceget. Dzsahángír szállt be először a fülkébe, mögötte Khuszrau. A herceg meglepetten nézte, hogy Mahabat Khán is követi őket, és helyet foglal mögötte.

A császári elefánt a hajcsár szavára lassan felemelkedett. A kíséret Mirza Kamrán házának udvarából harsonák szavától kísérve távozott. Az elefánt kilépett az országútra. Dzsahángír hallotta, hogy Khuszrau elszörnyedve felszisszen.

Mirza Kamran házatól Lahor város kapujáig cölöpöket állítottak fel egymástól szabályos távolságra. Rajtuk karóba húzott férfiak lógtak. Néhányan még éltek, kínok között vonaglottak. Az utat szegélyező néhány fáról is odakötözött testek lógtak le. Az akasztottak kegyesebb halálban részesültek, mint azok, akiket élve karóba húztak, majd felállítottak, hogy méltón köszönthessék hajdani vezérüket. A császári menet elhaladt a haldokló katonák sorfala előtt. Aki még élt, odakiáltott a hercegnek.

Khuszrau reszkető kezébe temette az arcát. Felismerte a kivégzetteket: egytől egyig saját katonái voltak, akik őt szolgálták. Szörnyű halállal lakolnak. Miatta lógtak a karókon dicstelenül, rettenetes végzetüket neki köszönhatték.

A császár keserűen nézte a fiát, majd elrántotta a kezét az arcától.

– Nézd csak! – parancsolta élesen. – Nézd csak, mi lett a sorsuk a gonosz lelkeknek, akik téged szolgálták! Iszonyatos haláluk a te lelkesen szárad!

Khuszrau felemelte a fejét. Az arca hófehér volt, könnyek áztatták.

Mahabat Khán a herceg válla fölé hajolt. – Felség, engedd meg, hogy bemutassam neked ezeket az embereket. Ő itt...

Khuszrau halálra vált arccal hallgatta, ahogy Mahabat Khán sorban egymás után bemutatja neki a karóba húzott férfiakat. A császári kíséret nem sietett. A szél feltámadt, erősen fűjt, amikor Lahorba értek. Mahabat Khán felhívta a herceg figyelmét a fákon himbálózó testekre is.

– Herceg, nézd csak, hogy harcolnak bátor katonáid a fákkal! – jegyezte meg előzőkenyen a főminiszter. Minden szavából megvetés áradt.

Khuszrau összeszorította a szemét. Dzsahángír ezúttal nem erőltette, hogy nyitva tartsa. A herceg aligha veszi magának újra a bátorságot, hogy fellázadjon ellene. Megtanulta a leckét. A menet lassan elérte Lahort. Dzsahángír belépett az erőd kapuján. Mosolygott, de a lelke komor maradt. Ezüstrúpiát hintett a nép közé, a fenséges császár szerepében tetszelgett.

Khuszrau sápadtan és remegve ült mellette. Tekintete kísérteties és üres volt. Tudta, hogy soha többé nem lesz már ugyanaz az ember, mint aki azelőtt volt.



Beköszöntött a nyári monszun. Bengálban burjánzott fa és növény. Éjjel-nappal esett. A házak levegője nedves volt, a penész virágzott, hajtú egyik napról a másikra berozsdásodott, a természetek vadul rágták a bútort, a moszkítóok tehetetlen áldozataik után eredtek, és nem vétették el a döfést.

Marunissza sóhajtott, és ellépett az ablaktól. Bardwan nem hasonlított a Gangesz alföldjéhez. Arrafelé az eső nem életre keltette a tájat; az élet mindent bekebelezett: a rovarok, a férgek, a fák és a bokrok mindent elnyeltek. Vadul, zabolátlanul nőttek: lédús, zöld ujjuk a kövezet minden részébe behatolt, a járókelőket fogdosta.

Marunissza és Ali Kuli immár több mint egy éve vesztegelt Bengálban. Semmi jel nem mutatott arra, hogy valaha visszatérhetnek az udvarba. A császár mintha örökre elfeledte volna őket. Khuszrau és követői rettenetes büntetésének híre hozzájuk is eljutott, pedig messze-messze tengődtek a birodalom központjától. Kegyetlen megtorlás volt, Marunissza mégis helyeselte. A trónnál nincs fontosabb. Ha erőnek erejével kell megakadályozni, hogy Khuszrau a trónra törjön, legyen a lecke olyan, hogy a tévelygő herceg örökre megemlegesse. Egy ideig biztosan nem fontolgat újabb lázadást.

Ali Kuli végül nyugton maradt. Ha követi a herceget Lahorba, biztosan nem kerüli el Dzsahángír haragját. Marunissza bölcs szava lassanként mégiscsak beszivárgott kemény kobakjába. A Khuszrau herceg elfogásáról szóló hírek meglepően hamar eljutottak hozzájuk. A rossz hírek gyorsan terjednek. Ali Kuli hozzávágta a levelet. Marunissza alaposan elolvasta, és egyik ládjába rejtette.

Marunissza az ablakpárkánynak támaszkodott, kezét a szélén nyugtatta. Szomorú volt, amiért futároktól és utazóktól értesült az udvari eseményekről. Azt kívánta, bárcsak ott lenne: látna és elsőként tapasztalna mindent. Ha férje nem olyan ostoba, és nem támogatja Khuszrau első felkelését, ma is az udvarban időznének – gondolta. Szerencsére csak ő tudott arról, hogy férje másodszor is Khuszrau herceg mellé akart állni. Nizamot, a rabszolgafiút Marunissza kifizette és visszaküldte a falujába. Kockázatos lett volna Bardwanban tartani, ahol bárkinek fecseghet és előbb-utóbb fecsegni is fog.

Marunissza elefántcsont berakásos fadobozkát vett a kezébe. Abban tartotta legkedvesebb leveleit. A ládika aljáról kivette a császári farmant. Ujja végigszaladt a török íráson. A tinta megfakult. Jó néhány év eltelt az óta, hogy Szálim herceg „Tigrisölő” címmel ruházta fel Ali Kulit. Marunissza tekintete a rendelet apján álló különös mondatra tévedt. „Béke legyen veled örökre.” Megérintette a szavakat, egyiket a másik után. A herceg írta? Biztosan nem. Talán a túlbuzgó írnok műve volt. Furcsa, hogy a hivatalos iratban szerepelt. Visszatette a farmant a

helyére, és fátylaival letakarta a leveleket. A becses írások visszakerültek a csillogó kék, zöld, sárga és vörös selyem alá. Marunissza felállt, az ablakhoz lépett.

Hirtelen nyugtalanság fogta el. Mindent megadna, hogy Lahorba, a császári hatalom, az udvari élet és az intrikák városába mehessen, még ha rövid időre is.

Soha nem jut el oda – gondolta Marunissza. Elfintorodott, leporolta a penészt a kezéről. Ali Kuli kegyvesztett volt. Akárhová ment, a feleségének követnie kellett. Egyetlen vigasza volt, hogy Bapa minden hónapban írt neki. Kötelességei közepette időt szakított rá, hogy oldalakat töltsön meg lendületes írásával. Az udvarról, otthonról mesélt. Amikor tudott, beszámolt az özvegy császárné sorsáról, és a zenana viselt dolgairól. Marunissza szívesen utazott volna Lahorba, de még szívesebben apjához. A csillagos, nyári ég alatt üldögélnének, hallgatná apja beszédét, bemutatná neki Ladlit, soha nem látott unokáját. A levél fájdalmasan kevés volt.

Marunissza az esőáztatta tájat nézte. A fákat erős szél hajtogatta, lomb és gyep vadul zöldellt. Az asszony testén remegés futott végig. Úgy érezte, soha nem hagyja el Bengált.

Míg az ablak mellett kesergett, Dzsahángír császár több ezer mérföldre tőle, Lahorban gondolataiba merülten járkált fel-alá lakosztályában. Khuszrau sorsát végképp elrendezte; ideje volt örömtelibb foglalatосkodás után néznie.

Tizennegyedik fejezet

*„A Mehr-u-Nissa iránti szenvedély, amelyet Szálim
apja iránti tiszteletből és félelemből elnyomott magában,
újult erőre kapott, amikor India trónjára ült. Nagy
hatalma volt, senki sem állhatott akarata és vágyai útjába.*

Alexander Dow: The History of Hindostan

Dzsahángír sóhajtott, és hátradőlt a selyempárnán. Meglazította kabája zsinórját, hogy levegőhöz jusson. Nem emlékezett, mikor evett ennyit utoljára. Az elmúlt néhány hónapban nem hódolhatott az étel élvezetének. A nyárson süttöt báránykebab tökéletes volt, a húst zöldcitróm levével, fokhagymával és rozmaringgal pácolták, izzó széken sütötték. A császár a hasára csapott, poharát kinyújtva bort kért.

Dzsahángír a kehely pereme felett végignézett háremhölgyein. Színes muszlinba öltözve üldögéltek körülötte, mosolyogtak, ha rájuk tévedt a tekintete. Ki ékesítse hálószobáját aznap éjjel? – töprengett önelégülten. Csodálatos, hogy mind itt vannak Lahorban. Dzsahángír hamarjában távozott Agrából, Khuszrau herceget üldözte. A császári hárem nem tarthatott vele. Majd négy hónappal később adta parancsba Khuszraunak, hogy kísérje a császári zenanát Lahorba.

Megérkezésük után az udvarban helyreállt a rend. Dzsahángír először hatalmas birtokot adományozott azoknak, akik segítették leverni Khuszrau lázadását. Mahabat Khán és Muhammad Sharif nagyobb manszáhot és jutalmat kapott.

Néhány hónappal később Dzsahángír lázadásról szóló hírt kapott Rohtasból, Bihar tartományból. A császár úgy döntött, hogy Rádzsa Man Szinget küldi oda a birodalmi hadsereg élén, hogy elfojtsa a felkelést. Megparancsolta a radzsának, hogy mondjon le Bengál kormányzói székéről. Helyébe Kutubuddín Khán Kokat nevezte ki. Nem akarta, hogy Koka Bengálba menjen, de mostohatestvére maga kérte, így engedett akaratának.

A császár letette poharát, és intett az egyik háremhölgynek. Tizenhat éves, csodaszép ágyasa azonnal felkelt a szőnyegről, és odament hozzá. A császári zenana legfrissebb tagja volt.

– Kísérj el császári hálószobámba!

– Igen, felség! – Csábító hangjára Dzsahángír háta végig-bizsergett.

A többi háremhölgy némán figyelte, ahogy uruk és parancsolójuk választott éjszakai kísérelőjével elhagyja a termet.



Nincs kimerítőbb, mint a birodalom irányítása – gondolta Dzsahángír, miközben fél füllel a Mir Tozak dallamos hangját hallgatta. A császár a Díván-i-amban tartotta a hivatali órákat. Kérelmet olvastak fel, dzsahángírt és manszáhot adományoztak, beszámoltak az éves kiadásokról. A Díván-i-am mögötti udvart hívogató fénybe vonta a napsugár. Háremhölgyeivel róhatná a császári kertet, elnézhetné, hogyan pancsolnak az új fürdőben, amelyet nemrégiben építtetett...

– Felség?

Dzsahángírt a hirtelen csend felriasztotta álmából. Ingerülten pillantott a Mir Tozakra.

– Mi az?

– A birodalom dívánja, Mirha Ghiász Bég meghallgatást kér, felség – jelentette be a ceremóniamester.

Dzsahángír bólintott.

– Hozzatok elém!

Marunissza apja belépett az udvarba, és konissal köszöntötte az uralkodót.

– Felség, úgy értesültem, hogy Kandahár városa veszélyben van. Herát, Szisztán és Faráh kormányzója megtámadta a várost Abbász perzsa sah parancsára. Bég Khán, Kandahár kormányzója futárt küldött, a birodalmi hadsereg segítségét kéri.

Dzsahángír a homlokát ráncolta.

– Hogy lehetséges ez? Abbász sah mintha a testvérem lenne. Testvér támadja a testvér birodalmát?

– Felség, azonnal katonákat kell küldenünk oda. Kandahár a birodalom fontos gazdasági központja, India és a nyugati országok közötti kereskedelem kapuja. Mi több, a birodalom legfontosabb bástyája. Ha Perzsia elfoglalja, veszélybe kerül Kabul és a többi északnyugati város is.

Dzsahángír tudta, hogy Ghiász Bégnek igaza van. Képtelen volt elhinni, hogy a kandahári támadás hátterében Abbász sah áll. Egy esztendővel azelőtt váltottak levelet, a sah gratulált trónra lépéséhez.

– Jól van – szólalt meg végül a császár. – Küldjétek a birodalmi hadsereget a császár zászlaja alatt Kandahárba! Ne lépjétek fel erőszakkal, míg ki nem derítitek, mi folyik ott! Küldjétek üzenetet a perzsa sahnak, tájékoztassátok a támadásról! Megteszi majd a kellő lépéseket, hogy megfékezze kapzsi kormányzóit.

Ghiász Bég meghajolt, távozni készült. A császár hangja azonban megállította.

– Mirza Bég – szólalt meg Dzsahángír –, megajándékozlak a birodalomnak tett szolgálatodért.

– Nem szükséges, felség – felelte Ghiász. – De köszönöm. Dzsahángír Muhammad Sharifra nézett.

– Hogy merik a kormányzók saját uralkodójuk parancsa nélkül megtámadni tartományunkat?

– Felség, nemrégiben foglaltad el India trónját. A kormányzók kétségkívül azt hiszik, nagyra becsült atyád és felséged közötti öröklés nem zavartalan. Kavardás támadt, amelyben

könnyedén elfoglalhatják Kandahárt. De Allah kegyelméből felséged épp Lahorban időzik, és személyesen felügyelheti a hadjáratot.

Dzsahángír bólintott.

– Így igaz. Tájékoztassátok a zenánát, hogy elhalasztjuk visszatérésünket Agrába, míg nem rendeztük Kandahár sorsát.

A darbar befejeztével Dzsahángír visszatért saját lakosztályába, majd egy zacskó búzával a kertbe ment. A galambok nagy szárnycsapkodással szálltak le a veranda ereszeről, és vadul csipegették az aranyló magot a császár markából. Halk köhintés hallatszott a háta mögül. A közeli galambok vijjogtak és arrébb rebbentek. A hívatlan vendég elijesztette őket. Hosijár Khán a császár mellé lépett. Némán nyújtott át egy lepecsételt levelet. Dzsahángír elvette, és megvárta, míg a főeunuch távozik. Feltörte a pecsétet, és kigurította a levelet. Bengálból érkezett. Dzsahángír gyorsan elolvasta, és maga mellé tette. Hátát a neemfának támasztotta, hunyorgott az udvar márványpadlójáról visszatükröződő vakító napfényben. A bengáli kémek kiváló munkát végeztek.



– Bégam Száhiba, futár hozott levelet Lahorból – jelentette be a rabszolgalány, és tálcán úrnője felé nyújtotta az írást.

A lány még beszélt, amikor Marunissza a levélért nyúlt.

– Hozd ide!

Végre hírt kap Lahorból. Három hónap telt el apja utolsó levele óta. Ghiász óramű pontossággal levelezett, de újabban Kandahár városának ügyét is rendeznie kellett, ami jóval több elfoglaltságot jelentett neki. Marunissza kihúzta a tekercest, izgalommal töltötte el, ahogy a papír az ujjá között ropogott. Leült, és elolvasta. „Biztonságban.” Mint mindig, ez volt a levél első szava. Marunisszának elég volt ránéznie a levélre, rögtön tudta, hogy minden rendben van velük. Ő viszont a nagy sietségben gyakran lefelejtette a jelzést. Ghiász nemegyszer megfeddte érte. Aznap is úgy tett.

„Drága Nisám!” – írta. „Előttem fekszik a leveled. Megint elfelejtetted odaírni a szavacskát, amely jelzi nekem, hogy minden rendben van veled Bengálban. El kellett olvasnom az egész levelet, hogy megnyugodjak. Biztosan az én makacsságomat örökölted, azért nem hallgatsz apádra. Az én Bapám is folyton megfeddett feledékenységem miatt. De nem számít. Úgy érzem, mintha itt lennél velem, valahányszor levelet kapok tőled. Csak arra tudok gondolni, hogy egy hónap múlva kezdedbe veszed az írásomat, és elolvasod, amit írtam.

Hogy van Ladli? Nagyot nőtt? Sokat beszél? A festmény, amit küldtél róla, sovány vigasz arra, hogy nem vagyok ott vele. Nem könnyű megmondani, kire hasonlít. Rád? Mádzsira? Remélhetem, hogy rám? Mesélj neki rólunk, Beta, ismerjen bennünket a szavadból, ha nem lehetünk ott, ahol ő.”

Apró kéz rántotta meg Marunissza ghagaráját. Lenézett és mosolygott. Ladli a földön ült, anyja térdét szorongatta. Érdeklődő tekintete az anyjára tévedt, a levélért nyúlt, és ellentmondást nem tűrően gügyögte:

– Ad!

– Nem lehet, Beta – felelte Marunissza, és eltartotta tőle a levelet. – El fogod szakítani. Menj, játssz a lóval és a szekérrel, amit Nizam csinált neked, mielőtt elment!

Ladli a fejét ingatta.

– Ad nekem!

Marunissza nem engedett. Ladli szája sírásra görbült.

– Gyere ide! – mondta az anyja, és az asztalra tette a levelet, ahol Ladli biztosan nem éri el. Felvette a kislányt az ölébe, és hátradőlt a díványon. Ladli eldőlt az anyja ölében, hüvelykujját

a szájába dugta. Minden keserősége elpárolgott. Marunissza elsimította a haját a homlokából. A kicsi tette elviselhetővé a családjától távol töltött hosszú éveket.

– Dadádtól jött, Ladli. Nagy ember, fontos ember, az egész birodalom dívánja.

Marunissza Ghiász kérése nélkül is órákat mesélt Ladlinak a nagyszüleiéről, de nemcsak róluk: a mogul udvarról, a háremhölgyeket körülvevő pompáról és csillogásról, a temérdek pénzről, és a vízként folyó borról is. A legtöbbet azonban Dzsahángír császárról beszélt neki. Kislányának ismernie kell császárat – győzködte magát. Egy nap – gondolta Marunissza – elviszi Ladlit az udvarba, hogy találkozzon a háremhölgyekkel, és az özvegy császárnéval, Rukajja Szultán Bégammal.

Marunissza a lányára nézett, és beszélni kezdett. Gyakran mesélt neki, a kicsi szeme mégis tágra nyílt a csodálkozástól. Alig beszélt még, de Marunissza úgy látta, érti, amit mond, erősen figyel anyja történeteire. Húsz perccel később Ladli édesen aludt az anyjának támaszkodva. Marunissza óvatosan az ágyra tette, és betakarta könnyű pamutszövettel. Visszament a díványhoz, és izgatottan vette ismét kezébe a levelet.

„Mirza Maszúd újfent Lahorban járt, néhány hónapig nálunk időzött. Az utóbbi években nagyon megöregedett, a karaván vezetését legidősebb fiára bízta. Mint mindig, most is kérdezett rólad, kedvenc mostohalányáról, és ragaszkodott hozzá, hogy olvassam fel neki az összes leveledet. Nem hiszem, hogy újra látjuk, hacsak nem látogatunk Perzsiába. Úgy véli, az út túl veszélyes az ő korában. Soha nem feledem, mivel tartozom neki: drága Nisa, ő hozott vissza téged hozzám. Örökre hálás leszek neki érte.

Muhammad mostanra teljesen megháborodott. Az hittem, a házasság és az apaság megszelídíti majd legidősebb bátyádat, de tévedtem. Van benne egyfajta vadság, amelyet nem tudok megboláztatni. Amikor Khuszrau herceg megszökött börtönéből, és Lahorba vágatott, Muhammad vele akart tartani. Ha nem szólok rá, a mai napig nyilvánosan hirdeti a herceg iránti hűségét. Mindezt azután, hogy Dzsahángír császár végtelenül kegyes és nagylelkű volt a családunkhoz. Nem tartanánk ott, ahol tartunk, ha őfelsége nem karol fel bennünket. Férjed is a császár jóságának köszönheti vagyonát és szabadságát. Allahnak hála, hogy Bengálban vagy, messze innen, így nem avatkozhatott bele a lahori lázadásba.”

Marunissza elmosolyodott. Bárcsak Bapa tudná! De nem szólt róla senkinek, különösen Bapának nem. Nem akarta, hogy apja még jobban lebecsülje Ali Kunit. Összeráncolta a homlokát, és újból elolvasta a Muhammadról szóló szakaszt. Miféle örütség tombolhat benne? Marunissza soha nem érezte közel magához legidősebb testvérét. Abul volt a kedvenc bátyja. Muhammad nyughatatlan volt, folyton arra vágyott, amit nem kaphat meg. Újabban Khuszrau herceget támogatta. Allahnak hála Bapa megakadályozta, hogy elhamarkodottan cselekedjen.

„De elég ebből. Vannak örömtelibb híreim is. A császár úgy látja jónak, hogy még nagyobb kegyben részesítsen bennünket: egyesíti családjainkat. Őfelsége Ardsumand Banu kezét kérte Khurram hercegnek. Ez a frigy nagy dicsőséget hoz családunknak. Házasság útján rokonságra lépünk az uralkodói családdal. Ki gondolta volna, hogy ekkora szerencse ér bennünket Indiában?

A kézfogót néhány hónap múlva tartják. Mádzsival végtelenül örülnénk, ha el tudnál látogatni a ceremóniára. Gyere el, kedves Nisa, és hozd magaddal Ladlit! Még soha nem láttunk. Jó indok, hogy útra kelj, férjed biztosan nem fogja ezt megtagadni tőled. Szerencsétlen fordulat, hogy Ali Kuli nem teheti tiszteletét az udvarban, és nem köszönheti a császárt, de ha Allah úgy akarja, fordul majd a kocka. Addig azonban, ahogy erre az alkalomra is, egyedül kell jönnöd.”

Marunissza elpirult és letette a levelet. Alig néhány perce álmodozott a mogul udvarról, most pedig visszatérhet az udvari életbe, ha Ali Kuli áldását adja rá. Lehajtotta a fejét, és némán imádkozott. „Kérlek, kérlek, add, hogy igent mondjon!” A levélre nézett. Ardsumand Banu Khurram herceg jegyese lesz. Unokahúga házasságra lép a császár harmadik fiával, akit

kiskorában az özvegy császárné nevelt. Ardzsumand testvére, Abul kedvence volt, drága kincse. Abul egyszer azt mondta Marunisszának:

– Ha gyermeked lesz, Marunissza, kívánom, hogy olyan legyen, mint az én Ardzsumandom. Mérhetetlen boldogsággal tölti majd el a szívedet.

Marunissza tekintete az alvó Ladrira tévedt. A kislány felhúzott lábbal szunyókált. Abulnak igaza volt. Vajon mit szól a házassághoz? Biztosan magánkívül van az örömtől. Kivételes megtiszteltetés érte a családjukat, hála mindenekelőtt Bapának. A kis Ardzsumand. Tizennégy éves sincs, és máris hercegné válik belőle.

Egykor ő is azt hitte, hogy hercegné lesz, de Ardzsumandot érte a megtiszteltetés.

Ali Kuli vonakodva beleegyezett, hogy felesége Lahorba utazzon. Ghiász Bég kérése már-már paranccsal ért fel. Apósa hatalma nagyobb volt az udvarban, semhogy ellentmondjon akaratának.

Komorán nézte, ahogy anya és lánya boldog mosollyal az arcán útra kel. Nem fognak hiányozni, de nem akarta, hogy elmenjenek. Miért érezzék jól magukat, ha ő nem teheti? A bátor katona elégedetlen volt az életével. Nem arra született, hogy a földet túrja. Rádzsa Man Szinget, Ali Kuli egyetlen bengáli szövetségeseit Biharba küldték. Az új kormányzó, Kutubuddín Khán Koka a császár megingathatatlan híve volt. Nem várhatja, hogy barátságos legyen vele. De – gondolta – most, hogy a felesége és lánya hosszú útra indult Lahorba, lesznek mások, akiknek elsírhatja a baját. Mindig akadtak mások.



– Megjöttek! Itt vannak!

A kiáltásra Ghiász Bég leszaladt a kőlépcsőn az udvarra. Izgatottan várta, hogy a hordárok végre letegyék a gyaloghintót. Képtelen volt megálljt parancsolni az érzéseinek: odamen, és segített kiszállni az utasoknak.

A gyaloghintó függőnye mögül lánya hűvös keze nyúlt ki. Amint felállt, Ghiász megölelte, majd eltolta magától, és alaposan megnézte. A kezét pillanatra sem engedte el.

Marunissza felemelte fátylát, és apjára mosolygott. Az anyaság érettebbé tette az arcát, de a bőre hamvas maradt, a szeme világos azúrkék, hátul, hosszú copfba kötött haja pedig fekete, akár az éjszaka. Vékony és fiatalos volt, akár az ifjú lányok. Ghiász odahajolt, és megcsókolta a homlokát. Ezer éve nem látta a lányát.

– Olyan szép vagy, Beta, mint aznap, amikor megházasodtál!

Marunissza elpirult, arca mélyvörösén izzott. Szeme csillogott az izgatottságtól.

– Köszönöm, Bapa. Olyan boldog vagyok, hogy itt lehetek. – Újból megölelte apját, majd aggódva hozzátette: – De te megöregedtél. Eleget törődsz magaddal?

– Megöregedni? Én? Soha! – felelte Ghiász tettetett rosszállással. Szürkülő hajába túrt. – Erre gondolsz? – kérdezte. – A bölcsesség jele, nem a koré. A birodalom dívánjának rangjához méltóan kell festenie. – Szétnézett. – Hol az unokám?

– Itt! – kiáltotta valaki. Ladli nagyapjához szaladt, amilyen gyorsan csak pufók lába engedte, és a karjába vetette magát. Ghiász magához szorította, arca kipirult a kislány meleg testétől. Soha nem találkozott az unokájával, mégis úgy bűjt hozzá, mintha előző nap váltak volna csak el.

– Tudod, ki vagyok? – kérdezte Ghiász eltelve magától a kislányt. Apró gyermek volt – anyja szakasztott mása. Dús haja két copfban lógott hátul a tarkóján, apjához hasonló szemöldök ívelt át széles homlokán, határozott kis álla felé mutatott.

– Igen, te vagy Dada. Mama azt mondja, nagy ember vagy – tette hozzá Ladli bizalmasan, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne.

Ghiász Bég hatalmasat kacagott örömeiben. A lányára nézett, és kacsintott.

– Már is sokat beszél. Egész mondatokban, mint te, Beta. Alig várja, hogy kimondhassa, amit gondol. – Visszafordult Ladlihoz, aki az egyik vállát karolta. – Mit mondott még neked?

– Hogy Dzsahángír császár jóképű.

– Ladli! – csitította Marunissza. – Elég a fecsegésből! Gyerünk befelé!

– Ám legyen!

Ghiász a lányára nézett, Marunissza lesütötte a szemét. Ghiász elgondolkodva szemlélte. Ha másként alakulnak a dolgok, császárné lehetne... Gondolatát Ladli szakította félbe. A kicsi a szakállát rángatta, hogy felkeltse a figyelmét.

– Hol van Dadi? – kérdezte csökönyösen.

– Bent, és csak rád vár.

Ghiász a másik karját Marunissza vállára tette, és bementek a házba.



A elkövetkező néhány napban Ghiász Bég háza felbolydult. Mindenki a menyegzőre készült. Maga a császár látogat el hozzájuk. Kefével és porronggyal felfegyverkezett szolgák hada szállta meg a házat. Minden sarkot, minden szegletet kitakarítottak. A szőnyeget kivitték, kiporolták, a padlót viasszal fényesítették, az ablakot lemosták, a falat kimeszelték, a réz- és ezüstétkészletet kifényesítették. Ajándékokkal várták a vőlegényt és a császárt. Az egész házban aromák és fűszerek illata terjengett. A konyhában a szakácsok éjjel-nappal sűrögtek-forogtak. Édes és sós ételek rotyogtak hívogatón az öntöttvas tűzhelyen. A kert friss virágai a ház helyiségeiben pompáztak. Eljött a nagy nap.

A család férfitagjai felsorakoztak a ház előtt az udvaron. Ghiász, a házigazda közvetlenül a bejárat mellett állt. A hölgyek az emeleti erkélyen tülekedtek, arcukat elfátyolozták. Egész délelőtt kíváncsiskodók érkeztek a császári palotából: miniszterek, testőrök, más udvari emberek. Az előkészületeket és a ház biztonságát ellenőrizték, közben folyton-folyvást parancsolgattak. Marunissza anyja azt se tudta, hová kapjon. El sem kezdődött a hivatalos program, máris ereje végén járt.

Császári szolgák szaladtak elébük.

– A császár úton van! Készüljete!

Marunissza látta, hogy apja megigazítja kabóját, és ellenőrzi, hogy díszőre szilárdan áll-e övszájában. Arca kifejezéstelen volt, méltóságot tükrözött, de Marunissza tudta, hogy nagyon ideges. Nagy nap volt a számára: Ardzsumand nem lehetne Khurram herceg felesége, ha Ghiász nem tett volna akkor a birodalomnak. Mellette Abul állt, arca ragyogott a büszkeségtől. Abul is megöregedett – gondolta Marunissza. Évek óta nem látta szeretett testvérét. A haja már őszült, de lélekben mit sem változott: a kezdeti zavartság után incselkedni kezdett Marunisszával, mint régen, Ladlit csiklandozta, míg a kislány boldogan nem hahotázott, a vállán vitte körbe a kertben, és nem volt hajlandó letenni. Abul és Marunissza alig váltott néhány szót az előkészületek hevében, de bátyja egyetlen mondata mindennél jobban megmutatta Marunisszának, hogyan érez.

– Ardzsumand hercegné lesz, Nisa. Gondolj csak bele! Az én kis Ardzsum. Hercegné. – Megrázta a fejét, és amikor Marunissza otthagya, még hozzátette: – Hogyan fogom hívni, ha Khurram herceg felesége lesz?

Abul boldog volt, Marunissza jól tudta. Mint mindenki a családban. Boldogságban úsztak, örvendeztek a nagy megtiszteltetés felett, amely őket érte.

Néhány perccel később az udvar a császári zenekar muzsikájától volt hangos.

Az ámulat hangja tört fel az udvaron állókból, amikor két fényes alak megjelent a ház előtt. Ghiász Bég sokszor látta a császárt díszruhában, mégis elállt a lélegzete.

Dzsahángír és Khurram herceg a császári kíséret élén lovagolt. Udvaroncok követték őket. Gyémánt, rubin és smaragd csak úgy ragyogott a napfényben a ruhákon és ékszereken. Mindenki mélyre hajolt a taszlimban.

Ghiász felegyenesedett, és a császárhoz sietett, hogy lesegítse a lováról. Marunissza kihajolt az erkélyről, hátha megpillanthatja Dzsahángírt. A szíve vadul vert a mellkasában. Ladli megrántotta ghagaráját.

– Mama, látni akarom a császárt!

Marunissza felvette.

Némán figyelték a szokásos formaságokat. A császár és Khurram herceg leszállt a lóról. Ghiász üdvözölte őket.

Marunissza egész éjjel szemhunyasnyit sem aludt. Megváltozott-e Dzsahángír? Császárként méltóságtelegesebb lett? A császári turbán szilárdan ült a fején.

Marunissza kíváncsiságában túlságosan előrehajolt. Kis híján kiestek az erkélyről. Összeszedte magát, magához szorította Ladlit. Mohón fürkészte Dzsahángír arcát, minden részletét magába szívta: a turbánja alól kikandikáló szürke tincset, a ruháján megcsillanó napsugarat, még mély, örömteli nevetését is apja megjegyzése hallatán. Lélegzet-visszafojtva várta, hogy a császár felnézzen az erkélyre, és végre rendesen lássa az arcát.

– Mama! – Ladli a homlokához tette a kezét, és levette a szemét Dzsahángírról. – Az ott Khurram herceg? Milyen szép!

Marunissza fülében ismerősen csengett, amit mondott. Oly sok évvel azelőtt, amikor Dzsahángír még Szálím herceg volt, Marunissza is szépnek gondolta. Tekintete a hercegre tévedt, és nem győzött ámuldozni. Gyönyörű ifjúvá érett. Ardzsumand szerencsés volt. A császár mellett állt, bizonytalanul tekingetett körbe. Marunissza mosolygott, amikor eszébe jutott a göndör hajú kisfiú, akire annyit vigyázott. Khurram láthatóan kényelmetlenül és kínosan érezte magát a figyelem középpontjában. Érthető volt, hisz alig lehetett több tizenöt évesnél. Bizonytalanul topogott, szép állát dörzsölgette, az udvarba érkező gyaloghintót nézte, amelyből a császári zenana tagjai egymás után szálltak ki. Elöl vastag fátylat viselő nő haladt. Dzsagat Gosini császárné, semmi kétség – gondolta Marunissza. Dzsagat Gosini Khurram mellé lépett, és hűvösen bólintott, amikor Ghiász meghajolt felé.

Milyen kár, hogy Rukajja nem lehet ott. Úgy döntött, Agrában marad, mikor a császári zenana Lahorba távozott. Marunissza szívesen találkozott volna az özvegy császárnéval. Azon töprengett, vajon ki vezeti a zenanát, mióta Dzsahángír császár lett. Rukajja biztosan megalázonak érzi, hogy három évtized után át kell engednie a zenana irányítását Dzsagat Gosininak és a császár többi feleségének.

A hivatalos köszöntés után Dzsahángír, Khurram herceg és a háremhölgyek beléptek a házba. Marunissza letette Ladlit, megfordult, és elindult, hogy üdvözölje a háremhölgyeket.



A menyegzői szertartás nagy pompával zajlott. Ghiász Bég házának asszonyai és a császár feleségei selyemfüggöny mögül figyelték az eseményeket. Ardzsumand legelöl állt, közvetlenül a parda előtt. Aranyflitteres fátyol takarta arcát. Marunissza látta, hogy Khurram herceg időnként lopva unokahúgára pillant. Valahányszor odanézett, a háremhölgyek kuncogni kezdtek, mire a herceg gyorsan elkapta a fejét. Marunissza odahajolt, és átkarolta Ardzsumandot.

– Nagyon szép férfi, kedvesem – súgta oda unokahúgának, mire a lány szerény bólintással felelt. A férfiak a terem közepén ültek: A kazi az egyik székén, Dzsahángír közepén, Ghiász Bég a másikon, a kazi hivatalosan bejegyezte Ardzsumand Banu Bégam, Abul Haszan lánya, Ghiász Bég unokája és Khurram herceg, Dzsahángír császár fia eljegyzését. Ghiász aláírta a házassági szerződést, meghajolt a császár felé, és átadta neki a lúdtollszárat. Khurramra

felettebb kellemes meglepetés vár – gondolta Marunissza. Az unokahúga volt a legszebb lány a családban. Khurram boldog lesz, ha meglátja.

A szertartás után a termet kiürítették. A szolgák ellepték őket: currys kecskét és csirkét hoztak; réztálcán szénen, egészben sütött fokhagymás, citromos folyami halat; mazsolával, kesudióval és dióval hintett, kurkumával és sáfránnyal ízesített pulávot. Ezüstkehelyben khust és sörbetet szolgáltak fel. A férfiak a terem egyik végében, a nők a másikon étkeztek. Hosszú muszlinfüggöny választotta el őket egymástól.

A parda mögül Marunissza Dzsahángírt figyelte. A férje lehetne, ha másként alakulnak a dolgok. Egy napon az ő fia ülne India császári trónjára.

Dzsagat Gosinira nézett. A császárné a terem egyik sarkában foglalt helyet, háremhölgyek sűrűlödtek körülötte. Kétség sem fért hozzá, ki vezeti a zenánát. Dzsagat Gosini hangja indulatos volt, kihívóan mért végig mindenkit, és megvetően felemelte a szemöldökét, ha valami nem tetszett neki. Akárcsak Rukajja.

Marunissza elmosolyodott. A szerepjátékban Dzsagat Gosini jócskán megöregedett. Rukajján nem látszott az idő: az özvegy császárné nem szépnek született. A többi erénye révén őrizte pozícióját a császári háremben és Akbar szívében. Dzsagat Gosini azonban gyönyörű volt – egykor. A menyegzőn azonban ritkán mosolygott. Szája vékony, rosszálló vonallá keskenyedett, arca mogorva volt. Vajon hogy viselte Dzsahángírt? Régen nem vonzódott a zsörtölődő, csalódott ábrázatú nőkhöz. Ha jól emlékezett, jókedvéért, vonzerejéért és szellemességéért szerette régen Dzsagat Gosinit.

– Ez a burfi rettenetes.

Marunissza felriadt gondolataiból. Dzsagat Gosini eltolta magától a kókusszal megszórt édességgel teli tálat.

– A bocsánatodért esedezem, felség! Azonnal hozatok másikat – felelte sietve Aszmat, és máris intett a szolgáknak.

– Nem, nem kérek többet. Hozz egy pohár bort! – parancsolta Dzsagat Gosini.

Aszmat meghajolt.

– Azonnal, felség!

Marunissza összeráncolta a szemöldökét, a hátán felállt a szőr. Dzsagat Gosini folyton panaszkodik, mióta betette a lábát a házba. Az étel nincs eléggé megfőzve, a szolgák figyelmetlenek, és így tovább. Az anyja kitett magáért, hogy a legfinomabb pulávot, curryt és édességet tálalja fel a császárnénak. Aszmatnak még arra sem volt ideje, hogy leüljön és elfogyassa az ebédjét. Holtfáradtnak és kimerültnek látszott, haja kiszabadult a szoros kontyból, a fátyol lehullott a fejről. Marunissza jól tudta, mennyit dolgozott Aszmat, hogy mindent előkészítsen, és a szertartás rendben menjen. Alig találkozott anyjával az elmúlt néhány napban, épphogy elkapta a tekintetét, amint ide-oda szaladgált a házban: takarított, vagy az ételt kóstolta.

A császárné erre úgy parancsolgat neki, mintha közönséges szolga lenne. Marunissza szálegegyenes háttal felállt a díványról, és anyjához ment.

– Majd én hozok bort a császárnénak. Miért nem ülsz le egy kicsit?

Aszmat hiába tiltakozott, Marunissza a díványhoz vezette, és leültette.

– A boromat akarom! – toporzékolt Dzsagat Gosini.

– Azonnal, felség – felelte Marunissza. – Az anyám fáradt, jobb lesz, ha én szolgállok ki.

– Ki vagy?

– Marunissza, Ali Kuli felesége. – Otthagyta a császárnét, hogy bort töltsön neki. Átnyújtotta neki a poharat.

– Honnan ismerlek? – kérdezte Dzsagat Gosini. Elérkezett a drámai fordulat. Marunissza megérezte, és nem tudott megálljt parancsolni magának. Khurram. Elég lenne annyit mondania, és a császárné rögtön tudná, kicsoda. Szólásra nyitotta a száját, aztán mégis

becsukta. Előzékenyen hagyta, hogy a csend hosszúra nyúljon közöttük. A császárné a homlokát ráncolta. Marunissza végül megvonta a vállát.

– Nem tudom, felség.

Dzsagat Gosini elpirult, bólintott. Érezte, hogy finoman megalázták. Elfordította a fejét, lázasan gondolkodott. Bántó, éles hangon szólalt meg:

– Már emlékszem! A kegyvesztett perzsa katona hitvese vagy.

Marunissza a császárnéra meredt. Lenyelte a keserű szavakat, amelyek megrohanták.

– Ha jól emlékszem – folytatta a császárné, és csettintett, hogy odaintse a háremhölgyeket –, amikor legutoljára érdeklődtem felőled, még nem voltak gyermekeid. Mióta vagy házas?

Marunissza elengedte a füle mellett a kérdést, és halkán azt felelte:

– Rólam érdeklődött, felség? A bukott perzsa katona feleségéről?

– Én... A császár... szeretjük tudni, hogyan áll alattvalóink szénája. Még az olyanoké is, akik elárulják a trónt, mint a férjed. Most pedig felelj a kérdésekre: mióta vagytok házasok?

– Tizenhárom éve, felség.

– Még nincs gyermeketek? A férjednek másik asszonyt kellene választania – ha még nem tette meg –, aki jobban szolgálja.

– Van gyermekem, felség – felelte Marunissza indulatosan. Ellépett Dzsagat Gosinitól, és arrébb lökte a mögötte álldogáló háremhölgyet. Kinyújtotta a kezét, és a császárné elé vezette Ladlit.

Dzsagat Gosini végignézett rajta. Meglátta gyönyörű szürke szemét, tarkóján copfba kötött dús haját, rózsaszín arcát, a kis rést a hasán, ahol a rövidke selyemcsoli nem ért egészen a gagara tetejéig.

– Szép kislány – motyogta. Lehámozott a karjáról néhány aranykarperecet, és Ladli felé nyújtotta. – Tessék, vedd el!

Ladli elfintorította az arcát. Érezte, hogy az édesanyja kínos helyzetbe került. Hevesen megrázta a fejét.

– Nem kérem. Tartsd meg!

Dzsagat Gosini szeme izzott a haragtól. Ladli feje felett Marunisszára nézett.

– Csak egy kislányt szültél a férjednek? Ráadásul ilyen szemtelent? Alázatra kell tanítanod! Közemberek nem utasíthatják vissza az uralkodók ajándékát!

– Családunk hamarosan rokonságra lép a tiédde, felség – felelte Marunissza. – Nem lehetünk közrendűek, ha így van, vagy igen?

– Családjaink kizárólag az én kegyemből lépnek frigyre, Marunissza. Ne feledd, amit mondok! – csattant fel Dzsagat Gosini. Megint Ladli felé nyújtotta a karperecet. – Vedd el, gyermekem. Parancsolom!

Marunissza átnyújt Ladli feje felett, és elvette a karpereceket.

– Köszönjük, felség – mondta. Meghajolt, és egyenes derékkal, felszegett fejjel otthagya a császárnét és kíséretét. Amint kiléptek a teremből, elküldte Ladlit, hogy unokatestvéreivel játsszon, ő pedig a hátsó udvarba szaladt. A napfényben fürdő kút fölé hajolt, és beledobta a karpereceket. Az ékszer aranyvonalat írt le a levegőben, mielőtt a vízbe pottyant.

Az ajándék fejében Dzsagat Gosini alázatot követelt. Ladli soha nem fogja viselni. Nincs szükségük alamizsnára. Marunissza remegett a dühtől. Leült a földre, hátát a kút kávájának támasztotta. Éles nyelve újfent bajba sodorta, kis híján semmissé tette Ardzsmand kézfogóját. Dzsahángír ugyan parancsba adta a frigyét, de Dzsagat Gosini egyetlen szava felbonthatta. Milyen bolond volt! Szégyent hozott volna Bapára, Madzsira, Abulra... Ardzsmand kezét pedig soha többé nem kérte volna meg senki. A császári herceg eltaszított jegyese a kutyának se kell.

Marunissza sokáig ült ott. A nap fátyol nélküli fejére tűzött. Összeszedte magát, és visszament a házba, hogy segítsen Aszmatnak az előkészületekben, és a jó kislány szerepét játssza.

Délután a nap magasra hágott, a hőség elviselhetetlen volt. Az udvaroncok és a szolgák Ghiász kertjének árnyékos zugaiba vonultak vissza. Volt, aki szundikált, a szerelmesek randevúztak.



A helyiség hűvös és sötét volt. Az ablakot khusfonattal takarták el. A szolgák kint ültek, és vizet permeteztek rá. Az erős illatú növény a folyóparton nőtt. Levágták, szőnyeget fontak belőle, és az ablakra szegezték. Ha vízzel locsolták, megint árasztani kezdte illatát. A forró nyári szél végigsüvített a Gangesz alföldjén, a khusfonat azonban varázslatosan hűs, illatos fuvallattá változtatta. A teremben hölgyek hanyatt feküdtek a díványon. Mozdulni sem volt erejük. A napszak elviselhetetlen volt, képtelenek voltak bármilyen hasznos tevékenységre. A nehéz ebéd álomba ringatta őket.

Marunissza a szoba hűvös falának támasztotta a hátát, és lehunyta a szemét. A lánya mellette aludt, fejét Marunissza ölébe hajtotta. Ladli fészkelődni kezdett. Marunissza megpaskolta a hátát, hogy megnyugtassa.

Csend honolt a teremben, amelyet csak a hukka halk bugyogása, és a fiatal háremhölgyek suttogása zavart meg. Kékes füst szállt fel céltalanul a plafonra a vízpipából, illata elkeveredett a szantálfa füstölő aromájával.

Marunissza megmozdult, hogy kényelmesebben üljön a falnál. Dzsagat Gosini a díványon aludt, feje a bársonykarfán pihent. Mozdulatlanul feküdt, kezét összekulcsolta a mellkasán. Arc kifejezése felengedett, fiatalosan festett. Arra a lányra emlékeztette Marunisszát, akit évekkal azelőtt Rukajja kertjében látott. Sokat köszönhet Rukajjának – gondolta Marunissza. Az özvegy császárné kertjében találkozott a herceggel. Összerezzen. Ha Rukajja nem veti latba a befolyását, nem kellett volna feleségül mennie Ali Kulihoz.

A khusfonatot levették az ablakról, a szobát éles fény borította el. Marunissza eltakarta a szemét, és elfordította a fejét. Egy férfi alakja rajzolódott ki a fényben. Az arca nem látszott, de Marunissza azonnal felismerte a turbánjáról. A nagy fehér darutoll Dzsahángír kedvenc felségjele volt. Marunissza kövé dermedten ült a helyén, a szíve egyre hevesebben vert a mellkasában. Keze Ladli vállán pihent.

– Felség, eljött, hogy csatlakozzon hozzánk? – kiáltotta néhány háremhölgy. A helyiség megelevenedett, a zenana tagjai egymás után álltak fel, és hajoltak meg uruk felé. A hüvelykujjukon viselt gyűrű kis tükrébe pillantottak, hogy ellenőrizzék, rendben van-e a hajuk, az arcfestékük. Néhány ágyas Dzsahángírhoz szaladt, belékarolt, és díványukhoz vezette a császárt.

Dzsahángír sugárzó arcukba nézett, nevetett, és kiválasztotta az egyik ágyast. A helyére indult vele, amikor Dzsagat Gosini hangja megállította.

– Gyere ide, felség!

Dzsahángír ránézett, kihámozta magát a lány öleléséből, a füléhez hajolt, és belesúgott valamit. A lány lebiggyesztette az ajkát, és sarkon fordult. Dzsahángír megvonta a vállát, a császárnéhoz ment, és leült mellé.

– Gratulálok, kedvesem. Gyönyörű menyed lesz – mondta Dzsahángír.

– Köszönöm, felség. Valóban nagy szerencse ér bennünket, hogy rokonságra lépünk Mirza Bég családjával – felelte Dzsagat Gosini.

Marunissza nem hitt a fülének. Valóban a két órával azelőtt hallott, zsémbes császárnét hallja? Dzsagat Gosini egészen megváltozott: negédes volt, és úgy flörtölt a császárral, mintha fiatal fruska lenne. Dzsahángírt azonban a legkevésbé sem hatotta meg bája. Tekintete újra és újra a csinos, fiatal ágyásra tévedt, aki szeme láttára ellenállhatatlanul nyújtózkodott a díványon, hogy jól megfigyelhesse minden vonzó porcikáját. Dzsahángír mégis hallgatott a császárné szavára. Nem akart tiszteletlennek mutatkozni iránta a fia eljegyzésének napján.

– Aszmat, hozz bort a császárnak! – szólalt meg Dzsagat Gosini parancsoló hangon, de le sem vette tekintetét a császárról. – Aszmat!

– Majd én, felség! – felelte Marunissza a sarokban. Az arca vörösen izzott a dühtől. Aszmat jó ideje a konyhába távozott. Hogy mer a császárné így bánni az anyjával?

– Akkor mire vársz? – sürgette Dzsagat Gosini. Kedveskedő hangszíne eltűnt, nyersen parancsolgatott, pillantásra se méltatta Marunisszát. Hirtelen felé fordította a fejét, és hozzátette: – Keríts egy szolgát! Ne te menj!

– De felség, itt nincsenek szolgák, csak én – felelte Marunissza. Párnára fektette Ladli fejét, felemelkedett, és a Dzsagat Gosini mögött álló tálcához ment. A császárné megrázta a fejét, és az ajtó felé intett, mintha azt mondaná: „Tűnj innen!”.

Marunissza nem nézett rá. Nem zavartatta magát, bort töltött, és odanyújtotta Dzsahángírnak. A szíve hevesen vert, amikor a császár a pohárért nyúlt. Dzsahángír nem nézett rá. Ujjuk finoman összeért. Nézz rám! – szuggerálta Marunissza. A császár figyelmét azonban egészen lekötötte az ágyas. Marunissza végül nagy merészen elengedte a kelyhet, és hátralépett. Dzsahángír még nem fogta rendesen, a kupa csörömpölve a padlóra esett. A bor a díványra ömlött, és bepiszkolta a császárné ghagarájának szélét. Marunissza nem véletlenül lépett hátra.

– Ostoba lány! Nem tudod, hogy kell bort felszolgálni? – Dzsagat Gosini felpattant, a ghagaráját rázta, és Marunisszára meredt. A lány állta a pillantását, de a szeme sarkából észrevette, hogy Dzsahángír rápillant, majd visszafordítja a fejét, és érdeklődve fürkészi.

– Bocsánatodat kérem, felség! Többé nem fog előfordulni – felelte Marunissza. Arcán illemtudó, ártatlan kifejezés ült.

– Ajánlom is! Menj és hozz törülközőt!

– Várj! – A császár hangja visszhangzott a teremben. Felállt, bizonytalanul szólalt meg. – Ki vagy te?

Marunissza rámosolygott. Tökéletesen játszott a szerepét. Bengálban Ali Kuli ügyet sem vetett rá, a napszámosok ostobán meredtek rá. De ott, a gyönyörű nők gyűrűjében Marunissza, az anya, aki a legtöbb férfi szemében öregnek számított, képes volt felkelteni a férfi figyelmét, akinek mindene megvolt. A legjobb érzés volt a világon.

– Mirza Ghiász Bég lánya vagyok, felség!

Dzsahángír döbbenetesen meredt rá. A szeme úgy itta a látványt, mintha régóta szomjúhozta volna. Ott állt előtte. Mintha csak előző nap váltak volna el, nem évekkal azelőtt, és ugyanazon a folyosón állnának. Dzsahángír rögtön tudta, kicsoda az asszony, de mondania kellett valamit. A kérdés volt az első, amely eszébe jutott.

Hosszan, szagatottan felsóhajtott. Marunissza nemes orrát, rózsás ajkát, karcsú alakját nézte. Az udvari festők mit meg nem adnának, ha modellt állna nekik. Formás keble kiemelkedett selyemcsolijából. Elpirult, még bájosabb lett tőle. Mozdulatlanul állt, karja a teste mellett, kezén gyémánt- és rubingyűrűk ékeskedtek.

Marunissza felemelte a fejét, Dzsahángír szemébe nézett. A látvány megdöbbenetette. Az egész buta játéknak indult, hogy bosszantsa vele Dzsagat Gosinit, de valami sokkal komolyabb lett belőle. A körülöttük állók megszűntek létezni. Marunissza meg akarta érinteni, megfogni a férfi kezét, hogy magán érezze bőre melegét. Alig ismerte, mégis biztonságban érezte magát mellette, mintha többé nem kellene harcolni a sorsa ellen. Megvédené őt, mint óvó kikötő, ahol háborgó lelke nyugalomra talál. Egyszer csak mérhetetlen fáradtság vett rajta erőt. Belefáradt az évekig tartó, kies életbe, Dzsahángír és a gyermek utáni vágyódásba, amelyből hosszú idő után csak az egyik teljesült.

– Felség, borban úszom! Küldd el, hogy hozzon néhány törülközőt! – kesergett Dzsagat Gosini, és azon igyekezett, hogy maga mellé húzza a császárt a díványra.

– Küldj valaki mást, kedvesem! – felelte Dzsahángír, és eltolta a császárné karját. – Beszélni akarok veled. – Marunissza felé fordult, és kedvesen folytatta. – Mi a neved? – Tudta, hogy hívják, ezerszer ismételte magában.

– Marunissza.

– „Nők ragyogó napja.” – Dzsahángír ízlelgette a szót. Elgondolkodva nézett rá. – Az vagy.

Marunissza fészkelődni kezdett Dzsahángír fürkésző pillantása alatt. Mintha a császár a szemével vetkőztetné, teste és lelke legmélyebb titkaiba nyerne bebocsátást. Látja benne a szerelmet? A tizenhárom évnyi vágyódást? Marunissza érezte, hogy Dzsahángír nem felejtette el. A teste felforrósodott. Ő képtelen lett volna feledni, hiszen nyolcéves kora óta csak róla álmodozott. De a császár sem felejtette el... Megkérdezte ugyan a nevét, de mintha tudta volna... Mégsem kereste, mióta császár lett. Vajon mit jelent ez? Honnan tudhatta volna, hogy ilyen hatással lesz rá annyi év után? Mit tesz Dzsahángír? Apja nem állhat többé az útjukba.

– Felség, Marunisszának a konyhában kellene lennie. A szakácsok az utasítására várnak. – Aszmat Bégam hangja törte meg a csendet.

Megfordultak. Tekintetük Marunissza anyjának tisztelettudó, fürkésző szemével találkozott.

Marunissza nem akart szót fogadni. Végig akarta játszani, amit elkezdett. A császár mindent megadhat neki, miért ne élne vele? Kihúzta magát. Aszmat látta a mozdulatot, jól tudta, mit jelent. Csendesen folytatta.

– Kérlek, felség!

– Küldj valaki mást, Aszmat! – felelte a császár.

– Bocsánatodért esedezem, de... – Marunissza anyja zavarba jött – a lányom férjes asszony, és...

Dzsahángír megfordult, Aszmatra nézett. Végre megértette, mit akar mondani az asszony. Lassan bólintott.

– Értem. Megengedem, hogy távozz, Marunissza.

Marunissza meghajolt és hátrálni kezdett. Nem tudta, mit tegyen. Beszélni akart vele, nem volt kedve távozni. Lassan kíváncszorgott a teremből. A hátán érezte Dzsahángír és Dzsagat Gosini pillantását. Visszanézett, remegés futott végig a hátán. A császár vágyakozva nézett rá, a császárné kérlelhetetlen gyűlölettel.

Marunissza megtorpant az ajtóban. Aszmat Bégam ellentmondást nem tűrően a hátára tette a kezét, és kitessékelte.



Aznap éjjel Marunissza álmatlanul hevert az ágyban. Aszmat egy szót sem szólt az esetről. Mondvacsínált indokkal a konyhába zavarta. Néhány órával később felszolgálták a csájt, majd a császári kíséret a palotába távozott. A család korán visszavonult, mindenkire alaposan ráfért a pihenés. Marunisszának nem volt alkalma beszélni az anyjával.

Nem tudott aludni. Jól tette, hogy megpróbálta felkelteni Dzsahángír figyelmét? Korábbi kísérletei gyermekcsínynek látszottak a mostani fényében, amikor a tét sokkal nagyobb volt. Sokkal többet nyerhetett most... és legalább annyit veszíthetett is.

Dzsahángír lenyűgözte. Hol volt már a nyughatatlan herceg, akit ismert? Erős férfi lett belőle. Hatalmat, bájt és kegyetlenséget árasztott. Dzsahángír mindig megkapta, amit akart. Soha nem tagadtak meg tőle semmit, császárként pedig senki sem szegülhet szembe az akaratával.

Marunissza megremegett. Felkelt, kendőt terített a vállára, és az ablakhoz ment. Az üres udvart bámulta. Koromsötét volt, csak az istálló felett függő lámpácska halvány fénye

pislákol. Mit tesz majd a császár? Dzsahángír legendásan igazságos uralkodó volt. Az egész birodalom az uralkodás tizenkét törvényéről és az Igazság Láncáról beszélt. Kegyetlensége sem volt kevésbé híres. A császárnak nem okozott fejtörést a tömeges kivégzés, a legkegyetlenebb büntetést és kínzást szabta alattvalóira, ha úgy látta jónak. Ha Dzsahángír azt akarja, hogy Marunissza az övé legyen, akkor az övé lesz. De milyen áron? Marunissza férjes asszony volt, Ali Kuli hitvese.

Elhatározta, hogy nem enged a csábító önsajnáltnak, pedig lehetett volna oka rá: Ali Kulihoz kellett feleségül mennie, rangján aluli házasságban él, évekig gyermektelenséggel sújtotta őket a sors, rengeteg gúnyolódást és csipkelődést kellett emiatt kiállnia, végül pedig lánygyermek született. Szíve két emberért dobogott: Ladliért, akinek minden szívdobbanása mintha a sajátja lett volna, és Dzsahángírért, akiről évek óta álmodozik. Egyik sem szárnyalhatta túl a másikat, mindketten egyformán fontosak voltak a számára, és egyiket sem tagadhatta meg, bármennyire igyekezett nem gondolni a császárra.

Marunissza felemelte a fejét, és elnézett a ház fala felett. Lahor városa békésen szendergett. Az utcai lámpások fénye pislákol a sötétben. Távolban a Lahori erőd fala látszott a fáklyák izzó fényében.

Nehéz helyzetbe került, nem kis slamasztikába. Marunissza sóhajtott, hátat fordított az ablaknak, és bemászott az ágyba. Fészkelődött a matracon, míg kényelmes fekvést nem talált. Ladli megmozdult, a lábát átvette anyján. Marunissza még sokáig ébren feküdt, aztán erőt vett magán, és lehunyta a szemét. Aludnia kell, különben nem bírja ki a leckét, amellyel másnap reggel édesanyja örvendezteti majd meg.



Ghiász Bég lova horpaszába vágta a sarkát, hogy gyorsabb ügetésre bírja. A császár parancsára azonnal a palotába kellett mennie. A hívás meglepte. Nem győzte találgatni, mit akarhat tőle a császár. Dzsahángír kedve ellen tett volna? Aligha. Minden kifogástalanul zajlott. A császár boldognak látszott, nagylelkű ajándékkal örvendeztette meg Ardzsumandot.

Ghiász kétsége nem oszlott el. A fogadóterem előtt bejelentette érkezését. Hamarosan belépett. A császár két oldalán Mahabat Khán és Muhammad Sharif állt.

– Insah Allah, felség!

– Insah Allah, Mirza Bég. Nagy örömmre szolgált a tegnapi kézfogó ünnepség. Családjaink frigye mindkét oldal számára gyümölcsöző lesz.

– Felséged túlon túl kegyes – tiltakozott Ghiász. – A megtiszteltetés kizárólag a miénk, felség.

– Hogyne, hogyne. Más ügyben hívatlak ide.

Dzsahángír élesen fürkészte Ghiászt.

A díván mit sem sejtett. Aszmat Bégam nem említette neki előző este, mi történt. Úgy hitte, a legjobb lesz, ha férje nem tud az ügyről. Ghiász a császár szavát leste.

– Lányod férjnél van?

– Mind a négy, felség, Allah kegyelméből.

– Marunisszáról beszélnek. – Dzsahángír türelmetlenül intette le kincstárnokát. – Ali Kuli felesége.

– Így van, felség. – Kétely lopózott Ghiász gondolataiba. Dzsahángírra nézett.

– Ali Kuli pártütő. Összeállt fiammal apám uralkodása alatt, hogy Khuszraut juttassa a trónra. Nagyvonalúan megbocsátottam bűnét és hűtlenségét velem szemben.

– Felséged végtelenül kedves. A vejem tévedésbe esett, lázadó alakokkal szövetkezett. Félrevezették, hogy ellened tegyen, de úgy tudom, mélyen megbánta vétkét.

– Igen, igen, de nagy bünt követett el, és fizetnie kell bűnéért. Megértted?

– Felség... Én... Ali Kuli immár hűséges hozzád... – dadogta Ghiász. Mire akar kilyukadni a császár? Mit tett Ali Kuli Bengálban?

– Lányod, Marunissza gyönyörű és elbűvölő. Szórakoztató találkozásban volt részem veled. Bármely férfi házának ékességére válna. Uralkodói feleség válhatna belőle – tette hozzá Dzsahángír nyomatékosan.

A díván végre megértette, miért kellett megjelennie a császár színe előtt. A császár a Tura-i-Chingezit, a timurok jogát kívánja gyakorolni. Dzsahángír azt akarta, hogy Ali Kuli elváljon Marunisszától, és az övé legyen.

Zavart arckifejezés ült ki a kincstárnok arcára. A Tura-i-Chingezit gyakran alkalmazták. Nagy megtiszteltetésnek számított, ha valakinek azt parancsolták, hogy mondjon le feleségéről a császár javára. Ali Kuli azonban ingerlékeny és hajthatatlan jellem volt. Ghiász titokban fellélegzett, amikor vejét Bardwanba küldték, távol a császári udvartól. Biztos volt benne, hogy megint bajba keveredik, ha a császár mellett marad. Dzsahángír most azt akarja, hogy Ali Kuli adja neki a feleségét. Ghiász megrázta a fejét. Túl gyorsan történnek a dolgok, minden elővigyázatosság híján. Marunissza a császár felesége lesz! Ez gazdagságot jelent az egész családnak, hírnevet és rangot. Ki tudja, talán a következő császár nagyapja lehet. De Ali Kuli... Ali Kuli megéri a pénzét. Késő a múlt hibáit jóvátenni. A díván felnézett. Tekintete a várakozó császáréval találkozott.

– Kéréseid számomra mindig parancs volt, felség. Megteszek mindent, ami hatalmamban áll a te és a lányom boldogságáért. – Mást aligha mondhatott.

Dzsahángír boldogan bólintott.

– Most elmehetsz.

Ghiász távozott, Dzsahángír pedig elégedetten dőlt hátra. Hamarosan a gyönyörű Marunisszával oszthatja meg ágyát. Reggel, ha felébred, sudár alakját látja majd maga mellett... gyönyörű szemébe néz...

– Felség! – Mahabat Khán hangja zavarta meg kéjes gondolatait. – Bocsánatodat kérem, de... – Dzsahángír ránézett. – Ali Kuli felesége valóban jó választás? Tizenhárom évig élt vele, kétségkívül neheztel felségedre, amiért megbüntetted a férjét.

– Boldogságom iránti aggódásod felettébb dicséretes, Mahabat. De ha láttad volna, amit én tegnap: szépség, báj és kellem egy nőben... A nőiesség és termékenység megtestesítője...

Dzsahángír elhallgatott.

– Felség – tiltakozott Mahabat –, kérlek, gondold át, mit kérsz!

Mahabat hiába igyekezett, nem tudta eltántorítani Dzsahángírt a szándékától. A nők ragyogó napja, Marunissza megbabonázta a császárt. Nem nyughat, míg az övé nem lesz.

Egész éjjel fent volt, és csak rá gondolt. Felajánlotta Khurram kezét Ghiász unokájának, hogy kimutassa jóakarátát a díván iránt. Jól tudta, hogy Ghiász Marunissza apja, így a megtisztelő leánykérés rá is jó fényt vet. Mégsem jutott eszébe, hogy találkozhat vele az eljegyzésen. Bengálban élt, a birodalom legkeletibb csücskében, mégis Lahorba érkezett a szertartásra. Amint meglátta, a vágy tüze gyúlt benne, emésztette, hevítette. Annyi éven át hiába álmodozott róla, távoli emlék volt csupán. Ahogy ott állt előtte, rögtön érezte, miért lett egykor szerelmes. Nem volt visszaút. Ali Kuli nem nagy veszteség.

Nem érzett lelkiismeret-furdalást a Tura-i-Chingezit miatt. Mahabat és Sharif nem sejtette, hogy egy hónappal korábban a császár levelet kapott. Kémei beszámoltak a történetről, amelyet egy Nizam nevű rabszolgafiú mesélt el nekik. Amikor Khuszrau Lahorba szökött, Ali Kuli vele akart tartani. A Száhiba beszélte le róla a férjét.

Vajon érte tette? Szívesen élne a zenájában? Kétségek gyötörték. Jönnie kell! A császár lehajtotta a fejét, és imádkozott. „Kérlek, Allah, ha nem szeret, akkor is jöjjön el hozzám.” Megmutatná, mit jelent neki. Eszébe jutott nevető szeme, vonakodása, hogy otthagyja a szobát. Volt mit remélnie.



– Nos? – kérdezte a fátyolos alak. – Mi történt? Mahabat Khán körbepillantott, és az édes illatú jázminlugas íve alá vont a asszonyt. Néhány méterre tőlük Hosijár Khán, a hárem főeunuchja lépdelt a terrakotta díjakkal kivilágított kerti úton. A lámpások fénye vidáman táncolt az esti félhomályban. Hosijár időnként felemelte a fejét, és hallgatózott, nehogy meglepje őket valaki. Mahabat az asszony felé fordult.

– Felség, nem jártam sikerrel. A császár alkalmazni kívánja a Tura-i-Chingezit. Megparancsolta Ghiász Bégnek, hogy írjon Ali Kulinak.

Dzsagat Gosini felszisszent.

– Emlékeztetted a kétszínűségére? Arra, hogy összeállt Khuszrau herceggel?

Mahabat tehetetlenül tárta szét a kezét.

– Igen, felség. De a császár saját céljára használta fel: Ali Kuli lázadása okán alkalmazza a törvényt. Hatalmas szerelemre lobbant az asszony iránt.

Dzsagat Gosini elfintorította az arcát. Mahabat kíváncsian fürkészte. Bárcsak jobban látta volna a fátyol mögött.

Mahabat jól tudta, hogy a háremnek és az udvarnak összhangban kell lennie, ha jól akarják irányítani a birodalmat. Az egyik a színpadok mögött gyakorolt befolyást az uralkodóra, a másik az udvari nemesek szeme láttára működött. Együtt óriási befolyásuk van. Dzsahángírnak a leghalványabb sejtése sincs arról, hogy agyafúrta az orránál fogva vezetik. Mit sem számított, ha néhány udvaronc tudott róla, vagy felemelte a szavát ellene.

Mahabat elhúzta az orrát. Mióta Dzsahángír császár lett, egyre nehezebb irányítani. Fejére került a császári turbán, mire az egykor kényelmesen befolyásolható herceg saját döntésekkel állt elő. Dzsahángír kiadta az uralkodásról szóló tizenkét törvényét, kifizette az Igazság Láncát, és általában hajlamos volt arra, hogy beleavatkozzon az államügyekbe. Már nem volt olyan fogékony barátai tanácsai iránt, mint egykor. Amikor Dzsagat Gosini megkérte Mahabatot, hogy próbálja lebeszélni Dzsahángírt Marunisszával kötendő házasságáról, a férfi beleegyezett. Ha sikerül maga mellé állítania a császárnét, könnyedén lebeszélhetik Dzsahángírt színpompás ötleteiről, és irányításuk alá vonhatják a birodalmat.

– Mihez kezdünk most, Mahabat? – kérdezte Dzsagat Gosini egy idő után.

– Minden elveszett, felség. – Mahabat lassan elmosolyodott. Keskeny, napbarnította arca megtelt ráncsal. – Ali Kulinak engedelmessé kell a császár parancsának. De van rá esély, hogy nem így tesz.

– Gondolod? – Remény csillant a császárné hangjában.

Mahabat bólintott.

– Igen. Hajlamos arra, hogy elragadják az indulatai, és meggondolatlanul cselekedjen. Ha nem így tenne, megadhatjuk neki a kezdő lökést. Nézd, felség – vigyorgott Mahabat önelégülten –, Ali Kuli katona. Nincs érzéke a diplomáciához. A legbölcsebb lenne, ha lemondana a feleségéről a császár javára. Ali Kuli azonban bizonyosan lázadni fog az ötlet ellen. A türelem rózsát terem.

Dzsagat Gosini az ajkát harapdálta egészen addig, míg véres nem lett.

– Ha te mondod... Számítok rád, Mahabat. Elvárom, hogy minden szándékom szerint történjék. – Izzó tekintetét a főminiszterre villantotta.

– Úgy lesz, felség! – Mahabat meghajolt. – Most mennem kell. Nem láthatnak bennünket együtt. De – fordult vissza távozóban – ha szabad kérdezni, miért foglalkoztatja felségedet ennyire Marunissza? Aligha jelent veszélyt rád. Pont olyan, mint Anarkali volt. Köztudott, hogy a császár vágya gyakran csapong... – Nem fejezte be, helyette a császárnéra nézett.

Egy ideig egyikük sem szólalt meg. Anarkali járt a fejükben, a „Gránátalmavirág”. Akbar adta e nevet kedvenc ágyasának. 1598-ban, amikor az udvar Lahorban tartózkodott, Akbar rajtakapta Szálím herceget és Anarkalit, amint egymással enyelegnek a tükörteremben.

Anarkali épp Akbar vállát masszírozta. A császár felnézett rá, és elkapta mosolyát, amelyet Szálím tükörképének intézett. A császár haragra gerjedt, és azon nyomban halálra ítélte ágyasát. Élve befalazták.

– Ez jóval komolyabb – felelte Dzsagat Gosini. – Halott lányokkal nem kell vetekednem. A császár állítólagos szerelme Anarkali iránt kimúlt a lány halálával. – A császárné ravaszul elmosolyodott. – Könnyebb álmokképpel szerelembe esni, mint ha az asszony nap mint nap a közelében van, apró nézeteltéréseik támadnak, és a nagy szerelem szépen lassan elillan.

– Akkor hát, ahogy magad mondtad, nem lenne jobb tiszteletben tartani a császár Marunissza iránti vágyát? Hadd vegye el, néhány hónap alatt úgyis ráun.

A császárné Mahabatra nézett. Lenne mit mesélnie neki. Valamit mondania kell, hiszen Mahabat nem semmiért ajánlotta fel szolgálatait, Dzsagat Gosini maga is jól tudta, hogy felesleges gyözködni Dzsahángírt. Egy idő után megszólalt.

– Marunissza valahogy... más. A jelenléte a zenában veszélyt jelent a számomra... talán számodra is.

Mahabat hitetlenkedve nevetett.

– Számomra? Hogyan, felség? Hisz magad is tudod, hogy a császár tökéletesen megbízik bennem. Együtt nőttünk fel. Nem könnyű megrendíteni irántam érzett nagybecsülését.

– Mondd csak – szegezte rá a tekintetét Dzsagat Gosini –, utalt a császár arra valaha, hogy egyszer régen már szerelemre lobbant az asszony iránt?

Mahabat megrázta a fejét. A kérdés kijózanította. Dzsagat Gosini határozott hangja végül megtette a hatását. A császárné tartott Marunisszától. Úgy vélte, az asszony bajt hozhat a fejükre. Mahabat ugyan nem látta, hogyan lehetséges ez, de elége bízott Dzsagat Gosiniban ahhoz, hogy higgyen neki.

– Akkor nem is kell emlékeztetni rá – tette hozzá Dzsagat Gosini. – Most menj, Mahabat! Látom, hogy Hosijár felénk közeledik. Valaki belépett a kertbe.

– Türelem, felség! Az idő nekünk dolgozik. Várjunk, és nézzük meg, mi történik! – Azzal Mahabat kiosont a zenana kertjéből.

A császárné figyelte, míg el nem tűnik a kert túlsó végében emelkedő boltív alatt. A kőpad támlájára rogyott, a lámpák fénykörén kívül átadta magát a kétségbeesésnek. Mahabat nagy kockázatot vállalt azzal, hogy meglátogatta a zenában. Hosijár valahogy megszervezte a találkozót. Biztosan megkent néhány embert, hogy ne lássanak, ne halljanak semmit.

Virágzó rath-i-rani bokor nyújtózott felette, napközben gyűjtött illatával töltötte meg az éjszakát. Az aroma közvetlen közelről már-már fojtogató volt. Dzsagat Gosini a kezére pillantott. Maga is nagy kockázatot vállalt. Ha valaki rajtakapta volna, hogy a háremen kívüli férfival beszélget, mit sem számított volna, hogy Padshah Bégam, Mahabat pedig befolyásos főminiszter. Az igazat nem mondhatták el. Dzsahángír rettenetes haragra gerjedne, ha megtudná. A császárné keze remegett. A derekára szorította. Életében először a zenana falán kívülről kellett segítséget kérnie. Mindezt kizárólag Marunissza miatt.

Gyűlölet hatalmasodott el rajta, égette, akár a nappali hőség. Esztelen gyűlölet volt – Dzsagat Gosini az eszével jól tudta. A zenában nem mutathatta ki valódi érzéseit, hiszen nyugodtnak, összeszedettnek és bölcsnek kellett látszania. Elfojtott indulata Marunisszában öltött testet. Irigy volt. Fékevesztett, vad féltékenységet érzett, amiért a férje annyira rajongott Marunisszáért. A távol töltött évek mit sem fakítottak szenvedélyén. Dzsahángír sok nőért rajongott a zenában, mégis különleges vonzalmat mutatott Dzsagat Gosini iránt. Az egyetlen asszony, aki felvehetette vele a versenyt, Marunissza volt. A császár nem a rangjáért akarta, hiszen még csak hercegnő sem volt. Nem családi kapcsolata miatt akarta megszerezni, mert az apja maradt, ami volt: perzsa menekült. Önmagáért akarta.

Marunissza ráadásul Rukajja pártfogoltja volt. Diktálhatott bármit a józan ész, Dzsagat Gosini megesküdtött magában, hogy egyikük sem fog fölé kerekedni. Ez szülte a kegyes

hazugságot, hogy Marunissza Mahabat számára is veszélyes. Ha nem füllent, a főminiszternek esze ágában sincs segíteni neki.



Ghiász Bég hazalovagolt. A kantárszárat hanyagul tartotta, lova ritmusosan ügetett. A császárral folytatott beszélgetés felkavarta gondolatait. A lánya Dzsahángír felesége lesz! Unokája kézfogója Khurram herceggel semmiség volt ehhez képest.

Hirtelen kijózanodott. Nyugodtan töprenghet azon, mi lesz, de nem feledkezhet el Ali Kuliról. Vajon küzdelem nélkül lemond Marunisszáról? Soha nem illettek egymáshoz. Az évek alatt ez fájdalmasan bebizonyosodott. Marunissza azonban mégsem panaszkodott miatta.

A dívánt otthonába lépve az a hír fogadta, hogy udvaronc várja a fogadóteremben. Ghiász szeme felcsillant, amikor megtudta, ki az. Sietett, hogy üdvözölje, meghallgatta, mit akar, majd biztosította, hogy tesz az érdekében. A férfi természetesen hálás volt. Szép erszény arany mohur cserélt gazdát. A férfi elment, Ghiász pedig lányáért küldetett. Szaténterítőre szórta a zsák tartalmát, és elégedetten beletúrt az érmékbe. Épp a pénzt számolta, amikor lánya mosolyogva belépett. Marunissza megtorpant és összeráncolta a homlokát.

– Ezeket hol szerezted?

– Hát megjöttél? Ül le, Nisa! – Ghiász visszatette az arany mohurokat az erszénybe, és a pénzszekrényében biztonságba helyezte őket. A kulcsot övszájába dugta, majd lánya fürkésző arcába nézett.

– Mi a baj, kedvesem?

– Honnan vetted a mohurokat, Bapa?

– Az egyik udvaronc azt akarja, hogy a fia tiszt legyen a birodalmi hadseregben. Megígértem neki, hogy bogarat ültetek a Khán-i-khanan fülébe.

– Értem. Megvesztegetnek – fedtte meg Marunissza. Hangja tele volt megvetéssel és félelemmel.

Ghiász összerezzen.

– Nincs szó megvesztegetésről, Beta. Olyan csúnya szó. Mondjuk inkább... hogy... fizetség a szolgálataimért.

– Megvesztegetés – kötötte az ebet a karóhoz Marunissza. – Bapa, hogy teheted? Ha a császár rájön, óriási bajba kerülsz. Már elfelejtetted, miért kellett elmenekülnünk Perzsiából?

Ghiász nem tudta állni lánya vádló pillantását. Mit mondhatna neki? Szégyellte magát, amiért a lánya rajtakapta. De tudnia kell, hogy a befolyásos udvaroncok megengednek maguknak ilyesmit. Marunisszának igaza volt: Ghiász mindig arra tanította a gyermekeit, hogy becsületesek legyenek, mire ő becsutelen dolgot művel. Természetesen meg tudta magyarázni, ezer kifogást tudott mondani, ha kellett. Így mentek a dolgok. Az udvari élet végtelen adok-kapok játék volt. Az ember elvett valamit, és nyújtott cserébe mást annak, akitől kapta, vagy épp valaki másnak.

– A perzsiai eset más volt – mondta Ghiász némi csend után.

– Nem hiszem. Azért kellett menekülnöd, mert nem tudtad kifizetni az adósságot, amelyet felhalmoztál. Nem lett volna adósságod, ha nem élsz vissza azzal, hogy az apád Iszfahán vazírje.

Ghiász felnyögött. Senki más nem mert volna ilyen hangot megütni vele szemben a családjában, még Aszmat sem. Marunissza azonban más volt. Ghiász kezdettől fogva elfogult volt vele szemben, olyan szabadságot adott neki, amelyet a többi gyermekének nem. Ezért veti a szemére, ami az udvar életében a legtermészetesebb dolognak számít.

– Nem érted, Beta. – Ghiász megfogta a lánya kezét, és körbemutatott a szobában. – Mit gondolsz, miből telik e pompára? Dívánként magas fizetés üti a markomat, de nem fedezi a

rangomhoz méltó szórakozást és a lakomát, amivel másokat kell megörvendeztetnem. Ne aggódj miattam! Más miatt hívattalak.

Marunissza vonakodva bólintott.

– Miért?

– Császári meghallgatásról jövök.

Közönyös kifejezés ült ki Marunissza arcára. Várta, hogy apja folytassa.

– Miért nem mondtad el, mi történt tegnap? – kérdezte.

– Nem volt mit mondanom – válaszolta halkán Marunissza. – Egyébként is túl késő volt, reggel pedig már elmentél. Azt hittem, hogy Mádzsi... Mit mondhattam volna neked, Bapa? – tört ki belőle. – Találkoztam a császárral a zenana termében. Ez minden.

– Ennyi is elég volt. Nehéz kéréssel fordult hozzám – mondta Ghiász. – Élni akar a Tura-i-Chingezi jogával.

Marunissza arcából kifutott a vér.

– A férjem soha nem egyezne bele, Bapa.

– Na és te? – kérdezte Ghiász. – Te mit akarsz?

Marunissza a fejét ingatta. Mióta csak beszélni tudott, mindent megvitatott apjával. A térdére támaszkodott, felnézett rá, és apja dallamos hangját hallgatta. Az egyetlen dolog, amelyről soha nem esett szó közöttük, Ali Kuli és a vele kötött házassága volt. Élete vágyát nem oszthatta meg senkivel, még apjával sem. Dzsahángír felesége akart lenni. Marunisszát elragadták az érzelmei, jól tudta, mit akar. Nem trónra, ékszerre vagy hatalomra vágyott. Talán egy kicsit mégis. De leginkább Dzsahángír mosolyára, gyengéd hangjára, a birodalom iránti szenvedélyére. Azt akarta, hogy a férfi vágyjon rá; testét és lelkét odaadná neki. A szerelmét akarta.

– Megteszem, ami kérsz tőlem. – Csak ennyit felelt.

Ghiász sóhajtott. Marunissza úgy beszélt, ahogy tanította, a kötelességtudat szólt belőle. Ezt a választ akarta hallani a lányától. A császár kérése rendkívül csábító, mi több, legális, Ghiász és Marunissza számára mégis világossá vált, hogy más akarni valamit, és más helyesen cselekedni. Ghiász nem tudott így tenni, amikor elfogadta a kenőpénzt, a lányától mégis elvárta. Tudta, hogy nem igazságos, amit tesz, de azt is, hogy így kell cselekednie. Ha másért nem, azért, hogy Marunisszában éljen tovább, aki mindig is lenni szeretett volna.

– A helyed a férjed mellett van, Marunissza. Azt kívánom, bárcsak másként alakultak volna a dolgok oly sok évvel ezelőtt...

– Elég! – Marunissza apja karjára tette a kezét. – Ne korhold magad! Ígéretet tettél Ali Kulinak, tiszteletben kellett tartanod. Akbar császár úgy kívánta. A helyem a férjem oldalán van. Neki kell eldöntenie, mi legyen a sorsom. Azonnal összecsomagolok, és indulok Bardwanba.

Ghiász szánakozva nézett rá. Lányának menekülnie kell a szülői házból, de talán így a leghelyesebb. Az idő és a távolság talán feledteti majd a császárral Marunisszát. Apa és lánya némán ült. A mogul India császárnéja magasabb rang volt, mint amiről álmodni mertek volna. Ali Kuli azonban az útjukban állt. Egy srófra járt az agyuk, mégsem mondhatták ki gondolataikat. Egymásra néztek, és pontosan tudták, mit jár a másik fejében. Mindig így volt.

Ghiász megrázta a csengőt, írószert kért. Meg kellett tennie, amit az uralkodó kért tőle. Dzsahángír világossá tette, hogy igényt tart Marunisszára. Ghiász kötelessége volt, hogy tájékoztassa vejét a császár akaratáról.

Ali Kuli biztosan megtagadja majd Dzsahángír kívánságát. Mit tesz majd a császár? Dzsahángír maradt, ami volt: hirtelen haragú. A birodalom irányítása mit sem csiszolt gyermeki hóbortosságán. Hogyan felel majd alattvalója engedetlenségére, aki egyszer már elárulta? Ghiász sóhajtott. Belemártotta a lúdtollat a tintatartóba, és írni kezdett. Lassan telt az oldal, Marunissza apja gyakran és sokáig eltöprengett. A legdiplomatikusabb, legtalálhatóbb szavakat kereste. Előre tudta: mindegy, mit ír vagy hogyan írja, a bajt nem kerülheti el. Allah

kegyelméből Dzsahángír talán emlékezni fog, hány éve szolgálja hűségesen, és nem sújtja majd bosszúval a házát.

Másnap reggel Marunissza Ladlival Bardwanba indult. Magával vitte a levelet. Ghiász nem mondta el neki, mi áll benne, de Marunissza tudta, hogy apja Dzsahángír kívánságát ismerteti férjével.

A döntés Ali Kuli kezében volt.

Tizenötödik fejezet

*„Mit irhatok engedetlenségiről? Mily
Fájdalom és gond gyötört! Kutbu-d-din Khán Koka
mintha kedves fiam lett volna, szerető báty,
hű barát. Mit tehet az ember Isten akarata ellen?”*

Henry Beveridge (szerk.): The Tuzuk-i-Jahangiri

Marunissza felnyögött, amikor kilépett a gyaloghintóból. Teste minden porcikája sajgott, izmai elgémberedtek a sok rázkódástól. Hosszú volt az út Bardwanba, kis híján két hónapig tartott. Lahorba könnyebben eljutott, mert tudta, mi várt rá ott. A hazaút azonban testileg és lelkileg is kimerítő volt. Minden lépéssel, amellyel távolabb jutott Lahortól, egyre erősebb lett benne a meggyőződés, hogy soha többé nem látja viszont Dzsahángírt.

Nem volt kedve visszatérni Bengálba. A férje dühös lesz, kétségtelenül azzal vádolja majd, hogy elcsábította a császárt. Ebben igaza lesz. De bármit is érez Dzsahángír iránt, visszatért Bengálba, hogy Ali Kulival legyen. Ráadásul kiderült, hogy apja megvesztegethető. Marunissza gyomra összeszorult, amikor Ghiász Bégre gondolt. Tudta, hogy az udvaroncok megvehetők, de úgy képzelte, hogy az apja kivétel. Mindig becsületesnek látszott, mintha a mogul udvar romlottsága nem érintette volna meg. A birodalom legnagyobb elméje volt, de még ő is esendő volt... és emberi.

Gyermekként gyakran látta, hogy apja mindenféle férfiakkal beszél. Pénzt vett át tőlük, egy kosár aranyló, érett barackot, vagy egy arab telivért. Marunissza soha nem fogta fel, mit lát valójában. Megrohanták az emlékek. Sóhajtott, és kisimította ghagaráját. Talán tényleg nincs ebben semmi rossz. De akkor sem helyes. Szétnézett háza üres udvarán. Hol vannak a háziak?

A rabszolgalányok futva jöttek elé.

– Köszöntünk itthon, Száhiba!

– Hol van uratok? – kérdezte Marunissza fáradtan, és kiemelte az alvó Ladlit a gyaloghintóból.

– Vadászni ment, Száhiba.

– Tegnap üzentem, hogy ma érkezem.

A szolgák úgy tettek, mintha meg sem hallották volna, amit mondott. Nagy sietve hozzáláttak a málháslovak lepakolásához.

Marunissza ernyedten letörölte az izzadságot a homlokáról, íme a férfi, akiért hazasietett. Olyannyira nem érdekelt, hogy még csak nem is volt otthon, nem üdvözölte, amikor majd öt hónap után végre hazatért. Talán jobb így – gondolta Marunissza, és bebotorkált a házba. Legalább erőt gyűjthet a csetepaté előtt.

Ali Kuli csak későn érkezett meg a vadászatból. Másnap reggel megfürdött, megreggelizett, és a felesége lakosztályába ment.

Marunissza felnézett könyvéből, amikor belépett.

– Insah Allah!

– Jó utad volt? – röfögte Ali Kuli válaszul.

– Igen.

Nem tudtak mit mondani egymásnak az üdvözlésen kívül. Marunissza keze izzadni kezdett, ghagarájába törölte. Hogy is kezdje?

Ali Kuli hangja szakította félbe gondolatait.

– Mi ez? – A hímzett levéltáskára mutatott az asztalon.

– Apám írta. Azt kérte, adjam át neked. – A hangja elcsuklott.

Ali Kuli unottan felemelte a levelet.

– Valami baj van?

Marunissza megrázta a fejét. Előző éjjel hálósobája ablakánál állt. A tájat nézte. A holdfény ezüstös árnyékot vetett a ház körüli alacsony dombokra. Két hónap telt el apja levele óta. Hosszú idő. Fájdalmasan gondolt arra, hogy a császár talán el is felejtette már a dívánnak adott parancsát. Miért zavarná fel a látszólag békés állóvizet? Miért nem tépi össze a levelet, és hagyja, hogy a sors vezesse élete fonalát? Eszébe jutott Dzsahángír küzdelme a trónért. Tizenöt hosszú éven át – időnként türelmetlenül, legtöbbször azonban türelmesen – várta és áhította. Marunissza tudta, nem fogja egykönnyen feladni őt sem. Végigfutott a hideg a hátán. A férje megkapja a levelet.

– A legjobb lesz, ha elolvasod, uram.

Ali Kuli feltépte a levélszakot, és kihúzta az írást. Marunissza szíve a torkában dobogott. A papír susogott férje kezében. Figyelte, ahogy olvassa. Ali Kuli arca először közönyös volt. Aztán a nyaka mélyvörös színt öltött, majd a pirulás felkúszott a fején.

Remegő kézzel dobta le a levelet.

– Tudod, mi áll a levélben?

Marunissza az ajkába harapott.

– Azt hiszem, igen, uram.

– Hol látott a császárt? Az én feleségem vagy. Ahelyett, hogy nyilvánosan illegeted magad, inkább el kellett volna takarnod az arcodat előtte. Különben is, hogy kerültél a császár közelébe?

– Ardsumand eljegyzési szertartása alatt történt. Ott kellett lennem.

– Soha nem egyezem bele, míg élek! – Ali Kuli Marunisszára meredt. Arcát elcsúfította a düh. – Az én feleségem vagy, és az is maradsz! Még a császár sem vehet rá, hogy odaadjalak neki. A császár. Ugyan! – Undorodva hadonászott. – Ha jól taktikázom, az erőtlén Khuszrau lenne a császár, én pedig a birodalmi hadsereg parancsnoka ahelyett, hogy itt rohadok a világvégén! – Dühösen bámult Marunisszára. Felesége állta a tekintetét.

– Szegd le a fejedet, ahogy rendes asszonyhoz illik! – üvöltötte Ali Kuli. – Nem akartam, hogy Lahorba menj. Nézd csak meg, mi lett belőle! Te kurtizán! Tudok mindent arról, hogyan enyelegetél egykor a császárral!

Marunissza szeme tágra nyílt. Mintha hasba vágták volna. Igen, flörtölt Dzsahángírral hercegekorában, de erről csak néhányan tudtak...

– Ó igen. Sejtettem, hogy nem tudsz róla – mondta Ali Kuli végtelen rosszindulattal a hangjában. – De én tudtam, aznap, amikor elvettelek, hogy a drága Szálím herceg elől orozlak el! Akkor is akart, de az enyém voltál. Most is akar, de még mindig az enyém vagy. Soha nem bocsátom meg neki, hogy nem lehettem magas rangú katona!

Sarkon fordult, és távozott. Marunissza leszegte a fejét. Rémület lett úrrá rajta.

Ali Kuli visszafordult az ajtóban. A hangja éles volt.

– Nem hagyhatod el a szobádat! Ki ne mozdulj a házból, míg engedélyt nem adok rá! Néhány napig távol leszek, ki ne merd tenni a lábadat innen!

Marunissza elfintorította az arcát. Íme a férfi, akihez feleségül ment. A kötelesség azt kívánta, hogy a felesége maradjon. Ali Kuli elvesztette az eszét. Tényleg azt hiszi, hogy szembeszegülhet a császár parancsával? Az egész családja jövője forog kockán.

– Uram – szólt utána Marunissza sietve. Nyugalmat erőltetett magára. – Ne hamarkodj el semmit! A császár nem fogja beérni egy egyszerű nemmel. Nem tanácsos kihívni magad ellen a haragját.

– Még mindig a régi szerelmedre vágysz? – gúnyolódott Ali Kuli. – Nem szép dolog így beszélni a férjeddal. – Gonoszul elmosolyodott. – Meglátjuk, meddig marad még Dzsahángír a császár.

Marunissza figyelte, ahogy a férje sejtelmes arccal távozik. Tudta, hiába is gyözködné. Ali Kuli elég ostoba ahhoz, hogy újra lázadjon. Korán reggel nagy titokzatosan ellovagolt. Rádzsa Man Szing nem volt Bengálban, de a lázadókkal teli tartományban hemzsegtek az olyanok, akikkel egy húron pendülhetett. Távol a császári udvartól, a szabadság illúziójától megrészegülve Ali Kuli úgy képzelte, bármit megtehet.

Dzsahángír azonban nem volt bolond. Bengál tele volt kémekkel, akik egytől egyig az uralkodót szolgálták. A trónbitorló tervek előbb-utóbb eljutnak az udvarba, a császár fülébe.



Dzsahángír a dzsaroka ablakában állt, és a lahari erőd előtti teret nézte. A dzsaroka a várfalba épített, különleges erkély volt. Az uralkodó naponta háromszor – reggel, délben, este – megjelent az erkélyen, és nyilvános meghallgatást tartott alattvalói számára. Akkor is kivonszolta magát az erkélyre, ha beteg volt vagy gyengélkedett. Uralkodása elején elhatározta, hogy az embereknek látniuk kell császárukat, tudniuk kell, hogy jól van, nehogy polgárháború törjön ki a birodalomban.

Aznap elefántviadal zajlott. Dzsahángírnak eszébe jutott a sok évvel azelőtti küzdelem. Győzött, Khuszrau alulmaradt vele szemben. Lebígyesztette ajkát, és oldalra, fiára nézett.

Khuszrau herceg apja mellett foglalt helyet, és épp a homlokát ráncolta. A lázadás szelleme nem vészett ki belőle – gondolta Dzsahángír. Nem árt, ha rajta tartja a szemét. Fontos volt, hogy nagy és igazságos uralkodónak tartsák, ezért kegyelmezett meg nyilvánosan Khuszraunak. Ez azt jelentette, hogy a császár megtűri maga mellett olyan társadalmi eseményeken, mint az elefántviadal. Dzsahángír elfordította tekintetét a fiáról. Legszívesebben rá se nézett volna. Minden atyai érzés kihalt belőle Khuszrau sorozatos trónbitorlási kísérletei láttán. Dzsahángír alig tudott megmaradni mellette, egyik sem állhatta a másik társaságát.

A császár nagyot sóhajtott. Bárcsak hallgatott volna Mahabat Khán tanácsára, és kivégeztette volna Khuszraut! Aligha hiányozna neki. A háremhölgyek azonban állandóan pörölnének vele, nem lenne nyugalma a palotában. Akárhogy is, kezdenie kell valamit a fiúval, mielőtt komolyan veszélyeztetni császári trónját.

A két elefánt hangos puffanással egymásnak feszült. A tömeg ujjongott, de a császárt nem kötötte le a viadal. Mély, tompa fájdalom hasított belé.

Ghiász Bég korábban arról tájékoztatta, hogy Ali Kuli megtagadta parancsát. Dzsahángír az állát dörzsölte. Könny ült a szeme sarkába. A meddő várakozás kimerítette. Minden reggel első gondolata Marunissza volt. Ghiász Bég visszaküldte Bengálba. Amikor megkérdezte, miért, a díván azt felelte, pusztán atyai kötelességét teljesítette. Dzsahángír erre nem szólt semmit. Várni fog, türelemmel. Majd elválik, elég volt-e egyetlen pillantás, hogy szerelme megint lánggra lobbanjon a lány iránt. Azóta bebizonyosodott: egyfolytában rá áhítozik. Erre nemleges választ kap a férjétől. Miért nem képes megszerezni a nőt, akit akar? Hogy tagadhatja meg a semmirekellő Ali Kuli a császár akaratát? A mogul India császára, mégis ott ül tehetetlenül. Egyértelmű parancsot küldött Ali Kulinak, amire nem hallgat. Az udvarban

máris szárnyra kapott a hír, hogy meg akarja szerezni magának Marunisszát. Kétségtelen, hogy Ali Kuli engedetlensége is hamarosan a fülükbe jut. Nem kényszerítheti a katonát, hogy mondjon le a feleségéről. Mi más tehet?

A helyzet Kandahárban viszont szívderítő volt. A birodalmi hadsereg az elmúlt hónapban elérte az előretolt állásokat. A támadók Dzsahángír címere és lobogója láttán kereket oldottak. A perzsa sah követet küldött a mogul udvarba Huszain Bég személyében, hogy biztosítsa Dzsahángírt barátságáról, és bocsánatát kérje kormányzói viselkedéséért. A császár udvariasan bánt a követtel, kegyesen fogadta a bocsánatkérést, azonban nem hagyta magát megtéveszteni sem a követ, sem ura által. A kandahári támadás nem engedetlen kormányzók, hanem a sah műve volt, hogy lássa, mennyire rátermett uralkodó Dzsahángír.

A császár fáradtan lehunyta a szemét. Azt hitte, uralkodóként könnyebb élete lesz. Rengeteg dologra kellett odafigyelnie, ráadásul az ígész, kék szempár is folyton lelki szemei előtt lebegett. Marunissza egyetlen pillantása elég volt, hogy felidézze a régmúlt eltemetett emlékeit. Előbújtak, vágyakozással és nyugtalansággal gyötörték. Nem érthette el, hiába akarta.

Küldönc érkezett a dzsaroka alá, és leszállt lováról. Meghajolt, majd levelet húzott ki övsáljából. Dzsahángír azonnal lenyúlt érte. Tudta, hogy sürgős, különben a hírnök megvárta volna, míg befejeződik a nyilvános meghallgatás. Dzsahángír figyelmesen elolvasta a levelet. Az arca egyre keserűbb kifejezést öltött. Az utolsó csepp a pohárban. Felállt, és bement a királyi palotába.

Néhány perccel később Mahabat Khán és Muhammad Sharif felnézett az erkélyre. Miután üresen találták, felálltak a téren álló székükből, és sietve követték Dzsahángírt.

– Felség, remélem, nem rossz hírt kaptál – mondta Mahabat Khán, amint utolérte a császárt.

– De igen – felelte kurtán Dzsahángír. – Ali Kuli rosszban sántikál. Hírt kaptam Bengálból, hogy titokban sereget toboroz. KüldjeteK csapatokat oda, és derítsétek ki, igaz-e!

– Felség, talán jobb lenne először megvizsgálni a dolgot – javasolta alázatosan Muhammad Sharif.

– Ugyan miért? Már bizonyította, hogy lázadó. Ki kellett volna végeztetnem a bűnéért, de megbocsátottam neki. Ezúttal nem ússza meg! – fogadkozott Dzsahángír, és fel-alá járkált miniszterei előtt.

– Uram... – Sharif köhintett, megköszöörülte a torkát, és odaszaladt a császárhoz. – Ali Kuli felesége iránti érdeklődésed... az egész udvar tud róla. Óvatlanság lenne elhamarkodottan elrendelni a kivégzését.

– Mi köze ennek Marunisszához? Gondolod, hogy az emberek azt hiszik majd, csak kitaláltam az egészet, hogy megkaparintsam magamnak Marunisszát? – Dzsahángír megtorpant, és szembefordult a két férfival.

Sharif és Mahabat nem felelt, pedig pontosan erre gondoltak, és az egész birodalom is erre fog gondolni. Kényes helyzet volt, amelyet a lehető legkörültekintőbben kellett intézni. Ráadásul ott volt az ígéret, amelyet Dzsagat Gosini hercegnének tettek. Mahabat a fejével intett Sharifnak.

– Felség, kérünk, gondold át a döntésedet! – mondta Sharif Mahabat néma kérésére. – Jobb lenne először megbizonyosodni a dologról. Megparancsolhatnád Bengál kormányzójának, hogy látogassa meg Ali Kulit, vagy magadhoz rendelhetnéd az állítólagos lázadót. Az egész udvar látná, hogy nem vagy elfogult vele szemben.

– Mhm... – Dzsahángír az állát dörzsölte. – Talán igazatok van. Biztos vagyok benne, hogy elég bizonyíték gyűlik össze ellene. Azonnal írok mostohatestvéremnek, Kutubuddín Khán Kokának.

Dzsahángír elbocsátotta alattvalóit, és ravasz kis mosoly ült ki az arcára. A sors a kezére játszik, Ali Kuli a markában van. Ami viszont Mahabatot és Sharifot illeti... mintha

szándékosan igyekeznének eltántorítani tervétől. Miért? Nem rajonganak Ali Kuliért, mi több, megvetik. Marunisszáról mit sem tudnak. Mahabat mégis másodszorra mond róla véleményt. Vajon miért?

A császár két legbefolyásosabb minisztere távozott. Mahabat makacssága gyanút ébresztett Dzsahángírban. Idővel kiderül, igaza van-e. Voltak fontosabb ügyek, Marunissza pedig talán így is, úgy is az övé lesz. Volt rá remény. Nem veheti el erőszakkal Ali Kulitól, különben nem állhat tiszta lelkiismerettel alattvalói elé. A lázadás azonban egészen más volt. Az utókor sem ítélné meg el tetteit.

Aznap éjjel asztalhoz ült, és levelet írt Kutubuddín Khán Kokának, Bengál kormányzójának. Kokának magához kellett kéretnie Ali Kuli, és alaposan kikérdezni, hogy megtudja, miben sántikál. Ha Koka nem elégedett a válaszaival, az udvarba küldi, hogy a császár színe előtt feleljen meg a lázadás vádjára. A kormányzónak mindenképpen találkoznia kell a katonával, mielőtt döntést hoz. Dzsahángír hozzátette: ha Ali Kuli nem hajlandó az udvarba jönni, Koka pedig zendülésre utaló jelet lát, hatalmában áll belátása szerint megbüntetni Ali Kuli.

Néhány nappal később a császári udvar Lahorból Kabulba távozott, hogy minél kényelmesebb klíma alatt vészelve át a közelgő nyarat.



Bengálban Kutubuddín Khán Koka megkapta a császár levelét. Azonnal üzent Ali Kulinak, hogy jelenjen meg a színe előtt.

A katona fittyet hányt a parancsra.

Koka őriöngött. Dzsahángír parancsára cselekedett, Ali Kuli tehát rajta keresztül a császár akaratával szegült szembe. Jól felfegyverzett katonákból nagy sereget toborzott, és Bardwanba vonult.



A nap peckesen ballagott a délutáni égen. Az emberek azt se tudták, hová bújjanak előle. A forró sugarak Bardwan városát égették. Ali Kuli házában életnek semmi jele nem mutatkozott. Az ablaktáblát behúzták, khusszövettel borították. A lovak az istállóban topogtak, hátuk lassú röptű legyek alatt vonaglott. Az inasok hanyatt heverték a szalmán, csak az izzó végű bdit emelték időnként a szájukhoz, majd a mozdulattól kimerülten figyelték a mennyezetre kigyózó füstöt.

Hírnök érkezett futva az udvarba. Izzadságban fürdött, nyaka és hóna alatt nedves folt éktelenkedett a ruháján.

– Hívjátok uratokat! – lihegte. – Fontos hírt hozok.

Az egyik inas felpattant, és a házba rohant. Ali Kuli néhány perccel később futva érkezett. Kabáját gombolta, álomból ébredt.

– Mi az?

– Száhib, Bengál kormányzója, Kutubuddín Khán Koka ide tart.

Ali Kuli a homlokát ráncolta. Mit akar Koka? Lehetséges, hogy sejti, mire készül? Vagy azért jön Bardwanba, mert ügyet sem vetett a parancsára? Akárhogy is, nem kerülheti el az összeütközést. Ali Kuli eltökélte, hogy nem várja őket felkészületlenül. A szolgák csendben vártak, csak a futár szuszogása hallatszott. Ali Kuli a hírhezóra nézett.

– Vigyétek a konyhába, és adjatok neki inni! – mondta erélyesen. Eunuchját hívta. – Bakir! Üzenj az Amiroknak a szomszédban, hogy Koka erre tart. Készítsék fel az embereket a harcra, hátha szükség lesz rájuk. Majd megadom a jelet. Várj! – A hírnökhöz fordult. – Milyen messze van a kormányzó Bard-wantól?

– Egynapi járóföldre.

Ali Kuli bólintott, és Bakirra nézett.

– Mondd meg az Amiroknak, hogy holnapra legyenek készen!

Bakir futva útnak eredt.

Ali Kuli visszament a házba. Belépett lakosztályába, ahol felsége várta. Az udvaron támadt zajra az ablakhoz ment, hallotta a beszélgetést férje és a szolgák között.

– Uram, ne tégy semmit elhamarkodottan! Lehet, hogy a Kormányzó csak hírt hoz neked – kérlelte Marunissza. Bárcsak hallgatna rá! Ali Kuli azonban elengedte a füle mellett a tanácsot. Vérszagot kapott, megérezte a csata ízét, végzete feltartóztatathatatlannal vonzotta.

– Menj vissza a szobádba! Majd én elintézem! – felelte Ali Kuli kurtán.

– Kérlek... – Marunissza a karjára tette a kezét. – Ha más véleményen van a kormányzó, beszélj vele! A császár követe.

Ali Kuli ellökte a kezét.

– Mit érdekel téged? Szálka vagyok a szemetekben, Dzsahángír császárnét akar faragni belőled! – Ali Kuli fenyegetően méregette. Marunissza lesütötte a tekintetét.

– Tudom, hogy igazam van! – mosolygott Ali Kuli gúnyosan. – De ne aggódj, drága feleségem! Még sokáig élek, jóval tovább, mint szeretnéd! – Az ajtóhoz lökte Marunisszát. – Mennem kell. Terveim vannak.

Marunissza lassan kilépett a férje lakosztályából. Ennek nem lesz jó vége – gondolta.



– Támadás! – üvöltötte kivont karddal. Parancsára a hadsereg megindult... Ali Kuli kinyitotta a szemét és a sötét mennyezetet bámulta. Hol van? Megkönnyebbülten sóhajtott, amikor kitisztult a tekintete. Csak álmodott. Megfordult. Lassan ráébredt, hogy a menetelés hangja nemcsak a képzelete szülötte.

Kiugrott az ágyból, álmosan és dülöngélve az ablakhoz ballagott. A sötétbe bámult, hallgatózott, de néma csend fogadta. Lenézett. Gyufa sercent, valaki fáklyát gyújtott. Mi történik?

Ali Kuli kirázta az álmot a szeméből, kardot ragadott, és lerohant a lépcsőn. Bakir fogadta a bejárat előtt.

– Mi történik? – kérdezte Ali Kuli ingerülten.

– Nem tudom, uram. – Bakir kinyitotta a ház ajtaját.

A két férfi az udvarra szaladt. Fáklyák gyulladtak, bevilágították az udvart. Csak szolgák voltak odalent. Ali Kuli fellélegzett. Álmodást látott csupán.

Egyszer csak három férfi lépett elő a sötétből. Ali Kuli megmarkolta a kardját, amikor felismerte őket. Kutubuddín Khán Koka volt, oldalán két kasmír alattvalóval: Amba Khánnal és Haidar Malikkal. Mindhárman meghajoltak.

– Al-Salam alekum, Ali Kuli – köszöntötte Koka.

– Walekum-al-Salam – felelte Ali Kuli kardját markolászva.

Koka széttárta a karját.

– Fegyvertelen vagyok, békével jöttem.

Ali Kuli leengedte a vállát. Hirtelen mozdulat keltette fel a figyelmét. Az egyik inas fáklyát gyújtott, és az udvar túlsó végébe vitte. A sötétség szétszlott. Ali Kuli megpillantotta a birodalmi katonákat. Teljes fegyverzetben, szabályos alakzatban sorakoztak a kormányzó mögött.

Ali Kuli ökölbe szorította szabad kezét. Kokára nézett, arcát eltorzította a düh. Még hogy a kormányzó békével jött! Az udvar vörös ködben úszott a szeme előtt.

Koka előrelépett.

– A császár megbízásából érkeztem... – mondta.

Ali Kuli felüvöltött. Az eszelős dühkitörésben benne volt megzavart álma és az igazságtalanság, amelyet az eltelt évek alatt el kellett szenvednie. Sebzett állat módjára ordított, és Kokára vetette magát. Mielőtt a kormányzó felemelte volna a kezét, Ali Kuli a hasába mártotta a kardját. Koka hátratántorodott, töre markolatát kereste. Ali Kuli előreszegett fejével vadul kaszabolni kezdte a kormányzót. Elborult agyán elégedettség lett úrrá, amikor kardját Koka testébe mártotta.

Koka zsigerei kiömlöttek és a földre folytak. A hasára tette a kezét, hogy visszatartsa, és a földre rogyott. A szeme sarkából Ali Kuli észrevette, hogy Amba Khán kivont karddal ront rá.

Marunissza férje szembefordult vele. Felemelte a kardját és hatalmasat sújtott vele Amba Khánra. A csapás a fejét érte. Olyan erős volt, hogy kis híján leszakadt a feje. Meghalt, mielőtt még földet ért.

Haidar Malik és a sereg Ali Kulira rontott. A katonák gyűrűjében Ali Kuli sebzett állat módjára küzdött. Véres kardja zúgott a levegőben, szája tajtékzott. Két katonát még leterített, de végül győzött a túlerő.

Forró, vörös fájdalom öntötte el a testét. Lenézett. Kard hegye állt ki a gyomrából. Ereje a kifolyó vérral távozott. Megpróbálta felemelni a kardját, de nem tudta. A fájdalom nem engedte. Koka katonáinak kardcsapásai záporoztak rá. A teste mintha kigyulladt volna, aztán... a semmi.



Marunissza kővé meredten állt az ablaknál. A függöny részét tartotta a kezével. Orrát megcsapta a vér szaga. Ösztönösen öklendezni kezdett. Remegő ujját a szája elé tartotta. Nem akarta látni az udvaron zajló mészárlást, de a tekintete újra és újra odatévedt.

Csodálkozva és szörnyülködve figyelte, ahogy Koka emberei rárontanak férjére, és darabokra szabdalják a testét. Jóval azután is csépeltek, hogy már nem élt. Kisvártatva Bakir és a többi szolga következett. Nem sokkal később vérben úszott az egész udvar. Levágott karok, lábak heverték mindenfelé.

A katonákat gátlástalan fenevaddá változtatta a vér szaga és látványa. Rákaptak az ölés ízére, és nem volt, aki megálljt parancsoljon nekik. Újabb áldozatok után kutattak.

– A házba! – kiáltotta az egyik katona.

A férfiak a bejárathoz rohantak és nekirontottak az ajtónak. Egymást összepréselve igyekeztek bejutni. Marunissza felébredt tetszhalottságából, agya lázasan dolgozni kezdett. A lánya szobájába rohant, és a vállánál fogva felrázta.

– Gyere, kelj fel! El kell mennünk!

Ladli álmosan kelt fel, és anyjára bámult.

– Már reggel van?

– Nincs idő csevegésre. Gyerünk!

Marunissza lepedőbe csavarta a lányát, felvette és az ajtóhoz rohant vele. A katonák behatoltak a házba. A rabszolgalányok sikítottak, amikor kirángatták az ágyból és megerőszakolták őket. Edények csörömpöltek a padlón, a függönnyt letépték, a bútort összezúzták.

– A gazembernek volt felesége! – üvöltötte valaki. – Keressétek meg!

Marunissza lába földre gyökerezett, amikor meghallotta.

– Mama! – zokogott Ladli.

– Csend! – hallgattatta el Marunissza azonnal, és a kezét a szájára tapasztotta. – Maradj csendben, különben megtalálnak!

A vadállatok felfelé tartottak a lépcsőn. A lépcsőfordulóban jártak. Marunissza megperdült a sarka körül, és visszaszaladt a szobába. Talán kijutnak az egyik ablakon, és elmenekülhetnek. Vakon rohant. A lába egyszer csak beleütközött valamibe. Két kéz erősen

megragadta a karját. Marunissza szíve majd kiugrott a helyéről. A katona véres szemébe nézett.

– Kérlek... – könyörgött Marunissza, de csak ennyi jött ki a száján.

A katona rekedten suttogott.

– Ali Kuli felesége vagy?

Marunissza megbénult félelmében. Bólintott, szólni nem tudott. Elállt a szívverése. Életében először érzett eszeveszett, reménytelen rettegést. A férfi fején, a jobb szeme fölött mély vágás éktelenkedett. A vér az arcába, onnan a kezére folyt.

– Gyere! – Vadul megrántotta az asszonyt.

– Nem!

– Ne kiabálj, meghallják a katonák! Gyere... – mondta megint, de Marunissza elrántotta a karját. – Megvédelek tőlük. El kell rejtőznöd! Vérszemet kaptak, nem nyugszanak, míg kardélre nem hányanak... a többiről ne is beszéljünk.

A lépések zaja egyre közeledett. A férfi a nagy ládába rejtette őket a sarokban. Marunissza a fátylát tartotta benne. Alighogy lecsukta a fedelét, és elfordította a kulcsot, katonák rontottak a szobába.

– Itt van?

– Nem, kimenekült a házból! – felelte a férfi. – Gyalog nem juthatott messzire. Nézzetek szét odakint!

A férfiak meg se hallották, amit mondott. Nekiestek a szobának, feltépték a szekrényt, kiborítottak mindent, kardjukat selyembe és ágyneműbe döfték. Az egyik belerúgott a falárába. Marunissza megijedt. Összegörnyedt, szorosan magához ölelte Ladlit. A megvadult férfiak egy idő után kirohantak a szobából. Halálos, áldott csend következett. A ládában Marunissza még jobban szorította Ladlit, és a távolodó léptek zajára remegve, megkönnyebbülten felsóhajtott. Kisvártatva a férfi felnyitotta a láda tetejét, és bekukkantott.

– Kijöhettek. Elmentek.

Segített nekik kimászni a ládából. Marunissza kilépett. Ladli szűkölni kezdett. Anyja nem vette észre, hogy még mindig a szájára tapasztja a kezét. Ujja vöröslő nyomot hagyott a gyermek arcán. Vér serkent Ladli ajkán, ahol belevájt a foga.

– Ki vagy te? Miért segítettél nekünk? – kérdezte Marunissza, remegve az átélt rettegéstől.

– A nevem Haidar Malik, Száhiba. Kutubuddín Khán Koka házában szolgállok. Nem lett volna helyes, ha a katonák kezére kerülsz. Rádásul... – Zavarba jött. – A császár soha nem bocsátotta volna meg nekem, ha bármi történik veled.

Marunissza döbbenet bámult rá. Remegés futott végig a hátán. Dzsahángír felelt az Ali Kuli elleni támadásért? Még a császárnak sem volt joga, hogy elrendelje egy ártatlan ember kivégzését. Dzsahángírnak nem lehetett köze a mézszárláshoz, hisz a saját szemével látta, hogyan történt. Koka alig szólalt meg, amikor Ali Kuli hasba szúrta, látszólag minden indok nélkül. Marunissza összereszt, és megszorította gyermeke kezét.

– A táborba viszlek.

Marunissza bólintott, és hagyta, hogy kivezessék a házból. Átvágtak a kihalt udvaron. Marunissza bárhová követte volna a férfit. Képtelen volt gondolkodni: túl sok minden történt, túl gyorsan peregtek az események, nem tudta felfogni, mi zajlik körülötte. Malik magas alakját követte Bardwan utcáin keresztül. A férfi úgy vitte a karján Ladlit, mintha tollpíhét cipelt volna. Marunissza körülnézett, a bazár bezárt üzleteinek ajtaját fürkészte. Az utcai lámpák fénye ködösen csillogott a nedves, éjszakai levegőben. Kóbor kutyák neszezése ütötte meg a fülét a sötétben, de egyébként nem látta, nem hallotta őket. Minden erejére szükség volt, hogy ne maradjon el Malik mögött. Gépiesen rakosgatta egyik lábát a másik után.

A nap felkelt a keleti égbolton. Marunissza a nagy szemű Malik sátrában ült döbbenet és halálra váltan. Csoliját és fátylát alvadt vér borította, ahol Malik megragadta. A szagára hányingere támadt. Kakas kukorékolt a szomszédban. Marunissza összereszt. Teste vadul

remegni kezdett, amikor eszébe jutott Ali Kuli halála – olyan volt, akár a vágóhídra vitt állat. Nem sok maradt belőle; a férfiből, aki egykor a férje volt. Talán csak Ladli. A gyermek, a kicsik közönyösségével aludt mellette, és anyja kezét szorongatta. Malik visszatért a házba, miután öröket állított sátra elé.

Közben orvost hívtak, hogy lássa el a megtámadott kormányzó sebét. Hevenyészett sátrat állítottak fel Ali Kuli házának udvarán. A sebesült férfit ágyra fektették. Malik nézte, ahogy az orvos összevarrja Koka hasát. Bárcsak túlélne, akkor biztonságban lenne az asszony a sátrában – gondolta, és sarkon fordult. A seb azonban túl súlyos volt. Malik hiába virrasztott Koka ágya mellett, a kormányzó többé nem tért magához. Mielőtt családja odaért volna, meghalt. Tizenkét óra telt el a csata óta.



Aszmat és Ghiász Bég a kertben volt. A férfi a kőpadon ült, az asszony mellette állt. Az éj rég leszállt, mégsem mozdultak. Sötétbe burkolóztak gondolataikkal. Ghiász kezében még ott volt a levél. Aznap délután érkezett. A rövid üzenet minden szava ott visszhangzott a fejében. Egy Haidar Malik nevű férfi írta. Ghiász a fehér lapra nézett, nem tudta már kivenni az írást. Marunissa vele van és Ladli is. Ali Kuli halott. Ghiász hitetlenkedve ingatta a fejét. Három órája nem tért magához a döbbenettől. Miért támadt Ali Kuli Kokára? Miért ölte meg? A felesége hangja ébresztette fel gondolataiból.

– Biztonságban van?

Ghiász sóhajtott.

– Nem tudom, dzsaan. A sorsa Allah kezében van.

Aszmat a férje mellé ült, és a vállára támasztotta a fejét.

– Megkéred a császárt, hogy hozassa ide?

Ghiász átölelte, és finoman megcsókolta a homlokát. Bárcsak eltüntethetné róla az aggódó ráncokat!

– A császárt mélyen feldúlta Koka halála. Ráadásul a vejünk ölte meg.

Miért? – hasított belé ismét a gondolat. Miért? Nem hitte, hogy ez lesz a vége, amikor Dzsahángír meglátta Marunisszát Ardzsumand esküvőjén.

Aszmat felemelte a fejét. A szeme könnyes volt.

– Marunissa nem felelős Koka haláláért. Haza kell jönnie. Az élete veszélyben forog.

– Tudom – felelte Ghiász. – Azt is tudom, hogy Koka családja bosszút esküdött Marunissa és Ladli ellen. Míg a császár nem hivatja, nem tehetünk semmit – tette hozzá Ghiász, és széttárta a karját.

Aszmat a kezébe temette az arcát és zokogott. Ghiász csendben figyelte. Mit segít a sírás? Néhány órára talán enyhíti a szív fájdalmát, de az aggodás akkor is ott marad. Marunissa Bengálban van, nincs senkije, csak Haidar Malik védelmére számíthat, akiről azt sem tudják, kicsoda. Allah, kérlek, kérlek, ne hagyd el a lányomat! – fohászkodott. Ahogy Aszmatnak mondta, nem tehet semmit, csak imádkozhat a lánya biztonságáért.

Ghiász elfordult a feleségétől. Másik ügy is aggasztotta. Nem volt olyan húsbavágó, mint Ali Kuli halála, mégis fontos volt. Nem volt bátorsága, hogy megkérje Dzsahángírt, adjon császári kíséretet Marunissa mellé az Agrába vezető úton Ali Kuli halála és a másik dolog miatt. Hamarosan úgyis kiderül. Akkor mindene odatesz, amit Indiában felépített. Ó, Allah, miért érkezik csőstül a baj, amikor egyébként sem lehetünk nyugodtak?



Dzsahángír a szobájában ült és az árnyak játékát figyelte a falon. A palota békésen, nyugodtan aludt. A császárnak Kokán járt az esze. Sok időt töltöttek együtt, mióta az eszét

tudja, ismerte. Koka anyja volt a szoptatós dajkája, egy asszony tején nőttek fel. Két karjába vette, szoptatta és ringatta őket, míg el nem szenderedtek. Gyermekként egy ágyban aludtak, csúzliért veszekedtek. Ahogy gyermekeknél szokás, ügyet sem vetettek arra, hogy egyikük császári herceg, a trón várományosa, a másik pedig közrendű. Dzsahángír édestestvérei, Murád és Danidzsál herceg külön lakosztályban cseperedtek fel, Dzsahángír gyermekként alig találkozott velük. Idősebb korában is csak veszélyt jelentettek számára a trónért vívott küzdelemben. Koka azonban más volt, részéről nem fenyegette veszély, őszinte híve volt. Most pedig halott. A Bengálból érkezett üzenetben az állt, hogy nagy fájdalom közepette múlt ki, utolsó leheletével is a császárt hívta.

Dzsahángír lenézett. Könnyek homályosították el a tekintetét. Nincs idő gyászolni, még őt sem. Az uralkodók soha nem gyászolhatnak. A birodalom a döntésére várt. Hirtelen düh öntötte el. A hadseregnek elé kellett volna hoznia élve Ali Kuli, hogy elefántokkal tépethesse szét. De Ali Kuli meghalt. Marunissza pedig Bengálban volt.

Dzsahángír letörölte a könnyeket az arcáról. A lány iránti szerelme vajon megér annyi életet? Fájdalmában is rá gondolt és aggódott érte. Biztonságban kellene lennie, mellette a helye. Hívatni fogja, ha eltelt némi idő. De... annyi minden történt. Ali Kuli kivégzése mindent megváltoztatott. Koka emberei ölték meg, valójában maga a császár. Marunissza vajon azt hiszi, ő rendelte el Ali Kuli kivégzését? Megbocsát majd neki, ha így gondolja?

Tizenhatodik fejezet

*„Itimad-ud-Din, Amir-ul-Umra dívánja és kancellárja alatt
szolgált egy pogány, Uttam Chand, aki azt mondta
Dinajat Khánnak, hogy Itimad-ud-Daulah elsikkasztott
50000 rúpiát. Dinajat Khán elmondta a császárnak,
mire Itimad-ud-Daulahot a Khán örizetére bízták.”*

Sri Ram Sharma (szerk.):
A Dutch Chronicle of Mughal India

Enyhe fuvallat szökött be a szobába, és megtáncoltatta a lámpás fényét. A láng ugrált, az árnyék hol megnyúlt, hol összetöpörödött a falon. Az asztalnál ülő férfi letette a tollszárat, felkelt a díványról, és az ablakhoz ment. Becsukta az ablaktáblát, a párkányra támaszkodott, és a fejét az üvegnek támasztotta.

A lámpás kellemes, meleg fénye békésen terült szét a szobában. Az alacsony asztalon számadó könyvek sorakoztak, tele számokkal és összegekkel. Ghiász Bég mély levegőt vett, és visszaült a helyére. A kezébe vette a tollszárat, újra és újra összeadott sort, oszlopot. Eltérést, hibát keresett.

Árnyék kúszott az ajtó alá. Ghiász Bég mozdulatlanul hallgatózott. Aszmat állt odakint, a homlokát ráncolta, szemében aggodalom ült. Várt néhány percig, majd megfordult és elment. Ghagarája a földön susogott. Ghiász újra a könyv fölé hajolt, a számok lassanként összefolytak a szeme előtt.

Az asztal mellett álló vázában tavaszi jázmin, liliom és jácint virágzott. Finom illatuk megtöltötte a helyiséget. Marunissza szívesen viselte őket, koszorút font belőlük – gondolta hirtelen Ghiász. A fejét az asztalra támasztotta. Hat hónap telt el, és még nem írt, csak Haidar Malik küldött újabb, kurta levelet. Azt mondja, jól van, akárcsak Ladli, de még mindig vérdíj

áll fejükön. Nem lenne okos ötlet elhagyni Bengált. Hat hónap meddő várakozás. Ghiász felemelte a fejét és megint a könyvelésbe merült. Ráadásul még ez is.

Néhány órával később a lámpás lángja vad haláltáncba kezdett és kihunyott. A szoba sötétbe borult. Kint már pirkadt. Az éjjeliőr az órát harsogta. A hangja furcsán megnyugtató volt: hétköznapi, semleges. Ghiász hallgatta, míg botja kopogása el nem halt a sötétben. Néhány óra, és új nap kezdődik. Számára a számadás napja.



– Insah Allah, Ghiász Bég!

– Insah Allah, Dinajat Khán!

Dinajat Khán kezét nyújtott.

– Ülj le egy kicsit, öreg barátom! El kell mondanom neked valamit.

A díván szomorúan nézett a barátjára. Dinajat arca meg se rezdült.

– Uttam Chand eljött hozzám tegnap éjjel – mondta Dinajat csendesen. – Azt hiszem, sejtetd, mi mondandója volt.

Ghiász bólintott. Az ablakhoz ment és kihajolt rajta. Meredten bámult kifelé, mélyen belelegezte a hűvös, reggeli levegőt, így ér véget pompás karrierje a birodalom dívánjaként? Túl gyorsan történt, meglepte. Mi ütött belé, hogy pénzt csent a császári kincstárból?

Arra a napra gondolt, amikor a pénz csalogatón és hívogatón ott feküdt az asztalán. Azt hitte, fél sem tűnik majd a hiánya a birodalom hatalmas könyvelésében. Az egyik udvari szállító ajánlatot tett a lahori erőd újabb szárnyának megépítésére. A császári kincstár kiutalta a pénzt a dívánnak. A kiadás váratlanul ötvenezer rúpiával esett. Ghiász akkor éppen nagy bajban volt: Ardsumand kézfogója kimerítette a készleteit. Elrakta a pénzt, a kincstárnokkal pedig elhitette, hogy a szállító megkapta.

Egy hónappal azelőtt a szállító elküldte a számlát a császári kincstárnak. Aznap az éves elszámolás zajlott. Ghiász akárhogy igyekezett, nem tudta visszaszolgáltatni a pénzt a kincstárba, hogy a könyvekben ne legyen hiány, és ne derüljön ki a turpisság. Egyvalaki tudott róla: Uttam Chand, a szolgálja. Ott volt aznap, amikor a szállító megküldte a számlát.

– Hogy tehetél ilyet? – Dinajat Khán hangja hasított a tudatába.

Ghiász ernyedten megfordult.

– Nem tudom. Egy pillanatra elgyengültem.

– Szólnom kell róla a császárnak. Tisztában vagy vele, ugye? – mondta Dinajat keserűen.

Ghiászt elfogta a szégyen érzete. Szörnyülködve ismerte be magának, hogy a pompa és a felhajtás kedvéért sutba dobta józan eszét. Az apja legalább nem érte meg ezt a pillanatot – gondolta Ghiász. De a felesége igen. Akárcsak a gyermekei. Tette hatással lesz az életükre. Büntetés vár rá, méltón kell viselnie, így kell lennie, így van rendjén. Nem prédikálhat a becsületről a gyermekeinek, ha ő maga képtelen a helyes úton járni.

– Igen – felelte Ghiász. Dinajat Khán szemébe nézett. – Kötelességed megtenni.

– Sajnálom. – Dinajat Ghiász karjára tette a kezét. – Mindent megteszek, hogy a lehető legjobb fényben tüntessem fel a dolgot, Ghiász. Jó voltál hozzám, te ajánlottál kincstári számadónak. Meg akarom adni, amivel tartozom érte. Remélem, a császár kegyes hangulatban lesz.

En nemkülönben – gondolta Ghiász. Leszegte a fejét, és követte barátját a Díván-i-amba, ahol a császár épp nyilvános meghallgatást tartott.



Dzsahángír ingerülten ráncolta a homlokát, amikor belépett a zenana fogadótermébe. Fáradt volt, a reggeli meghallgatás az udvarban soha nem akart véget érni. Amint visszavonult, Dinajat Khán újabb meghallgatást kért. Miért nem jutott hamarabb eszébe?

– Mi az? – kérdezte Dzsahángír kurtán, félbeszakítva Dinajat Khán üdvözlését.

– Felség, bocsánatodat kérem, hogy megszakítom pihenésedet, de az ügy túl kényes ahhoz, hogy az egész udvar előtt eléd tárjam.

– Folytasd! – Dzsahángír hátradőlt a díványon, és figyelmesen hallgatta. Dinajat beszélni kezdett. A császár homlokát egyre mélyebb barázdák szántották. Ez már több a soknál. Hogy játszhatta el Ghiász ily könnyedén a bizalmát? Miután Ali Kuli megölte szeretett mostohatestvérét, a család újabb tagja követett el főbenjáró bűnt. A tetejében mindennél jobban vágyott Marunisszára. Előző nap parancsba adta neki, hogy császári kísérettel utazzon Bengálból Agrába. Még nem közeledhet hozzá, nem telt el elég idő. Az emberek rögtön Ali Kuli halálát emlegetnék. Mahabat Khánnak igaza volt: ő és a családja több bajt hoz, mint hasznot. A császár felnyögött, és lejjebb csúszott a díványon heverő párnákon. Felnézett. Dinajat Khán alázatosan válaszára várt.

– Verjétek vasra a dívánt! – parancsolta Dzsahángír mérgesen az ahadiknak.

– Felség, Mirza Ghiász Bég mindig jól szolgált téged. Hű és igaz alattvalód volt... egészen mostanáig. Kérlek, légy kegyes vele! – kérlelte a császárt Dinajat Khán.

– Nem – felelte Dzsahángír. – Nem tűrök el még több elégedetlenséget a családjától. Ghiász Bég törvényt szegett, bűnhődnie kell! Úgy bánok majd vele, mint közönséges köztörvényes bűnözővel.

– Felség, kérlek... – könyörgött Dinajat Khán. – Legalább engedd meg, hogy én tartsam őrizetben, míg megfelelő büntetést nem találsz a számára.

Dzsahángír izzó tekintetét Dinajat Khánra emelte. Mi haszna a halogatásnak? Mit érdeklí Dinajat Khánt Ghiász sorsa? Hosszú csend állt be közöttük. Dinajat Khán Dzsahángír előtt térdelt. A császár nagyot sóhajtott. Ad egy esélyt Ghiásznak, hogy tisztázza magát. Valóban jól szolgálta a birodalmat. Addig. Csodálatos asszony apja, aki egészen Bengálból képes minden gondolatát megbolondítani. Hirtelen belé hasított a fájdalom. Sohasem kaphatja meg Marunisszát, a sors mindig akadályt görget kettejük közé. Korábban a férje vétett ellene, most az apja áll előtte sikkasztás vádjával, mert lopott a császári kincstárból. Dzsahángír felsóhajtott. Hát senkitől sem várhat hűséget?

– Jól van – felelte végül Dzsahángír Dinajat Khánnak. – A gondjaidra bízom, míg döntök a sorsáról. De ne feledd – fenyegetően felemelte az ujját –, ha elszökik őrizetedből, a fejeddel fizetsz érte!

– Megértettem, felség. – Dinajat Khán hajlongva távozott a császár színe elől.

Aznap éjjel Ghiászt házi őrizet alá helyezték, és átmenetileg felmentették udvari rangjából. Visszafizette a pénzt a császári kincstárba a kiszabott kétszázézer rúpiás büntetéssel együtt, és várt. Csak az idő fogja enyhíteni a császár bizalmatlanságát. Remélte, hogy Dzsahángír hamarosan ismét kegyébe fogadja.

A legrosszabbon túl van. Mi jöhet még azután?



A fiatalember hátrafordult, és az örökre nézett. Távol voltak, nem hallhatták. Kezét a herceg karjára tette, és halkán azt mondta.

– Felség, van egy tervem.

Khuszrau kővé meredten bámult fogva tartójára.

– Miféle terv?

– Hogy kiszabadítsalak a fogságból, felség. – Nuruddin megint hátranézett, és finoman nógatta a herceget.

Elindultak a lahori palota kertjének ösvényén. Kora reggel volt, Khuszrau szokásos, mindennapos sétáját végezte. Négy ór poroszkált álmosan mögöttük teljes fegyverzetben. Alig tudták utolérni a császári foglyot.

Amikor a császári udvar nyárra Kabulba költözött, Khuszrau herceget Lahorban hagyták az Amir-ul-umra, Muhammad Sharif, és a Dzsafar Bég nevű udvaronc őrizete alatt. Muhammad Sharif követte az udvart Kabulba. A herceg őrzését Dzsafarra és unokaöccsére, Nuruddinra bízta.

Khuszrau oldalt pillantott Nuruddinra. Vigyázott, hogy az arca ne áruljon el semmit, de a lelke mélyén nagyon izgatott volt a kíváncsiságtól. Ravaszul dédelgette barátságát Nurubuddinnal. Egészen korán rájött, hogy az ifjú befolyásolható. Talán Nuruddin lesz a kulcs a hön áhított szabadsághoz?

Mély levegőt vett, nyugalmat erőltetett magára, és szinte közönyös hangon azt kérdezte:

– Hogy képzeled? Örök lesik minden léptemet.

– Csak egy esélyünk van. – Nuruddin hátrapillantott, hogy ellenőrizze, az örök nem hallanak semmit.

– A császár soha nem enged szabadon. Ha megszököm, biztosan utánam küldi a birodalmi hadsereget.

– Nem, ha képtelen lesz, felség – felelte Nuruddin halkán.

Khuszrau döbbenten meredt rá. Miről fecseg ez a fiú?

Nuruddin odahajolt és suttogott.

– A császár rajong a vadászatért, felség. Gyakran ellátogat a császári vadászterületekre. Mi lenne, ha az egyik vadászaton, mondjuk... baleset érné?

Khuszrau akaratlanul meggyorsította lépteit. Merénylet! A herceg arca kipirult az izgatottságtól.

– Hogy vihetjük ezt véghez? A császár személyes testőrei rendíthetetlenül hűségesek hozzá. Nem férközhetünk a soraikba.

Nuruddin elmosolyodott.

– Már megtörtént, felség. Két ahadi készen áll, hogy életét áldozza érted. Elkísérik a császárt a vadászatra, és véletlenül lelövik. Nem terelődhet rád a gyanú. Ha a császár halott, a nemesek melléd állnak. Te vagy a törvényes örökös, nem más.

Nuruddin elhallgatott és Khuszraura nézett.

A herceg ámuldozva nézett rá. Császár lesz! Legszentebb álma volt, és úgy látszott, valóra válik. Belé hasított egy gondolat.

– Hadseregére lesz szükségünk, hogy legyőzzük a testvéreimet.

– Már toboroztam katonákat, felség – felelte Nuruddin. – Begdah Turkman, Muhammad Sharif és Itibar Khán ma éjjel érkezik seregével, hogy hűséget esküdjön neked.

Khuszrau hitetlenkedve húzta fel a szemöldökét.

– Az Amil-ul-umra kész támogatni az ügyemet?

Nuruddin vigyorgott.

– Nem a fővezér. Ez a Muhammad Sharif Ghiász Bég díván legidősebb fia. Mint tudod, felség, ő és én távoli unokatestvérek vagyunk. Nagybátyám, Dzsafar Bég Mirza Bég első unokatestvére, innen a rokonság.

Felkapták a fejüket. Az egyik ór közeledett.

– Ideje bemenni, felség.

Khuszrau elgondolkodva bólintott. Nuruddinra pillantott.

– Most távozom, felség. – Nuruddin illendően meghajolt a herceg felé, majd elment.

Dzsahángír arra ébredt, hogy szolgálai a császári sátorban sertepertélnek. Meggyújtották a szentet az üstökben. A császár lustán a feje fölé emelte a kezét, nyújtózkodott, felkelt, a sátor bejáratához ment, és kikukucskált. A táborra sűrű köd ereszkedett. Összeráncolta a homlokát, és remélte, hogy hamar kitisztul az idő.

– A fürdőd készen áll, felség! – szólalt meg a háta mögött egy rabszolgalány.

Dzsahángír bólintott, a gőzölgő vízzel teli fényes rézkádhoz ment. Egy órával később megfürödvé, felöltözve kémlelt ki újra a sátorból.

A köd felszállt, a nap fényesen sütött. Derűs nap ígérkezett. Tökéletes a vadászatra – gondolta a császár. Leült reggelizni: aranybarna, ghíben sült csapati, köménnyel, hagymával, zöldpaprikával és paradicsommal főtt tojás várta.

– Látnom kell a császárt!

Dzsahángír mogorván pillantott fel a tányérjáról. Miért mindig étkezés közben zavarják? Hosijár Khán felé fordult.

– Menj, és nézd meg, mi ez a lárma odakint!

– Igen, felség! – A főeunuch meghajolt, és kiment. Azonnal vissza is jött. – Felség, Khvadza Vaisz, Khurram herceg dívánja kér bebocsátást. Azt mondja, sürgős ügyben jött, azonnal fogadnod kell.

Dzsahángír összeráncolta a homlokát.

– Várhat. Mondd meg neki, hogy este keressen fel, ha visszatérek a vadászatból.

– Felség, engedélyt kérek, hogy láthassalak.

– Ez nem Khurram herceg?

Hosijár kipillantott a sátorból, és bólintott. Dzsahángír intett a bal kezével.

Khurram felemelte a sátorponyvát és belépett. A konis szabályai szerint kezét a homlokához érintette és derékből meghajolt. Felegyenesedett, lábát a vastag aranyszín és zöld perzsaszőnyegbe törölte, majd megköszöri a torkát.

– Mi az, Beta? Még a reggelivel sem végeztem.

– Bocsáss meg, Bapa, de ez a dolog nem várhat. Khvadza Vaisz beszélni akar veled. Valami fontosat kell mondania. – Khurram zavarba jött, a magas eunuchra nézett, aki összegörnyedve állt az alacsony sátorban. – Még hozzá négy szemközt.

– Hosijár Khán zenám hű szolgája. Nyugodtan beszélhetsz előtte.

Khurram megdörzsölte finom arcát, és szinte apja szavába vágott.

– Felség, fény derült egy összeesküvésre, amelyben ma meg akarnak ölni.

– Micsoda? – Dzsahángír azonnal elfeledkezett a reggeliről. – Ki merne ilyet tenni?

Khurram zavarba jött, egyik lábáról a másikra állt. Nem akarta, hogy a császár az ő szájából hallja a rossz hírt, de Dzsahángír nem volt hajlandó fogadni Khvadza Vaiszt. A császár nem fog örülni annak, amit mondani fog.

Khurram nagyot sóhajtott.

– Khuszrau. Két ahadid neki szolgál, le akartak löni a vadászat alatt, hogy vadászbalesetnek látsszon. Vaisz rájött az összeesküvésre, és azonnal hozzám rohant. Úgy hittem, magad akard kihallgatni, ezért küldtem hozzád.

Dzsahángír izzó szemét Khurramra emelte. Rettenetes haragra gerjedt. A nyaka vörös lett, aztán lassanként az arca is. Khuszrau. Már megint, mindig csak Khuszrau. Nem tanult a leckéből a Lahorba vezető úton? Még mindig a trónt akarja? Halállal lakol, ha a hír igaz. Minden apát ostoba fiúval sújt a sors?

– Hozd elém Vaiszt!

Khvadza Vaisz kint várakozott. Belépett, és azonnal konissal üdvözölte a császárt.

– Honnan tudsz róla?

– A herceg négyszáz katonát gyűjtött össze, hogy legyenek a segítségére, felség. Mind hűséget esküdött neki, de néhányan a mi kémeink. Az egyik beszélt nekem a merényletről. A

testőreid ma akartak az életedre törni. Az életed veszélyben van, felség. Kérlek, ne menj ma vadászni!

Khvadza Vaisz elhallgatott, és leszegte a fejét.

– Van rá bizonyítékod?

Vaisz kabájába nyúlt, és egy kupac levelet húzott elő.

– Íme a Khuszrau herceg, és eunuchja, Itibar Khán közötti levelezés. A herceg világosan leírja, mire készül. Kétség sem fér hozzá, hogy az ő műve, felség.

Dzsahángír megtörölte a kezét, és elvette a leveleket Khvadza Vaisztól.

– Hogy kerültek hozzád?

– Megvesztegettem az eunuch egyik szolgáját.

Csend következett. A császár átfutotta a leveleket. Felismerte fia kézírását. Kétség sem fért hozzá, hogy Khuszrau meg akarta öletni. Dzsahángíron iszonyatos düh hatalmasodott el. Khuszrau macskakaparása láttán az összes gyűlölet és megvetés előtört belőle, amelyet addig kötelességből, felelősségből elnyomott magában. Az átkozott kölyök holtan akarja látni, nem elégszik meg azzal, hogy elcsenye tőle a trónt! A levelek kiestek a kezéből. Dzsahángír ösztönösen kabájába törölte a kezét, mintha bemocskolta volna. A három előtte álló férfira emelte a tekintetét.

– Tartóztassátok le a vezetőket, és hozzátok őket eléem! – mondta kurtán, majd Hosijár felé fordult. – Mondd le a vadászatot!



Ghiász Bég leszegett fejjel állt, ahogy a négy férfi a trón felé haladt. Megálltak a császár előtt, ügyetlen konissal köszöntötték. Láncuk hangosan csörgött a néma, zsúfolásig telt Díván-i-amban.

– Nuruddin, Itibar Khán, Muhammad Sharif és Begdah Turkman, összeesküvéssel vádolunk benneteket, mert merényletet akartatok elkövetni a császár ellen – zengte a Mir Tozak.

Ghiász felszisszent. Jól megnézte magának az egyik férfit. Muhammad Sharif alázatosan leszegte a fejét, nem volt mersze apja szemébe nézni.

Hogy árulhatta el a tulajdon fia – töprengett Ghiász. A fájdalomtól összeszorult a gyomra. Évekig kenyeret adott Muhammadnak, nevelte, tanította, mindhiába: összeesküvést szőtt a császár ellen. Muhammad egész életében makacs és önfejű volt. Mindig nyugtalan volt, és mindig olyat akart, amit nem kaphatott meg. Előre tudhatta volna, hogy ez történik majd. Amikor Muhammad arról beszélt, hogy támogatni fogja Khuszrau herceg szökését Lahorba, Ghiász belé fojtotta a szót, és nem törődött vele. De hogy is sejthette volna előre, hogy a császár elleni merényletben vesz részt? Muhammad nem szégyelli magát? Nem tudja, mi helyes és mi nem?

A héten Ghiász meglátogatta Muhammadot a börtönben. Alig tudott bejutni a fiához, hiszen maga is házi őrizet alatt állt. Szerencséjére a birodalom dívánja maradt, és rangjának volt még némi befolyása. A találkozás rövid és suta volt. Ghiász Muhammad cellája előtt állt, tekintetével a fiát kereste. Muhammad összekuporodva ült az egyik sarokban. Ghiász beszélt vele, elmesélte anyja fájdalmát, bosszúságát; elmondta neki, hogy tette befeketítette családját jó hírét. Muhammad némán hallgatta, mintha nem is hallaná, amit az apja mond, egészen az utolsó mondatig. Felemelte a fejét, és halkán megkérdezte:

– Talán rosszabbat tettem, mint te, Bapa? – Mintha a sötétség beszélt volna hozzá.

Azzal véget ért a beszélgetésük. Ghiász csak állt ott, és a fiát nézte. Tudta, hogy részben igaza van. Maga is büntetett el, mi mást várhatna Muhammadtól?

– Halál fia!

Ghiász szíve összerándult a császár parancsára. Előre tudta, hogy a büntetés nagy lesz, mégsem hitte volna, hogy örökre elveszíti a fiát.

– Felség... – szólalt meg Ghiász, kétségbeesésében fittyet hányva az udvari etiketre. Senki sem beszélhetett a császár jelenlétében, hacsak nem szólították.

– Mit akarsz? – Dzsahángír kincstárnokára emelte a tekintetét.

Ghiász megrázta a fejét. Mit mondhatna? Mi okon esedezne enyhítésért? Ali Kuli megölte Kokát, ő maga sikkasztott a császári kincstárból... Ghiász elpirult. A fiát pedig letartóztatták, mert a császár életére tört. Milyen jogon kérhetett volna bármit?

– Nos?

– Semmi, felség – motyogta Ghiász és visszakozott.

Dzsahángír visszafordult és bölintott.

Az ahadik nyakon csípték a négy férfit, és a terem egyik sarkába hurcolták őket. Ghiász ruhája ujjával eltakarta az arcát. Kard villant a napfényben. Hallotta a húsba vágó penge szörnyű hangját. Az udvar haldokló férfiak kiáltásaitól lett hangos. Üvöltésük vinnyogássá csendesült, majd néma csend következett. Igazságot szolgáltatottak. A zsúfolásig telt teremben végrehajtott büntetés elrettentő például szolgált azoknak, akik felségárulást fontolgattak volna.

Ghiász a többi nemes mögött állt. Észre sem vette a könnyet az arcán. Agyára sötétség borult. Hamarosan hazamegy, és elmondja Aszmatnak, hogy legidősebb fia halott. A büntetést jogosnak érezte, mint mindenki más. A császár elleni merénylet nem kis dolog. Muhammad mégis a fia volt, minden makacssága, büszkesége és elégedetlensége ellenére.



– Helyesen cselekedtél, Mahabat – mondta Dzsagat Gosini, és két arany mohurral tömött hímzett erszényt nyújtott át neki.

– Semmiség, felség – tiltakozott Mahabat illetudón, majd elvette a két erszényt. A pénz kellemesen simult a markába.

– A dolgok jobban alakultak, mint reméltük. – A császárné hátradőlt a kőpadon, és a kezét az ölébe tette. – A császár többé szóba sem hozza azt a nőt. Ha mégis, finoman emlékeztetem álnok családjára, elvégre az ő vérük folyik annak a nőnek az ereiben is.

– Megteszem, ami tőlem telik, felség.

– Még hozzá igen jól. Hű alattvaló vagy, Mahabat.

Mahabat nagy alázatosan fejet hajtott, és megengedett magának egy kis mosolyt.

– Újabb tervet eszeltem ki, felség.

A császárné azonnal felült, mintha karót nyelt volna, és átható tekintettel fürkészte a férfit.

– Éspedig?

– A császár rendkívül dühös Khuszrau hercegre. Talán meg lehetne győznünk arról, hogy Khuszrau komoly fenyegetést jelent a trónra. Eggyel kevesebb trónörökös.

Dzsagat Gosini is halványan elmosolyodott.

– Khurram fiannál nincs méltóbb a császári trónra.

– Nyilvánvaló, felség. Khurram hercegben minden megvan, ami az uralkodáshoz szükségeltetik.

A császárné elismeréssel mérte végig Mahabatot. A szerencse hírnöke volt a szemében. Ha megszabadul Khuszrautól, Khurram könnyebben a császári trónra ülhet, az ő befolyása pedig jóval Dzsahángír halála után is megmarad. Dzsahángír azonban nem bolond, nem állhat csak úgy elé ezzel.

– Nem beszélhetek erről a császárnak.

Mahabat szeme felcsillant.

– Akkor engedd meg, hogy én tegyem, felség. Szívesen állok ismét szolgálatodba.

Dzsagat Gosini hosszan és keményen Mahabat szemébe nézett. Kislánykorában valaki – nem tudta pontosan megmondani, kicsoda – azt tanította neki, hogy ne kérjen szívességet olyantól, akit nem szível, mert mindig az a legdrágább, ami ingyen van. A császárné nem szerette Mahabatot, de hasznosnak találta szolgálatit, és nagyra becsülte ravaszságát. A gyermekkori leckét rég elfeledte.

– Jó ember vagy, Mahabat. Nem fogom elfelejteni, mit tettél értem – mondta végül.



– Felség, a legjobb lesz, ha kivégezteted a herceget. Ha életben marad, örökké bajt fog hozni a fejedre.

Dzsahángír két miniszterére nézett, és a fejét ingatta. Ha voltak is atyai érzései Khuszrau iránt, már rég elszálltak. Maga is úgy gondolta, hogy Khuszrau halála lenne a legjobb megoldás a visszatérő mételyre, mégsem ölhetette meg.

– A zenana tagjai soha nem bocsátanak meg nekem, ha Khuszraut kivégeznék – válaszolta.

– Miért nem gondolunk ki más büntetést a számára, felség? – felelte izzó tekintettel Sharif.

– Talán megvakíthatnánk. Nem lenne többé hasznos a pártfogói számára.

A császár lehajtotta a fejét, és végighúzta ujját a dombormintás jádekelyhen. A keze hirtelen megremegett. Íme a kiút! Egyszer s mindenkorra megszabadul attól a fenyegetéstől, amelyet Khuszrau jelentett számára, zavartalanul élvezheti uralkodását. A lelke mélyén szomorúságot érzett. Man Bai, Khuszrau anyja és Dzsahángír első felesége a gondjára bízta a fiút. Khuszrau lázadása okozta a halálát. Az életéért könyörgött, de nem érte meg, hogy lássa, amint a fia a saját apjának életére tör. Dzsahángír gyomra összeszorult a gondolatra.

– Igen – felelte végül Dzsahángír. Minden kétsége elszállt. – Vigyétek... – egy pillanatra elgondolkodott – Szultánpurba, ahol olyan vitézül kardoskodott a hadsereggel. Móresre fogom tanítani. Szultánpurban vakíttatom meg. – A dolog eldőlt. Khuszrau többé nem jelent számára problémát.

– Sharif – folytatta Dzsahángír –, ideje visszatérnünk Agrába.

A császár parancsát szóról szóra végrehajtották.

Khuszraut császári elefánt hátára erősített cellában Szultánpurba vitték. Az emberek kiálltak az út mellé, és ujjal mutogattak a nyomorult hercegre. Khuszrau nem menekülhetett vádló pillantásuk elől. Veresége helyszínén izzó drótot szúrtak a szemébe. A herceg hiába vonaglott a martalócok szorításában. Örökre a feledés homályába merült.

A vak Khuszraut Agrába vitték, hogy ott várja be apja kíséretének érkezését. Az út utolsó szakaszán Khuszrau cellája fenekén hevert, kezét a fejére tapasztotta, hogy ne hallja a nép hurrogását és szidalmainak zaját.

Legalább nem látta kínzóit.

Tizenhetedik fejezet

*„Mehr-u-Nissa kényes asszony volt... Hogy hírnévre
tegyen szert a szerájban, és nagyobb tisztelettel közeledjenek
hozzá és rabszolgáihoz, amint a megtűrtek alamizsnája engedte,
találékonyasága és ízlése révén lenyűgöző szépségű kárpitot és
hímzést, leheletfinoman festett selymet, és mindenféle
asszonyi díszet készített.”*

Alexander Dow: The History of Hindostan

A monszun idején a nap lágy sugarakkal búcsúzott a nyugati égen. Agra városa ilyenkor aranyfényben úszott. Néhány perces, rövid alkony következett, miután a nap alábukott a lapos horizonton, majd a nappal végleg lebillent a föld pereméről. Hamar éjszaka borult a császári palotára. Lámpák és olajmécsesek küzdöttek a mindent elborító sötétség ellen, amely ragadozó módjára ólálkodott a fényeik körül.

Egy óra volt még napnyugtáig. A császári palota csendes volt, dolgavégezetten pihent a napi munka után. Meggyújtották a lámpákat. A zenana hölgyei csodálatos, ragyogó pillangókká változtak. Jázminnal illatosított rózsavízben fürödtek, vékony, csillogó muszlinruhát öltöttek, és alig várták, hogy örömet szerezzenek a császárnak. A monszun időben jött abban az évben, a száraz, repedezett föld mohón itta az esőt, a kert füve buján zöldellt. Senki sem élvezte a kertben a nap halványuló sugarait. A császári malik rég végeztek dolgukkal: gyomláltak és öntöztek. A háremhölgyek az alkonyi órákat arra használták, hogy felkészüljenek az estére. Még a madarak is csendben kuporogtak a fák ágán, és az éjt várták.

Valaki mégis a zenana kertjének dinnyeágyásában dolgozott. Egy nő volt az. Ruhájának dinnyezöldje visszatükrözte a földön tekergő növényekét. A szárazon nagy, húsos, háromszög alakú levelek nőttek, a gyümölcsöt takargatták. A nő jutazsákon térdelt a lágy, nedves földön, nehogy ghagarája piszkos legyen. Haja hosszú volt, éjfélete és copfban lógott a hátára. Kékesen csillogott a lenyugvó nap fényében. Nem viselt ékszert, még fülbevalót sem. Mindössze két ezüstkarkötő csilingelt a csuklóján, ahogy a földet túrta nagy serényen a dinnyék körül. Időnként óvatosan felemelt egyet, az egyik nagy levélre tette, egy másikkal pedig betakarta, hogy a levél megvédje majd a gyümölcsöt a tűző déli napsütéstől. Valaki azt mondta neki, hogy a legédesebb, legfinomabb dinnyék saját levelük árnyékában érnek. Abbahagyta a munkát, és keze fejével letörölte az izzadságot a homlokáról. Az arca földes lett.

– Mama!

Marunissza felnézett a munkából. Ladli a kert sarkában állt, szemét ide-oda járatta a kertben, ajka lebiggyedt.

– Itt vagyok, Beta! – kiáltotta Marunissza, és felemelte a kezét. A napsugár megcsillant ezüstkarkötőjén. Ladli végre meglátta. Az anyjához rohant. Egy gazella kecsességével ugrált át a dinnyéken. Kis lába nyomot hagyott a sárban.

– Óvatosan! – kiáltotta Marunissza, de Ladli, arcán boldog mosollyal már felé szaladt. Marunisszához ért, és karját szorosan a nyakára fonta. Kis híján feldöntötte anyját. Megsókolta az arcát az egyik oldalon, aztán a másikon.

– Piszkos vagy, anya! – mondta Ladli és elfintorította orrocskáját. Hátralépett és leporolta kamídjét. – Mennyi sár! Miért dolgozol még mindig a kertben? Miért nem vagy az özvegy császárnéval?

Marunissza nevetett, és a sarkára ült a jutazsákon.

– A császárné ma nem kívánt látni, ezért úgy gondoltam, kertészkedem egy kicsit, mielőtt lemegy a nap. Milyen volt a tanulás? Odafigyeltél, vagy csak rosszalkodtál megint? A mulla panaszkodott kicsit rád.

– A mulla folyton panaszkodik, anya – felelte Ladli. – Olyan unalmas, nem tanít nekem semmit. Lány vagyok, úgysem kell tudnom semmit. Leülhetek ide egy kicsit?

– Igen, Beta – mondta Marunissza, és leporolt egy jutazsákot. Elmosolyodott, amikor meghallotta, hogyan beszél Ladli a mulláról. Egyszer régen ő maga is így panaszkodott Asmatnak saját tanáráról, nyűgnek érezte, hogy a tanteremben kell maradnia, és tanulnia kell. Szórakozottan figyelte, ahogy Ladli óvatosan elhelyezkedik a zsákon. A kamiz sarkát óvatosan felemelte a földről és a szövetre tette. Nehéz volt elhinni, hogy csak hatéves, hiszen Ladli kész hölgy volt már. Marunissza gyakran rajtakapta, hogy a tükörben illegeti magát.

Egyik oldalra fordult, majd a másikra, nézegette, hogy áll a zománcos hajcsat a hajában, vagy a dupatta a vállán. Időnként elcsente Marunissza ékszeres dobozkáját és mindent felpróbált, majd a móka végeztével gondosan visszahelyezte kincseit a selyempárnára.

– Mama, ez mikor lesz az enyém? És ez? És ez? – kérdezgette. Felvette az egyik karkötőt, de meg sem állt a válláig.

Marunissza Ladli rászegeződő, csillogó szemét nézte. Sáros kezét a lány álla alá tette, és felemelte a fejét, hogy megpuszilja az arcát.

– Mama, piszkos vagy! – Ladli elhúzódott, és az arcát törölgette.

Marunissza mosolyogva rázta a fejét. Ladli korában fára mászott, csúzlival lőtte a madarakat, mindent megtett, hogy többször találja el a gillit, mint Abul. Persze neki ott volt Abul és Muhammad, akivel játszhatott. Ladlinak nem volt senkije.

Az asszony megfordult, és a termékeny földbe túrt. Ügyet sem vetett a körme alatt és tenyere ráncában gyűlő piszokra. A kertészkedés elfeledtette vele mindazt, ami az elmúlt néhány évben történt. A kemény munka álmodt hozott a szemére, de csak néhány órára, mielőtt sikítva fel nem riadt Ali Kuli halálának rémálmából.

A nap lejjebb kúszott a nyugati égbolton. A kertben maradtak. Ladli olyan illedelmesen és mozdulatlanul ült a jutaszákon, akár egy hercegnő. Marunissza dísztelen, zöld ruhát viselt, amelyet a szolgálók. A rakoncátlan hajtincsek kiszabadultak a kontyából, és nedvesen tapadtak az arcába. Karja könyökig sáros volt. Gondolataiba merülve gondozta a dinnyést, pedig megígérte magának, hogy nem fog többé a múltra gondolni.

Ali Kuli halála után a császár parancsot küldött Bengálba, és meghagyta neki, hogy menjen Agrába. Haidar Malik, a halott kormányzó, Kutubuddín Koka fegyvernöke gondoskodott róla és Ladliról hat szörnyű hónapon keresztül Ali Kuli halála után Bardwanban. Valahogy sikerült megóvnia őket. Amikor megérkezett a császár parancsa, az aranypecsétet írást felhasználva máháslovat és élelmet vett az útra, valamint Koka rokonait is önmegtartóztatásra bírta.

Marunissza kábultan érkezett Agrába. Nem tudta, mit reméljen. A szülei az udvartartással Kabulban voltak. A császár úgy tervezte, hogy maga is Agrába megy, Ghiász és Aszmat is velük tartott. Addig aludniuk kellett valahol. Megérkezése után néhány nappal Rukajja Szultán Bégam, az elégedetlen özvegy császárné meghívta a hárembe, és szolgálatába állította. Ez volt a legjobb dolog, ami történhetett vele. Egy időre meg kellett húznia magát valahol, hogy kiheverje, ami történt vele, és nyugodtan tudjon gondolkodni. A császári zenana számtalan palotájával, udvarával, kertjével és rengeteg lakójával a legjobb hely volt, ahol elrejtőzhetett a világ elől. Teltek-múltak a hónapok. Marunissza, amikor épp nem Rukajját szolgálta, varrni és festeni kezdett. Nem sokkal később már ghagarát tervezett és készített, csolit varrt a háremhölgyek számára. A befolyó pénzt féltve őrizte egy faládkában. Életében először saját vagyona tette szert. Nem az apjától, nem Ali Kuiltól, és nem Rukajjától kapta.

Az udvar megérkezett Agrába. Marunissza várta, hogy hírt halljon Dzsahángírról, de nem jutott semmi a fülébe. Csak a zenana hölgyeinek pletykálgatása maradt neki. Mintha a császár teljesen elfeledkezett volna róla.

Dzsahángír azóta kétszer is megházasodott. Először Rádzsa Man Szing, Khuszrau nagybátyjának unokáját vette el. Kapcsolatuk egyre bonyolultabbá vált. Dzsahángír fia unokatestvérét, Khuszrau anyjának másod-unokatestvérét vette el. Egyértelműen politikai házasság volt: a császár el akarta érni, hogy Rádzsa Man Szing kétszer is meggondolja, a trónra segítse-e unokaöccsét, mert ez rögtön azt jelentené, hogy özvegyé teszi az unokáját.

Dzsahángír másik házassága egy évvel később kötött. A birodalmi hadsereg meghódította Rádzsa Ram Chand Bundela országát. Bundela lányát feleségül ajánlotta a császárnak, hogy jó benyomást tegyen új urára, így a hercegnő Dzsahángír zenánájának legfrissebb tagja lett.

– Bemenjünk, anya? – Ladli csilingelő hangja felriasztotta Marunisszát gondolataiból. Rájött, hogy a nap már lenyugodott, a rövid alkonyt hamarosan felváltja az éjszaka. Kosárba tette az ásót és a jutazsákot. A dinnyeágyáson és a kerten át a szobájukba mentek.

Marunissza megmosta a kezét, vacsorát adott Ladlinak, maga is evett valamicskét, és lefektette a lányát. Míg Ladli aludt, Marunissza hosszú fürdőt vett a zenana hammamjában, majd visszament a szobába. Hosszú ideje minden este leült a falon függő tükör elé, és olajlámpást gyújtott.

Marunissza finoman megérintette az arcát. Bőre makulátlan volt. A szeme körül apró, halvány ráncok ültek. Erős napfényben már kivehetőek voltak. Ülve is jól látszott alakja: csípője visszanyerte fiatalos vonalát, dereka lágyan gömbölyödött alatta. Érzéki és kívánatos volt, akár a fiatal lányok... de már nem volt fiatal, és négy hosszú éve megözvegyült. Egész életét a zenana falai között kell majd leélnie, és úgy fog megöregedni, mint a rég elfeledett ágyasok. De legalább Ladli ott van neki.

A lányára nézett. Ladli a gyermekek gondtalan álmát aludta. Hamar átadta magát az életadó, öntudatlan pihenésnek. Ügyet sem vetett a rengeteg viszontagságra, amely fiatal éveit megkeserítette. Alig emlékezett Ali Kulira, soha nem kérdezett róla. Egy nap azonban, amikor eladó sorba lép, apja szerencsétlen halála visszaüt rá. Az emberek talán addigra elfelejtik az apja halálát övező szerencsétlen körülményeket, vagy legalábbis elhalványulnak emlékezetükben.

Marunissza felállt és az ablakhoz ment. Kinyitotta, mire hűvös éjszakai levegő áramlott a fülledt szobába. A nedves föld kellemes illata Marunissza orrába szökött, amint kihajolt. Akkor is, mint majdnem mindig, a császár járt a fejében. Dzsahángír agyafúrt uralkodóvá nőtte ki magát – gondolta. Akbar császár büszke lehet rá. Marunissza nem győzte helyeselni, ahogy elbánt Khuszrau herceggel.

Néhány hónappal azután, hogy az udvar visszatért Agrába, a császár meglátogatta a fiát egy délután az udvari meghallgatás végeztével. Dzsahángír szörnyen érezte magát, amikor meglátta Khuszrau nyomorúságos, eltorzított arcát. A birodalom legjobb orvosaiért küldetett, és meghagyta nekik, hogy állítsák helyre fia látását. A gyógyulás nem sikerült teljesen. A herceg egészen jól látott az egyik szemével, a másik azonban örökre vak maradt. A gesztus ellenére komolyan őrizték. Dzsahángír visszaadta minden kiváltságát, amelyet a többi császári herceg élvezett, de egy pillanatra sem vette le róla a szemét, hiszen egykor meg akarta kaparintani a trónt, míg az apja ült rajta. Khuszrau lázadását sem a császár, sem a háremhölgyek nem feledték. A trón egykor a herceget illeti majd, de csak Dzsahángír halála után.

Egy évvel korábban Dzsahángír kegyes beleegyezésével a portugál jezsuita atyák a császár három unokaöccsét római katolikus hitre keresztelték. A szertartást az agrai jezsuita templomban tartották, az azt követő ünnepséget a császár adta a palotában. Mindhárom fiú a néhai Danidzal herceg gyermeke volt, és a jezsuita papok gondjaira bízták őket, amikor az udvarba érkeztek. A jezsuiták addig nyaggatták Dzsahángírt, míg látszólag nagy vonakodva beleegyezett, hogy a három fiút megkereszteljék.

Marunissza elmosolyodott a félhomályban. Pompás lépés volt. Miután a fiúkat megkeresztelték, nem jelentenek többé veszélyt a trónra, kizárólag Dzsahángír utódai örökölhetik. Elképzelhetetlen volt, hogy a mogul India ne iszlám vallású legyen. A császár minden erőszak nélkül szabadult meg fiai riválisától.

A jezsuiták régóta jelen voltak Indiában. Rajtuk kívül voltak már firangik is. A világ mind nyitottabbá vált. Az új jövevények „követeknek” hívták magukat, és egy apró európai szigetről, Angliából érkeztek. Azt mondták, nagyon messze van, a hajóút oda hat hónapig tart. I. Jakab követeiként érkeztek az udvarba. Kereskedők és iparosok voltak, híján minden diplomáciai érzéknek. Kereskedelmi jogot követeltek Indiától.

Dzsahángír ügyet sem vetett rájuk, úgy bánt velük, mintha indiai kereskedők lettek volna. Helyesen tette – gondolta Marunissza. Mélyen megsebezte a mogul birodalom tekintélyét, hogy az angol udvart művelt nemesek helyett kereskedők képviselik. Anglia halászok és pásztorok országa, nem több. Hogy remélhette akkorka ország, hogy versenyre kelhet a Mogul Birodalom dicsőségével? India önellátó volt, nem volt szüksége semmire. Az idegenek a fűszerre, pamutvászonra és salétromra áhítoztak, amiből rengeteg volt Indiában. Ha így áll a dolog, vegyék maguknak a fáradságot, és küldjenek illendő követeket az udvarba.

A Hector nevű angol hajó vetett először horgonyt India partjainál. Kapitánya, William Hawkins nagy tudású férfi volt. Jól beszélt törökül, az udvar nyelvén. Marunissza Rukajjával együtt a zenana erkélyéről nézte. Nagy benyomást tett rá, amikor bemutatták a császárnak. De akár beszélt törökül, akár nem, Hawkins nem volt több egyszerű kereskedőnél. Az angoloknak bizonyítaniuk kell érdemeiket a birodalom számára, ha kiváltságot akarnak. A portugál jezsuiták pozíciója volt a legerősebb az udvarban. Jó néhány éve megvetették a lábukat Indiában.

Marunissza az ablakpárkányon dobolt az ujjával. Gyermeteg nyűgösség lett úrrá rajta. Fiatalkorában pontosan tudta, hogy csak a császári zenana tagjai rúghatják fel a szabályokat, amelyeket a társadalom erőszakolt a nőkre. A zenana tagja lett, de rá kellett jönnie, hogy ez még nem elég. A háremen belül is csak a császár feleségeinek, rokonainak, vagy kedvenceinek volt igazi hatalma. Bárcsak férfinak született volna! Elfoglalhatná méltó helyét az udvarban. Az angol jelenlét a birodalomban szorult helyzetbe hozta a portugálokat. Ha Dzsahángírnak tudós tanácsadója lenne, megsúgná neki, hogyan hangolja egymás ellen őket a birodalom javára. De Marunissza ott volt, ahol, és arra kárhoztatott, hogy egész hátralevő életét a zenanában élje le. Nem remélheti, hogy valaha a császár felesége lesz, nem élvezheti az udvari élet lüktetését és a politikai intrikák izgalmát.

Keleten szürkült az ég. Marunissza elfordult az ablaktól. Míg töprengett, elillant az éjszaka. Lassan bemászott az ágyba, és szorosan lehunyta a szemét. Aludnia kell: néhány óra múlva ideje felkelni, eleget tenni kötelességének.



– Hát itt vagy. Mi tartott ennyi ideig? – bosszankodott Rukajja.

Marunissza meghajolt az özvegy császárné előtt.

– Bocsánatotok kérem, felség. Elaludtam.

– Már megint? – Rukajja felhúzta a szemöldökét. – Nem ártana aludnod éjszakánként. Segíts felöltöznöm. Khurram ma meglátogat.

A következő órában Marunissza minden tőle telhetőt megtett, hogy jobb kedvre derítse úrnőjét. Egyik ruhát a másik után hozták az úrnő elé, majd félrehajították. Az egyiket nem viselheti, mert már kétszer volt rajta. Elment az esze az udvarhölgyeinek, ha azt hiszik, hogy harmadszor is felveszi ugyanazt a ruhát. Miért nem dobták már ki? A másik sem jó, mert kék, és nem kék nap van. A harmadik pedig nem tarthat számot a figyelmére, amíg a zenana ékszerésze nem viszi el neki új rubinnal és gyémánttal díszített nyakékát, mert anélkül egyszerűen nem áll jól. Végül a császárné döntött. Az udvarhölgyek megkönnyebbülten felsóhajtottak, és dolgukra indultak. Marunissza épp a fátylat tűzte a császárné fejére, amikor Khurram herceg belépett. A hölgyek meghajoltak.

Khurram a császárnéhoz lépett, és megcsókolta arcán a pergamenszerű bőrt.

– Hogy vagy, mama?

– Jól. Még jobban lennék, ha gyakrabban meglátogatnál – tette hozzá Rukajja zsémbes hangon.

Khurram derűsen mosolygott. Az özvegy császárné gyakran zsörtölődött miatta. A herceg leült mellé. Jól tudta, hogy csavarja az ujjá köré nagyanyját, feledtesse el dühét. Marunissza

mosolyogva figyelte a jelenetet. A herceg a dívány mellett álló ezüsttálcáról elvett egy burfit, és Rukajja szájába tette. Ghítól piszkos kezét selyemruhába törölte. Amikor Marunissza először látta a herceget, Rukajja éppilyen szeretettel adott neki édességet. Tudtán kívül, annyi év után pontosan azt tette, amit egykor a nagyanyja.

– Insah Allah, felség!

– Insah Allah, Marunissza! – Khurram elismerően végignézett rajta.

– Khurram – szólalt meg Rukajja, és a karjára tette a kezét. Nem akarta, hogy a fia figyelme akár egy pillanatra is elkalandozzon tőle –, mondd csak, mit műveltél a múlt héten?

A herceg megint nagyanyjára nézett. Marunissza Khurramot fürkészte. Tizenkilenc éves, finom fiatalember lett. Mindenki azt jósolta, hogy apja után övé lesz a trón. Ardsumand szerencsés – gondolta Marunissza. Négy év telt el unokahúga és Khurram herceg hivatalos eljegyzése óta – töprengett. Dzsahángír hosszú évek után akkor látta őt először. Marunissza családja egyre nagyobb szégyenbe esett. Ali Kuli megölte Kokát. Marunissza gyomra összeszorult. Nem tudta feledni azt az éjszakát. Vajon megkötetik valaha ez a házasság? Családja már nem volt kegyvesztett, apjának sikerült újfent a császár kegyébe férkőznie. Dzsahángír azonban mintha elfeledkezett volna az eljegyzésről. Akárcsak Khurram herceg.

A herceg beszéd közben cinkosan rápillantott. Marunissza elmosolyodott. Rukajja csukott szemmel hátradőlt a díványon.

– Ellátogatsz a Nauroz ünnepekre?

Marunissza a hercegre nézett.

– Igen, felség.

Közeledett az újév.

– Te, mama? – faggatta Khurram Rukajját.

Az özvegy császárné kinyújtotta a karját, és szeretetteljesen megsimogatta a herceg haját.

– Én is ott leszek, kedvesem. Marunissza elkísér.

– Adj neki egy kis szabadidőt, mama! A bazár csodálatos lesz az idén. Minden időmet ott fogom tölteni. Miután tiszteletemet tettem a császárnál, természetesen – tette hozzá a herceg gyorsan.

– Ne felejts el mindennap megjelenni a császár színe előtt? – emlékeztette Rukajja. – Nagyon csalódott lesz, ha nem láthat.

– Úgy lesz – bölintott Khurram. – Az anyám ugyanezt mondta. Tudom, mit kíván az illem, mama. Miért mondjátok meg mindig, mit hogyan tegyek?

Amint a herceg megemlítette Dzsagat Gosinit, Rukajja kiegyenesedett. A végén már úgy ült, mint aki karót nyelt. Marunissza az özvegy császárné mögé lépett, megpróbálta elterelni Khurram figyelmét, de a herceg csak nem akarta abbahagyni.

– Mi lesz Marunisszával? Adj neki egy kis időt, hadd kószáljon a bazárban! Soha nem fog férjet találni magának, ha mindig itt tartod bezárva.

Az özvegy császárné szenvtelenül maga elé meredt. Az évek alatt felgyülemlt gyűlölet és fájdalom ellenére lassan, higgadtan felelt.

– Ha az anyád megmondja, mit hogyan tegyél, akkor szót kell fogadnod neki. Miért hallgatnál az öregasszonyra, akinek már nincs szava sehol?

Rukajja Akbar halála után nagy vonakodva lemondott Dzsagat Gosini javára a Padshah Bégam címről. Azóta a két nő jeges hűvösséggel közeledett egymáshoz, alig hajoltak meg a másik felé. Rukajja igazságtalannak érezte a dolgot. Marunissza azonban nem felejtette el, milyen kegyetlen volt Dzsagat Gosinival, amikor megparancsolta, hogy vegyék el tőle a fiát. Azóta fordult a kocka, ami a legkevésbé sem volt Rukajja ínyére. Dühítette, hogy félreállították egy csitri miatt, ahogyan ő fogalmazott. Khurram azonban Rukajját nevezte „mamának”. A megszólítás mindkét nőben a múltat idézte: Rukajja számára kedves, Dzsagat Gosini számára gyűlöletes emlék volt.

Marunissza eleinte nem kedvelte Dzsahángír második feleségét. Később sajnálta, amiért elvették tőle Khurramot, amíg anyja lehetett volna. Most Rukajja iránt érzett szánalmat. Marunissza ellenszenve Dzsagat Gosini iránt nem múlt el teljesen. Az elmúlt évek alatt lassacskán a fülébe jutott, mennyire igyekezett a császárné ellehetetleníteni a Dzsahángír és Marunissza közötti házasságot. A császári zenában semmi sem maradt titokban.

Marunissza tudta, hogy Dzsahángír miatta nem látogatja meg soha Rukajját a saját lakosztályában. Ha Dzsagat Gosini megtehetné, rég kitette volna Marunissza szűrét, de Rukajja ragaszkodott a jelenlétéhez. Dzsagat Gosini végül annyiban hagyta a dolgot. Jobbnak látta nem felbosszantani az özvegy császárnét. Rukajja képes akkora perpatvart csapni, amellyel felkelti a császár figyelmét. A császárné a legkevésbé sem akarta, hogy Dzsahángír figyelme ismét Marunissza felé kalandozzon.

Khurram letérdelt nagyanyja mellé, az arcát az övéhez szorította, és átölelte dundi testét.

– Ki ne hallgatna rád, kedves mama? Ugye tudod, milyen fontos vagy nekem?

– Tényleg? – Rukajja bosszúsága felengedett, Khurram kedveskedésével kivette a szelet küszöbönálló dühkitörése vitorlájából. – Most pedig mondd el, mit fog tenni Marunissza holnap a bazárban!

Rukajja hátravetett fejjel kacagott.

– Mit érdekel téged hirtelen annyira Marunissza jövője? Miért nem veszed feleségül magad?

– Ma – tiltakozott szelíden Khurram. – Tudod, hogy nem tehetem. Bár... – elgondolkodva végigmérte Marunisszát – az biztos, hogy gyönyörű.

Marunissza kényelmetlenül fészkelődött Khurram vizslató tekintete alatt. Ami sok, az sok. Khurram elfeledkezhet arról, hogy az unokahúga a menyasszonya, nem ő. Rukajja évődésében időnként túl messzire ment, olykor nem tudta, hol a határ.

– Felség – szólalt meg –, nem helyénvaló ilyesmiről beszélgetni. Kérlek...

– Jól van – intett Rukajja unottan. Egyébként sem szórakoztatta a kis közjáték. – Menj, Khurram! Holnap az ünnepségen találkozunk.

Khurram herceg meghajolt, és széles mosollyal az arcán távozott. Marunissza a ruhásszekrényhez ment, és hajtogatni kezdte a császárné ruháit. Az arca izzott az elszenvedett megaláztatástól.

– Tudod, Khurramnak igaza van.

Marunissza a császárné felé fordult.

– Ha gyakrabban elengednék, előbb-utóbb valaki feleségül venne. – Rukajja szeme felcsillant ráncos arcában. – Fátyol nélkül kell a bazárba menned. Csak a királyi család férfitagjai lesznek ott. Ki tudja, talán megpillant a császár.

Marunissza szívverése kis híján elállt. Elfordította az arcát az özvegy császárnéról. A szeme felragyogott a gondolatra, hogy annyi év után szemtől szemben állhat Dzsahángírral.

Rukajja figyelmesen végignézett rajta: vékony, formás alakján, tarkójára omló dús haján, selymet hajtogató kecses ujjain. Eszébe jutott, mennyire rajongott érte Dzsahángír. Olyan hatalma volt felette, amelyhez fogható a zenana egyetlen tagja sem élvez. Terv szövődött Rukajja ravasz fejében. Marunissza szépsége nem sorvadhat el a császári háremben. Dzsahángír szíve egyszer már lánggra lobbant iránta... ami késik, nem múlik. Kis lökés a megfelelő irányba... Ő, Rukajja, arathatja le a császár és Marunissza közötti szerelem babérját. De ami még fontosabb – mosolygott ravaszul Rukajja –, alaposan borsot törne Dzsagat Gosini orra alá. Ha másért nem, ezért megérte.

„A király, aki nagy szerelembe esett vele, parancsot küldött Patana (Patnah) város kormányzójának, hogy Sher Afgánt azonnal öljék meg, amint odaér a levéllel. Megcselekedték, de a vitéz katona, bár lopva támadtak rá, megölt öt embert a harcban... Okos asszony volt, igazságossága királynőhöz méltó.”

Niccolao Manucci: Storia do Mogor⁷

– Készen vagy? Indulhatunk már? – Ladli leugrott a kisszékről, és körbenyargalt a szobában. Szeme csillogott az izgalomtól. Látni fogjuk a császárt? Mire várunk? Menjünk már! Marunissza mosolygott lánya türelmetlenségén.

– Nemsokára, Beta. Meg kell várnunk a Dadidat.

– Mikor jön? Hol van már?

– Itt.

Kuncogás hallatszott az ajtóból. Aszmat Bégam széttárta a karját. Ladli boldogan szaladt oda, és szorosán megölelte.

– Menjünk, Dadi! – mondta a kislány. Elhúzódott Aszmattól, és ghagarája szoknyáját rángatta.

Marunissza anyjához lépett. Aszmat derekasan tűrte a megpróbáltatásokat. Kitartóan viselte, hogy Ghiász kegyvesztett lett. A lelke mélyén hitte, hogy férje helyesen cselekedett; mindig helyesen cselekszik, még ha időnként el is gyengül. Biztosan megvolt rá az oka, hogy sikkasszon. Marunissza nem tudta, mit mondjon az apjának, amikor visszatérésük után találkozott a szüleivel Agrában. Aszmat azonban karon fogta egy napon, és azt mondta neki:

– Az apád adott neked életet, megtanított arra, amit tudsz. Sok dologban az vagy, amivé ő tett téged, Beta. Ha valami rossz történt, az lehet az oka, hogy helytelenül mérte fel a helyzetet. Tudod, milyen nagyvonalúan bánik Bapa a pénzzel: mindenkinek ad, aki szükségből hozzá fordul, hiába alig van mit a tejbe aprítanunk. Most menj oda hozzá! Nagy fájdalmat okoz neki a hallgatásod. Nem a gyermek dolga, hogy megbocsásson a szülőjének. Nem hiszem, hogy az apád rossz ember, és neked sem szabad ezt hinned.

Marunissza az anyjára mosolygott, amikor eszébe jutott a beszélgetés. Bapával mindig őszinte volt a kapcsolatuk: mindent megbeszéltek, tréfálkoztak, időnként vitatkoztak is. Aszmat csendesebb, töprengő természet volt, finoman, de nem kevésbé határozottan egyengette az életét, mint apja – akárcsak aznap. Marunissza meglátogatta Ghiászt a dolgozószobájában. Apja épp a kincstári lajstromon dolgozott. Fáradt szemét a lányára emelte, amikor belépett. Marunissza leült mellé, és a vállára hajtotta a fejét. Hosszú órákon át úgy beszélgettek, mondandójuk új életet lehelt tetszhalott kapcsolatukba. A dolgok hamar rendbe jöttek közöttük, hála Marunissza anyjának. Aszmat előlépett a háttérből, ahonnan rendszerint a sorsukat irányította.

– Nem jössz, Beta? – kérdezte Aszmat Marunisszától.

– Még nem, Mádzsi. Később csatlakozom hozzátok – válaszolta.

Aszmat bólintott, és kitesékelte Ladlit a szobából. Néhány perccel később Marunissza magára maradt. Ladli boldog kiáltozását hallgatta, ahogy távolodtak a folyosón.

Lassan kisétált az erkélyre. Szelíd bárányszerű felhők úsztak kényelmesen a kék égen, a nap bújócskát játszott velük. Késő délután volt, a ferde, aranyló sugarak már nem égették az ember bőrét. Marunissza tekintete az udvarra tévedt. A Mina bazár dongott, akár a méhkas. Nevetés hallatszott fel hozzá, a forró olajban süllő, aranybarna dzsalebi ínycsiklandó illata az orrát izgatta.

A bazárt a Mina Masdzsid melletti téren állították fel, Agra várában. Négyoldalt bódék sorakoztak. Gazdagon díszítették őket friss virággal és színes papírzászlóval. A kereskedők

mindent kínáltak, mi szem-szájnak ingere: virágot, ékszert, selymet, szatént, zöldséget és fűszert is.

A bazárt a császári zenana tagjai számára szervezték. A háremhölgyek végtelenül élvezték, hogy úgy tehetnek, mintha hétköznapi háziasszonyok lennének, akik a piacon vásárolnak a családjuknak. A zöldség és a gyümölcs, amit vettek, a császári konyhába került. A szakácsok abból készítették el az aznapi vacsorát.

Marunissza a friss zöldségekre nézett az egyik bódében: érett paradicsom, zöld mangó, káposzta, krémes karalábé, répa, uborka, hosszú fehérretek, vékony lopótök. Eunuch vigyázta az asszonyt, míg összevágta a répát, az uborkát, a retket és a tököt, majd szépen elrendezte őket. Amikor végzett, az eunuch bölintott és továbbment. Ennyit a zenana szabadságáról – gondolta Marunissza. Még a zöldséget is felvágják, nehogy a hölgyek illetlen célra használják.

A császári hárem háromszáz nőt számlált: feleségeket és ágyasokat egyaránt. Szerencsések voltak, ha uruk egyszer vagy kétszer ágyba vitte őket egy évben. Még inkább, ha hálásukból gyermek született, főleg, ha fiú. A hatalmat – a legnagyobb hatalmat – jelentette a nőekkel teli zenában, ha valaki trónörökösnek adott életet. Feleségek és ágyasok erre áhítoztak. A legtöbbjük azonban életében nem érintette a császárt. Harmincéves koruk után sem a császár, sem más férfiak nem találkoztak velük.

Marunissza minden hátránya ellenére vonzónak érezte a zenánát. A háremben egy közrendű nő felemelkedhet, főleg, ha fiúgyermeket szül a császárnak. Hatalomra tehet szert a férfiak világában. Harmincnégy éves – szólalt meg a fejében a kiábrándító hang. Nincs férfi, aki vonzónak találná, nem beszélve a császárról.

Halk köhintés keltette fel a figyelmét. Hátrafordult. Eunuch állt az ajtóban.

– Öfelsége a jelenlétedet kívánja – mondta a férfi.

– Azonnal megyek.

Az eunuch bölintott, és kiment a szobából. Hangtalanul, lopva mozgott. Mintha a zenánát testesítette volna meg: fürkésző szemek, félnék, suttogó beszélgetések mindenütt. Minden menekülési kísérlet hiábavaló volt. Az egyetlen lehetőség az volt, hogy az ember úgy fogadja el a sorsát, ahogy van. Ébernek, érdeklődőnek kellett maradnia, mert veszélyekkel járt, ha ügyet sem vetett a körülötte zajló eseményekre. Amikor Aszmat és Ghiász Agrába érkezett, megpróbálták meggyőzni Marunisszát, hogy költözzön hozzájuk Ladlival. A lányok volt, hol élne másutt? Marunissza azonban meg akarta őrizni a kis függetlenséget, amelyet élvezett. Az özvegy császárné udvarhölgye volt. Amire Aszmat megtanította – a festés, a varrás –, jól jött neki, amikor ruhát készített a zenana tagjai számára. Marunisszát jól megfizették tudományáért. A császári hárem papírvékony falai közötti életnek megvoltak a maga előnyei. Seholy sem lett volna része annyi izgalomban és intrikában, nem feszítette volna úgy az élni akarás, mint ebben az aranykalitkában.

Marunissza az ágyhoz ment, és felvette a fátylát. A fejére tűzte, ellépett a tükörtől, és megnézte magát. Fehér csoliját és ghagaráját aranszállal hímezték, nyakát és csuklóját vastag aranylánc díszítette. Tejfehér gyöngyből készült karperecet viselt, két nagy gyöngy függött a fülében. Kezét és lábát henna ékesítette, kék szeme világított napbarnította arcában.

Lassan, szélesen elmosolyodott. Egyetlen harminc feletti nő sem merne fehérét viselni, hiszen tisztaságot, szüziességet jelent. Tükörképe azonban meggyőzte Marunisszát, hogy jól választott. Mély lélegzetet vett, végigsimított ghagaráján, és Rukajja Szultán Bégam keresésére indult.

Az özvegy császárné udvartartása a bazár egyik szegletében kapott helyet. Eunuchok, udvarhölgyek és Khurram herceg tolongott körülötte.

Marunissza feléjük közeledett.

– Felsőged látni kívánt?

– Igen – felelte Rukajja. Kerek arcán mély ráncok jelentek meg, ahogy szélesen elmosolyodott. – Menj oda a császárhoz, és mondd meg neki, hogy hívatom!

– A császárhoz, felség? – hebegte Marunissza. Meglepte az özvegy császárné parancsa.

Rukajja és Khurram végigmérte. Úgy tettek, mintha komoly dolgról lenne szó. Vajon miben sántikálnak? Valamit kieszeltek, csapdát állítottak. De mit? Azt tervezik, hogy megalázzák? Rukajja biztosan nem tenne ilyet. De Marunissza ismerte: tudta, bármennyire szereti, időnként képes kegyetlen kis trükkökkel szórakoztatni magát. A császárné előtt állt, és nem tudta, mitévő legyen. Az egyik énje azt mondta, menjen. Kiváló lehetőséget kapott, mi veszítenivalója van. A másik azonban tapodtat se mozdult volna.

– Mi lesz? Mész már? – kérdezte élesen Rukajja.

– Ahogy kívánod, felség. – Marunissza meghajolt, sarkon fordult, és leengedte a fátylát.

– Vedd le a fátyladat, Marunissza. A császár nagy illetlenségnek veszi majd, ha elfedett arccal járulsz elé. Elvégre csak nők vannak itt.

– Igenis, felség.

Marunissza lassan elindult. Ha fátyol nélkül kell mennie, nem lesz alázatos. Bárcsak felkészülhetett volna a találkozásra! Legalább tudná, mit mondjon. Vajon Dzsahángír emlékszik még rá? Gondolt rá az elmúlt évek alatt? Nem, biztosan elfeledte már. Ha eszébe jutott volna, jelet ad, valahogy közli vele. Marunissza agya lázasan dolgozott. Közben átverekedte magát a bazáron. A háta mögött az udvarhölgyek némán figyelték küzdelmét, majd harsány nevetésben törtek ki.

A távolban Rukajja vidám kacagása hallatszott.

– Add meg a tíz mohuromat, Khurram! – Hallotta Marunissza az özvegy császárnét.

– Még nem, mama – felelte Khurram. – Várjuk ki a végét!

Mégiscsak csapda volt – gondolta Marunissza. Fogadást kötöttek rá. De miért? Marunissza térde elgyengült. Hirtelen felszegte az állát. Csak tíz mohur? Ennél sokkal többet ér. A császárnét felvetette a pénz, mégis fogadott mindenkivel, aki fél fabatkát áldozott rá, és vehemensen követelte a jussát, amikor nyert. Vajon melyikük fogadott arra, hogy sikerrel jár?



– Felség! – Valaki megérintette a császár karját. – Rubinnyakláncot akarok.

Dzsahángír a lányra nézett. Az nevetve pillantott vissza rá, csinos arcából elsimította a haját, hogy a császár jól lássa kecses alakját, dús keblét.

– Megkapod – felelte a császár, átkarolta, és magához húzta. – Hol találunk neked rubinnyakláncot?

A lány azonnal az ékszerész bódéjára mutatott.

– Ott, felség.

A háremhölgyek gyűrűje szétvált, hogy helyet adjon a császárnak. Séta közben Dzsahángír végigsimította a lány kecses alakját. Az ágyas boldogan kuncogott, a szeme vágytól izzott.

Dzsahángír elégedetten sóhajtott. Addig minden rendben ment aznap. Reggel az udvaroncok ajándékkal köszöntötték, a nemesek felsorakoztak a hatalmas baldachin alatt, hogy tiszteletüket tegyék előtte. Az ebéd és a szieszta után a térre ment, hogy végigjárja a bazárt.

A piac a Nauroz ünnepség fénypontja volt. Elkísérte feleségeit és ágyasait a bódék előtt, úgy tett, mintha a közvetítőjük lenne, az árusokkal alkudott, és gátlástalanul flörtölt a nőkkel. Kellemes kikapcsolódás volt az unalmas, hosszadalmas államügyek után. Oly sok gyönyörű nő vette körül, s mind csak arra várt, hogy örömet szerezzen neki.

Két nemes felesége elhozta lányát a bazárba. Abban reménykedtek, hogy a császár szeme megakad rajtuk. Már az is nagy megtiszteltetésnek számított, ha valaki ágyas lehetett a császári háremben. Ha az egyik nemes felesége megtetszett Dzsahángírnak, és a szeretője lett,

hatalmas kegyet jelentett neki és a családjának. Így aztán az összes nő mindent megtett, hogy a császár kedvében járjon. A bazár tele volt szép ruhába öltözött, ékszerekkel teli nőkkel, vidám nevetéssel, karkötők csilingelésével és illatos testek aromájával.

A bódéhoz értek. A kereskedő felesége a császár legújabb kedvence elé tárta minden áruját. Dzsahángír szórakozottan figyelte, hogy a lány nyakláncot választ magának, majd elgondolkodva ráncolja a homlokát. Szerette boldoggá tenni a nőket. Az örömteli mosoly az ágyas arcán elárulta, a lány mindent megtesz majd aznap éjjel, hogy gyönyört okozzon neki. Libabőrös lett a háta.

A szemével Hosijár Khánt kereste. Az eunuch rögtön ott termett, és fizetett a nyakláncért.

– Köszönöm, felség! – hebegte a lány, és feltette a nyakéket. Szeme megtelt csodálattal. Dzsahángír rámosolygott. – Gyerünk, nézzünk körül! – Átkarolta a lányt, és elindultak. Séta közben a lányra nézett. Kétségkívül a legszebb nő az egész zenában – gondolta. Milyen jó is császárnak lenni!

Dzsahángírnak egyszer csak földbe gyökerezett a lába. Felszisszent. A nap előbújít a felhők mögül. Az álmos délutáni fényben a felé közeledő asszony mintha lebegett volna. Fehér fátyla ködként úszott a föld felett.

A háremhölgyek elnémultak, és a császárt figyelték. Marunissza feléje lépkedett. Dzsahángír csak állt, várta, hogy odaérjen. Ügyet sem vetett a fiatal lányra az oldalán.

Marunissza a császár elé ért, majd konissal üdvözölte.

– Insah Allah, felség. Rukajja Szultán Bégam özvegy császárné látni kíván.

Marunissza. Dzsahángírnak elállt a lélegzete, amikor meglátta. Négy év telt el azóta, hogy utoljára látta. Négy hosszú év. Mindennap gondolt rá, minden álmában ott bujkált. Tudta, hogy a zenában van, mégsem kereste fel. Túl sok minden történt. Mahabat óvatosságra intette. Mit mondanak majd az eljövendő uralkodók Dzsahángír császárról, ha hagyja, hogy egy nő az ujjá köré csavarja? Dzsahángír türelmesen hallgatta tanácsadóit. Tudta, hogy igazuk van. Az államügyek lekötötték a figyelmét: hadjáratok, udvari meghallgatások, politikai házasságok. De mind jelentősége eltörpült, amikor meglátta maga előtt Marunisszát. Megköszörülte a torkát.

– Mutasd az utat, Marunissza! Természetesen engedek anyám óhajának – mondta a császár, és félreállt, hogy utat engedjen Marunisszának. Elindult a nyomában, szeme itta a látványt: az asszony karcsú derekát, egyenes hátát, csípője finom hullámvázát. Hirtelen ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy megérintse finom bőrét, kezét a derekára tegye. A kor mit sem csorbított Marunissza szépségén. Az elmúlt négy év nyugodt életritmusa vonzóbbá varázsolta, mint valaha. Bőre kisimult, teste visszanyerte fiatalos frissességét. Dzsahángír mögötte lépkedett. Vágy szorította a mellkasát: már-már fizikai fájdalmat érzett, ha nem érintheti meg Marunisszát.

Az egész bazár elcsendesedett. A háremhölgyek oldalba bökték egymást, befejezték az alkudozást, és leplezetlen kíváncsisággal vizslatták Marunisszát. Hallotta, ahogy a nevét suttogják. Mindenki jól ismerte, a zenában élő nők feléneke az ő készített ruhát.

Rukajja elé értek. Marunissza félreállt.

Dzsahángír mostohaanyja elé lépett, és meghajolt.

– Felség, nem is mondtad nekem, hogy ilyen gyönyörű drágakövet őrzöl.

– Most már magad is tudod, fiam – felelte Rukajja, és ravaszksággal Dzsahángírra nézett. – Ne feledd, nagyon fontos nekem!

Dzsahángír Marunisszára meredt. Hosszú ideig nézte. Az udvarhölgyek néma csendben álltak körülöttük. Akárcsak nekem – gondolta a császár. Mivel bővöltek el? Miért emlékezett még mindig találkozásuk minden apró részletére, a lány mosolyára, a nevető szemére? Marunissza nagyot sóhajtott, arca vörösebb árnyalatot öltött. Dzsahángír szíve összeszorult. Remélte, hogy Marunissza nem ment férjhez újból. Nem veszítheti el. Sem most, sem soha többé. Az övé kell, hogy legyen.

A bazárban minden tekintet rájuk szegeződött. Dzsahángír tudta, jól meg kell válogatnia a szavait. Rukajjára nézett.

– Ha felséged megengedi, szeretném körbevezetni őt a bazárban.

Széles mosoly ült ki az özvegy császárné arcára.

– Jól vigyázz rá, Beta! Nagyon jól!

Dzsahángír Marunisszára pillantott. Bólintott, alig nézett rá. Dzsahángír meg akarta érinteni, de aztán meggondolta magát. Le sem vette a szemét Marunisszáról, úgy felelt Rukajjának.

– Felséged kérése számomra parancs.

A császár szavára a bazár megelevenedett, a nyüzsgés egyre hangosabb lett, ahogy a hír terjedt. Dzsahángír és Marunissza elindult, kartávolságra sétáltak egymás mellett.

Ahogy elhaladtak Rukajja előtt, Khurram tíz arany mohurt csúsztatott nagyanyja kinyújtott tenyerébe.



Dzsagat Gosini türkizzel és gyönggyel kirakott nyakláncot nézegetett, amikor a rabszolgalány odahajolt és a fülébe súgott valamit. Felegyenesedett, és megfordult. Tekintete követte a rabszolga ujját. Dzsahángír és Marunissza épp egy ruhabolt előtt állt meg. A bódében áruoló asszony egymás után terítette ki eléjük a csodás szatén- és selyemvégeket.

A császárné mereven állt, arca meg se rezdült. Látta, hogy a császár átkarolja Marunissza vállát, mire az asszony mond neki valamit. A császár azonnal levette róla a kezét, és nevetett.

Dzsagat Gosini hátat fordított nekik. A boltos ránézett.

– Szeretné megvásárolni a nyakláncot, felség?

– Nem – felelte a császárné kurtán.

Szótlanul állt, agya lázasan dolgozott. Megint Marunissza. Már soha nem lesz nyugta tőle?

– Hívd ide Hosijár Khánt! – mondta a rabszolgalánynak. Nem telt bele néhány perc, és a magas eunuch meghajolt előtte.

– Hogy történhetett ez, Hosijár? – kérte számon a császárné éles hangon.

Hosijár megvonta a vállát.

– Ófelsége, Rukajja Szultán Bégam küldte Marunisszát a császárhoz.

– Miért?

– Azért, hogy észrevegye, felség. Nem hiszem, hogy egyéb oka volt rá. Nyilvánvaló csel volt, hogy felkeltse a császár figyelmét az asszony iránt.

– Találj ki valamit, és hívd el onnan a császárt! Azt akarom, hogy Marunissza eltűnjön a zenanából, mielőtt leszáll az éj. A császár nem láthatja újra!

Hosijár ismét megvonta a vállát.

– Nem tehetek semmit, felség. A császár nem fogja hagyni, hogy zavarják. – Dzsagat Gosini arcára lassan kiült a düh. Ezt látva Hosijár hozzátette: – Már próbáltam elterelni a figyelmét, felség. Egyébként, mint tudod, Marunissza Rukajja Szultán Bégam kíséretének tagja. Az özvegy császárné... hogy is mondjam... nem hallgat senki parancsára.

Dzsagat Gosini bólintott. A homlokát ráncolta, és elfordította a fejét. A saját fegyverüket fordítja ellenük. Hosijár már nem lehet a segítségére. Mahabat Khán sem. Az elmúlt néhány évben Mahabat Khán befolyása úgy nőtt az udvarban, ahogy az övé a zenanában. Dzsahángír visszatért kényelmes életéhez, átengedve a döntések meghozatalát Mahabatnak és Muhammad Sharifnak, hacsak nem döntöttek akarata ellenére. Mahabatnak egyre kevesebb ideje jutott titkos találkákra a császárnéval, így idővel kapcsolatuk egyre felületesebb lett. Ráadásul a dolog a zenanára tartozott, ahol Mahabatnak egyébként sincs nagy befolyása. Tehetségét másutt csillogtatta: az udvarban, a hárem falain kívül.

Magának kell megoldania a dolgot – töprengett Dzsagat Gosini. Így is tesz. Jól tudta, elkerülhetetlen, hogy Dzsahángír és Marunissza valahol találkozzon. Az idő azonban neki dolgozott. Marunissza már nem fiatal. Szépsége már biztosan a múlté. A császárné diadalmas mosollyal az arcán megfordult, de öröme azonnal leolvadt arcáról az elé táruló kép láttán.

Marunissza Dzsahángírra mosolygott. A nap délutáni fényében igazgyöngyként világított a körülötte álló, rikító színű ruhába öltözött hölgyek között. Érettebb volt, mint régen, mozgása kifinomult lett. A császárt nem hagyta hidegen szépsége. Valahányszor odahajolt hozzá, leplezetlen vágy égett a szemében. Dzsagat Gosininak összeszorult a gyomra. Régen, évekkkel azelőtt Dzsahángír rá nézett így. Elvárásolta, ahogy meztelenül kiemelkedett a kádból lakosztályában, vízcseppek csillogtak gyönyörű testén. Férje imádta, ahogyan senki mást. Régen volt. Szépségét és vonzerejét alaposan kikezdte az idő és a rá rótt kötelességek.

Marunissza pillantása egyszer csak Dzsagat Gosinira tévedt. A két rivális néhány pillanatig farkasszemet nézett. Marunissza kérdőn felhúzta a szemöldökét, majd ismét a császárra nézett.

A császárné kövé meredt, szívét elöntötte a gyűlölet. Az a nő nem tehetné be a lábát a zenanába, ha rajta múlna. Bosszantó kétség gyötörte, amelyet képtelen volt elhessegetni magától. Mi volt Marunisszában, ami benne nem? Szépség? Báj? Legalább száz nő akadt a háremben, aki szebb és elbűvölőbb volt nála. Nem érzett ilyet Dzsahángír többi feleségével szemben. Mind sokkal fiatalabb volt, alig fejezték be az iskolát, éretlenek voltak, mindennél jobban érdekelte őket a szépítkezés, és hogy a tükör előtt illegessék magukat.

Dzsagat Gosini abban a pillanatban átvette az irányítást, hogy betette a lábát a hárembe. Hosszú órákat töltött a mullákkal és tanáraival: törökül, perzsául tanult, történelmet, filozófiát és költészetet hallgatott. Fiatalon is tudta, hogy a szépség mulandó, és a császárnak olyan feleségre van szüksége, aki a társa lesz, akivel tudós társalgást folytathat; nemcsak a szenvedélyét, de intellektusát is kielégíti. Keményen dolgozott, hogy ilyen feleség váljon belőle. A zenana első számú asszonya volt, senki sem állt felette.

Dzsagat Gosini megrázta a fejét. Min töpreng egyáltalán? Csodálatos fiúval ajándékozta meg Dzsahángírt, olyannal, aki a következő császár lehet. Huszonöt éve él az uralkodóval. Nem kelhet versenyre vele senki. Ha Marunissza a hárem tagja lesz, először bizonyítania kell rátermettségét, fiúgyermeket kell szülnie. Szerencsétlenségére, erre még volt esély. Marunissza nem olyan idős, hogy ne eshetne teherbe. Még ha így is lesz – nyugtatgatta magát Dzsagat Gosini –, a császár előbb-utóbb ráun, akárcsak az összes feleségére. Társra vágyik majd, és ő ott lesz mellette. A császárné alattvalói felé fordult. Arcára ismét kiült a jól ismert derű. De ha valaki akkor mélyen a szemébe néz, látja benne a harag tüzét.

Tizenkilencedik fejezet

*„(Dzsahángír) a háreméhe vitte volna (NurMahalt) ...
és ott tartaná, mint a többi ágyvast, de a ...
minden hájjal megkent asszony nem hagyta ...
hevesen ostromolta a királyt, hátha visszatér
iránta érzett szerelme; mint mondják, a máglyát
sem vetette meg.”*

Edward Grey (szerk.):
The Travels of Pietro Della Valle in India⁸

Sűrű, kora reggeli köd ült dacosan Agra városára. Fehéren, nedvesen kavargott az utcakövön, átkelt a császári erőd falán, beszökött a kertbe, a vörös homokkő palotába. Néhányan voltak csak ébren ezen a korai órán: a lámpagyújtogatók az utcai lámpásokat tisztogatták, a tejesemberek a házak elé vitték teheneiket, hogy megtöltsék a szolgálók rézedényét friss, habos tejjel. A sepregetők vizes edénnyel járták az utcát, a zöldségárosok a szabdzsi mandiról tértek vissza. Kordéikat jól megpakolták zöldséggel, amelyet aznap adnak majd el.

Ghiász háza fasorral szegélyezett széles utcán állt. A köd körbefonta a jóval az utcafront mögött emelkedő épületet. Csend honolt a házban, lakói még az igazak álmát aludták. Az istállóban ló rágta ritmusosan a friss szénát. A hátsó udvarban tyúkok kapirgáltak a porban, de hiába kutattak finom falatok után. A szakács és a kukták voltak csak talpon, a legnagyobb chulába már begyújtottak. Az udvaron fehér füst terjengett.

Az emeleti szobában Marunissza édesen aludt az ágyban. A pamutrazai a derekáig takarta csak, feje a tenyerén nyugodott, ébenfekete haja szétterült a párnán. Kakas kukorékolt sietve, mintha elfeledte volna, mi a dolga. Marunissza lassan kinyitotta a szemét, és a szemközi falra meredt. Hol van? A festmény nem ismerős. A szoba sokkal nagyobb volt, mint a sajátja a császári zenában. Lassacskán ráébredt, hogy apja házában van. Hazament előző éjszaka, otthagya Rukáját és mindent, ami körülveszi.

A hűvös reggeli köd bedugta ujját az ablaktábla részén, és megérintette Marunisszát. Összerezcent. Felhúzta a razait a nyakáig, és kellemes melegében fészkelődött. Lusta volt feléleszteni a szénüstben haldokló paraszat. Az ablak felé fordult, és elnézte, ahogy a kelő, fehér nap lassan bevilágítja a szobát.

Az özvegy császárné nem örült, amikor Marunissza közölte vele, hogy elmegy.

– Meddig leszel távol? – kérdezte élesen.

– Nem tudom, felség. Nem maradhatok itt többé. Az apámmal leszek, a házában a helyem – felelte Marunissza, és hátat fordított Rukajja fürkésző tekintetének. Gyaloghintót rendeltek. Marunissza az alvó Ladlival a karjában kisurrant a császárné lakosztályának hátsó bejáratán. Bapa és Mádzsi már aludt, de felébredtek, amikor hazaértek. Nem kérdeztek semmit, nem mondtak semmit, nem tettek megjegyzést kisírt szemére sem. Mádzsi felküldte az egyik szolgálólányt, hogy készítse elő a szobáját, és a saját ágyába fektette Ladlit. Ghiász bekukkantott hozzá, mielőtt elaludt.

– Boldog vagyok, hogy hazajöttél, Beta – mondta, és megcsókolta a homlokát.

– Remélem, nem nagy baj.

– Lehet baj egy apának, ha hazatér a gyermeke? Most aludj! Mádzsi vigyáz Ladlira, később majd beszélgetünk.

Egy héttel azután, hogy találkozott a bazárban a császárral, Marunissza hazatért szülei otthonába. Az ágyban feküdt, és az ébredező ház hangjait hallgatta. A szolgák már serénykedtek, felhallatszott a lovak szőrének sercegése, ahogy csutakolták őket az ablak alatt.

Egy hét alatt az egész világ a feje tetejére állt – gondolta Marunissza. A bazár másnapján szolgák özönlöttek Rukajja lakosztályába és megannyi ajándékot hoztak. Aranytálcán ékszer csillogott, bor, sokrófnyi szatén és selyem érkezett, valamint a meghívás, hogy vacsorázzon Dzsahángírral. Marunissza döbbenet ült a díványon, és az elé helyezett ajándékokra meredt. Mindet visszaküldte egy üzenet kíséretében. A vacsora nem lehetséges, az ajándék pedig túl bőséges. Őfelsége biztosan megérti.

Egy nappal később Dzsahángír személyesen látogatta meg. Együtt sétáltak a zenana kertjében. Minden szó hiábavaló volt. A császári malik a kertben dolgozott. Az összes háremhölgy azt az órát választotta, hogy a kertben ögyelegjen, vagy a chenarfák árnyékában üldögéljen. Eunuchok és szolgálólányok tömege fontoskodott mindenfelé. A császár ügyet sem vetett rájuk. Marunissza azonban képtelen volt nem észrevenni őket. Egyik pillanatról a másikra a figyelem középpontjába került, suttogva kibeszélték a háta mögött, sokatmondó

pillantások követték, bárhová ment, az emberek ujjal mutogattak rá. Így aztán csak némán ballagott Dzsahángír oldalán. A találka végén azt mondta a császárnak:

– Felség, talán jobb lenne, ha nem találkoznánk egy hétig.

– Látni akarlak! Nemcsak holnap, mindig!

Marunissza lehajtotta a fejét, majd a császárra nézett.

– Kis időre van szükségem, felség. Ennyi az egész.

– Rendben. – Dzsahángír megfogta a kezét, és meleg markában tartotta. – De mielőtt távozol, tudnod kell, hogy emlékszem rád, Marunissza. Négy évvel ezelőtt élni akartam a Tura-i-Chingezi jogával. Nem volt könnyelmű döntés. Nem felejtettem el Ali Kuli halála után sem.

Amikor a császár elengedte a kezét, Marunissza szinte futva menekült. A császár csodálkozva nézett utána. A hét előző nap telt le. Marunissza éjjel apja házába menekült.

Képtelenség volt gondolkodni a zenában. Azelőtt senki volt, ügyet se vetettek rá. Az elmúlt héten a rabszolgák, az eunuchok, az írkok, még a szakácsok is abbahagyták, amivel épp foglalatoskodtak, és megbámulták, ha megjelent. Rukajja sem volt kivétel. Valahányszor Marunisszára nézett, önelégült mosoly jelent meg az arcán. Mindenki azt várta, hogy feleségül megy Dzsahángírhoz, és ők hasznot húznak majd belőle. Egyesek kedvesebbek voltak vele, mint addig, nagyobb tisztelettel vették körül. Marunissza szemében egytől egyig csalfák voltak. A végén már maga sem tudta, mit akar.

Felült az ágyban, és a térdére tette a razait. Mit akar tulajdonképpen? Dzsahángírt? Igen. Efelől kétsége sem volt. Nyolcéves kora óta rá vágyott. Ezen Ali Kulival kötött házassága sem változtatott. Az övé lehet, csak igent kell mondania. Minden képzeletet felülmúló ragyogásban élne, amelyet évek óta kívülről szemlél. Miért habozik mégis?

Méltatták ravaszágát, ahogy felkeltette a császár érdeklődését, és az nem lankadt. Varázslónak tartották, azt beszéltek, megbabonázta Dzsahángírt. A pletyka ártalmas és gonosz volt egyszerre. Azok terjesztették, akik irigykedtek rá. Dzsahángír császár volt, de Marunissza nem látta be, miért ne lehetne szerelme olyan erős iránta, mint az övé.

Az élet azonban jóval bonyolultabb. Osztoznia kell Dzsahángíron másokkal, alkalmazkodnia kell az idősebb feleségekhez, meg kell találnia az őt megillető helyet a zenában. A három közül az első okozott komoly fejtörést. Marunissza nem akarta, hogy Dzsahángír mással is megossza, amit iránta érez. Az idejét igen, de a gondolatait ne. Azok csak őt illetik. Nem tudta, hogy bánjon azzal az emberrel, akinek nevetésére felderül a lelke, jelenlétére boldogság tölti el a szívét. Megrettent attól, milyen érzést vált ki belőle a császár. Sokkal jobban, mint addig, hiszen nem voltak előttük akadályok, egymáséi lehettek. Nyolcévesen tudta, hogy ő az egyetlen férfi az életében. Harmincnégy évesen még mindig ugyanezt hiszi, és ugyanolyan fontos számára, mint akkor volt. Ha túléli, sem lesz más férfi az életében. Ebben bizonyos volt.

Marunissza az ujjára csavarta a haját és meghúzta. Félt, hogy Dzsahángír iránta érzett szerelme elhal majd. Ha másokkal is megosztja az érzéseit, előbb-utóbb vonzóbbnak talál majd valakit nála. Elviselhetetlen lenne számára – gondolta Marunissza. De azt is tudta, hogy csak mellette lehet boldog. Meg kellett próbálnia.

Nem Rukajja, az apja, vagy a haszonlesők miatt megy hozzá feleségül. Nem függött többé anyagilag senkitől, többé nem volt muszáj férjhez mennie és gyermeket szülnie. Ha ennyi idő után újra megházasodik, azért teszi, mert úgy szereti leendő férjét, ahogy férfit még soha.

Savanyú mosoly jelent meg az arcán. Ő az egyetlen nő a birodalomban, aki ennyit töpreng azon, hogy igent mondjon-e az uralkodónak.

Szobája ajtaja kinyílt. Ghiász egy csésze teát hozott.

– Jól aludtál, Beta?

– Igen, Bapa. – Marunissza laza kontyba csavarta a haját. – Bapa, el kell mondanom, miért jöttem vissza. Én...

– Azt hiszem, tudom, mit akarsz mondani – szólt közbe kedvesen Ghiász, és felé nyújtotta a csészét. – Mádzi elmesélte, hogy találkoztál a császárral a bazárban. Hallottam az udvaroncok ajándékairól is. Miért küldted vissza őket?

Marunissza a fejét ingatta.

– Nem fogadhattam el őket. Nincs hivatalos kapcsolat köztem és a császár között. Másnap eljött és meglátogatott, Bapa! Olyan nehéz volt, annyian voltak körülöttünk. Mit tegyek, Bapa?

– Neked kell eldöntened, Beta. Várj, az idő majd megmondja, mit tégy. Biztos vagyok benne, hogy a legjobb döntést hozod. De mielőtt döntesz, Nisa, jusson eszedbe, hogy nem bosszanthatod fel a császárt. Mást nem mondok. Tessék. – Kurtája zsebéből levelet húzott elő. – Napkeltekor érkezett neked.

Marunissza elvette a levelet és megfordította. A vörös pecsétben ugrásra kész oroszlán látszott, mögötte a fényes nap. Dzsahángír császár levele volt. Marunissza távozó apját nézte. Az ablakhoz vitte a teát, aranyozott levélkessel feltörte a császári pecsétet.



A nap sugarai áttörtek a sűrű ködön, és aranycsóvát bocsátottak az agrai császári palotára. A városszerte emelkedő mecsetekből a müezzinek távoli, dallamos hangja hallatszott, amint a nap első imájára hívtak.

Dzsahángír felkelt a díványról, elővette imaszőnyegét, és a földre tette, Mekka felé fordítva. Letérdelt, felemelte a karját és a müezzinek imáját követte. A végén a szeméhez és az arcához emelte a kezét, majd a sarkára ült. Elméje nyugalmat talált.

Marunisszára gondolt, agya lázasan dolgozott. Egy hete csak ő járt a fejében. Soha nem találkozott nála kedvesebb, elbűvölőbb, csendesebb és magabiztosabban szép nővel. Milyen nőies volt! Évek teltek el utolsó találkozásuk óta. Akkor tele volt élettél, pajkossággal, az esze vágott, akár a borotva. A bazárban azonban alig szólalt meg, később a zenana kertjében sem lehetett kihúzni belőle semmit. Nem is kellett beszélnie. Elég volt, ha tudja, hogy ott van vele, az oldalán. Ránézett: szempillája félholdként kanyarodott arcára. Legszívesebben megérintette volna a nyakán táncoló eret. Magában kétségbeesetten rimázkodott a kék szempárhoz, hogy derüljön fel kissé.

Dzsahángír felállt, és az ablakhoz ment. A békésen hömpölygő Jamuna folyót nézte. Az ablakpárkányra támaszkodott. A napsugarak elűzték a ködöt. Már biztosan megkapta a levelét. Talán épp akkor olvassa. Mit fog rá mondani? Visszautasítja? Lüktető fejét az ablaktáblának támasztotta, és lehunyta a szemét.

A bazár végeztével hívatta Mahabat Khánt, hogy megtudja, Marunissza férjnél van-e. Aggódva várta a választ. „Nincs.” Ali Kuli négy éve halott. Hamarosan eljöhet hozzá, a zenana tagja lehet. Mégis eltaszította magától. Kis híján sírva fakadt. Mi rosszat tett? A kertben tett sétájukra gondolt. Akárhová mentek, beleütköztek valakibe. Dzsahángír ügyet sem vetett másokra. A császár ritkán volt egyedül. Most is rabszolgalányok és eunuchok tüsténkednek mögötte, a szobáját takarítják. Az ajtó mögött a miniszterek reggeli meghallgatásra várnak. Evés, alvás és fürdés közben is mindig volt valaki körülötte. Vajon Marunissza hogy viselte? Számított neki egyáltalán?

Dzsahángír fáradtan dörzsölte a tarkóját. Egész héten csak rá gondolt, szinte minden pillanatban. Tudta, hogy egészen közel van hozzá, mégsem lehet az övé. Aztán előző éjjel a zenana szolgálai meghozták neki a hírt, hogy Marunissza távozott. Engedte, hadd menjen. Mi mást tehetne? Soha egyetlen nő sem tagadott meg tőle semmit. Nem volt kivel beszélnie, kitől kérdeznie. Kit faggasson a császár, hogyan udvaroljon szerelmének? Így aztán levelet írt. Sokáig rágódott rajta, nem akarta kimutatni félelmét, hogy Marunissza megint nemet mond neki.

Négy nappal korábban a vacsoránál Dzsagat Gosini császárné mazsolával ízesített báránypulavot szolgált fel. Szedett neki, majd elgondolkodva megjegyezte:

– Mirza Kutubuddín Koka szerette a mazsolát. Mindig mazsolás ételt kért gyermekkorában.

Dzsahángír egy ideje nem gondolt Kokára, de Dzsagat Gosini szavára megrohanták az emlékek mostohatestvéréről. Azzal incselkedett vele, hogy túl sokat eszik, elhízik, és hamarabb távozik e világból, mint szeretne. Mégsem az elhízás végzett vele. Koka Ali Kuli kezétől halt meg. Dzsahángír hirtelen gyanút fogott. Második feleségére nézett. A császárné addigra elfordult tőle, és épp a felszolgálók felügyelőjével beszélgetett.

Később Dzsagat Gosini havanra hívta. Dzsahángír a hindu istenek oltára előtt ült. A császárné tikkát – cinóbervörös pöttyöt – festett a császár homlokára.

– Ez a pudzsa a hála jele Krisna úrnak, amiért megvédelmezett gyilkosaidtól, felség. Nehéz időket élünk. Egykor még Mirza Ghiász Bég díván fia is szövetkezett ellened.

Dzsahángír bölintott. Később töprengve hagyta el a felesége lakosztályát. A császárné óva inti attól, hogy közeledjen Marunissához. Miért? Mit érdeklí? Soha nem volt ellenséges a többi felesége vagy ágyasa iránt. Császári hercegnőnek született, tudta, hogy a házasság fontos politikai lépés. Marunissával azonban nem ilyen házasságot köt. Talán ez bántja?

Nem számít. Marunissza Dzsahángír lelkét teljesen eltöltötte, nem maradt benne hely Dzsagat Gosini számára, hiába igyekezett folyton elterelni figyelmét szerelméről. Sokat töprengett, majd levelet írt neki az éjszaka. Ismeretlen félelem szorította össze a szívét. Attól tartott, hogy Marunissza nem lesz a zenana tagja. Vajon azt hiszi, ő rendezte meg Ali Kuli halálát?

– Felség!

Dzsahángír megfordult. Hosijár állt mellette, a kezében ezüsttálcát tartott. A tálca közepén kis, összehajtott papírlap hevert. Dzsahángír elvette, megvárta, míg Hosijár meghajol, és távozik. A császár szíve szaporán vert. Széthajtogatta a papírt. Az ajkához emelte: Marunissza ujjja érintette. Egyetlen szó állt rajta: „Jöjj!”.



Marunissza egyedül várta a császárt Ghiász házának belső kertjében. Késő délután volt. A nap alacsonyan függött az égen, a horizont felé ballagott. Ködnek nyoma sem maradt. Az utcán fojtogató forróság ült, de az udvarban a téglakövezet hűvös maradt, a veranda árnyékos. Csampafa nyújtogatta kecses ágait az ég felé az udvar közepén. Marunissza a fa törzse köré épített, kör alakú téglapadkán üldögélt, hátát a fának támasztotta. Felnézett: a fa abban az évben virágzott először, hét évvel azután, hogy elültették. Kúp alakú virága volt, szorosan egymás mellett ülő, krémszínű szirmok szegélyezték. Az udvar levegője megtelt a csampa nehéz illatával: édes, már-már buja aroma volt.

Marunissza csendesen üldögélt, kezét összekulcsolta az ölében. Fülelt, mikor hallja a császár lépteit. Apja ragaszkodott hozzá, hogy néhány szolgálólány jelen legyen, amikor Dzsahángír ellátogat hozzájuk. Marunissza azonban nemet mondott. Kettesben, kíséret nélkül kell találkoznia vele. Hosszú évek óta először veszekedtek az apjával. Mi lesz a botrányal – háborgott Ghiász. Marunissza azonban ügyet se vetett rá, magyarázattal sem szolgált. Egy belső hang azt mondta neki, hogy egyedül kell lennie Dzsahángírral.

Ajtócsapódást hallott. Felnézett, az ima elhalt ajkán. Kitérult a kert faragott fakapuja, és Dzsahángír lépett be rajta. A császár megállt a murvafürt szegélyezte kapuban. Vörösesbarna és fehér virágok pompáztak körülötte. Marunissza felállt, megérintette a haját, és fejet hajtott, a konis szabályai szerint.

Az asszony felegyenesedett. Tekintete a császáréval találkozott. Hirtelen előntötte a boldogság. Minden gondolata elszállt.

– Köszönöm – szólalt meg a császár, de nem tudta, hogyan folytassa. – Kérlek, foglalj helyet!

– Remélem, jó lesz itt, felség – felelte Marunissza, és körbemutatott.

Dzsahángír le sem vette róla a tekintetét. Szeme szomjasan itta a látványt.

– Igen, Marunissza. Ül le!

Az asszony leült a padkára. Hirtelen zavarba jött. Egyedül akart lenni vele. Végre kettesben voltak, mégsem tudta, hogyan mondja el, ami a szívét nyomja.

– Köszönöm, hogy vártál rám, felség.

– Vártam volna még, ha úgy kívánod. – A férfi közelebb húzódott hozzá, levette hímzett selyemturbánját, és Marunissza mellé tette. – Nem császárként, udvarlóként jöttem hozzád. Ha elfogadsz.

Ha elfogadja. Marunissza szíve hevesen dobogott. Jól tudta, hogy semmi mást nem akar. A császárra nézett: hajában több szürke, mint fekete szál ült; magas arccsontja Timur nemzetségéről árulkodott, arcát rövidre nyírt szakáll borította. Haját összekócolta a turbán, homlokán látszott a pereme. Már nem az a vézna, türelmetlen ficsúr volt, akivel Rukajja kertjében találkozott. Nyugodtabb lett, mozdulatai kecsesebbek. Férfivá érett. Karja erős volt, inkább harcosé, mintsem császáré. Fehér szőrzet borította. Az elmúlt évek tovatűntek. Lázás szenvedéllyel közeledtek egymáshoz, mintha először lettek volna szerelmesek életükben. Csak türelmükön látszott a kor.

Dzsahángír kabája belső zsebébe nyúlt, és vörös bőrbe kötött vékony könyvecskét húzott elő. Perzsa aranybetűk álltak a borítóján.

– Ezt neked hoztam. Nem tudtam, milyen ajándékot hozzak... Arra gondoltam, talán olvastad Firdausit.

Marunissza elvette a könyvet, és végigpergette az aranyszélű oldalakat.

– A császári könyvtárból való – suttozta Marunissza.

– Az apám, Akbar császár...

– Tudom, ki volt az apád, felség. – Az asszony szemében nevetés bujkált.

– Az apám könyvtárában találtam. Arra gondoltam, szívesen elolvasnád. Rustem, a nagy perzsa király történetét meséli el. A múltad, Marunissza.

Marunissza tiszteletteljesen megérintette a könyvet. A császár könyvtára híres volt nagyságáról, gyűjteményéről és egyedülálló kalligráfiáiról. A könyvek egy része a császári zenában kapott helyet, a többi másutt volt. Marunissza nem kapott engedélyt, hogy belépjen a hárem könyvtárába, amíg a zenában volt. Próza és költészet sorakozott ott minden elképzelhető nyelven: hindu, perzsa, görög, kasmír és arab.

– Gyönyörű könyv. Ismerem Rustem király történetét, akit kivágtak az anyja hasából, mert túl nagyra nőtt odabent. – Izgatottan hadart, boldog volt, hogy a császári könyvtárból való könyvet tarthat a kezében. – Az asszony túlélte a szülést, hála a pézsmából, tejből és fűből készült kenőcsnek. Khuda, Zal bátor fia, Saum unokája ajándékozta neki.

– Egy nap pedig megölte a saját fiát.

– Igen, mert nem tudta, hogy létezik, a felesége eltitkolta előle a születését. Amikor a csatatéren találkoztak, ellenségként tekintettek egymásra.

– De Sohrab többször megkérdezte tőle, ő-e Rustem, a nagy harcos, de Rustem letagadta.

Marunissza Firdausi epikus költeményének végére lapozott, és az egyik oldalra bökött.

– Látod? Az anyja Sohrab halálát siratja, és azon kesereg, miért nem mondta el Rustemnek, hogy a fia. Azt kérdezi, miért nem mutatta meg neki a karperecet, amely bizonyította volna rokonságukat. Miért volt olyan makacs? Nemegyszer találkozott az apjával a csatatéren és a birkózószőnyegen, mégsem mondta el neki.

A császár Marunisszára mosolygott, és a csampafának támasztotta a hátát.

– Látom, jól ismered a költeményt. De nem ilyen könnyű arról beszélni, ami az ember szívét nyomja.

Marunissza ráemelte a tekintetét.

– Megtetted, felség, a levélben, amelyet küldtél nekem.

Sokáig beszélgettek Ghiász házának udvarában, távol a fürkésző szemektől. Teltek-múltak a napok: a fülledt nyarat pezsgő szerelem élénkítette. Beszélgettek, alig érintették egymást. Időnként Marunissza odahajolt hozzá, csókra vágyott, és megremegett Dzsahángír ajkának érintésére. Boldogan látta, amikor elhúzódott tőle, mennyire hatása alá kerül a császár. Egy alkalommal Ladli kiszaladt a kertbe, az anyját kereste. Miután megelégedve látta, hogy Marunissza a házban van, Dzsahángír ölébe mászott, és meghúzta a szakállát, hogy lássa, igazi-e.

– Ladli! – kiáltott fel Marunissza döbbenetén.

– Hagyd csak! – felelte Dzsahángír nevetve. Ide-oda forgatta a fejét, hogy a kislány ne érje el. Végül megengedte, hogy meghúzza a bajuszát, és úgy tett, mintha hatalmas fájdalmat okozna vele.

– Nahát, igazi! – állapította meg Ladli csalódottan. – El kell mondanom Dadadzsinnak. Azt mondta, nem igazi. – Azzal kiugrott a császár öléből, és elszaladt. Hosszú copfja csak úgy lobogott utána.

– Felség, bocsánatodért esedezem, Bapa biztosan nem... – Marunissza szava elakadt, arca elvörösödött. Ladlinak túl nagy a szája gyermek létére. Átkozta magát, amiért soha nem tett lakatot rá.

Dzsahángír nevetett.

– Tudom, Marunissza. Biztosan félreértette, amit Ghiász Bég mondott neki. Ne fedd meg érte! Alig emlékszem valamire a fiaim gyermekkorából. Igazi kincs lehet a számodra.

– Miután annyit elveszítettem – suttogta Marunissza inkább magának, mintsem a császárnak.

Dzsahángír torkán akadt a nevetés.

– Micsoda? Nem tudtam.

Marunissza fátylát az ujjára tekerte.

– Honnan tudhattad volna? Nem volt titok, de nem beszéltem róla sokat. Aztán megszületett Ladli, és többé nem volt értelme beszélni róla. Néha eltöprengek, vajon milyenek lettek volna, mivé váltak volna, milyen öröm és bánat szegélyezte volna útjukat.

– Mennyi volt? – kérdezte Dzsahángír.

Marunissza előrehajolt, arcát a kezébe temette.

– Kettő – felelte tompa hangon. – Kettő Ladli előtt. Azóta egy sem.

Dzsahángír átkarolta, és közel hajolt az arcához. Marunissza nem vette el a kezét.

– Nem számítana, akkor sem, ha lett volna. Csak téged akarlak.

Gyengéden megcsókolta az asszony homlokát. Marunissza hozzábújt. Tudta, hogy igazat mond. Voltak fiai a többi feleségeitől. Tőle csak azt várta, hogy szeresse. Cserébe saját szerelmét adja. Dzsahángír finoman ringatta Marunisszát a karjában, az ölébe fektette. Az asszony arcát halott gyermekeiért hullatott könny áztatta. Boldog volt, hogy valaki előtt kisírhatja magát. Nem akart Mádzi és Bapa előtt sírni, nagy fájdalmat okozott volna nekik vele. Ali Kuli előtt képtelen volt sírni – legalábbis ezért nem. Marunissza zokogása lassan megenyhült. Dzsahángír felemelte az állát, és az orrához tartotta a zsebkendőjét.

– Fújd! – parancsolta.

Marunissza elhúzódott.

– Felség...

– Ne ellenkezz, Marunissza! Túl sokat vitatkozol. Hallgass a császárodra, és fújd ki az orrod!

Marunissza úgy tett, és könnyek között Dzsahángírra mosolygott: a férfira, aki mindenkinél kedvesebben bánt vele. A császár megcsókolta. Ajkuk forrón izzott, az asszony könnye összemaszatolta a férfi arcát.

Másnap a császár újabb ajándékot hozott. Nem szolgák hozták aranytálcán, hanem ő maga. Tizenkét smaragddal kivert, vékony karkötő volt. Csak úgy csillogtak a kövek a napsütésben.

– Neked, Marunissza – mondta a császár, és aggódó szemmel leste az asszony pillantását.

Marunissza odanyújtotta a karját. Nem szólt egy szót sem. Dzsahángír egyesével átbújtatta a karkötőket a keze fején, ujja elidőzött a csuklóján. Hat mindkét karra. Marunissza lassan Dzsahángír hajába túrt. A karkötők csilingeltek a mozdulatra.

– Jöjj vissza a zenába, Marunissza! Azt akarom, hogy ott légy. Gondoskodni akarok rólad, vigyázni rád. Jöjj velem, kedvesem! Kérlek, mondd, hogy eljössz! – Dzsahángír mosolygott. – Fáraszt az udvarlás. Már nem vagyok fiatal. Azt akarom, hogy ott légy a közelemben.

Marunissza a császár előtt állt. Az agya lázasan dolgozott. Egész életében ezekre a szavakra várt. Dzsahángír felé nyújtotta a karját, aztán visszahúzta. Nem említette a házasságot, a kézfogót. Lehet, hogy Bapának igaza volt. Ragaszkodott hozzá, hogy ne legyen fültanúja a beszélgetésüknek, így aztán a császár úgy bánik vele, mint egyszerű asszonnyal.

Eszébe jutott oly sok év után a kép, amikor egy délután Rukajja kertjében üldögélt, és Akbar császár ágyasait figyelte, amint hennamotívumot festenek egymásra. Nem sokra tartották őket a császári zenában: nem volt címük, rangjuk, nem tisztelték őket. Egymással versengve igyekeztek felkelteni a császár figyelmét. Marunissza hálás volt, hogy nem az ő sorsuk jutott neki. Fiatal kora ellenére jól tudta, képtelen lenne elviselni a zenát, ha Szálim nem imádná vak, mindent elsöprő szenvedéllyel. Nem tudta, meddig lenne képes kitartani ott, de biztos volt benne, hogy képes kibírni. Dzsahángír most eljött hozzá, és kimondta, amit mindig is hallani akart: szüksége van rá, vágyik a közelségére. De nem tálcán, hanem tányéron kínálja szerelmét. Könnyek törtek fel belőle, de Marunissza visszatartotta. Nem láthatja többé, hogy sír. Különben is, miért sírna miatta?

Alaposan megválogatta a szavát, úgy felelt.

– Felség, a legjobb lesz, ha most távozol. Nem tudok... nem akarok az ágyasod lenni.

Dzsahángír megdöbbsent. A ráncok elmélyültek a homlokán, az arca megnyúlt.

– Miért? – kérdezte csalódottan.

Marunissza némán bámult rá. Miért? Azt kérdezte, miért? Hát ennyire ostoba? Talán nem tette világossá előtte a szándékát? Elöntötte a düh, amiért azt gondolta, hogy bármi jó kisülhet a császár közeledéséből.

Dzsahángír megfogta a kezét, és megszorította, amikor el akart menni.

– Marunissza, kérlek, mondd el, miért! Nem tudok... – elakadt a szava. Lenézett. Megcsókolta az asszony egyik kezét, aztán a másikat. – Nem, nem arról van szó, mit akarok, bár jól tudod. Nem élhetek többé nélküled, úgy akarok felkelni reggel, hogy mellettem fekszel. Reméltem, hogy te is erre vágysz. Azt hittem, ezt mutatod nekem.

– Így volt, és erre vágyom, felség. – Marunissza könnye eleredt. Gyorsan, vadul pergett összefont kezükre. Az elmúlt két hónapban többet beszélt Dzsahángírral, mint Ali Kulival egész életében. Költőkről és költészetről, a birodalomról és aktuális ügyekről, a zenáról, a császár vadászszünetéről. Dzsahángír megígérte, hogy tanítani fogja. Nevetgéltek, arcuk egymáshoz ért, egymásnak dőltek ösztönösen és természetesen. Nem vártak egymástól semmit, nem voltak vágyaik, amelyeket a másik nem elégíthetett ki. Marunissza többet megtudott Dzsahángírról, mint férjéről tizenhárom év együttélés alatt.

Mégsem tudta megmondani neki, miért utasítja vissza apró kérését, ahogy ő látta. Mit mondjon a császárnak? Végy feleségül, felség! Aztán egész életében azon töprengjen, vajon csak azért vette-e feleségül?

Dzsahángír selyemfátyla sarkával letörölte Marunissza könnyét. Óvatosan érintette meg, mintha gyermekkel bána.

– Akkor miért? Mondd meg, nem értem. A birodalom, a meghódított királyságok, a csatatér és a zenana dolgában kiismerem magam, de fel nem foghatom, miért nem mondasz igent.

Marunissza némán megrázta a fejét.

Dzsahángír az ajkához emelte Marunissza kezét, és halkán megszólalt. Aggódó tekintetét egy pillanatra sem vette le róla.

– Amit tudok: jobb életet kínálok neked, mint amelyet valaha élvezhetnél. Ha ezek után, az együtt töltött idő nem volt elég ahhoz, hogy a császári hárem tagja légy, akkor odalesz a jó híred. Az emberek ki fognak beszélni, Marunissza. A császár elhagyott ágyasának nincs tekintélye. Tudom – a másik kezét Marunissza szájára tette, amikor az asszony kinyitotta, hogy tiltakozzon –, soha... soha nem voltunk olyan közel egymáshoz. De ezt csak mi tudjuk. Még én sem állhatom útját a pletykának. A zenanában azonban a védelmem alá veszek, senki nem illethet rosszmájú megjegyzéssel.

Marunissza elhúzódott a császártól, és dühösen felelt.

– Ezért ajánlod fel az ágyasnak járó megtisztelő rangot, felség? Hogy megvédj? Elfelejtetted, hogy négy éve egyedül gondoskodom magamról, sem a te, sem Bapa kenyerén nem élek? Biztos, hogy bukott nő leszek, de nem fogok – nem akarok – ágyasként a császári zenana tagja lenni.

Dzsahángír döbbenetesen bámult rá. Mintha villámcsapás érte volna, a szíve kiüresedett, az asszony szavára mintha tört döftek volna a mellkasába. Lassan, nehézkesen, akár a haldokló az utolsó órán, megfordult, és kíváncsorgott a kertből. Vissza se nézett rá.

Marunissza nézte, ahogy elmegy. Legszívesebben utána kiáltott volna: „Leszek az ágyasod, felség!”. Nem akarta, hogy elmenjen. De nem tudott megszólalni a dühtől, a szégyentől, és a mély fájdalomtól, amelyet érzett. Nem azt várta tőle, hogy megvédje. Nem szerelemről beszélt... Azaz igen, de csak mellékesen. Inkább azért ajánlotta fel neki, hogy az ágyasa legyen, mert így emelt fővel járhat az emberek előtt. Az évek alatt, míg ügyet sem vetett rá, mindenki – Bapa, Mádzi, Rukajja – ugyanazt szajkózta: férfi védelme nélkül nem lehet rangja a társadalomban.

Vajon elmúlik a megsemmisítő érzés? Visszatér valaha az ereje? Úgy érezte magát, mint amikor elveszítette két gyermekét, és nem tudta, tarthat-e valaha saját kisdedet a karjában. Amikor azért küzdött, hogy fenntartsa nevét, jó híret, miután az apját sikkasztónak bélyegezték, a bátyját kivégezték, mert merényletet akart elkövetni Dzsahángír ellen, a férje pedig megölte a császár kebelbarátját.

Felüvöltött, az udvar kövezetére borult, és sírás rázta a testét. Mindennek vége. Miután annyi évig várt Dzsahángírra, biztos volt benne, hogy soha többé nem látja a férfit, akihez feleségül kellett volna mennie.

Huszdik fejezet

„Aligha szükséges elbeszélni Nur Mahal (ismertebb nevén Nurdzsahán) történetét: Shir Afghannal kötött házasságát, férje megölését, frigyét a császárral, aki már első házassága előtt heves érzelmeket táplált iránta. Abban az időben oly határtalan hatalma volt férje felett, hogy gyakorlatilag ő irányította a birodalmat.”

William Foster (szerk.):
The Embassy of Sir Thomas Roe to India

Vad, állati üvöltés zengett a császári palota folyosóján és udvarán Agrában. Az uralkodói család tagjai felriadtak álmukból. A zenában a háremhölgyek egymást vagy gyermeküket szorongatták, és az ordításra figyeltek, amely végigvisszhangzott a folyosókon, majd halk morgássá szelődött. Aztán megint felhangzott, ugyanolyan hangosan.

Dzsahángír császár a ketrec előtt állt. A puhán, könnyedén fel-alá járkáló tigrist figyelte. Az állat sietség nélkül, kimért léptekkel rótt a több mint tíz méteres ketrecet. Az izmok kidomborodtak arany és fekete bundája alatt. A sarokban megfordult, farkával a levegőbe csapott, a császárra nézett, megmutatta a fogait, és felüvöltött.

A hideg futkosott Dzsahángír hátán, a karja libabőrös lett. A vad bömbölés a csontjáig hatolt. Közel, alig egy méterre ült a ketrectől. Vékony vasrudak választották el a vadállattól. Páráz ideje volt, a tigris éjjel is üvöltött, minden éjjel. A párját hívta. Dzsahángír parancsba adta, hogy fogjanak el élve egy tigrispárt. A tigrisek csodálattal töltötték el. A kölykökkel esett szerencsétlen kaland óta izgatták a fantáziáját. Hatalmas ketreceket építettek, és Agra várába vonszolták a párt. A nyugati szárnyban, a Delhi kapu közelében állították fel őket. Egymás mellett volt a két ketrec: az egyikben a hím, a másikban a közönyös nőstény kapott helyet. Fáklyák világították meg a ketreceket körüli nagy, döngölt földes térséget és a kanócos puskával, muskétával felfegyverzett negyven őrt. Ha bármelyik állat elszabadulna, pusztulást és halált hozna az egész udvarra. Emberevő tigrisek voltak, az Agra várát övező erdőségből származtak. Hónapokig rettegésben tartották a környező falvakat. Ha a tigris embert öl, többé nem vadászik a vadonban, mert az embert sokkal könnyebb elejteni. Gyengék, ha nincs náluk fegyver, és alig védekeznek.

Dzsahángír csendben várta a következő bömbölést. A nőstény válaszát leste. Faládán ült a ketrec előtt, állát a tenyerébe támasztotta, rezzenéstelen arccal állta a tigris futó, aranyló tekintetét. Úgy látszott, az állat alig vesz róla tudomást. Orrcimpája időnként megrezsent, amikor megérezte a szagát: az emberszagot, a préda szagát, pedig nem sokkal azelőtt kapott enni.

Dzsahángír mosolygott magában. Keserű, gúnyos mosoly volt. Ő, a mogul India császára uralkodhat az elfogott és ketrecbe zárt emberevő tigris és párja felett, de képtelen megszerezni az asszonyt, akit szeret. Marunissza felrúgott minden szabályt.

Két hétig mintha kómában lett volna. Elfoglalta a helyét a dzsaroka erkélyen, részt vett a mindennapos darbaron, ahogy illett, de alig jutott el a tudatáig, mi zajlik körülötte. Miért utasította vissza? Miért nem látta be, hogy a hárem lenne a legjobb megoldás a számára?

Ritka, józan pillanataiban azon töprengett, mi vonzza annyira Marunisszában. Hiába igyekezett logikusan gondolkodni, minden logika csődöt mondott vele szemben. Tovább áhítozott rá, mint a császári trónra. Nemcsak arról volt szó, hogy gyönyörű asszony. A gyönyörű nőket könnyedén az ujjá köré csavarta. Elég volt csak biccentenie a fejével. Nagyra tartotta Marunissza kevély függetlenségét, öntudatosságát, határozottságát. Ügyet sem vetett a hagyományra, lábbal tiporta a szabályokat.

Egy nap mélyen elgondolkodott, mialatt Marunisszával találkozott.

– Mondd el – gyözködte Marunissza –, hadd vegyem le rólad a terhet.

– A jezsuita atyáknak nincs ínyére William Hawkins, az angol követ jelenléte az udvarban – válaszolta Dzsahángír.

– Miért? – kérdezte Marunissza. – Azért jöttek ide, hogy térítsenek, Hawkins pedig kereskedelmi egyezményt akar. Nincs dolguk egymással.

– Hawkins biztonságos átkelést ígér hajóinknak az Arabtengeren.

– Ó – felelte Marunissza, és felcsillant a szeme. – Ez viszont a portugálok szándékával ütközik, hiszen ők védik meg hajóinkat. A jezsuiták egyre mohóbbak. Amíg csak ők kínálnak

nekünk védelmet, nem kell senkivel versenyezniük, így a birodalom a markukban van. Ne engedd, hogy Hawkins meglépjen, felség. Használd fel!

Dzsahángír az állát dörzsölte.

– Nem olyan egyszerű, Marunissza. Mukarrab Khán az angol katonák féktelen viselkedéséről ír Szúratban. Kifosztják, kizsigerelik és megverik az ottani lakosokat. Hawkins hiába tetszeleg a követ pózában, kereskedő csupán, nem több: piszok ül a körme alatt, nevetése nyers, viselkedése otromba, és mit sem konyít az illemhez.

– Akkor miért tartottad oly sokáig magad mellett?

– Mert szórakoztat. Folyékonyan beszél törökül, nincs szükségem tolmácsra, ha beszélni akarok vele. Hallottad, hogy szólal meg az udvarban? Akár egy mutatványos majom.

Marunissza bólíntott.

– Akkor taníts új trükköt neki, felség! – A kezét a császár karjára tette. Mondd csak, Mukarrab Khán nemrég tért át a kereszténységre, ugye?

– Hallottam erről a pletykát – mondta lassan Dzsahángír. – Állítólag Jánosnak hívatja magát. Gondolod, hogy a jezsuita atyák akaratára cselekszik?

– Elképzelhető, hogy eltúlozza az igazságot, felség. Nincs bátorsága hazudni neked... nyíltan semmi esetre sem. Ha Hawkins biztonságos átkelést ígér a hajóidnak, akkor meg kellene fontolnod az ajánlatát.

Aznap éjjel Dzsahángír töprengve tért vissza a palotába. Marunissza nem mondott újat neki, régóta és sokat gondolkodott rajta. Meglepte, hogy asszony léte tudott a birodalom ügyeiről, látszólag érdekelte is. Dzsahángír örömmel osztotta meg vele az ügyeket. Minisztereivel ellentétben őszinte tanácsadó volt: nem kellett kiszolgáltatnia senkit, kizárólag a császárnak kívánt megfelelni. Így aztán azt tette, amit Marunissza mondott, amit maga is régóta fontolgatott, és szórakozottan figyelte, ahogy a jezsuiták újabbnál újabb ajándékokkal és fondorlattal álltak elő, hogy a kedvére tegyenek.

Marunissza téved, ha azt gondolja, nem követte figyelemmel sorsát az elmúlt négy évben. Dzsahángír tudta, mi történik vele, és rajta tartotta a szemét. Fegyveres kíséretet küldött Bardwanba, hogy Agrába kísérik. Megkérte Rukajját, hogy viselje Marunissza gondját. Az özvegy császárnét nem kellett sokáig gyözködni, hiszen kislánykora óta rajongott érte. A zenana falai között a császár védelme alatt állt, még ha Rukajjának dolgozott is. A hárem palotái, udvarai, kertjei és a benne élő emberek egytől egyig a császár tulajdonát képezték.

A tigris megtorpant, és farkasszemet nézett Dzsahángírral. Egymásra meredt ember és vadállat, hódító és meghódított. A császár felé nyújtotta a mancsát, aztán gyorsan visszarántotta. A tigris szelídnek látszott, akár egy nagy, szeretnivaló cica. Kis híján megtévesztette. A vadállat sziszegve felhúzta az ínyét, kimutatta a fogait, majd újra járkálni kezdett. A nőstény szaga nem hagyta nyugodni.

Dzsahángír sóhajtott, és lehajtotta a fejét. Képtelen volt aludni aznap éjjel. Néhány röpke órát hagyta csak lelke nyugodni, de álmában is Marunisszát látta. Hamarabb fel kellett volna keresnie, nem magára hagyni. Attól félt, hogy szemére veti majd Ali Kuli halálát. Gyengeség volt talán.

A tigris hátravetette hatalmas fejét, és ismét felüvöltött. A ketrec rácsa megremegett. Dzsahángír összerezsent. A nőstény a padlóra feküdt a ketrecben, és lassan, halkán morogni kezdett válaszul a hím közeledésére.

A császár felkászálódott, és az éj sötétjében visszament lakosztályába. Az örök a földig hajoltak, amikor elhaladt mellettük. Dzsahángír nem látta őket. Tudta, hogy nem veszítheti el Marunisszát megint. Annak idején maga is megrémült, mennyire akarja a trónt, semmi mással nem érte volna be. Marunisszára még jobban vágyott, nem tudta elképzelni az életét nélküle.

– A császár jön! A császár jön! – Ladli beszaladt a szobába, és a karját dobálta izgalmában. Marunissza felnézett a könyvből, és boldog mosollyal viszonzta lánya pillantását.

– Láttad a császári hajót?

– Igen! – felelte a kislány izgatottan. – Ó, anya, szerinted, mit hoz ma nekem?

– Beta, nem szabad illetlenül ajándékot kéregetned. Most menj, mosd meg a kezed és az arcod! Így nem állhatunk a császár elé. Ne feledd a konist, amit tanítottam neked!

Ladli megmutatta, amit tanult.

– Jó lesz?

– Igen – felelte Marunissza. – Most menj!

Ladli elszaladt. Marunissza becsukta Firdausi verseskönyvét. Felállt, és az erkélyre szaladt. A délutáni napfény elvakította. A tenyerét a szeméhez emelte, hogy lásson. A távolban megpillantotta a császári hajót a Jamuna folyón. Az árbocon Dzsahángír vörös zászlója lobogott az ugrásra kész oroszlánnaal a felkelő, aransárga nap előtt. Marunissza a korlátnak dőlt, a térde hirtelen elgyengült. Miért jött?

Az elmúlt két hét csigalassúsággal telt. Minden percben Dzsahángírra gondolt, a találkozásaik emléke éltette. Bapa és Mádcsi alig zaklatta. Bapa bement hozzá két nappal azután, hogy a császár csalódottan távozott. Előttük, értük Marunissza igyekezett nyugodtnak látszani. Nehezére esett mosolyogni, enni, aludni és úgy tenni, mintha minden rendben lenne. Mégis úgy kellett tennie. A legnehezebb volt Ladlit kiengesztelni. Dzsahángír kis ajándékot hozott neki, valahányszor megjelent: márványládikát, falovat, apró rézfazekat és – serpenyőt. Amikor a császár elmaradt, Ladli faggatni kezdte anyját. Marunissza azt felelte, hogy Dzsahángír nagy ember, a kötelesség elsólítja.

A hajó közeledett, ezüstbarázdát vágott a Jamuna folyó nyugodt vizében. A császár a hajó orrában állt, fürkésző szeme Marunisszát kereste. Amikor megpillantotta, úgy integetett neki, mintha tizenöt évvel fiatalabb szerelmes lenne. Marunissza is felemelte a karját. Elég volt látnia, máris átjárta az izgalom. Azért jött, hogy kínozza? Újabb kellemetlen ajánlatot tesz, amelyet nem győz majd visszautasítani?

Marunissza hátat fordított a folyónak. Nem hagyta, hogy az elmúlt két hétben arra gondoljon, mi történt volna, vagy mi lesz majd. A császár azonban már távozása másnapján biztosította jó szándékáról, pedig Marunissza kergette el.

Dzsahángír meghívta apját és testvérét, Abul Haszant a Díván-i-amba. Ott, az egész udvar színe előtt ezernyolcszáz lovasra emelte Ghiász manszáhját. Marunissza testvérét hasonló megtiszteltetés érte: a császár Itikad Khán rangjára emelte, és növelte manszáhját.

Aznap este Ghiász először beszélt vele a császárról. Apja eleinte nem értett vele egyet, hogy egyedül találkozik Dzsahángírral. Azóta alig szóltak egymáshoz. Marunissza minden gondolata Dzsahángír körül forgott, nem volt kedve senkivel beszélgetni, még Bapával sem.

Marunissza épp a török ábécét tanította Ladlinak. Ghiász úgy nézett rá, mintha akkor látná először. Kecses mozgását figyelte, érezte megnyugtató jelenlétét, dallamos hangját hallgatta, amint Ladli hibáit javítgatta. Nem volt nehéz átérezni, miért lobbant iránta szerelemre a császár.

Ghiásznak azonban nem voltak illúziói a császárról. Dzsahángír legendásan megbízhatatlan szerető volt. Azon is meglepődött, hogy fellángolása annyi ideig tartott. Jól tudta, hogy Marunissza korát meghazudtoló szépsége ellenére a császári hárem tele van sokkal fiatalabb nőekkel. Dzsahángírnak csak intenie kell, és mindenre készek a kedvéért. Ghiász a fejét ingatta. Úgy szerette Marunisszát, ahogy minden apa tenyerén hordozza a lányát, mégis képtelen volt felfogni, hogyan volt képes meghódítani Dzsahángír szívét.

Marunissza elkapta apja tekintetét.

– Elég mára, Ladli. Menj Dadihoz! Beszélni akarok Dadával.

Ladli szófogadón összecsukta a könyvet, és kiment a szobából. Marunissza az ölébe tette a kezét, és várta, hogy Ghiász megszólaljon.

– A császár megnövelte manszáhomat, és Abult is megjutalmazta.

– Tudom. – Marunissza arcára futó, önelégült mosoly ült ki. Kétségkívül miatta érte a megtiszteltetés a családját. Dzsahángír a veszekedésük után határozott így. A mosoly leolvadt ajkáról, amint eszébe jutott az elválásuk. Mi haszna a kegynek, ha a császár nincs mellette?

– Marunissza, magad is jól tudod, miért jutalmazott meg bennünket a császár. Bölcs dolog oly sokáig várni? Nem szégyen a császár ágyasának lenni.

Marunissza meglepve nézett rá.

– Honnan tudod?

Ghiász mosolygott.

– Ő a császár, Beta. Mindenki tudja, mit tesz, hová megy, miről beszél. Mádzi a császári zenában hallotta. Magad is éltél a háremben, tudnod kell, hogy semmi sem marad titokban. Mondd csak, bölcs dolog, amit teszel? Más asszony mindent megadna, hogy ekkora kegyben részesüljön.

– Tudom, Bapa – válaszolta elgondolkodva Marunissza. – De nem ismered úgy a császárt, ahogy én. Persze – intette le Ghiász tiltakozását –, ismered, mint uralkodót, de én tudom, milyen ember. Nem újabb ágyasra vágyik – rengeteg van belőle a háremében –, hanem olyan asszonyra, aki szerető kézzel irányítja, és mindig vele van. Emlékszel, amikor a császár feleségül akart venni tizenhét évvel ezelőtt?

– Akkor még megtehetette volna, Marunissza.

– Akkor én is hozzá akartam menni. Mindig ezt akartam... Hercegkorában, és amikor – Marunissza zavarba jött – császár lett. Miért érném be azzal, hogy az ágyasa leszek?

Hagyta, hogy eljusson apjához, amit mondani akart neki. Kinyitotta Ladli könyvét, és céltalanul lapozgatta. Nem látta a szavakat. Ha az uralkodó felesége lesz, mindent megad neki: nemcsak császárné lesz, hanem szerető, barát és feleség is egyszerre.

– Erről nem tudtam – felelte Ghiász keserűen. – Mindig azt hittem, hogy csak a herceg akar téged... Nem tudtam, hogy te is...

– Ezért nem akartam feleségül menni Ali Kulihoz. De már oly régen volt, anyi minden történt azóta.

Ghiász lehuppant egy díványra. Hogy lehetett annyira vak? Ha tudja, talán veszi a bátorságot, és beszél Akbar császárral. Meghallgatta volna a kérését, ha meg is tagadja. A lelke mélyén azonban jól tudta, hogy tizenhét évvel azelőtti önmaga nem kérte volna Akbart arra, tegye boldoggá a lányát, mert túlságosan félt, hogy kegyvesztett lesz a császár szemében. Gyarló emberként tekintett magára, aki saját magát tette földönfutóvá, de az emberek előzékenysége mindig jóra fordította az életét. Dzsahángír szemet hunyt afelett, hogy lopott a császári kincstárból, a gyermekei nem törődtek a kellemetlenséggel, amelyet meg gondolatlansága okozott. Aszmat soha nem kételkedett benne. Jobban hitt benne, mint ő saját magában. Miután a sors így megáldotta, illendő visszafizetnie valamit jóakaróinak. Soha többé nem áll a lánya boldogságának útjába. Ránézett.

– Marunissza, nagyra tartalak téged. Tudnod kell, nincs apa, akit okosabb és ügyesebb gyermekkel áldott meg az ég. – Elhallgatott, majd folytatta. – Többé nem beszélek erről. Legyen, ahogy szeretnéd.

– Bapa... – szólalt meg Marunissza kétségbeesetten. Legszívesebben mindent megmagyarázott volna neki, aztán mégsem. Mindnyájan megszenvednék, ha minden kapcsolatot megszakítana Dzsahángírral. Ha a császár keze nem sújtana le rájuk, az udvari pletyka megtenné a hatását. Amit apja hosszú évek alatt felépített, összedőlne makacs lánya miatt.

– Nem – felelte Ghiász. – Tudom, mit akarsz mondani, de azt akarom, hogy boldog légy. Nisa! Nincs ennél fontosabb. Ha el kell hagynunk Hindusztánt, otthonra találunk másutt. Egyszer már megtettem, mibe telik még egyszer megtenni, ha kell?

Marunissza elfordította a fejét. Tudta, hogy apja nem mond igazat, de hálás volt neki, amiért ezeket a szavakat mondta.

A császár többé nem hallatott magáról. A magabiztosság törekeny érzését hamarosan kikezdték a kétségek. Miért marad távol oly sokáig? Miért jutalmazza meg Bapát és Abult, ha utána tudomást se vesz róla? Búcsúajándék volt?

Marunissza lenézett az erkélyről. A hajó az apja háza melletti mólóhoz ért. Dzsahángír a parton termett, és belépett a házba. Marunissza bement a szobába, hogy ott várja. Egyszeriben holtfáradtnak érezte magát. Annyi elvárás nehezedett rá. Apja óvatosságra intette, kimondatlanul azt szerette volna, hogy habozás nélkül fogadja el a császár ajánlatát. Néhány nappal azelőtt Abul is hasonló megjegyzést ejtett el. Az özvegy császárné is figyelmeztető üzenetet küldött neki: „Azt hiszed, különleges vagy? Ne bosszants, Marunissza!”. Rukajja szerette volna visszaszerezni korábbi befolyását a zenában, és Marunisszát használta eszközként. Mi sem okozott számára nagyobb örömet, mint amikor boldogtalannak és megalázottnak látta Dzsagat Gosinit. A buta kis Marunissza el akarja rontani kedvenc játékát.

Néhány nappal később Hosijár Khán zöld mangóval teli kosarat vitt neki Dzsagat Gosini hercegnőtől. Sértés volt, akárcsak az aranykarperec, amelyet gögösen Ladrira erőltetett. Éretlen mangó a beteljesületlen álomért.

Nem számít – gondolta Marunissza. Nem számít, mit várnak tőle mások, úgy lesz, ahogy ő akarja. Lehajtotta a fejét. Egy pillanatra elhagyta az ereje. Mély lélegzetet vett, és kiegyenesedett.

A császár szökkenve lépett Marunissza lakosztályába. Könnyedsége meghazudtolta negyvenkét évét.

– Insah Allah, felség!

Dzsahángír azonnal odasietett hozzá, és kinyújtotta a karját.

– Nők ragyogó napja! – mondta Dzsahángír átszellemülten, és Marunissza kezét szorongatta. – Találóbb nevet nem is adhattak volna neked. Mégis új nevet adok neked, kedvesem!

Marunissza felemelte a fejét, és a császár szemébe nézett.

– Tudom, rosszul tettem, hogy ágyasommá akartalak tenni – mondta Dzsahángír. – Én a... – nem jött ki a száján a szó, eddigi életében még alig használta – bocsánatodat kérem.

Marunissza csak állt, és tágra nyílt szemmel bámult rá.

– Nem tudtam... nem hittem, hogy annyira fontos neked. Nekem elég lett volna, ha a közelemben tudlak. – Dzsahángír elpirult. – De tévedtem. Rang híján nem lenne tekintélyed a zenában. Mondd, eljönnél hozzám császárnéként? Igen? Kérlek! – Aggódva nézett rá.

Végre! Végre megértette, mit szeretne, anélkül, hogy Marunissza kimondta volna. Majdnem egész életében erre várt. Szíve vadul vert, minden hang, minden érzés elhallgatott a bensőjében. Alig hallotta, mit mond a császár, amikor megint megszólalt.

– Mondd, hogy a feleségem leszel, Marunissza!

Marunissza mozdulatlanul állt a szoba közepén, Dzsahángír a kezét szorította. Az elején megfogadta, soha nem kéri majd a császártól, hogy a felesége legyen, hiszen semmiből sem állt volna teljesíteni akaratát. De a szándéknak, a kérésnek saját magától kellett jönnie. Végre megkérdezte! Marunissza ránézett. A szemében mély, mindent elsöprő szerelem izzott. Nemcsak arra kérte, hogy a felesége legyen, az életét ajánlotta fel neki.

– Engedelmeskednem kell felséged parancsának! – mondta végül halkán. A császárnak egészen közel kellett hajolnia hozzá, hogy értse.

Dzsahángír leült a díványra, és Marunissza felé nyújtotta a karját.

– Gyere ide!

Marunissza odament, megfogta a kezét, az ölébe ült, a vállára támaszkodott, és a fejét a császáréhoz érintette. Dzsahángír a karját simogatta gyengéden, mélyen beszívta az asszony

illatát: jázmin a hajából, kámfort és aloét a bőréről. Magához ölelte, szinte egyé vált vele. Úgy ültek egy ideig, egymás karjának biztonságában.

– Attól félted... – szólalt meg Dzsahángír.

– Te féltél? Attól, hogy nemet mondok? – Marunissza kacagott. Biztos, hogy nem álmodik?

– Nem én rendeltem el Ali Kuli kivégzését, Marunissza. Azt akarom, hogy tudd. Az udvarban úgy tudják, hogy én adtam parancsot Kutubuddín Kokának, de...

– Ott voltam, felség – szakította félbe csendesen Marunissza. – Láttam, hogy történt. Ali Kuli rántott kardot először. A pletykák ellenére soha nem gondoltam, hogy megöleted, amiért nem volt hajlandó teljesíteni a parancsodat. – Közelebb húzódott Dzsahángírhoz, pajkosság ült a szemében. – Illetlenség az előző férjemről beszélni, amikor máshoz készülök feleségül menni.

Felig ülve, félig fekvé heverték a díványon, egészen közel egymáshoz. Magukon érezték a másik leheletét. Az ajkuk majdnem összeért. Dzsahángír elbizonytalanodott. Marunissza felemelte a karját, és a császár nyakára fonta.

– Emlékszel még a csókra a zenana folyosóján?

– Minden pillanatra – felelte Dzsahángír, és szorosan magához húzta. – Miért?

Marunissza megrázta a fejét.

– Ne is törődj vele, régen volt. – A császár zavartan összeráncolta a homlokát. Mielőtt megszólalhatott volna, Marunissza az ajkát a szájára tapasztotta. Forró, mindent elsöprő tűz áradt szét a testükben, felperzselte minden gondolatot. Marunissza érezte a férfi illatát, az ízét, a bőre puhaságát. Ujját kabája gallérja alá csúsztatta. Dzsahángíron függött, testét szorosan hozzápréselte, soha többé nem akarta elengedni.

Nagy nehezen elszakadtak egymástól. Mindketten levegő után kapkodtak.

– Megyek, és beszélek az apáddal – mondta a császár rekedten. Apró csókokkal borította Marunissza kezét. Szája forró nyomot hagyott az asszony tenyerén. – Gondolod, megengedi, hogy feleségül vegyelek?

Marunissza ránevetett, és őszintén felelt.

– Szerintem igen. Hosszú ideje csak erről álmodik, felség. – Felkelt Dzsahángír öléből, és kinyújtotta a kezét, hogy felsegítse a díványról.

A császár elindult, majd visszafordult.

– Megvársz? Hamarosan visszajövök.

Az asszony boldogan nevetett. Talán a császár elfeledte, milyen hosszú ideje vár rá. Ugyanezt mondta neki aznap a zenana kertjében, amikor megkérte, hogy ne menjen el nélküle. Akkor nem várta meg.

– Itt leszek, felség – felelte halkán. – Itt leszek, amikor visszatérsz.



Dzsagat Gosini Dzsahángír lakosztályában, a folyóra néző ablaknál ült. Éjfél elmúlt, és a császár még nem tért vissza Ghiász Bég házából. Aznap Dzsahángír Marunisszához indult, titokzatosan mosolygott magában, akár egy gyermek, végtelenül boldog volt, és sehogy sem lehetett belőle kicsikarni, miben sántikál.

A császárné összeráncolta a homlokát, és kinézett az ablakon. A Jamuna békésen hömpölygött, egyetlen hajó sem fodrozta nyugodt vizét. Hol lehet Dzsahángír? Olyan sokáig marad! Aggasztotta a császár gyakori látogatása Ghiász Bég házában. Azelőtt soha nem volt Dzsahángír olyan eltökélt, olyan állhatatos. Lehet, hogy szerelembe esett azzal a nővel?

Egy órával később Dzsahángír ásítózva lépett a hálószobájába. Földbe gyökerezett a lába, amikor megpillantotta a feleségét.

– Mi a baj, kedvesem? – kérdezte.

Dzsagat Gosininak elállt a szívverése, amikor meglátta az önfeledt mosolyt a császár arcán.
– Uram, csak tudni akartam, hogy épségben hazértél.
– Nagyon kedves tőled, de épp Marunisszától jövök.
– Tudom, uram – felelte a császárné. – Miért nem hívod el ide, a zenanába? Akkor nem kellene éjjeli kirándulásokkal fárasztanod magad.
– Hamarosán itt lesz. – Dzsahángír levette övsálját, és gombolni kezdte kabáját.
– Alig várjuk a napot, felség. Boldoggá tesz majd téged – folytatta Dzsagat Gosini óvatosan. – Azonnal szólok a rabszolgáknak, hogy készítsenek elő egy szobát leendő ágyasodnak.

Dzsahángír felé fordult.

– A feleségem lesz, nem az ágyasom. Személyesen utasítottam Hosijár Khánt, hogy rendezzen be lakosztályt számára a palotában. Talán építék neki egyet. Minden pompát és gazdagságot megérdemel, amit csak adhatok neki.

A császárné arcából kifutott a vér. Émelygett, csak nagy nehezen sikerült összeszednie magát. Talán még van esély észre téríteni Dzsahángírt. Amint megszólalt, tudta, hogy minden hiábavaló. Ha Dzsahángír eldöntött valamit, akár jól, akár rosszul döntött, soha nem visszakozott. Mintha szellővel akarta volna arrébb tessékelni a hegyet. Azt se tudta, mihez nyúljon. Sietségében olyan cselhez folyamodott, amelyet egyszer már hiába alkalmazott. Dzsagat Gosini reménytelenül összezavarodott. Évekig tanulta, hogyan irányítsa a zenánát és a császárt. Most minden kicsúszott a kezéből.

– Felség, kérlek, ne feledd, kinek a felesége volt. Mindnyájunknak hiányzik Kutubuddín Koka. Halála nagy csapás volt. A semmirekellő Ali Kuli kardjától lelte halálát.

Dzsahángír az ablakhoz lépett, és a tiszta, sötét éjszakát nézte. Megint ez. Hányszor emlegette már az elmúlt két hónapban? Miben sántikálnak: Mahabat, Sharif és Dzsagat Gosini? Bajt akarnak hozni Marunissza fejére? Tudta, hogy Marunisszának megvan a magához való esze. Ha nincs, majd megtanulja, hogyan védje meg magát. Soha nem avatkozott a zenana dolgaiba, és azután sem szándékozik. De ami sok, az sok.

– Nem szép dolog, hogy erről beszélsz nekem. A zenanában mindenki azon lesz, hogy Marunissza jól érezze magát ott – közölte Dzsahángír halkán. – Megértetted?

– Igen, felség... – felelte Dzsagat Gosini vonakodva.

A császár hátat fordított a feleségének, majd újra megszólalt.

– Menj, és küldd ide Hosijár Khánt! Levetkőzöm és lefekszem.

A császárné meghajolt, és nehézkesen távozott. Marunissza Dzsahángír feleségeként érkezik a palotába. De nem első feleségként, történjék akármi – fogadkozott a császárné eszelősen. Kiegyenesedett, merev háttal ment végig a folyosón. Mire lakosztályába ért, agya lázasan a következő megalázó csapáson dolgozott.



Marunissza szórakozottan nézett körül. Rukajja Szultán Bégam lakosztályában volt a császári palotában. Az özvegy császárné ragaszkodott hozzá, hogy az esküvő házigazdája legyen. Marunissza perzsaszőnyegen ült. Eunuchok érkeztek végeláthatatlan sorban a szobába, nagy arany- és ezüsttálcákon megszámlálhatatlan ajándékot hoztak.

Tucatnyi vég szatén, selyem, bársony a szivárvány minden színében. Ezertálcányi ékszer: fekete bársonyon galambtojás nagyságú, rózsaszínben tündöklő gyöngyök, nyakláncban ülő hatalmas gyémántok, fülbevalók, karkötők és karperecek. Aranygombban csillogó rubinkövek, sötétlila gránátkövel, ametisztel díszített aranyserlegek. Zamatos vörösbor a Himalája lábától, féldrágakövekkel kirakott üvegben. Parfüm arany-, ezüst- és rézüvegcsében a világ minden tájáról. Gyöngyház berakásos ládák telistele mindenféle színű selyemmel.

Marunissza nagyot sóhajtott. Legvadabb álmában sem látott ehhez fogható gazdagságot. Kinyújtotta a kezét, és megsimogatott egy gyémánttal berakott nyakláncot. Ujja finoman végigsiklott a mesterien metszett köveken.

Az egyik szolga köhintett mellette. Marunissza felnézett. A férfi papírtekercset nyújtott át neki. A császár pecsétje volt a tetején, uralkodói farman volt. Marunissza feltörte a pecsétet, és elolvasta a rendeletet. Dzsahángír Ramsar, Dholpur és Szikandara dzsagírokat adományozta neki.

A császári háremhölgyek éves jövedelmét elvileg a zenában elfoglalt helyük, gyakorlatilag azonban a császár kénye-kedve határozta meg. Vagyonukat részben pénzben, részben birtokban kapták. A kettő együtt adta ki az illő gazdagságot.

Marunissza döbbenet meredt a farmanra. Gazdag lett. A három tartomány közül Szikandara volt a legértékesebb. Fővárosáról kapta a nevét, amely Agrával szemben feküdt a Jamuna folyón. Kulcsfontosságú település volt, hiszen India keleti és északkeleti részéből érkező áruk oda érkeztek, majd onnan szállították őket Agrába. Ha hivatalnokokat nevez ki Szikandarában, hatalmas adót szedhet be az Agrába tartó áruk után: bengáli pamut, patnai nyersselyem, nárdusolaj, bórax, rézpatina, gyömbér, ánizs, ópium és egyéb élvezeti cikkek, akárcsak mindennapi élelmiszerek, mint vaj, gabona és liszt. Szikandarából származó bevételei legalább a háromszorosát teszik majd ki apja vagyonának.

Keresztbe tette a karját a csipőjén. Ilyen hát császárnőnek lenni. Ha Dzsahángír felesége lesz, többé nem kell aggódnia Ladli jövődöbelije miatt sem. Nem győzik majd a császár mostohalányának érkező ajánlatokat. Koka halálára fátyol borul, Ali Kuli lázadásáról mindenki udvariasan elfeledkezik.

A legédesebb Marunissza számára azonban e két szó volt: „Dzsahángír felesége”. Hátradólt, a bársonypárnának támasztotta a hátát. A császári farman az ölében feküdt. Tíz nap múlva császárné lesz.



A napok szédületes sebességgel rohantak. A nemesek előzőnlötték Agra utcáit, illendő házassági ajándékokra vadásztak. William Hawkins, az angol kereskedő időközben mégiscsak elsajátította az udvari illemt. Elküldte titkárát a piacra, hogy megfelelő ékszer vegyen Dzsahángírnak és Marunisszának, amelynek kíséretében bebocsátást nyerhet az udvarba, és kifogástalan törökséggel köszönheti a császári párt – a portugál jezsuiták nem kis bosszúságára.

A Brit Kelet-indiai Társasággal kötendő kizárólagos kereskedelmi szerződést Dzsahángír még szentesítette. A császár minden figyelmét újdonsült szerelme kötötte le. Vannak biztató jelek – töprengett Hawkins. Mégsem volt hiábavaló a hároméves fáradozás ebben a kietlen országban a hitetlen pogányok között. Újabban Dzsahángír egyre szívesebben beszél vele az udvarban, érdeklődik az ügyeiről. Kipihente magát? Szolgái jól végzik a dolgukat? Ízlett neki a császári kertben termett guava? Hawkins titkára elment a bazárba, hogy alkalomhoz illő ajándékot szerezzen a császárnak. Az angol kereskedő remélte, hogy az ajándéktól és a házasság utáni boldog idilltől könnyebben siklik majd a császári penna a kereskedelmi megállapodáson.

De nemcsak Hawkins sütögette a maga pecsenyéjét. A jezsuita atyák sem tétlenkedtek, és mindent megtettek, hogy felülmúlják az angol törekvéseit. Gyanakodva figyelték minden lépését. Zavarta és dühítette őket jelenléte az „országukban”. Az udvaroncok is sürgölődtek: a legszembetűnőbb, legkirívóbb ajándékért versengtek, amely megragadja majd Dzsahángír vagy Marunissza figyelmét, hiszen ez kegyet és ajándékot jelentett nekik a császári pártól.



Végre elérkezett az esküvő napja.

Agra városát körömvirágból, jázminból font virágkoszorúk és papírzászlócskák díszítették. Az emberek legjobb ruhájukat viselték, és az utcán tülekedtek, hogy méltón megünnepeljék a császár huszadik házasságát. Mindenki érezte, hogy ez a házasság nem mindennapi. Negyvenkét év után Dzsahángír először választott maga feleséget. Döntését nem a politika, hanem az elbűvölő türkizkék szempár és a lefegyverző mosoly szülte. Azonnal pletykák kaptak szárnyra Marunissza szépségéről, az emberek már-már földre született istennőként tisztelték.

Agra várában hasonlóan emelkedett volt a hangulat. A szolgálok napokig díszítették a zenana helyiségeit és az erődöt. A császári kertészek éjt nappallá téve nyírták a sövényt, vágták a gyepet, és virágzásra bírták a növényeket. Cserepes cserjék zöldelltek a falakon kívül és belül. Úgyesen álcázott cserepekben virágok nyíltak a vörös homokkő várfalon, virágfüzerek futottak a palota oszlopain; vastag, csillogó selyem függött a fákon fényes zászló gyanánt.

A szolgálok, rabszolgányok és eunuchok új ruhát kaptak, a háremhölgyek egymással vetekedve szépítkeztek. Órákat töltöttek illatos fürdővel, masszázssal és arcfestéssel.

Rukajja Szultán Bégam lakosztályában Marunissza álmodozva bámulta saját képét a faragott, aranyszélű tükörben.

– Ideje elkészülni.

Marunissza Hosijár Khánra nézett a tükörből.

– Hívd a rabszolgányokat!

A főeunuch bölintott és az ajtóhoz ment. Marunissza hátradőlt a díványon, és elgondolkodva nézett Hosijár után.

Először aratott győzelmet Dzsagat Gosini felett. Hosijár Khánt, a zenana főeunuchját elvették Dzsagat Gosinitól és Marunissza mellé rendelték. Hosijár harmincöt éve szolgálja Dzsahángírt, és hatalmas befolyása van a háremben.

Marunissza soha nem volt a hárem tagja, de elég időt töltött a zenana falai között, hogy tudja, Hosijár Khán hatalmas szövetséges. Míg Dzsagat Gosini szolgálatában áll, Marunissza tehetetlenül ostromolja az asszony hatalmát. A császárné régóta a hárem lakója, nem hajlandó harc nélkül feladni pozícióját egy zöldfülű jövevény javára.

Marunissza megfogadta, amint beteszi a lábát a hárembe, azon lesz, hogy magához ragadja a hatalmat. Ki nem állhatta a császárnét, Rukajja mellett pedig megtanulta, hogy a nők világában csak a Padsah Bégamnak van igazi hatalma. A diszkréció mindennél fontosabb volt, hiszen Dzsahángír nagyon rossz szemmel nézte, ha asszonyai hajba kapnak. Ha valamelyikük panasszal járult elé, a császár jó időre száműzte, míg kedve tartotta. A zenana elviselhetetlen volt egy nő számára, ha nem remélhette, hogy a császár egy napon felfigyel rá. A háremhölgyek életének középpontjában Dzsahángír állt: hatalmat adott nekik, de könnyedén meg is foszthatta őket mindenüktől.

Marunissza keserűen mosolygott. Nem volt ostoba: tudta, hogyan mozgassa a szálakat a zenanában. Elhatározta, hogy az elejétől kezdve minden erejét latba veti céljai érdekében. Mindenekelőtt Hosijárra volt szüksége. Elég volt egy szót ejtenie róla Dzsahángír előtt, máris megkapta. Dzsagat Gosinit rettenetesen dühítette a dolog, de nem mert panaszt tenni urának miatta. Marunisszának szerencséje volt, mert ha a császárné tiltakozott volna, egy időre háttérbe kellett volna húzódnia. Hiába rajong érte Dzsahángír, óvatosnak kell lennie. Egyelőre a győzelem édes ízét élvezte.

Az ötletet Rukajja adta az előző héten.

– Ugye nem akarod, hogy valami fontoskodó majom szolgáljon, Marunissza? Szerezd meg magadnak Hosijár Khánt!

– A császárné nem fog örülni neki, felség – felelte Marunissza azonnal.

A két asszony sokatmondón egymásra mosolygott. Dzsagat Gosini nem örül neki, tehát Marunissza hamarosan Hosijár Khán szolgálatait élvezheti.

Rabszolgalányok sereglettek a terembe ékszerrel teli ládikával, a menyasszonyi ruhával, parfümmel és olajjal teli üvegcsével. Hosijár össze-vissza szaladgált, a rabszolgákat irányította és felügyelte, parancsokat harsogott.

Tökéletesen otthon érzi magát – gondolta Marunissza. Miért ne tenné? Hosijár Khán húsz évig szolgálta ugyan Dzsagat Gosinit, de ravasz ember volt, és azonnal látta, hogy az új feleségnek olyan hatalma van Dzsahángír felett, mint senki másnak a háremben. Marunissza megbízhatott a főeunuchban – noha nem teljesen. Amíg a hatalom csúcsán trónol, számíthat Hosijár bizalmára, de amint pozíciót veszít, a főeunuch az ellenfeléhez pártol majd. Amíg mindenki felett áll a zenában, Hosijár mindent meg fog tenni, hogy szolgálja – akár az élete árán is.

– Készen vagyunk – jelentette be Hosijár alázatosan.

Marunissza felemelkedett, és mozdulatlanul állt, míg a rabszolganők levették köpenyét. Egyórás öltöztetés kezdődött. A végén egész alakos tükröt hoztak elé.

Marunissza a tükörképére meredt.

Kinyújtotta a kezét, és remegő kézzel megérintette a ruháját. Száz meg száz apró rubinkő csillogott mindenütt a mangózöld ghagarán és a nyersselyem csolin. Marunissza hatalmas rubinfülbevalót viselt, rubin és arany nyakláncot, rubin karkötőt és gyűrűt. Mélykék szeme és ébenfekete haja lógott csak ki a zöld-vörös kompozícióból. Az egyik rabszolgalány zöld selyemturbánt tett a fejére. A császár ajándékát, fehér darutollat tűztek a gyönggyel övezett zöldcitrom nagyságú karmazsinvörös rubinkő mögé. A turbán alá zöld muszlinfátyol került. Átlátszó volt, akár a tó vize, hátul kis híján a földig ért.

– A császár vár, felség – szólalt meg Hosijár mellette.

Felség! Izgalom futott végig Marunissza testén. Néhány perc múlva császárné lesz. Nagy levegőt vett, hogy összeszedje magát, lassan kiment a teremből, és a császár lakosztálya felé indult.

Dzsahángír palotájába vezető folyosó és veranda fala mellett rabszolganők és eunuchok sorakoztak fel. Visszafojtott lélegzettel figyelték Marunisszát. Közeledtére Dzsahángír lakosztályának két hatalmas ajtószárnya kitárult. Néhányan várakoztak csak mögötte. Marunissza ragaszkodott hozzá. Dzsahángír először tiltakozott, nyilvános, színpompás ceremóniát akart. Marunissza azonban nemet mondott. Miért? Életük hátralevő részét a birodalom népének szeme láttára élik majd le. Egybekelésük pillanata legyen bensőséges. Még a szertartást is lerövidítették. Szíve mélyén Marunissza réges-régen a császár felesége volt. Az esküvő pusztá formalitás.

A császár azonnal észrevette, amint belépett. Kinyújtott karral közeledett felé, Marunissza a kezébe tette az övét. Tíz napig nem látták egymást, a házassági szertartás megkövetelte. Marunissza mit sem törődött vele: elég volt a tudat, hogy hamarosan egymáséi lesznek. Levélírással töltötték az időt, kettőt, hármat is váltottak naponta. Marunissza elmesélte, mennyire örül a császár ajándékának, Dzsahángír pedig azt válaszolta, hogy még többet küld, amennyit csak akar. A császár elküldte neki a birodalmi könyvtár kulcsát, hálából Marunissza bejárta a hatalmas termeket, hogy illő könyvet válasszon neki. Végül rálelt a Dzsakata mesék perzsa fordítására. Dzsahángír titkon meglátogatta aznap éjjel, a selyemparaván két oldalán ültek, és boldogok voltak, akár a csíntevő gyermekek, akik a lelkükre, nem a szabályokra hallgatnak. Felváltva olvastak fel a könyvből: bömböltek, mint a mesebeli oroszlán, visítottak, mint a beszélő majom. A kezük összeért, amikor átadták egymásnak a könyvet a selyemfüggöny alatt. Megcsókolták egymást a selyemparavánon át. Amikor elhúzódtak egymástól, Marunissza megkérdezte, Hosijár elkísérheti-e a szertartásra. Dzsahángír azonnal beleegyezett.

– Csodálatosan nézel ki, kedvesem! – mondta Dzsahángír, miután végignézett jövődöbelijén. Tekintete tele volt szerelemmel.

– Köszönöm, felség – felelte Marunissza halkán, és elfoglalta helyét a császár mellett.

Lopva körbepillantott a teremben. Rukajja ült az egyik sarokban. Az arca mintha kőből lett volna, nem árult el érzelmet. A szeme azonban huncutul nevetett. Ghiász arca rákvörös volt, majd szétvetette a büszkeség. Anyja aggódott. Két nappal korábban arról faggatta Marunisszát, valóban ezt akarja-e. A lánya csak bólintott, nem volt ereje mindent megmagyarázni. Rajtuk kívül csak testvére, Abul volt jelen. Két nappal azelőtt ő is felkereste Marunisszát, de más ügyben járt. Ardsumand Banu Bégam négy éve volt Khurram herceg menyasszonya. Hosszú jegyesség volt. Abul remélte, hogy húga nyélbe üti a házasságot. Marunissza ránézett, bátorítón bólintott, és szórakozottan figyelte Abul megkönnyebbült arckifejezését.

Marunissza Dzsahángír felé fordította a fejét, tekintetét a császárra szegezte. Biztonságban érezte magát, amint a férfi keze az övéhez ért.

A császár odahajolt hozzá.

– Nemsokára összeházasodunk.

Marunisszának kis híján elállt a szívverése.

– Igen, felség.

Marunissza Dzsahángír vállának dőlt, futólag karjához érintette a homlokát, kezével megsimította az arcát.

A kazi figyelmet kért. Felemelte a karját, és rövid imát mondott – a jelenlévők vele mormolták az ima szavát. Marunissza lélegzet-visszafojtva figyelt, amikor a kazi megkérdezte Dzsahángírt, hogy feleségül akarja-e venni.

– Igen, igen – felelte Dzsahángír türelmetlenül. – Haladjunk a szertartással!

A kazi Marunisszához fordult, és megismételte a kérdést. A menyasszony látta, hogy mozog a pap szája, de nem hallotta, mit mond. Elhangzott a kérdés. Dzsahángír megszorította Marunissza kezét. A hangja olyan volt, mintha nem is ő beszélt volna. Igen – felelte. Feleségül akar menni Nuruddin Muhammad Dzsahángír Padsah Ghazihoz.

A kazi bejegyezte a házasságot, és megkérte Dzsahángírt, hogy lássa el császári pecséttel az oldalt. Hivatalosan is férj és feleség lettek. Marunissza kábultan nézte, ahogy a családtagjai gratulálnak neki. A távolban felharsanó fanfárt hallotta. A város népe tudta, hogy a frigy megkötött. Hirtelen mindenki elhallgatott. Marunissza kábulata elpárolgott. Körülnézett. Dzsahángír feltartott kézzel állt.

– Bejelentést teszek. – A császár Marunisszára nézett. – Mától a Nurdzsahán cím viselője vagy.

Marunissza szíve majd kiugrott a helyéből. A császár annyi mindent adott már neki. A palota udvarán fekete kőkád várta – újabb ajándék. Az oldalába házasságkötésük napját vésték a perzsa naptár szerint: 1611. május 25. Marunissza nem tért magához. Ízlelte új nevét: Nurdzsahán, „Világ hajnala”.

Hirtelen kétség fogta el. Addig senki volt a háremben, az egyik gyönyörű arc a csinos tömegben. Attól fogva azonban figyelni fogják, gondolkodni rá, az akaratát lesik. Marunissza egész életében erre készült. Amikor Bapa a munkájáról, az udvari ügyekről mesélt neki, nem nőként, hanem egyenrangú félként tekintett rá. Ghiász nagyon szerette Mádzsit, de csak ritkán beszélt így vele. Vajon Dzsahángír is így bánik majd vele? Méltónak tartja rá?

Meg kell küzdenie az elsőségért a császári háremben, aztán az udvarban. Ha igaz, amit a pogány William Hawkins mondott, akkor az európai királynők férjeik mellett tündökölnék az udvarban. Sőt volt egy angol királynő, aki egyedül uralkodott: saját jogán, király lányaként került a trónra.

Marunissza tudta, hogy az ő helyzete nem ilyen. Nem fog a császár mellett uralkodni, mögötte foglal helyet, fátyol takarja az arcát. Dzsahángír azt akarta, hogy neve tündököljön az

örökkévalóság oltárán. Így is lesz, hiszen élete születése pillanatától kezdve összeforrta a Mogul Birodalomával. Marunisszára csak néhányan emlékeznek majd. Száz, háromszáz, négyszáz év múlva valaki talán a szájára veszi majd a nevét: Nurdzsahán császárné.

Dzsahángírral karöltve a legfényesebb, legcsodálatosabb császársággá teszik a Mogul Birodalmat. Marunissza kész volt mindent megtenni a férfiért, akit annyira szeretett, mert Dzsahángír ezt akarta. Nurdzsahán, miután megbarátkozott új címével, olyan erős asszony akart lenni, akivel számolni kell a trónus mögött.

Ő volt maga a fátyol mögötti hatalom.

Utószó

A huszadik feleség című regény cselekménye kitalált történet, alapja azonban valós. Marunissza harmincnégy éves volt, amikor feleségül ment Dzsahángír császárhoz. Az ezt követő tizenöt évben férje helyett valójában ő irányította a birodalmat. A tizenhetedik századi utazók nem győztek áradozni a hatalma csúcán trónoló császárnéről. Férfi nem láthatta szemtől szemben, így a brit és holland kelet-indiai társaságoknak küldött jelentéseket jobbára nem a valóság, hanem a legenda és a helyi bazárban terjengő pletyka ihlette.

Az összes elbeszélés beszámol Marunissza születésének nehéz körülményeiről, Szálimhoz fűződő szerelméről, és a későbbi császár kétes szerepéről a nő férjének halálában. A kortárs történészek véleménye különbözik, abban azonban mind egyetértenek, hogy Dzsahángír nem házasodott meg többé: Marunissza volt huszadik – egyben utolsó – felesége. Emlékirataiban a császár alig említi a császárnét, noha 1627-ben bekövetkezett haláláig a legfontosabb ember volt az életében. Szerelmük sok költeményt, dalt és balladát ihletett Indiában (Thomas Moore *Lalla Rookh* című verses mesegyűjteménye is kettejük történetén alapszik.).

Marunissza alakja azonnal felkeltette az érdeklődésemet. Ki volt ez az elfátyolozott asszony, akinek alakját számos legenda övezi? A császár valóban mérhetetlenül szerette? Miért adott neki Dzsahángír ekkora hatalmat? Míg más nők alig jelentek meg, vagy hallatták hangjukat férfiak előtt, Marunissza pénzt veretett, farmant adott ki és idegen országokkal kereskedett. Hajói az Arab-tengert járták, pártolta a művészetet, számos császári kert és síremlék építését engedélyezte, amelyek máig hirdetik hatalmát. Hála a férfinak, aki már-már megszállottan szerette, képes volt lerázni magáról a hagyomány béklyóit.

Marunisszáról ellentmondásos beszámolók maradtak fenn. Egyesek szerint nagylelkű volt, mások kegyetlenségéről és aljasságáról számolnak be. Vajon szenvedélyesen szerette Dzsahángírt? Vagy csak az ujja köré csavarta egészen addig, amíg a császár már másra sem tudott gondolni? Borral és ópiummal tompította Dzsahángír érzékeit, a császár mégis hozzá fordult, valahányszor betegség gyötörte. Marunissza a császár orvosait nem engedte férje közelébe. *A huszadik feleség* leginkább a Marunissza életében és halála után készült beszámolókon nyugszik.

A cselekményt egészen Marunissza és Dzsahángír házasságának megkötéséig a képzelet szülte, ugyanakkor történelmi gyökerekkel kapaszkodik a valóságba. Szálím Akbar elleni lázadása, Khuszrau felkelése, embereinek kegyetlen büntetése, miután Lahorba menekült; az üzbég király és a perzsa sah jelentette északkeleti fenyegetés, valamint a Dekkán-fennsíkon zajló háború történelmi tény. Ali Kuli valóban otthagya Szálím herceg táborát Agrában a kincstár sikertelen ostromát követően, később támogatta Khuszraut, kardélre hányta Kutubuddín Khán Kokát, végül pedig a császári hadsereg végzett vele. Ami a történet többi részét illeti, bazári pletykákra, tizenhetedik századi utazók elbeszéléseire, Marunissza legendájára és saját képzeletemre támaszkodtam.

A hat legnagyobb mogul császáron töprengve biztosan eszünkbe jut a birodalomalapító Bábur, majd Humájún, aki elveszítette örökségét, elűzték Indiából, de visszatért, hogy újra megkaparintsa. És itt van a tizenhárom évesen trónra lépett Akbar, aki felvirágoztatta a birodalmat. Dzsahángír további királyságokat csatolt apja örökségéhez, noha leginkább vad szerelmi kalandjairól híres. Shah Dzsahán építtette a Tadzs Mahalt, amivel örökre beírta magát a történelembe, Aurangzeb vallásos elvakultsága pedig előmozdította a birodalom széthullását. Kevés szó esik azonban az elbeszélésekben a nagy uralkodók asszonyairól: nem tudni, mekkora befolyással bírtak. *A huszadik feleség* e hiányt igyekszik pótolni.

Egy dolog vitathatatlan: Ghiász Bég családjának nőtagjai nagy hatással voltak férjeikre és India történelmére. Marunisszát az utókor Nurdzsahán császárnéként emlegeti. Dzsahángírral kötött házasságától kezdve a császár 1627-ben bekövetkezett haláláig óriási hatalommal bírt. A kormányzásban három férfi segítette: apja, Ghiász Bég; bátyja, Abul Hasszán, és Dzsahángír harmadik fia, Khurram herceg. Együtt alkották a dzsuntát. Történetüket *A rózsza ünnepe* című regény, *A huszadik feleség* folytatása beszéli el. Egy évvel azután, hogy Marunissza a császári hárem tagja lett, Khurram herceg feleségül vette unokahúgát – Abul lányát, Ghiász unokáját –, Ardzsumand Banu Bégamot. Néhány évvel később Khurramot Shah Dzsahán néven császárrá koronázták, Ardzsumand pedig meghalt, mialatt a császár tizennegyedik gyermekének adott életet. Khurram felesége emlékére emelte a Tadzs Mahalt, még Marunissza életében.

Az emlékezet a Tadzs Mahal miatt megőrizte Khurram Ardzsumand iránti nagy szerelmének emlékét, bár kétségtelen, hogy Dzsahángír Marunissza iránti rajongása is elérte, ha nem túlszárnyalta fia érzelmeit. A császár ugyan nem emelt nagy emlékművet szerelmének, de szabad kezét adott neki a kormányzásban. Marunissza élt a lehetőséggel, és eléggé szerette a férjét ahhoz, hogy mindig tekintettel legyen az ő akaratára is. Úgy tartják, az idő tájt ő irányította az egész birodalmat. Dzsahángír tette hatalmassá, Marunissza pedig megállta a helyét.

Indu Sundaesan
2001. május

Gyakori idegen szavak jegyzéke

amrit	<i>nektár</i>
bavarszi	<i>szakács</i>
bídi	<i>kézzel sodort cigaretta</i>
bégam	<i>házas vagy hajadon nők udvarias megszólítása</i>
beta	<i>szó szerint „fiú”, itt kedveskedő megszólítás</i>
burfi	<i>falatnyi szeletre vágott édesség</i>
csáj	<i>fűszeres tea</i>
csapáti	<i>kenyérféle</i>
csárpáj	<i>kiságy, fakeretre erősített jutaszövetből</i>
csoli	<i>testhezálló női felsőruházat</i>
chula	<i>tűzhely, rendszerint sárból és téglából rakják</i>
darbar	<i>a császári udvar</i>
dolak	<i>bőrrel borított dob, testét általában neemfából készítik</i>
doti	<i>ágyékkötő</i>
díván	<i>kincstárnok</i>

díván-i-am	<i>a nyilvános meghallgatás terme</i>
díván-i-kász	<i>a magánmeghallgatás terme</i>
dija	<i>lámpa</i>
dupatta	<i>fátyol</i>
Dzsagír	<i>tartomány</i>
dzsalebi	<i>bő zsírban süített, cukorszirupba mártott lisztből készült édesség</i>
dzsaroka	<i>erkély</i>
farman	<i>császári rendelet</i>
firangi	<i>idegen</i>
gaddi	<i>szék vagy párna</i>
gadzsra	<i>virágkoszorú, általában hajban viselik</i>
gagara	<i>bokáig érő, sugárban pliszírozott szoknya</i>
ghí	<i>kisütött vaj</i>
gilli-danda	<i>két bottal játszott utcai játék</i>
gulab dzsarmun	<i>cukorszirupba mártott tejes édesség</i>
hakim	<i>orvos</i>
halva	<i>édesség, rendszerint búza- vagy rizslisztből készítik</i>
hammam	<i>fürdőház</i>
hovdah	<i>fedett hordszék, elefánt hátára rögzítik</i>
hukka	<i>vízpipa</i>
huzúr	<i>úr</i>
kaba	<i>hosszú, bő kabát</i>
kamíz	<i>bő, hosszú ujjú felsőruházat, a salvar felett viselik</i>
katori	<i>edény</i>
konis	<i>udvari köszöntés</i>
kotval	<i>rendfenntartó tiszt</i>
kucsi	<i>nomád törzs Afganisztánban</i>
kurma	<i>curryféle</i>
kurta	<i>hosszú ujjú ing nyitott nyakkal</i>
mali	<i>kertész</i>
manszáh	<i>udvari rang, attól függően, hogy viselője mennyi gyalogost és lovast állít ki a birodalmi hadsereg számára</i>
mardana	<i>a palota férfilakosztálya</i>
mirza	<i>férfiak udvarias megszólítása</i>
mohur	<i>aranyérme</i>
mulla	<i>muzulmán pap</i>
nán	<i>kenyérfajta</i>
nasakhana	<i>nyilvánosház</i>
nautcs	<i>tánc</i>
pán	<i>béttellevél</i>
pahr	<i>három órából álló időegység; a napot nyolc pahr-ra osztották, a pahrt pedig egyenként nyolc, huszonnégy perces gharira.</i>
parda	<i>függöny vagy fátyol</i>
pesváz	<i>derékban szabott kabát</i>
pulav	<i>hússal, zöldséggel főzött hús</i>
punkah	<i>legyező</i>
rangoli	<i>mészkepporral és rizsliszttel földre vagy falra rajzolt minta vagy kép</i>

razai	<i>pamuttal töltött takaró</i>
rista	<i>szövetség</i>
szabdzi mandi	<i>nagybani zöldségpiac</i>
szafarcsi	<i>asztali szolga</i>
száhib	<i>megszólítás, „úr”</i>
szalvar	<i>bokánál összefogott bő nadrág</i>
szantuk	<i>aloéból, cibetből és rózsavízből készült parfüm</i>
senáj	<i>hosszú szárú harsona</i>
szitár	<i>húros hangszer</i>
tabla	<i>dob</i>
talak	<i>válás</i>
taszlim	<i>udvari köszöntés</i>
tava	<i>öntöttvas serpenyő</i>
vakil	<i>hivatali szolga</i>
vazír	<i>főminiszter</i>
zenana	<i>hárem, a palota nők által lakott része</i>

Jegyzetek

1. The Tuzuk-i-Jahangiri, or, Memoirs of Jahangir. Ford.: Alexander Rogers. Szerk.: Henry Beveridge (London Royal Asiatic Society, 1909)
2. Francisco Pelsaert: A Dutch Chronicle of Mughal India, fordította és szerkesztette Bridzs Narain és Sri Ram Sharma (Lahor, 1978)
3. Muntakhab-u t-Tawarikh. Fordította: W.H. Lowe (Kalkutta, 1894-1898)
4. Beni Prasad: History of Jahangir, London, Oxford University Press, 1922
5. William Foster (szerk.): The Embassy of Sir Thomas Roe to India 1615-19: As narrated in his Journal and Correspondence (India Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd., Újdelhi, 1990)
6. Henry Blochmann, Henry Sullivan Jarrett (szerk.): Ain-i-Akbari. Bengál, Asiatic Society, 1894
7. Manucci, Niccolao: Storia do Mogor, angol fordítása: John Murray, London 1906
8. The Travels of Pietro della Valle in India (szerk.: Edward Gray, Hakluyt Society, London, 1892.)